

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

89'uncu Birleşim
30 Mayıs 2024 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, Mersin'in sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Kayıplar Haftası'na ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven'in, Afyonkarahisar'ın gastronomisi kültürü ve turizmine ilişkin gündem dışı konuşması

IV.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Adıyaman Milletvekili Mustafa Alkayış'ın, Adıyaman'da hasat mevsimine girildiğine ilişkin açıklaması
- 2.- İstanbul Milletvekili İsmail Erdem'in, kendisinin 88'inci Birleşimde yaptığı gündem dışı konuşması sırasında Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 3.- Uşak Milletvekili Fahrettin Tuğrul'un, ümmetin onurunu müdafaa eden Gazzeli mazlumlar için ümmetin çaresizliğine ve sessizliğine ilişkin açıklaması
- 4.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, aile sağlığı merkezi grup elemanlarının beklentilerine ilişkin açıklaması
- 5.- İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'nın, Friedreich ataksisi hastalarının tedavi olmayı beklediğine ilişkin açıklaması
- 6.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, Büyük Orta Doğu Projesi'nin planlanan etaplarının sırasıyla hayata geçirildiğine ilişkin açıklaması
- 7.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın'ın düşük faizle konut yapılacak iller arasında yine yer alamadığına ilişkin açıklaması
- 8.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, heyelan riski çok yüksek olan Erzincan'ın Ergen köyünde maden ocağı açılmasına ilişkin açıklaması
- 9.- Kayseri Milletvekili Dursun Atas'ın, Kayseri'de kazandığını borç ve faize veren çiftçilerin topraklarını terk ettiklerine ilişkin açıklaması
- 10.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'da yaşanan diyaliz skandalında 3 yurttaşın vefat ettiğine ve Burdur'un hastane sorununa ilişkin açıklaması
- 11.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'da bekleyen tüm kredilerin onaylanmasını ve hesaplara intikal etmesini talep ettiklerine ilişkin açıklaması
- 12.- Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'in, Hakkâri Belediye Eş Başkanı Sıddık Akış'ın sanık olarak yargılandığı davaya ilişkin açıklaması
- 13.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Hatay'ın stadyumunun bir an önce onarılması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 14.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Yusufeli Barajı nedeniyle tamamı sular altında kalan Yusufeli ilçesinin barınma sorununa ilişkin açıklaması
- 15.- Antalya Milletvekili Aliye Coşar'ın, Side Antik Kenti'nde bulunan PTT şubesinin kapatılma kararına ilişkin açıklaması
- 16.- Isparta Milletvekili Hikmet Yalım Halıcı'nın, Isparta'da elma üreticileri için yapılması gerekenlere ilişkin açıklaması
- 17.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, 87'nci Birleşim tutanaklarına baktığında Sezai Karakoç'un dizelerinin aklına geldiğine ilişkin açıklaması
- 18.- Elâzığ Milletvekili Erol Keleş'in, Keban Barajı gölü üzerinde kurulan Yüzer GES Projesi'ne ilişkin açıklaması
- 19.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Amasya'nın köylerinde yaşayan vatandaşların sorunlarına ilişkin açıklaması
- 20.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Kars'ın Digor ilçesinin Şatıroğlu köyüne okul açılmamasına ilişkin açıklaması

21.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Adalet Bakanının İzmir Adli Yargı Adalet Komisyonu Başkanıyla ilgili verdiği bilgiye, devletin önemli kurumlarının hepsinin teamüllerinden uzaklaştığına, Burdur'da yaşanan diyaliz faciasına, emeklilere Kurban Bayramı'nda verilecek ikramiyeye, sokak hayvanlarıyla ilgili insani bir yöntemin bulunmasının zorunlu olduğuna, coğrafyacıların taleplerine ve mülakata ilişkin açıklaması

22.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, tarımın içinde bulunduğu duruma ve gelecek dönemde muhtemelen tarımın karşılaşılabilecek sorunlara ilişkin açıklaması

23.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, İsrail'in Refah saldırılarını kınayan ortak tezkereye; Netanyahu, bir diğer adıyla "caniyahu" yönetimindeki İsrail'in sivil yerleşim alanlarını hedef almayı sürdürmesine, Millî Savunma Bakanlığının uhdesinde gerçekleştirilen Efes 2024 Tatbikatı'na ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin terör örgütleri başta olmak üzere ülkenin bekasına yönelik tüm tehdit ve tehlikelere karşı mücadelesini kararlılıkla sürdürdüğüne ilişkin açıklaması

24.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Gezi'nin 11 yaşında olduğuna, Roboski'ye, Diyarbakır'da Sanat Sokağı'nda "Pine Kahve" denilen mekânın polislerce "Kürtçe hizmet veremezsiniz." diyerek basılmasına, tekçi zihniyetin beslemiş olduğu anlayışın her gün burada mültecileri hedef hâline getirmeye devam ettiğine ve vahşice katledilen mülteci Vezir Muhammed Nourtani'ye, Burdur Devlet Hastanesinde yaşanan diyaliz vakasına, Öcalan'ın sağlık durumuyla ilgili haber almak istediklerine ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in orta yaşlılara seslenmesine ilişkin açıklaması

25.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Türkiye'nin "yabancı terörist savaşı" denilen kişilere karşı hiçbir mükellefiyet hissetmediğine ve Bursa Valiliği İl Göç İdaresi Müdürlüğü'nün yazdığı resmî yazıya, Suriye'de harekât bölgesinde operasyonları yöneten Tuğgeneral B.Ç'ye ve NATO PA'nın 27 Mayıs 2024 tarihli Sofya toplantısında AKP ve MHP milletvekillerin de imzaladığı deklarasyonun 12'nci maddesine ilişkin açıklaması

26.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Efes 2024 Tatbikatı'na; Türkiye'nin, Suriye'nin ve Irak'ın kuzeyinde bölücü örgütün bir "teröristan" kurmasına asla izin vermeyeceğine, Türkiye'nin savunma sanayisinde gerçekleştirdiği atılım sayesinde bölgesinde vazgeçilmez oyunculardan biri hâline geldiğine, Sıfır Atık hareketine Akdeniz Parlamente Asamblesi tarafından verilen ödüle, depremzedelere yapımı biten konut ve köy evlerinin her ay etap etap teslim edildiğine ve Yerinde Dönüşüm Projesi'ne ilişkin açıklaması

27.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

28.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

29.- Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

30.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Ukrayna krizinden sonra Bosna Hersek bölgesinin daha hassas bir hâle geldiğine ve Birleşmiş Milletlerin 11 Temmuz "Soykırımı Düşünme ve Anma Günü" olarak ilan ettiğine ilişkin açıklaması

31.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun 83 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde İYİ Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

32.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

33.-Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, Slovenya Hükümetinin Filistin Devleti'ni tanıma kararı almasına ilişkin açıklaması

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Numan Kurtulmuş ve beraberindeki Parlamento heyetinin, 5-6 Haziran 2024 tarihleri arasında Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de düzenlenecek olan Türk Devletleri Parlamente Asamblesi (TÜRKPA) 13'üncü Genel Kurul Toplantısı'na katılımlarına ilişkin tezkeresi (3/882)

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin tarafından, siyasi ahlak yasasının çıkarılmamasının ülkede yarattığı ekonomik ve sosyal sorunların araştırılması ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 30/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Mayıs 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- İYİ Parti Grubunun, Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın ve 19 milletvekili tarafından, araç muayene ücretlerindeki pahalılığın önlenmesi ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 29/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Mayıs 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, Gezi davasında yaşanan adaletsizliklerin ortaya çıkarılması amacıyla 30/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet

Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Mayıs 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Ankara Milletvekili Murat Emir, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, dijital platform çalışanlarının ve motokuryelerin karşılaştıkları sorunların tespiti amacıyla 28/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Mayıs 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

B) Danışma Kurulu Önerileri

1.- Danışma Kurulunun, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 93, 78 ve 45 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin aynı kısmın sırasıyla 2’nci, 3’üncü ve 4’üncü sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; 83 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların sürelerinin otuzar dakika olmasına ve bu sürenin birden fazla kişi tarafından kullanılabilmesine ilişkin önerisi

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Ankara Milletvekili Osman Gökçek’in, Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç’un DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

2.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu’nun, Muş Milletvekili Sezai Temelli’nin yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Birleşmiş Milletler Kalkınma Eşgüdüm Ofisi Bölgesel Ofisinin İstanbul’da Kurulmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/11) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 83)

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Uluslararası Deniz Seyir Yardımcıları Teşkilatı Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/18) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S.Sayısı:93)

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Altyapı ve İnşaat Projelerinde İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1639) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 78)

4.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1643) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 45)

5.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/34) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 63)

6.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1610) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 64)

IX.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 45) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi’nin oylaması

2.- (S. Sayısı: 83) Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Birleşmiş Milletler Kalkınma Eşgüdüm Ofisi Bölgesel Ofisinin İstanbul’da Kurulmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi’nin oylaması

3.- (S.Sayısı:93) Uluslararası Deniz Seyir Yardımcıları Teşkilatı Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi’nin oylaması

4.- (S. Sayısı: 78) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Altyapı ve İnşaat Projelerinde İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi’nin oylaması

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız’ın, Akkuyu Nükleer Santrali’ne ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat’ın cevabı (7/11438)

2.- Hakkâri Milletvekili Öznur Bartin’in, Hakkâri’nin Şemdinli ilçesine bağlı Alan köyünün yollarının onarılması talebine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu’nun cevabı (7/11443)

3.- Mersin Milletvekili Ali Bozan’ın, Uluslararası Çukurova Bölgesel Havaalanı Projesi’nin akıbetine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu’nun cevabı (7/11444)

4.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, Antalya-Alanya Çevre Yolu Projesi'nin akıbetine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/11539)

5.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Şanlıurfa-Suruç kara yolu bölünmüş yol projesinin akıbetine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/11542)

6.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'daki altyapı sorunlarına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/12072)

30 Mayıs 2024 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 89'uncu Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Mersin'in sorunları hakkında söz isteyen Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'a aittir.

Sayın Kocamaz, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, Mersin'in sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Mersin ilimizin sorunlarına yönelik gündem dışı söz aldım. Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Bir dönem Bulgaristan'dan saman ithal ederek Türkiye'yi dünyaya rezil eden bu iktidar, şimdi de Sudan'dan yumurta ithal etmeye hazırlanmakta. Duyduk ki Hükûmet Türkiye'de yetiştirilen birçok tarımsal ürünü Sudan'dan ithal etmek için kolları sıvamış.

Hükûmet daha önce de eski Tarım ve Orman Bakanları döneminde de 2013 yılında Sudan'da tarımsal üretim yapmak amacıyla 780.500 hektar arazi kiralamıştı. Kiralanan bu tarım arazilerinde harcanan onca paraya rağmen on yıl boyunca üretim yapılamamış ve 1 Aralık 2023 tarihinde o proje Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle tasfiye edilmiş ve fiyaskoyla sonuçlanmıştı.

Kendi çiftçisini yeterince destekleyemeyen ve her yıl zarar üstüne zarar ettiren Hükûmet şimdi de iç savaşın yaşandığı Sudan'dan 2 milyon yumurta, 50 bin büyükbaş hayvan, 2 bin küçükbaş hayvan, 8 bin ton et, 2 bin ton tereyağı, 500 ton bal, bin ton sarımsak, 2 bin ton üzüm, beşer bin ton patates, domates, buğday, arpa, yulaf ve mısır ithal etmek üzere harekete geçmiş ve bunlara sıfır gümrük uygulanacağını da belirtmiş.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'de yetiştirilen birçok ürünün başka ülkelerden ithal edilmesi Türk çiftçisine büyük bir darbe, büyük bir ihanettir. Hükûmet, izlemiş olduğu yanlış tarım politikalarını terk ederek, ithalat yerine Türk çiftçisine yeterli destek vererek üretimi artırmaya mecburdur. Bakınız, Mersin'de ve Çukurova'da bütün çiftçiler kan ağlamaktadır. Çiftçilerin borcu ödeme boyutunu aşmış olmasına rağmen her yıl yeni bir umutla ve büyük bir çabayla sonunun ne olacağını düşünmeden üretmeye devam etmektedir. Geçen yıl, başta buğday ve mısır olmak üzere, limon ve narenciye üreticileri büyük zarara uğramıştır. Bu yıl da erkenci kayısı ve nektarin üreticisi istediği fiyatı bulamamış, üretmiş olduğu ürünü maliyetinin çok altındaki fiyatlara satmaya başlamıştır. Böylece, bu yıl da çiftçilerimizin yüzlerinin gülmeyeceği ve zarar edecekleri kesinleşmiş ve AK PARTİ Hükûmeti tarafından daha şimdiden çiftçilerimiz düşük fiyatlarla baş başa bırakılmış, buğday hasadı tamamlanmasına rağmen hâlen taban fiyatı açıklanmamıştır. Açıklanan düşük çay fiyatı çay üreticisini perişan etmiş, borç içindeki hububat üreticisinin umudunu kırmış, gözünü korkutmuştur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu sene ilaç, gübre, sulama, elektrik ve mazot giderlerinin yüksek maliyetleri yüzünden buğdayın kilogram maliyeti 11 TL'yi aşmıştır. Bu nedenle, çiftçilerimizin buğday için en az 15 TL fiyat beklentisi bulunmaktadır. Bu fiyatı Hükûmet en kısa sürede, mümkünse hemen açıklamalı ve hububat üreticisine bir müjde vermelidir. Böylece, çay üreticisine Hükûmet tarafından yapılan haksızlık yeniden ele alınmalı, hububat üreticisinin beklentisi de boşla çıkarılmamalıdır.

Ayrıca, Hükûmet Sudanlı çiftçileri zengin etmek yerine emeğinin ve alın terinin karşılığını alamadığı için can çekişmekte olan kendi çiftçisine bakmalıdır. Aksi takdirde, şu anda zaten yarı aç yarı tok bir şekilde yaşamak zorunda kalan vatandaşlarımız üretimin azalmasıyla birlikte tamamen aç kalmak durumunda olacaktır.

Hükûmeti vicdana getirmeye ve kendi çiftçilerine sahip çıkmaya bir kez daha davet ediyor, yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kocamaz.

Gündem dışı ikinci söz, Kayıplar Haftası münasebetiyle söz isteyen Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'e aittir.

Sayın Eren, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Kayıplar Haftası'na ilişkin gündem dışı konuşması

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Jacques Derrida bir kitabında şöyle der: “Ne bizler için ne bizim içimizde ne de dışımızda şu an yaşamayan, aramızda bulunmayan kişilerden uzun uzadıya söz etmeye hazırlanıyorsam bunu adalet için yapıyorum.”

Evet, değerli milletvekilleri, ben de bugün bu konuşmamı adalet adına yapıyorum. Türkiye tarihi aynı zamanda faili meçhuller, zorla kaybetmeler ve adalet arayışlarının tarihidir. 24 Nisan 1915 tarihinde 234 Ermeni kanaat önderinin kaybedilmesiyle başlayan sistematik kaybettirme politikası Dersim'de kız çocuklarının kaybettirilmesiyle devam ettirildi. 1940'lı yılların sonunda Sabahattin Ali, 12 Eylül askerî darbesinden önce ve sonra özellikle sol sosyalist muhalifler kaybettirildi. Cemil Kırbayır, Hüseyin Morsümbül, Hayrettin Eren, Mahmut Kaya ve niceleri bu dönemde kaybedilenler. Sistematik kaybettirme politikasının sonucu olarak 1980'li yılların sonunda JİTEM kuruldu ve hedefinde Kürtler vardı. Devlet adına işkence, gözaltında kayıp ve yargısız infazlar gerçekleştiren bu karanlık yapı, Elâzığ'da yaşayan fabrika işçisi Ayten Öztürk'ü, Hakkâri'de çobanlık yapan Nezir Tekçi'yi, 18 yaşında gözaltına alındıktan sonra bir daha kendisinden haber alınamayan Mehmet Şirin Bayram'ı, Cizre'de, Derik'te, Silopi'de, Diyarbakır'da, Kulp'ta, Görümlü'de ve daha birçok yerde binlerce Kürt'ü kaybettirdi. Ailelerinin gidip yas tutabilecekleri bir mezarları bile yok. JİTEM üyeleri hakkında iddianameler hazırlandı, göstermelik davalar açıldı. Yapılan

yargılamalar sırasında deliller yeterince araştırılmadı, gerçek failler gizlendi, davalar çok uzun sürelerle yayılmak suretiyle hakikatlerin ortaya çıkarılması engellendi. "Evladım gelir diye kapıyı açık bıraktım." diyen Berfo ananın otuz üç yıl boyunca oğlunu aradığını biliriz. Berfo anaya oğlunun kemiklerini getirme sözü veren Erdoğan bugünlerde bizatihi Berfo ananın evladını katleden kişileri maalesef sarayında ağırılıyor. O günlerden bu yana, verilen ve tutulmayan sözlerden geriye kalan Cumartesi Annelerinin bin haftalık direnişi kaldı. Adına şarkılar yazıldı, şiirler dizildi Cumartesi Annelerinin. Yılmadan, usanmadan, asla geri atmadan geçen bin hafta... Şair Ahmet Telli'nin dediği gibi "Zamanın tanıklarıdır onlar, gözyaşlarıyla suladılar sokakları adaletin peşinde, inatla, sabırla/Kaç yaşam sığar bin haftaya, kaç adalet sığar; kaç hatıra, kaç özlem, kaç gözyaşı, kaç öfke?"

95 yılından itibaren Türkiye'de her yıl 17-31 Mayıs tarihleri "Kayıplar Haftası" olarak anılır. Aradan geçen yirmi dokuz yıla rağmen ne kaybedilenler bulundu ne etkili soruşturmalar açıldı ne de adalet sağlandı. Adaletsizlik, deli gömleği gibi giydirildi bu koca ülkenin üstüne.

Değerli milletvekilleri, hakikat komisyonlarının kurulmadığı, geçmişle yüzleşmenin gerçekleştirilmediği bir yerde adaletten, demokrasiden, insan haklarından söz etmek mümkün değildir. Bizler, hakikatin açığa çıkarılması ve toplumsal adaletin sağlanması adına Galatasaray Meydanı'nda, Amed'de Cizre'de, Nusaybin'de "Kayıplar bulunsun, failer yargılsın." diyerek hesap sormaya ve kayıplarımızı aramaya devam edeceğiz. Bizler, Munzur Üniversitesi öğrencisi iken bir daha kendisinden haber alınamayan, bin altı yüz yedi gündür kendisinden haber alınamayan Gülistan Doku'yu sormaya devam edeceğiz. Bizler Erzincan L Tipi Cezaevinden tahliye edildikten sonra kaybettirilen ve bir daha kendisinden haber alınamayan ama kısa süre önce ailesine işkence görüntüleri gönderilen mülteci Ali Veli'yi sormaya devam edeceğiz.

Evet değerli milletvekilleri, sözlerimi, 26 yaşındayken işkenceyle katledilen Cemil Kırbayır'ın ağabeyi Mikail Kırbayır'ın sözleriyle sonlandırmak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Eren, lütfen tamamlayın.

SERHAT EREN (Devamla) – "Şimdi bana Türkiye'nin tapusunu verseler onun cinsine 'Cemil'in mezarları' diye yazarım. Niye? Ülkenin bütünü bu tapu içerisinde. Siz kendi topraklarımızı bize mezar yaptınız."

Bu yarayı kapatmazsanız bu hesap da asla kapanmayacak.

Saygılarımla. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Eren.

Gündem dışı üçüncü söz, Afyonkarahisar gastronomisi kültürü ve turizmiyle ilgili söz isteyen Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven'e aittir.

Sayın Yurdunuseven, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven'in, Afyonkarahisar'ın gastronomisi, kültürü ve turizmine ilişkin gündem dışı konuşması

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; seçim çevrem olan Afyonkarahisar'ın tarihi, kültürü ve gastronomisiyle ilgili gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri seyretmekte olan aziz milletimizi saygıyla selamlarım.

Anadolu'nun önemli kavşak noktalarından biri olan ilimiz, tarihin kültürün, termal turizmin, mermerin ve lezzetin başkenti konumundadır. Ankara, İstanbul, İzmir ve Konya gibi önemli kentlerimizi birbirine bağlayan Afyonkarahisar'dan yaklaşık yılda 12 milyon araç geçmektedir. Büyük Taarruz'un en büyük savaşları Afyonkarahisar ilimiz sınırlarında yapılmıştır. Büyük Taarruz Savaşı'nda 1'inci ve 2'nci ordu arasında sıkıştırılan düşman birlikleri yine Afyonkarahisar ili sınırı içinde yok edilmişlerdir. Her bir karış toprağı şehitlerimizim kanıyla sulanan ve Kurtuluş Savaşı'mızın simgesi olmuş kentlerimizden biri olan Afyonkarahisar Büyük Zafer'e ev sahipliği yapmış, cumhuriyetimizin kazanıldığı topraklardır.

Türkiye'de "termal" denilince akla ilk gelen merkezlerden olan Afyonkarahisar, 25 bin yatak kapasiteli beş yıldızlı otelleri, yenilenen tesisleri, çamur banyoları, fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezleriyle şifa arayanların vazgeçilmez adresi hâline gelmiştir. Afyonkarahisar jeotermal kaynağın bütünsel olarak kullanıldığı tek ilimizdir. Şu anda şehrimizde jeotermal kaynaklar yaklaşık 45 bin konutun ısıtılması, seracılık, termal ve sağlık turizmi ve enerji üretimi olmak üzere birçok alanda kullanılmaktadır. Afyonkarahisar, bu kaynağı birçok farklı alanda bütünsel olarak kullandığı için jeotermal kaynağın katma değeri ve sürdürülebilir kullanımı da artmaktadır. Bunun dışında, jeotermal kaynakların turizm amaçlı kullanımının gelişmesinde ve yaygınlaşmasındaki en önemli faktör, bu suların şifalı sular kabul edilip sağlık amacıyla da kullanılmasıdır.

Üç bin yıldan fazla süredir mermercilik yapılmakta olan Afyonkarahisar'da, bölgenin zengin ocaklarından çıkarılarak binlerce yıldır işlenen mermer blokları, gerek ülkemizin gerekse dünyanın birçok ünlü eserine estetik değer katmış ve katmaktadır. İl genelindeki mermer işletme merkezlerinden Çin, ABD, Fransa, Avustralya, Suudi Arabistan, Almanya, Birleşik Arap Emirlikleri ve Birleşik Krallık olmak üzere 120 ülkeye ürün gönderilmektedir. Afyonkarahisar, Türkiye'nin doğal taş toplam ihracatında yüzde 11,2 paya sahiptir. 2023 yılında doğal taş ihracatının 211 milyon doları Afyonkarahisar'dan yapılmıştır. Bu rakam, Türkiye doğal taş ihracatının yüzde 10,9'una tekabül etmektedir.

Kültürel dairelerimiz bakacak olursak, Sultan Divani Mevlevihanesi Anadolu'nun ilk mevlevihanelerinden biri olup kuruluşu 13'üncü yüzyıla kadar dayanmaktadır. Mevlâna Celâlettin Rûmî'nin 7'nci kuşak torunu olan Divane Mehmet Çelebi'nin mezarı burada bulunduğundan, Mevlevilerce Konya Mevlevi Dergâhı'ndan sonra en önemli mevlevihane kabul edilmekte ve bugün içerisinde yine kendisinin yattığı yer Mevlevi Camisi veya Türbe Camisi olarak da anılmaktadır. Anadolu Selçukluları tarafından yaptırılan Ulu Cami ise UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne dâhil edilmiştir.

İçerisinde doğal güzellikleri, kaya anıtları, kaya yerleşimleri, açık hava tapınakları, peri bacalarıyla üç bin yıllık geçmişe sahip Frig Vadisi Türkiye'nin en güzel 10 vadisi içerisinde. UNESCO Dünya Geçici Miras Listesi'nde yer alan Frig Vadisi ziyaretçilerine doğal güzellikleri, Frig Kaya Anıtları, Romalılardan kalma şapelleri, Bizans kaya kiliseleriyle tarihin derinliklerine uzanan bir yolculuk sunmaktadır.

Coğrafi işaret tescilli ürünlerimize bakacak olursak geleceğimizi ve geleneğimizi yansıtan, birbirinden lezzetli yöresel tatları ve damak zevkine hitap eden yemekleriyle Afyonkarahisar, Gaziantep ve Hatay'dan sonra 3'üncü gastronomi ili olarak UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı'na katılmıştır. Afyonkarahisar, yöresel yemekleri incelendiğinde, çorbalar, et yemekleri, sebze yemekleri, pilavlar, hamur işleri ve tatlı çeşitleriyle oldukça zengin bir mutfaka sahiptir. Bölgede yetişen bazı ürünlerin yöre yemeklerinde yoğun olarak kullanılması çeşit zenginliğini de oluşturmaktadır. Coğrafi işaretler listesinde yer alan Afyon kaymağı, Afyon sucuğu ve pastırması, kaymaklı ekmek kadayırı, Afyonkarahisar patatesli ekşi mayalı ev ekmeği, Şuhut keşkeği, Sandıklı leblebisi, Emirdağ güveci, Sultandağı kirazı, Çay ilçesinin vişnesi benzerlerinden farklılığıyla katma değeri yüksek ürünler olarak tescillenmiştir. Ege ve İç Anadolu mutfakları hamur işlerinden etli yemeklere kadar 600 çeşit yöresel yemek kültürüne sahip olan şehrimiz ülkemizin ve dünyanın çeşitli ülkelerinden ziyaretçi ağırlamakta ve bundan da gurur duymaktadır.

2018 yılında ulusal düzeyde gerçekleştirilen Gastro Afyon Turizm ve Lezzet Festivali'nin de yıllar içerisinde kapsamı

genişletilmiş ve 2021 yılından itibaren uluslararası boyuta ulaştırılmıştır. Geçtiğimiz yıl yapılan bu festivale katılım oranı 300 bin civarındadır. Türkiye’de 1.100’ü geçkin et ve et ürünleri işletmesinin yaklaşık 70’i Afyonkarahisar’da bulunmakta olup işletme sayısı itibarıyla da İstanbul, Bursa ve Ankara’dan sonra 4’üncü sırada yer almaktadır. Ülkemizde marka olmuş yüzlerce ürünümüz ve firmamız bulunmaktadır. Yine, Afyonkarahisar denilince akla gelen ilk şey de lokumdur; ilimizde sucukta olduğu gibi lokum üretimi de çok ciddi önemli bir yer işgal etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yurdunuseven, lütfen tamamlayın.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Devamla) – Teşekkür ederim Başkanım.

Yine, dünyanın en önemli müsabakaları arasında yer alan Dünya Motokros Şampiyonası’nda Afyonkarahisar dünyanın dört bir yanından sporcu ve izleyicilere, gelişmiş turizm altyapısıyla ev sahipliği yapmaktadır. Dünya Büyükler Motokros Şampiyonası yani MXGP, Dünya Kadınlar Motokros Şampiyonası, Dünya Gençler Motokros Şampiyonası yani MX2 ve Avrupa Motokros Şampiyonası gibi önemli müsabakalar her yıl Afyonkarahisar’da düzenlenmektedir. Afyonkarahisar önceki 5 ev sahipliğinden en iyi altyapı, en iyi padok ve dünya da en iyi tanıtım yapan ülke ünvanları kazanmış bulunmaktadır. Bu nedenle, dünyanın şu anda 6 kıtasında, 180 ülkesinde yaklaşık 3 milyar kişilik bir televizyon yayınına ulaşılmaktadır bu vasıtaıyla.

Son olarak, konuşmamın başında belirttiğim gibi Afyonkarahisar tarihi, doğası, lezzeti, katma değerli madenleri, doğal zenginlikleri, turizmi, millî ve manevî yapısıyla Anadolu’nun en kadim şehirlerinden biridir. İlimizin gastronomi ve spor merkezi olmasında büyük emeği olan başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere tüm bakanlarımıza, vekillerimize ve önceki dönem başkanlarımıza teşekkür ediyor, yaz mevsiminin gelmesiyle birlikte turizm sezonunda lezzetin ve kültürün başkenti Afyonkarahisar’a tüm vatandaşlarımızı davet ediyorum.

Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Yurdunuseven, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

İlk söz, Adıyaman Milletvekili Mustafa Alkayış’a ait.

Sayın Alkayış, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Adıyaman Milletvekili Mustafa Alkayış’ın, Adıyaman’da hasat mevsimine girildiğine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bereketli toprakların diyarı Adıyaman’da hasat mevsimine girmiş bulunmaktayız. Adıyaman Toprak Mahsulleri Ofisimiz Adıyaman merkezde arpa alımlarına başlamıştır. Besni ve Kâhta ilçelerimizde yarın itibarıyla alımlara başlanacaktır. Çiftçilerimizin mağdur olmaması için hasadın başlamasıyla taahhütnameli alımlara başlanmıştır. 2023 yılında ilimizde 211.878 ton buğday, 222.097 ton arpa üretimi gerçekleştirilmiştir. 2024 yılında hububat veriminde tahmini yüzde 20-yüzde 30 arasında verimde yükseliş beklenmektedir. İlk hasata kıraç alanlarda başlanmış olup verim, dönümüne göre inşallah 320-350 aralığında gerçekleşecektir. Haziran ayı itibarıyla hasadın ovada da başlamasını bekliyoruz.

Hasat mevsiminin bütün çiftçilerimiz için bereketli geçmesini temenni eder, Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili İsmail Erdem...

2.- İstanbul Milletvekili İsmail Erdem’in, kendisinin 88’inci Birleşimde yaptığı gündem dışı konuşması sırasında Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal’ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İSMAİL ERDEM (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün İstanbul’un fetih yıl dönümü münasebetiyle Genel Kurulda yaptığım gündem dışı konuşmam esnasında oturduğu yerden şahsıma saygısızca laf atan Ce-Ha-Pe Milletvekili Mahmut Tanal kul hakkına girerek iftiralarda bulunmuştur. Görev yaptığım Sancaktepe Belediyesinde on yıl süre içerisinde ne bir ağacın kesilmesine müsaade ettim ne de 1 metrekaare orman işgaline göz yumdum. Ben yeşili seven, yeşili koruyan, tabiata saygısı olan bir insanım; on yıl içerisinde 70 bin ağaç fidanını toprakla buluşturmuş birisiyim. “Orman alanını peşkeş çekti.” ifadesi tamamen yalan ve iftiradır. Tanal bu iddiasını ispatlayamazsa en büyük müfteridir.

Orman alanlarının mülkiyeti Tarım ve Orman Bakanlığına aittir. Tanal’ın Orman Kanunu’nu bilmemesi hayret vericidir; şaşkırdım doğrusu oysaki Orman Kanunu’nu çok iyi biliyor olması lazım.

Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum efendim.

BAŞKAN – Uşak Milletvekili Fahrettin Tuğrul...

3.- Uşak Milletvekili Fahrettin Tuğrul’un, ümmetin onurunu müdafaa eden Gazzeli mazlumlar için ümmetin çaresizliğine ve sessizliğine ilişkin açıklaması

FAHRETTİN TUĞRUL (Uşak) – Sayın Başkanım, kıymetli milletvekilleri; bugün 30 Mayıs, bundan on dört sene önce bu gece katil İsrail Gazze’ye insani yardım götürən Mavi Marmara gemisine saldırıp 10 vatandaşımızı şehit etti. Aynı gece İskenderun Limanı’nda 6 askerimiz hain PKK tarafından şehit edildi. Askerlerimizi ve gemideki sivillerimizi aynı gece şehit edenler ile onları otorite olarak kabul eden Pensilvanya’daki terörist aynı siyonist düzenin uşaklarıdır. Bu nedenle, Gazze’de bugün küçücük bedenleriyle direnen ve şehadete yürüyen yavrular sadece Gazze’yi değil aynı zamanda Diyarbakır’ı, İstanbul’u ve ümmetin onurunu müdafaa etmektedirler. Ancak ümmetin onurunu müdafaa eden Gazzeli mazlumlar için ümmetin çaresizliği ve sessizliği içimizi acıtıyor. “Size ne oluyor da ‘Rabb’imiz! Bizi halkı zalim olan bu beldeden çıkar, bize tarafından bir sahip gönder, bize katından bir yardımcı yolla.” diyen çaresiz erkekler, kadınlar ve çocuklar uğrunda Allah yolunda savaşıyorsunuz?” ayetine muhatap olmanın utancını yaşıyoruz.

Şimdi soruyorum yüreğinde merhamet fidanı büyüten insanlara: Zilletle yaşamaktansa izzetle ölmenin vakti ne vakittir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Konya Milletvekili Barış Bektaş...

4.- Konya Milletvekili Barış Bektaş’ın, aile sağlığı merkezi grup elemanlarının beklentilerine ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sağlık Bakanlığının Aile Hekimliği Uygulama Yönetmeliği’nce işe alınan, aile hekimliklerinde hemşire, ebe, acil tıp teknisyeni, tıbbi sekreter, temizlik elemanı olarak çalışan ve sayıları 13 bin kişiyi bulan aile sağlığı merkezi grup elemanları hak kayıplarının giderilmesini ve mağduriyetlerinin çözülmesini bekliyor. Her ne kadar 2022 yılında aile sağlığı merkezi çalışanlarının kadroya geçişine yönelik bir düzenleme yapılmış olsa da yapılan düzenleme yetersiz kalmıştır ve aile sağlığı merkezi grup elemanlarının beklentilerini karşılamamıştır. Beklentileri “eşit işe eşit ücret” ilkesi doğrultusunda özlük haklarının iyileştirilmesi. Kadrolu istihdam olan bu kişileri daha fazla görmezden gelemeyiz. Bir an önce yeni bir düzenlemeyle 13 bin kişinin güvenceli istihdam hakkının teslim edilmesi gerekmektedir.

Saygılarımla.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya...

5.- İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'nın, Friedreich ataksisi hastalarının tedavi olmayı beklediğine ilişkin açıklaması

MUSTAFA KAYA (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Yaklaşık olarak 50 bin kişiye 1 görülen ve ülkemizdeki sayısı 2 bin civarında olan Friedreich ataksisi hastaları tedavi olmayı bekliyor. Bu hastalarda yürümede güçlük, denge problemleri, el hareketlerinde koordinasyonsuzluk, kas seğirmeleri, konuşma bozukluğu ve göz hareketlerini yapmada zorluklar görülmektedir; kalp hastalıklarına ve diyabete de yol açabilmektedir. Hastalar genellikle ergenlik dönemlerinde tekerlekli sandalyeye ihtiyaç duymaktadır. "Skyclarys" isimli FDA onaylı ilaç bu hastalığın tedavisinde kullanılmaktadır. İlaç henüz SGK'nın geri ödeme listesinde değildir ancak dâhil edilmesi için SGK gündemine almıştır. Mevzuat gereklerinin yerine getirilmesi ve ilacın hastaların istifadesine sunulması için Çalışma ve Maliye Bakanlığı yetkilileri süreci bir an önce tamamlamalı ve bu hastaları hayata bağlamalı diyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal.

6.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, Büyük Orta Doğu Projesi'nin planlanan etaplarının sırasıyla hayata geçirildiğine ilişkin açıklaması

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Büyük Orta Doğu Projesi'nin planlanan etapları sırasıyla hayata geçiriliyor. Bir taraftan İsrail'in ABD destekli Gazze katliamı ve soykırımı devam ederken diğer taraftan da Suriye'nin kuzeyinde işgal edilen bölgedeki terör örgütleri, bir oldubittiyle üniter devlet yapısına sahip seçim hazırlığı yapıyor. Bu strateji, PKK'nın ve elbette ABD'nin ileriye dönük sinsi planının bir parçasıdır. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın partisinin grup toplantısında İsrail için söylediği "Bu terör devleti eğer durdurulamazsa vadedilmiş topraklar hezeyanıyla gözünü er ya da geç Anadolu'ya dikecek." tespiti, gecikmeli de olsa Demokratik Sol Parti olarak bizim yıllardır dikkat çektiğimiz öngörümüzün teyididir.

En az bunun kadar büyük bir tehlikeyi daha görmeliyiz, Gazze'de yaşanan mezalimden etkilenenlerin Türkiye'ye sığınmacı olarak kabul edilmesi hâlinde ise bugüne kadar yaşadığımız Suriyeli ve Afgan sığınmacı sendromunun katbekat fazlası yaşanacaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül.

7.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın'ın düşük faizle konut yapılacak iller arasında yine yer alamadığına ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Devlet yatırımlarında 81 ilde sondan 4'üncü olan Aydın'a yine yatırım yok. Hem Türkiye'de hem de Aydın'da kiracıların sayısı her geçen gün artıyor. 2014 yılında ailelerin yüzde 61,1'i oturduğu konutun sahibiyken 2023 yılında bu oran yüzde 56,2'ye kadar geriledi. Türkiye, konut ve kira fiyat artışında dünya 1'incisi oldu. Ayrıca, uzmanlara göre Türkiye'de en az 2 milyon kişinin evsiz olduğu tahmin ediliyor. Düşük faizle kampanyalı konut müjdesi veren Emlak Konut beş yılda çok sayıda konut yapacağını duyurdu. İktidar tarafından ikinci sınıf muamelesi gören Aydın düşük faizle konut yapılacak iller arasında yine yer alamadı.

İktidarın Aydın'ı yok saymasına izin vermeyeceğiz; maaşlı çalışanın, asgari ücretlinin, emeklinin evsiz kalmasına göz yuman saray iktidarıyla mücadeleye devam edeceğiz.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Celal Fırat...

8.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, heyelan riski çok yüksek olan Erzincan'ın Ergen köyünde maden ocağı açılmasına ilişkin açıklaması

CELAL FIRAT (İstanbul) – Sayın Başkan, Erzincan'ın Ergen köyünde heyelan riski çok yüksek. "ÇED Olumlu" raporu alınmadan, köy yerleşim alanına 500 metre mesafede, mera arazisinde, kayak merkezi, doğa sporu yapılan alanın da hemen yanında, aktif fay hattının üzerinde taş ocağı maden sahası kurulmaya çalışılıyor.

Para ve maddiyatla her işi çözebileceğini zanneden bir zihniyetle karşı karşıyayız fakat şunu bilmiyorlar ki doğanın talan edilmesiyle meydana gelen tahribat parayla ölçülemez ve geri getirilemez. İnsanların yaşam alanlarının yok edilmesine sessiz kalmayın; köylerimizde, kentlerimizde maden ocağı ve kimyasal atıkları istemiyoruz. Yani başında bulunan ilçe faciasından ders almadan yeni katliamların önünü açmayın. Erzincan'ın Ergen köyünden maden ocağı açılmasına "Hayır!" diyoruz.

BAŞKAN – Kayseri Milletvekili Dursun Ataş...

9.- Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın, Kayseri'de kazandığını borç ve faize veren çiftçilerin topraklarını terk ettiklerine ilişkin açıklaması

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Türkiye'de çiftçi sayısı ve tarım alanları hızla azalmakta, çiftçi borçları ise aynı hızla artmaktadır. BDDK verilerine göre 2023 yılı sonu itibarıyla bankalara en fazla borcu olan sektör yaklaşık 11 milyar lirayla ziraat ve balıkçılık sektörü olmuştur. Seçim bölgem Kayseri'de de en fazla borcu artan sektör tam yüzde 86,6 oranıyla yine ziraat ve balıkçılık sektörü olmuştur. Diğer yandan, kazandığını borç ve faize veren çiftçiler toprağını terk etmektedir. SGK'nın Şubat 2024 verilerine göre seçim bölgem Kayseri'de çiftçi sayısı önceki yıla göre yüzde 7,9 oranında azalmış, son bir yılda 700 çiftçi daha çiftçiliği bırakmıştır.

Çiftçi borç ve faizlerine yönelik bir çalışma yapılmadığı sürece borçlar artmaya devam edecek, çiftçi toprağı terk edecek, ülkede tarım yapacak çiftçi bulunamayacaktır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.29

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.34

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 89'uncu Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Sisteme girmiş olan milletvekilleri yerlerinden birer dakika süreyle söz vermeye kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Burdur Milletvekili İzzet Akbulut...

10.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'da yaşanan diyaliz skandalında 3 yurttaşın vefat ettiğine ve Burdur'un hastane sorununa ilişkin açıklaması

İZZET AKBULUT (Burdur) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biliyorsunuz Burdur'da bir diyaliz skandalı yaşanmıştı.

Salı günü bu konuyla alakalı bir açıklama yaptığımızda çok şükür can kaybımız yok ama 4 yurttaşımız entübe demiştik ama bugün itibarıyla 3 yurttaşımızı kaybettik. Mustafa Demir, Saniye Aksöz, bir de Somalili bir yurttaş vefat ettiler. Demir ve Aksöz ailelerine sabırlar diliyoruz.

Tabii ki Burdurlu hemşehrilerimiz her seferinde bizlerin burada Burdur'un sağlık anlamında yetersiz bir yatırım aldığını dile getirmemizi istiyorlar. Yıllardan beri Burdurlu hemşehrilerimiz başlarına önemli bir olay geldiğinde Isparta'ya, Antalya'ya, Denizli'ye sevk edilmek durumunda kalıyorlar. Sebebi de eğitim ve araştırma hastanesinin olmayışı, sebebi de tıp fakültesinin olmayışı. Artık bu isyanı duyun, Burdurlu hemşehrilerimize tıp fakültesini ile eğitim ve araştırma hastanesini kazandırın diyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara...

11.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'da bekleyen tüm kredilerin onaylanmasını ve hesaplara intikal etmesini talep ettiklerine ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

AK PARTİ iktidarı, 6 Şubat depremlerinden sonra KOSGEB destek programlarını açıklamış ve ticari hayatın canlanması için birçok meblağın esnafa aktarıldığını duyurmuştur. Sanayi ve Teknoloji Bakanı, geçtiğimiz nisan ayında Dünya Bankasının 450 milyon dolar, Japonya'nın 4,2 milyar TL'yi hibe ettiklerini açıkladı. Ancak Hatay'da aylardır KOBİ'ler ve esnaflar onaylanmış olmasına rağmen tüm kredilerinin hesaplarına intikal etmemesinden dolayı her gün ısırdırıp yaşamaktalar. Bu esnaflar daha ne kadar bekleyecekler? Strateji ve Bütçe Başkanlığı az, orta ve ağır hasarlı olmak üzere 161.187 iş yerinin etkilendiğini... Ancak 51 bin işletmeye ulaşan bu destek paketleri maalesef yetersizdir. Öncelikle seçim bölgem Hatay'da bekleyen tüm kredilerin onaylanmasını ve hesaplara intikal etmesini buradan talep ediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez...

12.- Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'in, Hakkâri Belediye Eş Başkanı Sıddık Akış'ın sanık olarak yargılandığı davaya ilişkin açıklaması

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Hakkâri Belediyesi Eş Başkanımız Sıddık Akış'ın da sanık olarak yargılandığı ve 2010 yılından beri devam eden dosya geçtiğimiz hafta alelacele ve resen mütalaaya gönderildi. Savcılık, 30 klasörlük dosyayı dakikalar içerisinde mütalaayla sonuçlandırdı ve Belediye Başkanımızın da cezalandırılmasını talep etti. Şimdi, bu dosya akıllara kayyum atama bahanelerini getiriyor. Bu dosyadan aleyhe bir karar çıkması durumunda yargı bağımsızlığından bahsedilemeyeceği ortadadır. Kayyum politikalarının iflas ettiği hepimizin malumuyken taraflı yargı kararlarıyla bunun meşrulaştırılmasına müsaade etmeyeceğiz. Kayyum gasbına karşılık halkın iradesini savunmaya devam edeceğiz. Bu politikalarınızı normalleştirmeyecek, size rağmen yargı bağımsızlığını ve hukukun üstünlüğünü savunmaya devam edeceğiz.

BAŞKAN - Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur...

13.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Hatay'ın stadyumunun bir an önce onarılması gerektiğine ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

6 Şubat depreminde her ailenin olduğu gibi Hatayspor ailesinin de kahredici kayıpları oldu; futbolcusunu, sportif direktörünü kaybetti. Ölümünden kıl payı kurtulan futbolcularımızın psikolojisi bozuldu. Stadyumu da ciddi hasar aldı. Tüm bu kayıp ve zarara rağmen Hatayspor, tarihinin en zorlu sezonunda Süper Lig'de kalma başarısını gösterdi. Bu başarı sadece alkışlanmakla kalmamalı; Hatay'ın stadyumu bir an önce onarılmalı; futbolcular, taraftarlar, Mersin'e taşınmaktan kurtarılmalı; Hatayspor maçlarının Hatay'da oynanması sağlanmalı. Buradan ilgili Bakanlıklara sesleniyorum: Hataylı futbolseverler stadyumunu istiyor. Hatay'ın stadyumunu onarın, bir an önce maçlara hazır hâle getirin. Taraftarı da takımı da ilden ile dolaşmaktan kurtarın.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan...

14.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Yusufeli Barajı nedeniyle tamamı sular altında kalan Yusufeli ilçesinin barınma sorununa ilişkin açıklaması

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Yusufeli Barajı nedeniyle tamamı sular altında kalan Yusufeli ilçemizde barınma noktasında büyük mağduriyetler yaşanmıştır. 28 Mart 2024 tarihinde Artvin ili Yusufeli ilçesi yeni yerleşim yeri 106 adet konut, Tekkale köyü 5 adet konut inşaatları ile altyapı ve çevre düzenlemesi işi Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca ihale edilmiştir. Daha önce ilgili konuda 2 defa ihale açılmış ancak tamamlanmadan ihaleler iptal edilmiştir. Yusufeli ilçemizde yüzlerce ailenin bu süreçte yaşadığı bu büyük mağduriyet ivedilikle giderilmelidir.

Yusufeli halkının konut ihtiyacını gidermek adına hangi çalışmalar yürütülmektedir? Seçim dönemlerinde müjde olarak duyurulan konutlar hangi gerekçeyle tamamlanmamıştır? Yusufeli ilçemizde konut yapımına ilişkin diğer iki ihalenin iptal edilmesinin nedenleri nelerdir? İlgili sürecin tamamlanmaması nedeniyle ortaya çıkan mağduriyetlerin sorumluları kimlerdir? Yusufeli ilçesinde yüzlerce aileyi mağdur eden sorumlular hakkında herhangi bir işlem başlatılmış mıdır? (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Antalya Milletvekili Aliye Coşar...

15.- Antalya Milletvekili Aliye Coşar'ın, Side Antik Kenti'nde bulunan PTT şubesinin kapatılma kararına ilişkin açıklaması

ALİYE COŞAR (Antalya) - Turizm kenti Manavgat, iktidar tarafından cezalandırılmaya devam ediliyor. Manavgat'ın dünyaca ünlü turizm bölgesi Side Antik Kenti'nde bulunan PTT şubesinin kapatılarak artık hizmet vermeyeceği kararı alınmıştır. Turizmin yoğun olduğu Site Antik Kenti'nde posta, bankacılık ve kargo hizmeti veren bu şubenin kapatılması kente büyük bir zarar verecektir. Bölge halkının ve esnafların tüm itirazlarına rağmen Site Antik Kenti Postanesi neden kapatılmak istenmektedir? Site Antik Kenti'nde faaliyet gösteren işletmelere, yaşayan vatandaşlar ile yerli ve yabancı turistlere hizmet veren postanenin kapatılmaması gereklidir. Manavgat en önemli turizm kentlerinden olmasına rağmen hak ettiği hizmeti alamadığı gibi mevcut hizmetlerden de mahrum bırakılmaktadır. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Isparta Milletvekili Hikmet Yalın Halıcı...

16.- Isparta Milletvekili Hikmet Yalın Halıcı'nın, Isparta'da elma üreticileri için yapılması gerekenlere ilişkin açıklaması

HİKMET YALIN HALICI (Isparta) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçtiğimiz gün Isparta'da yaşanan dolu yağışı elma bahçelerine zarar verdi. Elmaları depoda bekleyen üreticiler bir de buradan zarara uğradı. Isparta, Türkiye'deki 4 elmadan 1'inin üretildiği bir tarım kenti. Maalesef şu anda 150 bin ton elma depolarda bekliyor. Üreticilerimiz bugüne kadar birçok maliyete katlandı ve o ürünlerini yetiştirmek için büyük emek harcadı,

çiftçimiz varını yoğunu bunun için harcadı.

Buradan Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'ya sesleniyorum: Çiftçimizin faizsiz şekilde kredi ödemelerini erteleyin, depolardaki elmaların satılması için harekete geçin. Acilen, zarar gören üreticilerimize devlet desteği ödemesi yapılmasını ve bir hibe desteği için bütçe ayrılmasını bekliyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Konya Milletvekili Mehmet Baykan...

17.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, 87'nci Birleşim tutanaklarına baktığında Sezai Karakoç'un dizelerinin aklına geldiğine ilişkin açıklaması

MEHMET BAYKAN (Konya) - Geçtiğimiz salının Meclis tutanaklarına baktığımda Sezai Karakoç'un "Ey ulu hocalar/Kardeşim İbrahim bana mermer putları nasıl devireceğimi öğretmişti/Ben de gün geçmez ki birini patlatmayayım/Ama siz kâğıttakileri ve kelimelerdekini ve sözlerdekini nasıl sileceğimi öğretmediniz." dizeleri aklıma geldi. Ayşe Böhürler, Cengiz Aydoğdu, İbrahim Kaynak Vekillerim; size ne diplomasinin felsefi kısmından, tarihî perspektifinden; size ne İsmail Cem'in "Orta Doğu'nun son yüzyıllık tarihi, Türklerin Orta Doğu'dan sürülüp çıkarılış tarihidir." dediğinden! Ülkemizi elek gibi elemeye çalışan Avrupa vakıfları varken, yakın coğrafyamızı kuşatıp lobi yapan Amerikan vakıfları varken size ne Osmanlı'nın vakıf medeniyetinden! "Anlayabilseydik sataşacaktık ama anlayamadık." dedirtmeyin insanlara! Öyle "Anlamadık." dediklerine de bakmayın, soru-cevap kısmında 15 vekilden sadece 2 vekil konuyla ilgili konuşuyor, demek ki gayet iyi anlamışlar.

Konuşmacılarımıza "Felsefe yapmayın." diyorlar. "Temelden anlatalım ki iyi anlayın." demiş arkadaşlarımız, kötü mü etmişler?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Anladık, anladık; paralel yapı kurdunuz.

BAŞKAN – Elâzığ Milletvekili Erol Keleş...

18.- Elâzığ Milletvekili Erol Keleş'in, Keban Barajı gölü üzerinde kurulan Yüzer GES Projesi'ne ilişkin açıklaması

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün ülkemiz ve Elâzığ'ımız için gurur verici bir projeyi sizlerle paylaşmak istiyorum. Ülkemizde ilk yüzer GES projesi olarak Keban Barajı Gölü üzerinde kurulan Yüzer GES Projesi önümüzdeki günlerde elektrik üretimine başlayacaktır. Bu öncü projede, Türkiye'nin ilk yüzer güneş enerji santralinde yıllık 1 milyon 806 bin kilovatsaat enerji elde edilmesi hedeflenmektedir. Yüzer GES Projesi, sadece enerji üretimiyle sınırlı kalmayıp aynı zamanda bölge ekonomisine de önemli katkılar sağlayacaktır. Bu projenin, alın terini toprağa can suyu yapan çiftçilerimize, aziz şehrimize ve bölgemize hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. Yenilenebilir enerji yatırımlarının artarak devam edeceğine ve ülkemizin enerji alanında daha güçlü bir konuma ulaşacağına yürekten inanıyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Amasya Milletvekili Reşat Karagöz...

19.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Amasya'nın köylerinde yaşayan vatandaşların sorunlarına ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

AKP'nin bilinçli bir şekilde uyguladığı köylerde yaşamı bitirme projesi adım adım hayata geçiyor. Memleketim Amasya'nın köylerinde yaşayan vatandaşlarımızın yaşadığı sorunlar saymakla bitmiyor. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında köylerimizde hâlâ temiz içme suyu sorunları mevcut, su depoları ise bakıma muhtaç, telefon ve internetin çekmediği köylerimiz var. Tarımsal sulama sistemlerinin yetersizliği ve bu seneki kuraklık yüzünden kırsal köylerdeki çiftçilerimizin mahsullerinin tamamı yanmış durumda. Artan tarımsal girdi maliyetleri ortadayken hâlâ tahıl ve şeker pancarı fiyatlarının açıklanmaması çiftçilerimizi ciddi manada düşündürüyor.

Merkez ilçemiz, Merzifon, Gümüşhacıköy, Taşova, Suluova, Göynücek ve Hamamözü ilçelerimizde özellikle iktidara oy vermeyen köylerin yolları bakıma muhtaç, diz boyu çukurlar mevcut. Amasyalı hemşehrilerimiz verdikleri vergilerin geçmedikleri köprülere, uçmadıkları havalimanlarına harcanmasını değil yaşamlarını geçirdikleri köyler için kullanılmasını talep ediyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Kars Milletvekili İnan Akgün Alp...

20.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Kars'ın Digor ilçesinin Şatıroğlu köyüne okul açılmamasına ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – AK PARTİ'nin sayın milletvekilleri, sizin hepinizin illerinde ilkokullarda 4 şube var, Kars'ın Digor ilçesinin Şatıroğlu köyünde ilkokulda 2 derslik var. Okulda 80 ilkokul öğrencisi var. 1'inci sınıflar açılınca köylüler tezekliği temizleyip, sıra koyup orayı sınıf yaptılar. Okulda, çok şükür, bir soba var; soba da çürüktür, baca da çürüktür, boru da çürüktür; bizzat okul da çürüktür. Köyde 50 ortaokul öğrencisi var, ortaokul yoktur. Komşu beldeye, 1 metre kar altında, çocuklar eksi 30 derecede yürüyerek giderler çünkü servis de yoktur.

Yusuf Tekin, sen bu tablodan utanmıyor musun? Yurt dışında 60'dan fazla okul açıyorsun, Kars'ın Digor ilçesinin Şatıroğlu köyüne niye okul açmıyorsun? (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi, Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi Saadet Partisi Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'e aittir.

Sayın Şahin, buyurun.

21.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Adalet Bakanının İzmir Adli Yargı Adalet Komisyonu Başkanıyla ilgili verdiği bilgiye, devletin önemli kurumlarının hepsinin teamüllerinden uzaklaştığına, Burdur'da yaşanan diyaliz faciasına, emeklilere Kurban Bayramı'nda verilecek ikramiye, sokak hayvanlarıyla ilgili insani bir yöntemin bulunmasının zorunlu olduğuna, coğrafyacıların taleplerine ve mülakata ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

İzmir Adli Yargı Adalet Komisyonu Başkanıyla ilgili kamuoyuna yansıyan haberler hepimizin tepkisine sebep olmuştu. Bununla ilgili bir soruşturma başlatıldığı ve ilgili Başkanın yetkisinin sonlandırıldığı bilgisini Adalet Bakanı az önce paylaştı; bu, önemli bir gelişme. Tabii ki burada sorunları sonradan çözmekten ziyade, esasında sorunlara sebep olan yolları konuşmamız gerekiyor. Bu bir iklim değerli milletvekilleri, Değerli Grup Başkan Vekilleri; bizim en başta bu iklimi düzeltmemiz gerekiyor, Türkiye'de yeniden güvenli bir iklimi tesis edebilmemiz gerekiyor, buna kafa yormamız gerekiyor. Adalet Bakanlığının önünde "İş bulmak, aş bulmak, ekme bulmak gecikebilir ama adalet gecikmez, tez verilmelidir." sözü yazar. İşte, bunun için, biz adaleti gerçekten devletin temeli yapacağımız bir sistemi inşa etmek, adaletle olan güven sorununu yeniden tesis etmek zorundayız diyorum; bunu özellikle paylaşmak istiyorum.

Şimdi -Mehmet Bey kıtı sanırım- tabii, AK PARTİ kurulurken Sayın Cumhurbaşkanımızın önemli bir sözü vardı, "Bizim için her şey, mazisi insanlık tarihi kadar eski, büyük milletimizin selameti için; her şey, ilelebet yaşatmak ve yüceltmek zorunda

olduğumuz devletimizin bekası için." demişti. Evet, bizim için devletimizi yaşatmak önemli ama devletimizi yaşatmak için en başta devletin direği olan kurumlarımızı yaşatmak gerekiyor. Son dönemde bu kurumlarla ilgili önemli bir endişem var, bir kurumsal çürüme yaşıyoruz maalesef. Devletimizin direği olan bu kurumların işleyişleri, teamülleriyle ilgili önemli yıpranmalar var. Bu anlamda, devletin yeni bir reforma ihtiyacı olduğunun da altını çizmek istiyorum. Yani devletin önemli kurumlarının hepsi teamüllerinden uzaklaşıyor, işleyişinden uzaklaşıyor. Bu anlamda, yaptığımız itirazlar, esasında devletimizin geleceğiyle ilgili, kaygıyla ilgili itirazlar. Dolayısıyla, devletimizin yeni bir tanzimata ihtiyacı olduğunun da altını çizmek istiyorum.

Burdur'da yaşanan diyaliz faciası önemli bir sorun, 3 hastamızı kaybettik; kaybettiğimiz hastalarımıza Allah'tan rahmet diliyorum, ailelerine sabır diliyorum, tedavi görmekte olan hastalarımıza acil şifalar diliyorum. Bu olay titizlikle, en ince ayrıntısına kadar araştırılmalıdır hatta Meclisimizde bununla ilgili ortak bir araştırma komisyonu da kurulmalıdır; bunu da özellikle paylaşmak istiyorum.

Emeklilerimizle ilgili, emeklilerimizin kurban kesemeyeceği gerçeğini buradan birkaç kere dile getirdik, yine dile getirmek istiyorum. Değerli milletvekilleri, ortada bir gerçeklik var. Bu emekli maaşıyla emeklilerimiz kurban kesemeyecek. Dolayısıyla, emeklilerimizi Kurban Bayramı'nda böyle olumsuz bir tabloyla karşı karşıya bırakmamak için en azından bu Kurban Bayramı'nda bayram ikramiyesini 1 asgari ücret seviyesinde yapalım, emeklilerimizin de bu anlamda yanında olalım diyorum. Bunu da iktidar partisine bir teklif olarak sunuyorum.

Buradan sokak hayvanlarıyla ilgili yasa teklifi tartışmalarındaki kaygımızı tekrar paylaşmak istiyorum. Lütfen bir ayrışma çıkmasın, bu konuyu hep beraber masaya yatıralım, birlikte bir çözüm yolunu bulalım. Bizim uyutma gibi yani hayvanlarımızın katliamı gibi insani olmayan bir yöntemi asla doğru bulmadığımızın altını çiziyorum. Evet, sokaklar güvenli hâle getirilmelidir, vatandaşımız rahatlatılmalıdır ama biz buna insani bir yöntem bulmak zorundayız; bunu da paylaşmak istiyorum.

Son dönemde coğrafyacılarımızla ilgili, coğrafyacılarımızın bizden talepleri, beklentileri var; bunu da özellikle paylaşmak istiyorum. Bölgesel ve küresel bazlı krizlerin önemli bir bölümünün coğrafi temelli olduğunu görüyoruz. Bu bağlamda, su sorunları, tarım sorunları, küresel düzensiz göç sorunları, enerji problemleri ve bunların beraberinde getirdiği askerî çatışmalar bölgemizde, dünyada önemli sorunlardır. Bu kapsamda, yetmiş insan gücünün sağlanması adına coğrafyacılar büyük bir sorumluluk düşmektedir. Ülkemizde, 24 Ocak 2022'de Resmî Gazete'de yayımlanan tebliğle coğrafyacı meslek tanınırlığı sağlandı, coğrafyacılar bu yayımlanmayla kimliğine kavuştu. Yine, Türk Devletleri Coğrafya Konseyi kuruldu. Dünya Coğrafya Birliği gibi, Asya Coğrafya Birliği gibi kurumlar önemli kuruluşlar. Burada coğrafyacılarımızın sitemi şu: Uluslararası arenada böylesine önemli bir yeri olan coğrafya ve coğrafyacı konusu ülkemizde gereken değeri görmüyor; coğrafyacı meslek kanunun çıkması da bu anlamda önemli bir eksiklik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Toparlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Şahin, lütfen tamamlayın.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Bu kanunun çıkması, coğrafyacı istihdamının artırılması önemli bir konudur; bunu buradan özellikle paylaşmak istiyorum.

Son olarak da mülakat konusuna yine değinmek istiyorum. Burada çok büyük bir mücadele verdik ama şu an için başarılı olmadı. Ben, Türkiye'de bir gün mülakat sisteminin kaldırılacağına, liyakatli bir sistemin inşa edileceğine olan güvenimi asla yitirmedim. Derdimiz, Türkiye'de liyakatli bir sistemin inşa edilmesidir. İktidar partisindeki arkadaşlarımızdan da beklentimiz ya, bu sözünüzü bir kere daha gözden geçirin. Hangi alanda olursa olsun, üniversitelerde kadrolar konusunda, Adalet Bakanlığı konusunda, Millî Eğitim Bakanlığı konusunda gençlerimizin üzerindeki gelecek karamsarlığına sebep olan şu zilleti birlikte kaldıralım, Türkiye'de liyakatli bir sistemi birlikte inşa edelim diyorum.

Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Şahin.

Şimdi, İYİ Parti Grup Başkan Vekili ve Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'e söz veriyorum.

Sayın Çömez, buyurun.

22.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, tarımın içinde bulunduğu duruma ve gelecek dönemde muhtemelen tarımın karşılaşılabilecek sorunlara ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, ben bugün sizlerle tarımın içinde bulunduğu durum ve önümüzdeki dönemde muhtemelen tarımın karşılaşılabilecek sorunlarla ilgili bir genel değerlendirme yapmak istiyorum izninizle.

Türkiye, geçen yıl, özellikle Rusya'dan ve Ukrayna'dan bol miktarda buğday ithal etti ve ithal edilen buğdaylar Toprak Mahsulleri Ofisinin silolarında biriktirildi. Bu niye yapıldı? Yoğun ithalatın arkasında, özellikle un fabrikalarına ucuz buğday vermek ve seçim zamanında da bu ucuz buğday marifetiyle ucuz ekmek temin etmek vardı; temel düşünce buydu, siyaseten doğruydu ama tarım için ve Türkiye için doğru bir karar değildi. Peki, sonra ne oldu? Un fabrikaları bu buğdayları 4,5 lira civarında bir fiyatla aldılar, o dönemde ucuz ekmek milletimize yedirildi fakat TMO'nun siloları yoğun bir şekilde ithal edilmiş buğdayla dolduruldu. Geçen yılın haziran ayında, özellikle kendi bölgemde buğday hasadı başladığında Türk çiftçisi TMO'ya gitti, dedi ki: "Bizim buğdayımızı alın." TMO "Depoların hepsi dolu, alamayız." dedi ve maalesef aylarca Türk çiftçisi kendi buğdayını Toprak Mahsulleri Ofisine veremedi, fiyattan dolayı büyük bir kaybı oldu; ürünlerini TMO'nun silolarında muhafaza edemediği için, sokakta muhafaza etmek, harmanlarda muhafaza etmek zorunda kaldığı için büyük bir zarar etti. O dönemde biz feryat ettik, dedik ki: Bakın, Türk çiftçisini bitiriyorsunuz, yanlış yapıyorsunuz, alın bunları.

Peki, sonra Toprak Mahsulleri Ofisi -Türkiye'nin birçok yerinde var ama bir tanesinin örneğini göstereceğim- ne yaptı biliyor musunuz? Sanki ilkel çağda piramit döneminden kalma bir yöntemle on binlerce ton buğdayı topladı -ki Bursa'da da var örnekleri, Balıkesir'de de var- toprağa gömdü. İşte, bakın, bütün Türkiye'ye buradan ilan ediyorum, bunlar Toprak Mahsulleri Ofisinin geçen yıl Türk çiftçisinden alıp toprağa gömdüğü buğdaylar. Ben bunları gittim, yerinde inceledim; on binlerce ton buğday ve Türkiye'nin her yerinde var bunlardan. Basit bir naylon örtülmüş üstüne ve altında buğday muhafaza ediliyor, yağmur almış, çamur almış ve henüz bunlar daha açılmadı. Bunlar açıldıktan sonra, iddiayla söylüyorum -ve Tarım Bakanlığı yetkililerine diyorum ki gelin, beraber açalım bu buğdayları- bunun neredeyse yarısı küflenmiş ve kullanılamaz hâle gelecek.

Şimdi, bu sorun burada dururken başka bir sorunla daha karşı karşıyayız. Şu anda Toprak Mahsulleri Ofisinin silolarında tam 6 milyon ton buğday var yani birikmiş durumda 6 milyon ton buğday var ancak hâlâ ithalat devam ediyor. Ukrayna'dan ithalat devam ediyor, Rusya'dan ithalat devam ediyor ve Türk hasadı da başladı; özellikle güneyde, Ege'de Türk çiftçisinin hasadı başladı. Şu anda çiftçi Toprak Mahsulleri Ofisine gidiyor "Buğdayımı al." diyor, o da diyor ki: "Alamam, yerim yok." "Fiyat ver." diyor, "Fiyat da veremiyorum." diyor. Öbür taraftan tüccara gidiyor "Ne olursun benim buğdayımı al." diyor, tüccar da diyor ki: "Hayır, Rusya'dan ucuza geliyor." Rusya'dan Türkiye'nin ithal ettiği buğdayın maliyeti şu anda ton başına 10.000 lira, hâlbuki Türk

çiftçisinin burada üretmiş olduğu buğdayın ton başına maliyeti 10.000-10.500 lira civarında. Bakın, Türk çiftçisini bu kadar zorda bırakmaya, bu kadar eziyet etmeye hiç kimsenin hakkı yok. Eğer Türk çiftçisinin bu yılki mahsulü alınmazsa, bu depolar boşaltılıp Türk çiftçisinin ürünleri bu depolara yerleştirilmezse üç dört ay sonra bu ülkede çiftçilik yapacak insan bulamayacağız. Bakın, Türkiye’de ortalama çiftçi yaşı 58, bir daha söylüyorum, 58 ve artık gençler çiftçilik yapamaz hâle geldi, köyler boşaldı, hayvancılık yapılamıyor, gençler özellikle köylerde yaşamak istemiyorlar ve çok vahim bir durum daha söz konusu, Balıkesir’den örnek vereceğim, Balıkesir çiftçisinin arazisinin üçte 1’i yabancılara satılmış durumda.

Bir başka dramı daha paylaşacağım şimdi sizinle. Bu sorunun ortaya çıkacağının, bu problemin ortaya çıkacağının farkına varan Toprak Mahsulleri Ofisi bu silolardaki buğdayları boşaltmaya başladı fakat bu kez de maalesef başka bir dram ortaya çıktı. Bunu Türkiye’nin değişik yerlerinden aldım, eğer Tarım Bakanlığı buna itiraz edecek olursa buğday numunelerini aldığım yerin ismini veririm, yerlerini söylerim, kendisi de bunu incelesin. Maalesef, buğdayda kızıışmadan, sıcaktan dolayı çok önemli ölçüde böceklenme var ve şu anda buğday, Toprak Mahsulleri Ofisinin deposunda olmasına rağmen yerinde yüzde 30 değer kaybetmiş durumda. Şimdi Tarım Bakanlığı diyor ki: “TMO’daki bu buğdayları çıkaracağız, yerine yeni üretilen buğdayları koyacağız.” Bunu yapma şansı yok ve bunu yaparken de bir taraftan Türk çiftçisini bitiriyor, bir taraftan da ithalat kültürüne bu ülkeyi mahkûm ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çömez, lütfen tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Bir başka sorun daha var. Yurt dışına gıda ihraç edenlere bir sertifika veriyor Tarım Bakanlığı. Siz un ihraç ettiniz, başka bir şey ihraç ettiniz, diyor ki: “Bunun karşılığında buğday ithal etmek için ben size bir sertifika vereceğim.” Verdiği bu sertifikayı, maalesef, ihracat yapan firmalar büyük, dev ithalatçılara satıyor, ton başına 50 dolara satıyor. Bunlar satıldığı için, şu anda buğday ithal eden firmaların elinde, buğday ithal etmek için sıfır gümrüklü birikmiş muazzam bir sertifikasyon var. Rusya’nın bu yılki rekoltesi 80 milyon ton, Rusya’nın elinde satılmamış bir 80 milyon ton buğday daha var; hepsi Türkiye’ye gelmek için bekliyor ve Türk çiftçisi de Türk buğdayına fiyat verilemediği için kan ağlıyor. Maalesef, tüccar Türk çiftçisinden şu anda fiyat olmadığı için buğdayını almıyor; Toprak Mahsulleri Ofisi fiyat vermiyor, veremiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Bitireceğim, uzatmayacağım.

BAŞKAN – Sayın Çömez, lütfen tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Ve maalesef, bugün randevu almaya kalksanız, Toprak Mahsulleri Ofisi size ta temmuz sonuna randevu veriyor ve temmuz sonunda verdiği randevunun neticesinde de iki ay sonrasına paranızı ödeyecek.

Değerli arkadaşlar, Türk çiftçisini bitirmeye kimsenin yetkisi yok, kimsenin hakkı yok. Bakın, Avrupa çiftçisi ayağa kalktı. Fransız çiftçisi başkanlık sarayının önüne traktörlerini yığdı “Ukrayna’dan ithalatı kesin.” diye kıyameti koparttı. Hiç kimse Türk çiftçisinin samimiyetini, tevazusunu, iyi niyetini istismar etmesin ve çiftçiye korusun.

Hayvancılıkta da aynı problem var. Geçtiğimiz aylarda Bandırma’ya tam 45 bin angus ithal edildi Brezilya’dan ve Uruguay’dan. Yirmi bir günde bunlar Bandırma’ya geldiler, on beş gün limanda kaldılar; bütün Bandırma kokudan geçilmedi, her taraf sinek oldu. Şimdi de benim bu itirazlarımı duymuş olmalılar ki Bandırma’ya ithalatı kestiler, geçtiğimiz günlerde Mersin ve İskenderun Limanlarına ithalat yaptılar. Bu hayvan ithalatının da artık sonuna gelmesi lazım Türkiye’nin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çömez, lütfen tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Bitireceğim, son cümlem.

Sadece ve sadece, artık Türkiye Cumhuriyeti’nin Tarım Bakanlığının millî bir tarım politikasıyla kendi topraklarına sahip çıkması, kendi çiftçisine sahip çıkması lazım; gidip ta Uruguay’dan, Brezilya’dan hayvan almak yerine, gidip başka ülkelerden hayvan ve buğday ithal etmek yerine... Ukrayna’dan, Rusya’dan hatta Suriye’den bile ne yazık ki Türkiye küçükbaş hayvan ithal ediyor. En sonunda Sudan’dan, maalesef sıfır gümrüklü gıda ithal etme kararı alındı. Tüm bunlara itiraz ediyoruz ve sorumluları uyarıyoruz: Türk tarımına sahip çıkın, millî bir tarım politikasıyla Türk çiftçisine sahip çıkın.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Çömez.

Şimdi Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili ve Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç’a söz veriyorum.

Sayın Kılıç, buyurun.

23.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç’ın, İsrail’in Refah saldırılarını kınayan ortak tezkereye; Netanyahu, bir diğer adıyla “caniyahu” yönetimindeki İsrail’in sivil yerleşim alanlarını hedef almayı sürdürmesine, Millî Savunma Bakanlığının uhdesinde gerçekleştirilen Efes 2024 Tatbikatı’na ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin terör örgütleri başta olmak üzere ülkenin bekasına yönelik tüm tehdit ve tehlikelere karşı mücadelesini kararlılıkla sürdürdüğüne ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri takip eden yüce Türk Milleti; geçtiğimiz gün Gazi Meclisimizden dünyaya haykırdığımız İsrail’in Refah saldırılarını kınayan ortak tezkerenin kabul edilmesinden dolayı memnuniyetimi ifade etmek istiyorum.

Gazi Meclisimiz her zaman vakur ve onurlu duruşuyla gerektiği zamanlarda Türk devlet geleneğinin gereğini yaparak her daim milletimizin sesi olmuştur, olmaya da devam edecektir. Refah’ta Filistinlilere yapılan vahşi soykırımı bir kez daha telin ediyor, kınıyor, başta günahsız bebekler, çocuklar ve kadınlar olmak üzere vahşice katledilenlere Allah’tan rahmet diliyoruz. Milliyetçi Hareket Partisi olarak Filistin konusundaki çağrılarımıza ve İsrail’e karşı sert ve net tutumumuza devam edeceğimizi bir kez daha belirtmek istiyorum. Bütün dünyayı Filistin ve Filistinliler konusunda çok daha duyarlı olmaya ve iki devletli bir yönetimin bir an önce tesis edilmesi hususunda gayret etmeye davet ediyoruz. Uluslararası mahkemelerin tüm kararlarını hiçe saymaktan çekinmeyen, işgalciliği ve zalimliğiyle bilinen Netanyahu, bir diğer adıyla “caniyahu” yönetimindeki İsrail’in sivil yerleşim alanlarını hedef almayı sürdürmesi ve Uluslararası Adalet Divanının operasyonların durdurulması kararına rağmen siyonistlerin vahşetlerini tüm dünyanın gözü önünde devam ettirdiği bir gerçektir. Son Refah saldırısıyla -güya güvenli bölgede- insanlığa karşı en rezil suçları işleyen İsrail’in bu saldırıları “Apartheid” yani aykırılık rejimi uygulamalarının da ötesine geçerek bir soykırıma dönüşmektedir. Bu, açık ve net bir şekilde soykırımdır. Bu katliamlara ve insanlık suçlarına sessiz kalmamak her bir ferdin ve insan haklarına değer veren her bir ülkenin sorumluluğundadır. 143 ülke, daimî 5 ülkeden büyüktür. Eğer Filistin’in üyeliği Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda daimî üye ülkelerden birinin veya birkaçının oyuyla kabul edilmeyecek olursa ne Birleşmiş Milletlere ne de uluslararası hukuk ve normlara gerek vardır. Bu vesileyle, dün kabul ettiğimiz tezkerede ifade edildiği gibi, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyini acilen toplanmaya ve İsrail’in saldırılarına son vermesi hususunda karar almaya bir kez daha davet ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Millî Savunma Bakanlığımızın uhdesinde gerçekleştirilen Efes 2024 Tatbikatı’nda

kahraman Türk Silahlı Kuvvetlerimiz tüm birlik ve kurumlarıyla ülkemizin savunma ve güvenliği için nitelik ve nicelik olarak daha da güçlenmeye ve tüm görevleri başarıyla yerine getirmeye devam etmektedir. Türk Silahlı Kuvvetlerimiz sayısı ve kapsamı her geçen yıl artan tatbikatlarla karadaki, denizdeki ve havadaki etkinlik ve caydırıcılığını sürekli artırmaktadır. Bu kapsamda, Efes 2024 Tatbikatı ülkemiz ev sahipliğinde Ege Ordusu Komutanlığımızın sevk ve idaresinde dost ve müttefik ülke unsurlarının katılımıyla iki safha hâlinde Batı Anadolu, Orta Ege, İzmir Körfezi ve Doğanbey Atış ve Tatbikat Bölge'sinde icra edilmektedir. Türk Silahlı Kuvvetlerimizin en büyük birleşik ve müşterek tatbikatlarından olan Efes2024'e millî unsurlarıyla birlikte 45 ülkeden gözlemci, birlik ve unsurların yer aldığı yaklaşık 11 bin personel katılmaktadır. Türk ve Türkiye Yüzyılı hedeflerimiz doğrultusunda, tam bağımsız savunma sanayisi hedefi ışığında geliştirilen yüksek teknoloji ürünü silah sistemlerimiz tatbikatta başarıyla kullanılmaktadır. Türk Silahlı Kuvvetlerimiz, PKK/KCK, PYD/YPG, DEAŞ ve FETÖ terör örgütleri başta olmak üzere bekamıza yönelen tüm tehdit ve tehlikelere karşı mücadelesini kararlılıkla sürdürmektedir. Başarıyla icra edilen operasyonlarla Irak ve Suriye'nin kuzeyi dâhil 44'ü son bir haftada olmak üzere 1 Ocaktan bugüne kadar 1.092 terörist etkisiz hâle getirilmiştir. İmkân ve kabiliyetlerinin sürekli olarak geliştirildiği, dünya standartlarında ve teknoloji yoğunluklu sistemlerle korunan hudutlarımızda, 316'sı son bir haftada olmak üzere 1 Ocaktan bugüne kadar yasa dışı yollarla geçmeye çalışan 4.661 şahıs kahraman ordumuz tarafından yakalanmıştır. Yakalanan şahıslardan 7'si terör örgütü mensubudur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kılıç, lütfen tamamlayın.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Son bir haftada engellenen 1.442 şahısla birlikte bu yıl içerisinde engellenen kişi sayısı 56.949 olmuştur. Terörle mücadeleden hudutlarımızın güvenliğinin sağlanmasına, mavi ve gök vatanımızdaki hak ve menfaatlerimizin korunmasından uluslararası barış ve istikrara katkı sunmaya kadar kahraman ordumuz üstlendiği tüm görevleri başarıyla yerine getirmeye devam etmektedir. Bir asker kızı ve asker eşi olarak diyorum ki ayağınıza taş değmesin aslanlar, bu milletin duası sizinle.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kılıç, teşekkür ediyorum.

Şimdi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkan Vekili ve Muş Milletvekili Sezai Temelli'ye söz veriyorum.

Sayın Temelli, buyurun.

24.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Gezi'nin 11 yaşında olduğuna, Roboski'ye, Diyarbakır'da Sanat Sokağı'nda "Pine Kahve" denilen mekânın polislerce "Kürtçe hizmet veremezsiniz." diyerek basılmasına, tekçi zihniyetin beslemiş olduğu anlayışın her gün burada mültecileri hedef hâline getirmeye devam ettiğine ve vahşice katledilen mülteci Vezir Muhammed Nourtani'ye, Burdur Devlet Hastanesinde yaşanan diyaliz vakasına, Öcalan'ın sağlık durumuyla ilgili haber almak istediklerine ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in orta yaşlılara seslenmesine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gezi 11 yaşında. Gezi, büyük bir buluşmaydı, büyük bir demokrasi şöleniydi. Gezi, geride bıraktığımız yüzyıla bir itirazdı; darbe mekaniğinin içinde darbelerle boğuşan, otoriter rejimler altında inleyen, bir türlü demokratikleşemeyen cumhuriyete karşı bir demokratik cumhuriyet özlemiydi; yeni yüzyılı karşılamaydı, bu amaçla bir araya gelmiş "Başka bir yüzyıl mümkün, başka bir dünya mümkün." diyenlerin ortak sesiydi. Hepimiz oradaydık, hepimiz bu barışçıl eylemdeydik, yan yana geldik. Tüm bu barışçıl eyleme kadar, neredeyse biber gazı stoklarını tüketecek kadar bir saldırganlığa rağmen Gezi direndi, direnmeye devam ediyor. Gezi'de kaybettiğimiz Medeni Yıldırım, Ali İsmail Korkmaz şahsında tüm yitirdiklerimizi saygıyla anıyorum. Cezaevinde bulunan, tıpkı Kobani kumpas davasındaki Figen Yüksekdağ, Selahattin Demirtaş, Pervin Oduncu, Günay Kubilay, Ali Ürküt gibi, tüm arkadaşlarımız gibi Gezi'den dolayı cezaevinde olan Can Atalay'ı, Çiğdem Mater'i ve tüm arkadaşlarımızı, tutsaklarımızı buradan, selamlıyorum.

Evet, Gezi İmralı'dan gelen sesi karşılayandı; Kürt meselesinin demokratik çözümünün mümkün olabileceğini, bunun için tüm toplumun harekete geçmesi gerektiğini söyleyen sestiydi. Gezi'nin sesini susturmaya çalışanların çöktürme planlarıyla ülkeyi nereye sürüklediklerini hep beraber görüyoruz. Türkiye demokratikleşmeden hiçbir şeyi çözemeyiz, demokratikleşmenin yolu aslında Gezi'de dile getirilenlerdir. O yüzden, bir kez daha demokrasi için, barış için Gezi'yi selamlıyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; dün Çorum'u konuştuk burada, dedik ki: "Darbe mekaniğinin içinde ne katliamlar gördük." Evet, bir başka katliam da Roboski katliamıydı; F-16'larla bombalanan 17'si çocuk 34 yurttaşımızı yitirdik. Geride bıraktığımız on iki yılda olduğu gibi her sene Roboski'yi anıyoruz, anmaya devam edeceğiz; hatırlatacağız, unutmayacağız, hesap sorulmasını isteyeceğiz. Ve yine anma yapan Halfeti'deki -3 müdürün paylaşımından dolayı- 3 müdür hakkında idari soruşturma açıldı, sürgüne gönderildiler. Biri hakkında savcılık tutuklama istedi ve dava açtı, 18 Eylülde de bu dava görülecek. Neden? Roboski'yi andılar diye. Neden? Bu katliamı kınadılar diye. Bu katliamı yapanları bırakın yargılamayı, kınamadınız. Burada bir katliam var, 17'si çocuk 34 kişi yaşamını yitirmiş; bu konuda sessiz kalanlar bu konuyu kınayanlara ceza yağdırma peşindeler; bunu kabul etmiyoruz. Roboski'nin hesabı mutlaka sorulacak.

Değerli milletvekilleri, bu ülkede Roboski'de katliam, başka bir yerde Kürtçeye karşı tepki, Kürt halkının haklı taleplerine karşı ara vermesizin sürdürülen bir şiddet politikası var. Bunun bir sahnesini Diyarbakır'da Ofis Sanat Sokağı'nda yaşadık, "Pine Kahve" denilen bir mekân basıldı polislerce "Vay efendim, burada Kürtçe hizmet veremezsiniz." diye. Türkiye'nin birçok yerinde birçok dilde hizmet veriliyor. Özellikle İngilizce hizmet verenleri çok seviyorsunuz, bütün buluşmalarınızı, partilerinizi böyle yerlerde yapıyorsunuz; bunu çok iyi biliyoruz. Son örneği; kamu-özel işletmesi lehine verdiğiniz parti; boğaza nazır, ismi bile İngilizce -Four Seasons'lar, Çırağan Palace'lar- orada yediğiniz yemeklerin menüsü bile İngilizce, Fransızca. Ama mesele Kürtçeye gelince "Bir kafede Kürtçe hizmet verilemez." diye baskın düzenliyorsunuz. Ne istiyorsunuz Kürtçeden? Şu Kürtçeden elinizi de polisinizi de bir çekin. Dolayısıyla Kürtler bu ülkede Kürtçe de konuşacak, Kürtçe ana dilinde eğitim hakkını da savunacak, Kürtçe kamu hizmetlerinin verilmesi için mücadele de edecek çünkü bu ülkenin eşit yurttaşlarıdır. Dolayısıyla Kürtçeye yönelik bu tahammülsüzlüğe bir an önce son verin, bu düşmanlığa son verin.

Yine, burada çoğunlukla, özellikle bu tekçi zihniyetin beslemiş olduğu anlayış her gün burada mültecileri hedef hâline getirmeye devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Teşekkür ederim.

Bildiğiniz gibi Zonguldak'ta Afgan bir mülteci vatandaş Vezir Muhammed Nourtani vahşice katledildi ve bunun davası sürüyor; bu davanın takipçisiyiz. Bu vesileyle burada bir kez daha belirtmek istiyoruz ki evet, onlar da burada oldukları sürece bizim yurttaşımızdır; mülteci yurttaşlara yönelik, onlara yönelik bu hasmane, bu düşmanca tutumlara son verilmelidir. Mülteci yurttaşların emek sömürsü had safhadadır. Bu konuda da iktidarı uyarmak istiyoruz. Ucuz emek anlayışıyla bu konuya

yaklaşmak mültecilere yönelik çok vahşi tabloları karşımıza çıkarıyor. Bu Vezir Muhammed'in de katledilmesinin bir nedeni aslında bu anlayıştan kaynaklanmaktadır.

Bir başka konu, Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Burdur Devlet Hastanesinde yaşanan diyaliz vakasını biliyorsunuz; maalesef, bugün 3 yurttaşımızı kaybettik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZÂİ TEMELLİ (Muş) – İnanılmaz bir ihmal var ama bu ihmalin arkasında neyin yattığını çok iyi biliyoruz. Biz, Sağlık Bakanına ne zaman sağlıklı ilgili soru sorsak Sağlık Bakanı bize nasıl hastane yaptığını âdeta doktor değil de bir müteahhit edasıyla anlatıyor. Biz sağlık hizmeti istiyoruz; kamusal, erişilebilir, ulaşılabilir, nitelikli sağlık hizmeti istiyoruz. Biz, beton binaların içinde sağlığını yitirmiş insanların oradan oraya koşmasını istemiyoruz. Sağlık hizmeti aslında bir kamusal hizmettir. Burdur'da yaşanan vaka kamusal hizmetten ne kadar uzaklaşıldığının aslında bir fotoğrafıdır. Dolayısıyla, bir kez daha Sağlık Bakanına çok önemli bir sağlık sorunu olarak dile getirmek istediğimiz bir mesele vardır, bu vesileyle bir kez daha soruyorum: Öcalan'ın sağlık durumundan haber almak istiyoruz. Bu konudaki sorumuzu da bu vesileyle yinelemek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZÂİ TEMELLİ (Muş) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Son olarak tabii, bu kadar önemli sorunlardan, gerçekten hepimizin içini burkan sorunlardan bahsettik ama bitirirken biraz mizaha ihtiyaç var diye düşünüyorum. Yine, sağ olsun, Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Şimşek eliyle geldi bu mizah. Orta yaşlılara seslenmiş, demiş ki: “Yaşlanmadan zenginleşeceğiz.” Yani yaşlanmadan zenginleştiniz zenginleştiniz, yaşlandıysanız vay hâlinize! 10 bin liraya mahkûmsunuz, tatil için size yurt ayarladık ama oraya nasıl gidersiniz, ne yersiniz ne içersiniz o sizin sorunuz çünkü siz, yaşlanmadan zenginleşemediniz; zenginleşebilseydiniz, çalıp çırsaydınız tatilinizi de beş yıldızlı otelde yapardınız, aksi hâlde gideceğiniz yer öğrenci yurtlarıdır.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Temelli.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'a söz veriyorum.

Sayın Günaydın, buyurun.

25.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Türkiye'nin “yabancı terörist savaşı” denilen kişilere karşı hiçbir mükellefiyet hissetmediğine ve Bursa Valiliği İl Göç İdaresi Müdürlüğünün yazdığı resmî yazıya, Suriye'de harekât bölgesinde operasyonları yöneten Tuğgeneral B.Ç.'ye ve NATO PA'nın 27 Mayıs 2024 tarihli Sofya toplantısında AKP ve MHP milletvekillerinin de imzaladığı deklarasyonun 12'nci maddesine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, gün geçmiyor ki Türkiye'nin yönetimiyle ilgili bir başka skandala vâkıf olmalıyım. Tüm ikazlarımıza rağmen “Bir koyup beş alacağız.” diyerek Suriye'ye girdiniz, emperyalizmin maşası oldunuz, Türkiye'de 10 milyon mülteci kaldı. O insanlardan bir kısmı Türkiye'de tutunmaya çalışıyor; elbette ekme bulmakta, iş bulmakta zorlanıyor ama onların içerisinde Suriye'deki kirli savaşa katılmış olan, orada insan öldürmüş, ciğer yemiş olan, bunu videoya çekmiş olan insanlar var. Bunlara “yabancı terörist savaşı” deniyor. Peki, Suriye'de bu olaylara karışmış, insan öldürmüş, her türlü katliamın içinde olmuş insanlara, canilere yönelik herhangi bir mükellefiyet, sorumluluk, yaptırım hissediyor mu Türkiye? Hissetmiyor. Diyeceksiniz ki bunu nereden biliyorsunuz? Bakın, elimizde Bursa Valiliği İl Göç İdaresi Müdürlüğünün yazdığı resmî yazı var. Nereye yazmış bu yazıyı? Gereği için Hatay Valiliğine yazıyor; bilgi için de İçişleri Bakanlığına yazıyor. Aynen okuyayım ki herhangi bir spekülasyona konu olmasın, meseleyi net anlatalım: “Müdürlüğümüzce işlemleri yapılan Suriye uyruklu -13 Ocak 1993 doğumlu- yabancı terörist savaşıncısının -anlaşılın 31 yaşında, yabancı kimlik numarasını veriyor, ismini ve soyadını veriyor- Hatay Cilevegözü Kara Hudut Sınır Kapısı'ndan gönüllü geri dönüş işlemleri planlanmaktadır. Bu nedenle, gönüllü olarak ülkesine dönmeyi beyan etmiş, bu hususta Müdürlüğümüze dilekçeyle müracaatta bulunan bu kişiyi gelin Bursa'dan alın ve sınıra bırakın.” diyor.

Şimdi, bu yazı, bu memleketin ne hâlde olduğunu göstermesi bakımından ibretlik bir yazıdır. Ben, bir vatandaş olarak, bırakın siyasetçiyi, bir vatandaş olarak soruyorum: “YTS” diye kodladığın yabancı terörist savaşıncısı yani Suriye'de kelle kesmiş, ciğer yemiş, benzeri faaliyetlerde bulunmuş adamlar; bunlardan kaç Türkiye'de herhangi bir yaptırıma tabi tutulmadan, elini kolunu sallayarak aramızda dolaşmaya devam ediyor? Bunların silahtan arındırılması, psikolojik testlerinin yapılması, uluslararası mahkemelerde yargılanması, Türk Ceza Kanunu karşısında çeşitli soruşturma, kovuşturma aşamasından geçirilmesine yönelik ne yaptınız?

Bursa'da bu vatandaşla bilmeden kapı komşusu olan vatandaşımızın güvenliği konusunda ne düşünüyorsunuz? Ve bunun gibi daha kaç bu memlekette elini kolunu sallaya sallaya dolaşıyor? Arkadaşlar, bu sesler, bu Meclisin mermer beyaz duvarlarına çarpıp geri geliyor ama bu memlekette hiç kimsenin kişi güvenliğinin kalmadığına, bu memleketi yönetenlerin de buna yönelik en ufak bir kaygı duymadığına yönelik daha ne olsun dedirtebilecek bir yazıdır. (CHP sıralarından alkışlar) Herkesi ciddiyete davet ediyorum. Bu memleketi yönetenleri, kulan sınırlı sürelerini hiç olmazsa ciddi geçirmeye davet ediyorum.

Skandallar bununla bitse keşke. Bakın, Suriye'de, harekât bölgesinde operasyonları yöneten Tuğgeneral B.Ç. -bu vatandaşın da adını unutmayalım, Tuğgeneral B.Ç.- ne yapıyormuş? Suriye'de harekâtları yönetiyormuş. Bu “B.Ç.” denilen vatandaşın kendisine tahsis edilen aracıyla yani Türk Silahlı Kuvvetlerinin kendisine tahsis ettiği zırhlı aracını kullanan şoförü ve kullanan emir subayı şakır şakır insan kaçakçılığı yapıyormuş, Suriye'den Türkiye'ye adam getiriyormuş. Peki, soruyorum: Eğer bu B.Ç. hakkında bir işlem yapılmamış ve yalnızca emekliye sevk edilmişse neyi ima ediyoruz? Demek ki zırhlı aracından insan kaçakçılığı yapıldığından haberi yokmuş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Günaydın, lütfen tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ya, aracından haberi olmayan bir adamın, bu memleketin güvenliğiyle ilgili bir konuda bu denli önemli bir görevi üstlenmesi mümkün olabilir mi? Ben soruyorum ya, bu B.Ç. ne zaman Türk Silahlı Kuvvetlerinde subay oldu, ne zaman kurmay oldu, hangi Millî Savunma Bakanı zamanında acaba generalliğe yükseltildi? Bunları çıkarırsak beraber maklûbeye kaşık salladıklarınız da ortaya çıkacaktır; bundan emin olabilirsiniz. Şimdi, bunun emir subayı yakalanmış, gözaltına alınmış; şoförü yakalanmış, gözaltına alınmış bu B.Ç. de emekliye sevk edilmiş, ballı emekli maaşını alarak hayatını devam ettiriyor. Sizin bu memlekette bu karakterde, bu nitelikte olup da general yaptığınız daha kaç kişi var acaba? (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Günaydın, lütfen tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Bütün bu sorular Meclisin duvarlarından dönüyor ama bana dönmüyor, sizin

kulaklarınıza dönmeli; bunu söyleyeyim.

Nihayet, NATO'nun 490'ıncı Deklarasyonu'na konu olan 27 Mayıs 2024 tarihli Sofya toplantısı yapıldı. Buraya AKP'den, MHP'den milletvekilleri gitti, tıpkı muhalefet partilerinden gidenler gibi. 15 maddelik de bir anlaşmayı, bir deklarasyonu oy birliğiyle geçirdiniz. Bunun 12'nci maddesi -bakın, İngilizcesi burada, Türkçeye çevirdim rahat görelim diye- diyor ki: "Gürcistan'ın demokrasisine, bağımsızlığına, egemenliğine, toprak bütünlüğüne Avrupa ve Atlantik emelleri konusundaki gelişmesine yönelik derin kaygılar vardır."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Günaydın, son kez uzatıyorum.

Buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ülke açısından geriye doğru bir adım olan dış nüfuzun şeffaflığı yani İngilizcesiyle "transparency of foreign influence" konusunun, demokratik konsolidasyonuna, NATO ve AB hedeflerine ters düştüğünü ifade ediyor ve "Gürcü yetkililerin Gürcistan demokrasisine daha fazla zarar vermeden yasayı geri çekmesini talep ediyoruz." diyor. Bunu NATO imzalamış, Vallahi, NATO imzalamış, benim umurunda değil, AKP'nin MHP'nin milletvekilleri imzalamış. Yani "Gürcistan etki ajanlığı yasasını getirmiş, bu, demokrasiye aykırıdır, geri çekin." diyor. Türkiye'den giden Cumhurbaşkanlığı'na bağlı milletvekilleri. Peki, haftaya göreceğiz, dokuzuncu yargı paketinde etki ajanlığı konusunda bu arkadaşların elleri acaba hangi tarafı gösterecek? Dolayısıyla, biraz daha ahlak, biraz daha ciddiyeti, biraz daha etkinliği bu güzel memleket herhâlde hak ediyor.

Çok teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Günaydın.

Şimdi Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili ve Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'na söz veriyorum.

Sayın Akbaşoğlu, buyurun.

26.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Efes 2024 Tatbikatı'na; Türkiye'nin, Suriye'nin ve Irak'ın kuzeyinde bölücü örgütün bir "teröristan" kurmasına asla izin vermeyeceğine, Türkiye'nin savunma sanayisinde gerçekleştirdiği atılım sayesinde bölgesinde vazgeçilmez oyunculardan biri hâline geldiğine, Sıfır Atık hareketine Akdeniz Parlamenter Asamblesi tarafından verilen ödüle, depremzedelere yapımı biten konut ve köy evlerinin her ay etap etap teslim edildiğine ve Yerinde Dönüşüm Projesi'ne ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, Türk Silahlı Kuvvetlerinin en büyük birleşik müşterek tatbikatlarından Efes 2024 Tatbikatı'nın seçkin gözlemci günü Sayın Cumhurbaşkanımız ve Başkomutanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın teşrifleriyle icra edilmektedir. Nefeslerin kesildiği Efes 2024 Tatbikatı'na 45 ülkeden yaklaşık 11 bin personel katılıyor. Efes 2024 Tatbikatı'nda yerli ve millî silahlarımız ile hava, kara ve deniz araçlarımız hedefleri tam isabetle vuruyor, tüm gözleri kendi üstlerine çekiyor. Ne güzel ifade etmiş şairimiz:

"Şu kopan fırtına Türk ordusudur ya Rabbi,

Senin uğrunda ölen ordu budur ya Rabbi,

Tâ ki yükselsin ezanlarla müeyyed nâmın,

Galib et, çünkü bu son ordusudur İslâmın."

İşte, İzmir'de kopan fırtına Türk ordusudur. Bu tatbikatta emeği geçen Millî Savunma Bakanlığımıza, Genelkurmay Başkanlığımıza, kuvvet komutanlıklarımıza, emeği geçen bütün çok değerli mensuplara buradan teşekkürlerimi sunuyorum. Rabb'im askerimizi, polisimizi, tüm güvenlik güçlerimizi muhafaza buyursun diyorum ve kendilerine üstün muvaffakiyetler diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye güney sınırlarının hemen ötesinde, Suriye'nin ve Irak'ın kuzeyinde bölücü örgütün bir teröristan kurmasına asla ve kata izin vermeyecektir. Oldubittiler karşısında daha evvel ne yapılması gerekiyorsa onu yaptık, aynı durumla karşılaşmamız hâlinde harekete geçmekten yine çekinmeyeceğimizi herkesin bilmesini isteriz. DAESH'le mücadele argümanının artık bizim nazarımızda hiçbir hükmünün kalmadığının herkes tarafından bilinmesi gerekir. DAESH'le göğüs göğüse mücadele eden, bu örgüte sahada en ağır darbeyi indiren ve hezimete uğratan tek NATO müttefiki Türkiye olarak biziz. Dolayısıyla bu örgüt üzerinden ne yapılmak istendiğini, bölgemizde nasıl bir oyun oynandığını çok ama çok iyi biliyoruz. Biz bu hokkabazlıklara kanmayız, prim vermeyiz. Söz konusu, ülkemizin toprak bütünlüğü ve milletimizin güvenliği olunca kimseyi dinlemeyiz, hiçbir tehdide boyun eğmeyiz. Bölücü terör örgütünün ve hamiliğini yapan güçlerin, emrivakilerle hiçbir yere varılamayacağını göreceklere inanıyoruz, bunu daha önce gösterdik. Bölgedeki tüm aktörlerden bu konudaki meşru endişelerimizi anlamalarını ve buna da saygı göstermelerini bekliyoruz. Şunu herkes çok iyi bilsin ki "teröristan" geçiş devletli Nil'den Fırat'a büyük İsrail asla ve kata gerçekleşmeyecektir.

Etrafımız ateş çemberiyken, askerî, teknolojik, insan kaynağı bakımından ülkemizin güçlü olması, caydırıcılığının yüksek olması bizim için tercihten öte bir mecburiyettir. Türk Silahlı Kuvvetlerimizin sahada en üstün teçhizat ve sistemlerle donatılmasını temel bir gereklilik olarak değerlendiriyoruz. 2002 yılından itibaren başlayan süreçte, savunma sanayisinde millîlik ve yerliliğin azami seviyeye çıkarılması için her türlü imkânı seferber ettik. Türkiye, savunma sanayisinde gerçekleştirdiği atılım sayesinde bölgesinde vazgeçilmez oyunculardan biri hâline geldi. 2002 yılında sadece 62 savunma projesi yürütülürken bugün bu sayı binleri geçti. 2002 yılında yaklaşık 5,5 milyar dolar bütçeli savunma projeleri yürütülürken şimdiki projelerin hacmi 100 milyar dolara yaklaştı. Kendi savaş gemisini tasarlayan, inşasını ve idamesini gerçekleştirebilen 10 ülke arasındayız. İHA ve SİHA üretimindeyse dünyanın ilk 3-4 ülkesi içerisindeyiz. Dünyanın ilk SİHA gemisi TCG ANADOLU, insansız savaş uçağı KIZILELMA, beşinci nesil millî muharip uçağı KAAN, Akıncı, AKSUNGUR, ANKA 3 ve diğer pek çok kabiliyetlerimizle kendimizi sürekli geliştirmenin gayreti içerisindeyiz. Önümüze çıkarılan sayısız engele ve aralarında müttefiklerimizin de olduğu tedarikçilerin uyguladığı kısıtlamalara rağmen bunları başardık. Kara, Deniz ve Hava Kuvvetlerimiz yetkinlikleri, harekât kabiliyetleri ve üst düzey eğitimleriyle hasımlarımıza korku, dostlarımıza güven aşıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu, lütfen tamamlayın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – İnşallah bunu daha da güçlendireceğiz.

Savunma sanayisinde sahip olduğumuz imkân ve kabiliyeti dostlarımızla ve müttefiklerimizle paylaşmaktan da büyük bir memnuniyet duyacağımızı ifade etmek isterim. Efes2024 Tatbikatı'na katılan Türk Silahlı Kuvvetlerimiz ile dost ve kardeş ülkelerin tüm personeline bu vesileyle teşekkür ediyor, bu manada Cenab-ı Hakk'ın bütün güvenlik güçlerimizi üstün başarılarla donatmasını niyaz ediyorum.

Çok değerli Başkanım, çok değerli milletvekilleri; Saygıdeğer Emine Erdoğan Hanımefendi'nin himayelerinde dünyada büyük yankı uyandıran Sıfır Atık hareketi Akdeniz Parlamenter Asamblesi tarafından "Yeşil Dönüşüm" kategorisinde En İyi Proje Ödülüne layık görüldü. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanımız Sayın Mehmet Özhasseki Akdeniz Parlamenter Asamblesi

Sıfır Atık Ödülü'nü Sıfır Atık'ı himaye eden Saygıdeğer Emine Erdoğan Hanımefendi'ye bugün takdim ettiler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, lütfen tamamlayın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Dünya hepimizin ortak evi. Yeşil ve mavi vatani korumanın sadece bir topluluğun değil, tüm insanlığın sorumluluğu olduğunu hatırlatan Sıfır Atık'la çalışmalarımızı sürdüreceğiz. Doğamızı korumak için emek veren tüm doğa sevdalılarına bu vesileyle bir kez daha teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; malumunuz olduğu üzere 6 Şubat 2023 depremlerinden 11 şehrimiz, 14 milyon insanımız doğrudan etkilendi. Bölgede 680 bini konut, 170 bini iş yeri olmak üzere toplam 850 bin bağımsız bölüm ağır hasar olarak kullanılamaz hâle geldi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akbaşıoğlu, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Afetin verdiği maddi hasar toplamda 104 milyar dolar. AFAD'ın çalışmaları sonucunda şu ana kadar 400.904 konut yani şu ana kadar yaklaşık 401 bin konut, 41 bin iş yeri için hak sahipliği tespiti yapıldı. Deprem bölgesinde 412.682'si konut, 38.615'i ticarethane olmak üzere 451.297 bağımsız bölümün büyük kısmının ihale sürecini tamamlayarak inşa faaliyetlerine başladık. Güvenli ve sağlam konutlarımız hızla yükseliyor. Deprem bölgesinde 1.240 şantiyede 110 bin kişilik işçi ordumuzla çalışmalarımızı sürdürüyoruz, 4.333 köyde köy evi inşa ediyoruz. Ayrıca, inşası biten konutlarımızın hak sahipliğini belirliyoruz. Şubat ve mart aylarında 76 binden fazla konutumuzun hak sahiplerini belirleyerek vatandaşlarımıza teslim ettik. Yapımı biten konut ve köy evlerimizi afettede kardeşlerimize her ay 10 bin ila 15 bin olmak üzere etap etap teslim etmeye devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Son olarak...

BAŞKAN - Sayın Akbaşıoğlu, teşekkür için açıyorum, lütfen tamamlayın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Yıl sonuna kadar 200 bin konutu inşallah deprem bölgesindeki vatandaşlarımıza teslim etmiş olacağız. İnşallah, 2025 yılının son aylarına doğru da bütün hak sahiplerine konut ve iş yerlerini teslim etmiş olacağız. Afetten zarar gören şehirlerimize yaptığımız istişareler sonucunda başlattığımız Yerinde Dönüşüm Projesi'ne başvurular 256 bine ulaştı. Proje kapsamında 28 binden fazla vatandaşımız işlemlere başladı. Proje kapsamında, vatandaşlarımıza hak ediş bazında hibe ve kredi desteği, tip projeler ve tip sözleşmeler sağlayarak inşa sürecindeki tüm harçlardan muaf tutarak kendi evlerini yerinde, sağlam ve güvenli zeminlerde yapma imkânı sağlamaya devam ediyoruz. Bu manada, İLBANK aracılığıyla bölgedeki bütün belediyelere, yerel yönetimlere de 64 milyar Türk lirası hibe desteği sağlıyoruz. Milletimizin emrinde, milletimizin hizmetinde çalışmaya, onların duasını almaya devam ediyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Pekî, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

Tezkereyi okutuyorum:

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Numan Kurtulmuş ve beraberindeki Parlamento heyetinin, 5-6 Haziran 2024 tarihleri arasında Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de düzenlenecek olan Türk Devletleri Parlamenter Asamblesi (TÜRKPA) 13'üncü Genel Kurul Toplantısı'na katılımlarına ilişkin tezkeresi (3/882)

29/5/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Profesör Doktor Numan Kurtulmuş ve beraberindeki Parlamento heyetinin 5-6 Haziran 2024 tarihleri arasında Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de düzenlenecek olan Türk Devletleri Parlamenter Asamblesi (TÜRKPA) 13'üncü Genel Kurul Toplantısı'na katılımları, 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN – Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tezkere kabul edilmiştir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bu tasarruf tedbirleri ne zaman başlıyor Mecliste Sayın Başkan? Damacana suya tasarruf tedbirini uyguluyorsunuz, kaldırıyorsunuz.

BAŞKAN – Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin tarafından, siyasi ahlak yasasının çıkarılmamasının ülkede yarattığı ekonomik ve sosyal sorunların araştırılması ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 30/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Mayıs 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

30/5/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 30/5/2024 Perşembe günü (bugün) toplanmadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

İsa Mesih Şahin
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili İsa Mesih Şahin tarafından, siyasi ahlak yasasının çıkarılmamasının ülkemizde yarattığı ekonomik ve sosyal sorunların araştırılması ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 30/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 30/5/2024 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Saadet Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün'e söz veriyorum.

Sayın Silkin Ün, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün milletimiz bir ekonomik krizin pençesinde inim inim iniyor. Emeklilerimiz açlık sınırının altında bir maaşla ölüme terk edilirken esnafımız, çiftçimiz zararına iş yapmaya mahkûm ediliyor. Âdeta kara bulutlar ülkemizin üzerinde kol geziyor. Peki, ne gitti de bu kara bulutlar geldi? Çarşıımızdan, pazarımızdan bereket gitti. İnancımız bize "Bir yerde haksız kazanç varsa orada bereket olmaz." diyor. Siyasette ahlak olursa ticarete de olur, eğitimde de olur, sağlıkta da olur, çarşıda, pazarda, sokakta da olur. Siyasette ahlak olmazsa siyasi yozlaşma toplumun her katmanına sirayet eder, ahlaksızlık âdeta meşruiyet kazanır.

Değerli milletvekilleri, güçsüzün güçlü ile zalimin mazlumla arasındaki dengeyi kurması gereken devlet aygıtının yönetim biçimini demokrasilerde siyaset kurumu belirler. Gelişmiş devletlerde, köklü medeniyetlerde ahlaki normlar kimsenin insafına bırakılmaz. İşte, tam bu sebeple, 2016 yılında Başbakanımız, Genel Başkanımız Ahmet Davutoğlu bir taraftan toplumun siyaset kurumuna güvenini sarsmayı amaçlayan 17-25 sinsi darbe teşebbüsünü bertaraf etmek, bir yandan da askerî vesayetler gibi arkaik vesayetlerden arınmış bir Türkiye demokrasisinin tek meşru yönetim organı hâline gelen siyaset kurumunu sağlam temeller üzerinde yükseltmek için siyasi ahlak yasasını gündeme getirdi. Peki, ne oldu? Siyasi saiklerle engellendi, hem de yola çıkarken 3Y'yle mücadeleli siyasetinin amentüsü yapanlar tarafından.

85 milyonun kaderi maalesef dört başı mamur şekilde çıkarılması gereken siyasi ahlak yasasından mahrum olarak çiziliyor. Hazreti Ömer'in "Emanete hıyanet edenin dini de olmaz." anlayışına sahip kadim bir geleneğin temsilcileri olarak bu mahrumiyet neden yaşatılıyor? Neden "akıl insanlar" dediklerimiz çıkıp "Bin yıldır oluyor bu işler." minvalinde sözler sarf ederek düzeni ıslah yerine kabullenmeyi tercih ediyor? Ayet ve hadislerin sistematik bir dönüşüm yaratmadaki etkilerini kimler, nasıl etkisiz hâle getiriyor? Neden Norveç, İsveç, Finlandiya gibi toplumlarda olmayan ama bizde sosyokültürel bir zeminde yer bulmuş "Böyle gelmiş, böyle gider." anlayışının bertaraf edilmesi istenmiyor, neden?

Bu bağlamda, ülkemiz gerçekleri açısından sormak icap ediyor: Acaba siyasetin finansmanı, mal beyanı, çıkar çatışması, imar rantı konularında şeffaflık ve denetim içeren değişiklikler yapılsaydı bugün hangi bedelleri ödemek zorunda kalmazdık? Siyasi ahlak yasamız olsaydı mesela milletin hazinesini dar kliklerin çıkarlarına kurban etmezdik, 10 katına çıkan faiz ödemelerinin nedenlerini, 2,5 trilyonluk cari açığın sebeplerini, KÖİ sözleşmelerinin neden ve ne hakla gizli tutulduğunu, mega projelerin 2040'lı yıllara kadar 160 milyar doları bulacak ödemelerinde fiyat güncellemelerine neden izin verilmediğini sorgulamak zorunda kalmazdık. Eğer siyasi ahlak yasamız olsaydı arka kapı operasyonlarıyla milyarlarca liralık döviz satışları yapılmaz, halkımızın sırtına yüklenen faiz ödemeleriyle, KKM garabetiyle, servet transferleriyle 1,2 trilyonluk yük binmezdi; bu devasa rakamlar işçiye, çiftçiye, emekliye ayrılırdı. Eğer siyasi ahlak yasamız olsaydı Yolsuzluk Algı Endeksi'nde on yılda 10 puan kaybedip 115'inci sıraya gerilemezdi. Eğer siyasi ahlak yasamız olsaydı iktidar ortaklarına yakın kişilerin ilinden ilçesine, en küçük birimlerine kadar iltimas politikalarıyla kurdukları toksik müteahhitlik ilişkileri kurulmaz, halkımız 50 bin vatandaşının enkaz altında yok oluşunu yaşlı gözlerle izlemezdi.

Peki, bu yasayı neden istedik? İmar, belediye, ihmal üçgeninde servet transferleri tüm siyasi partilere bir kanser hücresi gibi sirayet ederken binlerce vatandaşımız deprem felaketlerinde göçük altında hayatını kaybetmesin diye istedik. Devlet bütçesinden yandaş kanallar, partili gazeteler fonlanmasın, özgür medya vatandaşın haber alma hakkının teminatı olsun diye istedik. Bugün en küçük esnaf dahi vergi borçları sebebiyle e-hacizlerle boğuşurken yandaş müteahhitlerin milyarlarca liralık kira borçları ötelenmesin diye istedik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Silkin Ün, lütfen tamamlayın.

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) – Denizli'nin dağ köylerinde üç kuruş taksitini ödeyemediği için traktörü haczedilen çiftçimize verilmesi gereken krediyi tüpçüye veren banka, milletin bütçesinde kara delikler oluşturmasın diye istedik. Siyaset, şehit kanlarıyla sulanmış bu aziz topraklarda hizmetin aracı olsun, sebepsiz zenginleşmenin aracı olmasın istedik.

Şimdi, milletin sandıkta feryat ederek verdiği mesajı alın; yankı odalarınızdan, sahte cennetlerinizden çıkın. Kaybolan yılların telafisi için siyasi ahlak yasasını vakit kaybetmeden çıkarın, siz bu yasayı çıkarmaya cesaret edemedikçe milletimizi daha nice bedeller ödemeye mahkûm bırakacaksınız. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Silkin Ün, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz sahibi, İYİ Parti Grubu adına Edirne Milletvekili Mehmet Akalın.

Sayın Akalın, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKALIN (Edirne) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Saadet Partisinin siyasi ahlak yasası hakkında verdiği önerisi üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum.

İlk olarak, bu öneriyi desteklediğimizi ve siyasi ahlak yasasına büyük önem verdiğimizizi ifade etmek istiyorum. Ülkemizin demokratik yapısının güçlenmesi ve kamu hizmetlerinin etkin ve şeffaf bir şekilde yürütülmesi için siyasi ahlak yasasının hayata geçirilmesi gerekmektedir. Ne kadar acıdır ki bu Parlamento çatısı altında siyasi ahlak yasasının olmaması ve etkilerini tartışıyoruz. Maalesef, siyasi ahlak yasasının eksikliği ve devriktidarınızda şeffaflık ve hesap verebilirliğin olmaması sonucu birçok alanda yozlaşmalar olmaktadır. İlk olarak, bu yasa, tüm siyasilerin ve kamu görevlilerinin görevlerini kötüye kullanmalarını, yolsuzluk yapmalarını ve çıkar çatışmalarına girmelerini önleyecek düzenlemeler içermelidir. Mal varlığı beyanı, hediye kabul etme kuralları ve çıkar çatışmalarını önlemeye yönelik tedbirler, kamu görevlilerinin ve siyasetçilerin hesap verebilirliğini artıracak ve kamu kaynaklarının etkin kullanımını sağlayacaktır.

İkinci olarak, siyasi ahlak yasası, kamu görevlilerinin şeffaf bir şekilde çalışmasını zorunlu kılarak halkın devlete olan güvenini yeniden tesis edecektir.

Üçüncüsü, siyasi ahlak yasası, yolsuzluklarla mücadelede önemli bir araçtır. Yolsuzluk, sadece kamu kaynaklarının israf edilmesine neden olmakla kalmaz, aynı zamanda toplumsal adaleti zedeler ve ekonomik kalkınmayı engeller, toplumları çürütür ve devletleri zayıflatır. Bu yasa, yolsuzlukla mücadelede caydırıcı bir rol oynayacak ve kamu görevlilerinin dürüstlikle görev yapmalarını teşvik edecektir.

Dördüncüsü, uluslararası standartlara uyum sağlamak açısından da bu yasa gereklidir. Birçok gelişmiş ülke, kamu görevlilerinin etik ve ahlaki standartlara uygun davranmalarını sağlamak için benzer yasalar çıkarmıştır; bizim de uluslararası

alandaki saygın bir konumda olabilmemiz için bu standartlara uyum sağlamamız gerekmektedir. Siyasi ahlak yasası, toplumda etik ve ahlaki değerlerin güçlenmesine katkıda bulunacaktır. Bu yasa, sadece siyasetçileri ve kamu görevlilerini değil, tüm toplumu daha etik ve ahlaki değerlere bağlı kılacaktır; bu da toplumsal huzuru ve güveni artıracaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akalın, lütfen tamamlayın.

MEHMET AKALIN (Devamla) – Tamamlıyorum.

Sonuç olarak, siyasi ahlak yasasının çıkarılması, ülkemizin demokratik yapısının güçlenmesi ve yolsuzlukla mücadele edilmesinde toplumsal güvenin artması ve uluslararası standartlara uyum sağlaması açısından büyük önem taşımaktadır. Gazi Mustafa Kemal Atatürk ne güzel söylemiş bakın: “Bir milletin ahlak değeri o milletin yükselmesini sağlar. Bir milletin gücü; zengin olmaktan çok, ahlaki değeriyle ölçülür.”

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Akalın, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ikinci söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar’a ait.

Sayın Çandar, buyurun. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Diyarbakır) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; şimdi size bir hafta öncesinden, 22 Mayıs tarihli bir haber okuyacağım, şöyle: “Ankara 32. Ağır Ceza Mahkemesinde 20’si tutuklu 61 sanığın yargılandığı Ayhan Bora Kaplan suç örgütü davasının son duruşmasında Ayhan Bora Kaplan’ın azmettirmesiyle öldürüldüğü öne sürülen Mahfuz Tatar’ın kardeşi İlhan Tatar, açıklamalarda bulundu. Tatar, Kaplan’a yakın olduğu iddia edilen eski İçişleri Bakanı Süleyman Soylu’nun ismini vererek tutanaklara geçirdi.” Devam ediyorum habere: “Tutuklu sanık Ayhan Bora Kaplan’ın ‘Ağabeyin uyuşturucu ticareti yapıyor muydu?’ sorusuna İlhan Tatar ‘Asıl baron sensin, senin ile Süleyman Soylu.’ diye yanıt verdi.”

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Onlar yurtsever(!)

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Devamla) – “Bunun üzerine Ayhan Bora Kaplan, İlhan Tatar’a “Devlet büyüklerimiz hakkında doğru dürüst konuş. dedi.”

Şimdi, sağlıklı bir demokraside, hukukun üstünlüğü ilkesine riayet edilen bir ülkede, gerçek bir hukuk devletinde bir içişleri bakanının -eski dahi olsa- onu ilzam eden böyle bir diyalog gerçekleşir mi? Tabii ki gerçekleşmez, akla bile gelmez ama Türkiye, Hukukun Üstünlüğü Endeksi’nde 10 sıra birden düşmüş durumda. 2021 itibarıyla 142 ülke arasında 117’nci, Uluslararası Şeffaflık Örgütü tarafından yapılan Yolsuzluk Algı Endeksi’nde ise son on yılın en düşük seviyesine inip 180 ülke arasında 101’inci duruma düşmüş durumda.

Ülkemiz, bir süredir bir mafya cenneti gibi, hatta uluslararası mafyanın birbiriyle hesaplarını düdüğü bir alan hâline döndü. Nerede bir mafya baronu varsa, adı ne zaman ortaya çıksa adı geçen eski İçişleri Bakanıyla sarmaş dolaş fotoğrafları da hemen yayınlanıyor. Dolayısıyla, bu mafya baronlarının güçlerini nereden aldıkları da anlaşılıyor. Eğer bu ülkede yürürlükte bir siyasi ahlak yasası olsaydı şimdi bütün bunları konuşmak zorunda kalmazdık. Bu nedenle, Saadet Partisinin bu konuda Meclis araştırması için vermiş olduğu öneri son derece yerindedir.

Sizlere saygılarımı ve teşekkürlerimi sunuyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Çandar teşekkür ediyorum

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Aydın Milletvekili Bülent Tezcan’a ait.

Sayın Tezcan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; siyasi ahlak yasası, siyasette şeffaflık, siyasi ahlak niye ihtiyaç duyulan bir kavramdır? Bir kere, her şeyden önce adaletli bir siyasi yarış ve rekabet için önemli. Siyasi partilerin, siyasetçilerin adaletli yarış için önemli ama sadece adaletli siyasi yarış için değil, mesela adaletli ekonomik rekabet ve yarış için de gerek. Siyasetin gücünü, iktidarın gücünü arkasına alarak ekonomik yaşamda kendine haksız ve hukuksuz pozisyon elde edenlerle namuslu sanayicinin, iş insanının yarışabilmesi mümkün değil; bunun için gerekli. Niye gerekli? Ahlaklı bir toplum için gerekli. Siyasetin kirlilikten beslendiği ve kirlilikle kirliliğe ilişki içerisine girdiği bir ülkede toplumun ahlakının zedelenmemesi düşünülemez. Niye gerekli? Ahlaklı bir devlet düzeni için gerekli. Tarihten bu yana “devlet düzeni” denildiğinde toplumsal yaşamı adalet üzerine, ahlak üzerine kurgulayan bir yapıyı özleriz, isteriz; yolsuzluğa bulaşmış, çetelerin kontrolü altına giren bir devlet düzeninde ahlaklı bir düzenden bahsetmek mümkün değil.

Başka bir şey için de gerekli: Suç örgütleriyle mücadele için gerekli, suçla mücadele için gerekli. Dünyanın hiçbir yerinde, tarihin hiçbir döneminde çeteler, mafya, suç örgütleri, uyuşturucu baronları arkasını bir boyutuyla siyasetin ya da iktidarın bir yerine dayamadan, onların koruması altında olmadan ayakta durabilme, varlığını sürdürebilme şansına sahip değil. Onun için “temiz toplum” diyorsak, suçla mücadele etmek istiyorsak, kararlıysak, uyuşturucu baronlarıyla, suç çeteleriyle mücadele edeceksek siyasi ahlak yasasına, siyaseten şeffaflığa her şeyden fazla ihtiyacımız var.

Son dönemde Türkiye’de yaşanan davalara baktığımızda mafya, çete ilişkilerinin bir boyutuyla siyasetçilerle verdiği fotoğraflara baktığımızda, son dönemdeki uyuşturucu baronlarının şu veya bu şekilde adının siyasetçilerle yan yana olmasına baktığımızda ve hatta üzücüdür, pandemi döneminde bir uyuşturucu şüphelisinin Türkiye Büyük Millet Meclisine kolonya satabilecek kadar bu işin içerisine girdiğine baktığımızda siyasi ahlak yasasına her zamankinden daha fazla ihtiyacımız olduğu çok açık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Bitiriyorum efendim.

BAŞKAN – Sayın Tezcan, lütfen tamamlayın.

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, biz, Cumhuriyet Halk Partisi belediye başkanlarının mal varlıklarını, yöneticilerin mal varlıklarını bütün kamuoyuyla paylaştık, şeffaf bir şekilde. Cumhuriyet Halk Partili belediye başkanları ihaleleri şeffaf yapma alışkanlığı getirdiler, yasa da yer almadığı hâlde belediye meclisi toplantılarını şeffaf yapma alışkanlığı getirdiler. Ama her ne hikmetse, seçim zamanı malının hesabını vermeyen AK PARTİ’li belediye başkan adayı bu işe “Mülk, Allah’ındır.” diyerek Allah’ı da ortak etmenin peşine düştü.

Şimdi, bunun için, siyaseti temizlemek üzere bu teklife destek veriyoruz.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Tezcan.

Şimdi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Cüneyt Yüksel’e söz veriyorum.

Sayın Yüksel, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Saadet Partisi Grup

Başkanlığınca verilen siyasi ahlak yasasına ilişkin Meclis araştırması açılması talebine karşı AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, aziz milletimizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, devlette ve siyasette etik yani ahlak adaletli ve faziletli bir toplumsal yaşamın ön koşuludur. Siyasette etik ve ahlak, devleti oluşturan tüm erklerin etik davranış ilkelerine bağlılıklarını gerekli kılar; bu şekilde, temiz siyaset, dürüst bürokrasi ve demokratik toplum ideali gerçekleştirilebilir. Siyasette genelgeçer, ahlaki ilkeler üzerinde duran ve bu bağlamda, temiz toplum, temiz siyaset, dürüst yönetim, şeffaflık gibi değerlerin hayata geçirilmesini amaçlayan bu alana siyasi ahlak denilmektedir.

Etik davranış kuralları, hukuki mahiyeti itibarıyla ülkeden ülkeye değişen farklı tasarruflarla yürürlüğe konulmaktadır; kimisi kanunla kimisi iç tüzükle bu konuda düzenleme yapabilmektedir. Bazıları da Parlamento kararıyla kurulan bir etik komisyon üzerinden çalışma yürütmektedir. Ülkemizde siyasette etik ve ahlakla ilgili düzenlemelerin genel çerçevesini bildiğiniz gibi Anayasa çizmektedir. Diğer yandan, Meclis İçtüzüğü'nde de siyasette etik ilke ve standartlarını düzenleyen hükümlerin mevcut olmasıyla beraber, hâlen yürürlükte olan ve milletvekillerinin yapamayacakları işleri düzenleyen 3069 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği ile Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanun, 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nda yer alan bazı hükümler de siyasette etik kuralları olarak nitelendirilir.

Ülkemiz tüm bunlara ilâveten uluslararası anlaşmaları da imzalamıştır. Birleşmiş Milletler Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi'ni onaylamıştır. Ayrıca, ülkemiz yolsuzlukla mücadele alanında faaliyet gösteren Avrupa Konseyinin Yolsuzluğa Karşı Devletler Grubuna da üye olmuştur.

Platon'un ünlü bir deyişiyle ifade edildiği üzere "Kamu makamı, kamu güvenidir." anlayışı siyasette etik ve ahlakın esasını oluşturmaktadır. Buna göre, biz kanun koyucular kendi kişisel çıkarlarına ters düşse dahi her zaman kamu menfaati doğrultusunda hareket etmeliyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yüksel, lütfen tamamlayın.

CÜNEYT YÜKSEL (Devamla) – Sayın Cumhurbaşkanımızın ifade ettiği üzere, insana hizmet etmeyen, insana huzur, esenlik ve değer vermeyen, adaleti ve güvenliği temin etmeyen bir sistemin başarı şansı yoktur. Hırs, tahakküm, adaletsizlik ve rant üzerine kurulu düzenin ne insanı ne de tabiatı koruması mümkündür. Burada ayrıca şunu da ifade etmek istiyorum: AK PARTİ iktidarları sonrasında ülkemizde siyaset ve siyasi anlayış anlamında bir dönüşüm yaşanmıştır. Buna göre; Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu, Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması Hakkında Kanun'u kabul ederek uygulamaya koyduk. Bu düzenlemeler, partimizin şeffaflık ve etik kuralları konusundaki hassasiyetini belirli şekilde göstermektedir. Ahlakı olmayan siyasetin ülkeye faydasının olmayacağı, ilkesi, ideali, planı ve projesi olmayan siyasetçinin de millete faydasının dokunmayacağı bilinciyle siyaset anlayışımızı sürdürmekteyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CÜNEYT YÜKSEL (Devamla) – Bu gerekçelerle bu önerinin reddedilmesi gerektiğini düşünüyorum, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Sayın Başkan, niye reddediyorsunuz? Gerekçelerle anlattıklarınıza göre "evet" demeniz lazım. Böyle bir kanuna ihtiyacı var Türkiye'nin.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yüksel.

Şimdi Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

2.- İYİ Parti Grubunun, Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın ve 19 milletvekili tarafından, araç muayene ücretlerindeki pahalılığın önlenmesi ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 29/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Mayıs 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

30/5/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 30/5/2024 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Turhan Çömez
Balıkesir
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın ve 19 milletvekili tarafından, araç muayene ücretlerindeki pahalılığın önlenmesi ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 29/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 30/5/2024 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'a söz veriyorum.

Sayın Aydın, buyurun. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YAVUZ AYDIN (Trabzon) – Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; araç muayene ücretlerindeki pahalılığın giderilmesi ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla verdiğim önerge üzerinde parti grubum adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ekonomilerin bir numaralı düşmanı, bir sektörde tekelleri zihniyetin oluşmasıdır; ondan da kötüsü, bu zihniyetin oluşmasına devlet imkânları ve kararlarıyla olanak sağlanmasıdır. Ülkemizde bu konudaki en büyük sancı, araç muayenesi konusunda devlet eliyle yapılan uygulamalardır. Avrupa'da tekelleri zihniyet olmadığı için araç muayenelerini yapan birden fazla şirket bulunmaktadır.

Bilindiği gibi, yabancı ortaklı "TÜVTÜRK" adlı şirket, ülkemizde tekelleri konumundadır; devlet onayıyla aldığı yetkiyi tek başına, rakipsiz bir şekilde, herhangi bir rekabet zahmetine katlanmadan kullanmaktadır. Dolayısıyla araç sahibi vatandaşlarımızın katlanmak zorunda oldukları yükümlülükler bu tekelleri zihniyetin insafına ve keyfi inisiyatifine bırakılmış durumdadır.

Bu nedenledir ki insanlarımızın bu konuda yaşadığı mağduriyetler her geçen gün artarak devam etmektedir. Örneğin, randevu almanın bile çekilmez bir çile hâline geldiği araç muayene istasyonlarında birçok kişi vaktinin uzun kısmını harcamaktadır. Hem vakit hem de nakit kaybı olan bu işlemde araca ne bir parça eklenmekte ne silecek değiştirilmekte ne de bir damla yağ doldurulmaktadır. Muayene ücretini kredi kartıyla ödeyen vatandaşlarımızdan ise sanki az ödeme yapıyorlarmış gibi yüzde 3

oranında komisyon alınmaktadır. Üstelik, uygulanan işlem sadece on beş dakika sürmektedir. Yapılan hizmet ve talep edilen ücret arasında dağlar kadar fark vardır.

Muhterem milletvekilleri, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2007 yılında araç muayene istasyonlarını ihaleyi kazanan Akfen-Doğuş-TÜV SÜD Ortak Girişim Grubuna yani TÜVTÜRK'e devretmiştir. 613 milyon 500 bin dolarlık ihale bedelini peşin ödeme kararıyla yüzde 10 indirimden yararlanarak ödeyen grup, 552 milyon 150 bin dolara yirmi yılına araç muayene istasyonlarını işletme hakkını elde etmiştir. 2027 yılına kadar muayene istasyonlarını işletmeye devam edecek olan bu şirket kârına kâr, varlığına varlık katmaktadır.

İhalesi peşin ödemeye yapılarak bitirilmesine rağmen her sene fahiş orandaki zamlarla vatandaşlarımız mağdur edilmektedir. 2023 yılı sonu itibarıyla trafiğe kayıtlı toplam 28 milyon 740 bin araç bulunmaktadır. Bu kadar aracın tek bir yetkili firma üzerinden muayene edilmesi nasıl bir akıl tutulmasıdır? Bunu en küçük araç muayene fiyatıyla -sadece küçük araçlarla karşılaştığımızda- 60 milyar gibi bir rakam ortaya çıkmaktadır. Alternatif araç muayene şirketlerinin kurulması, 5 yaş altı araçların muayeneden muaf tutulması ve muayene süresinin bir yıl artırılması gibi işlemler hayata geçirilmeliyken Hükümet olarak elinizi taşın altına koymadınız.

Asgari ücretin 99 bin liraya tekabül ettiği İngiltere'de, saatlik asgari ücret 11,44 pound yani 470 liradır. Bir İngiliz vatandaşı, araç muayenesi için ortalama 40 pound yani 1.642 lira gibi bir rakam öderken 17 bin lira asgari ücret alan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı tıpkı bir İngiliz gibi kazandığı düşünülerek 1.821 lira ve 256 lira egzoz muayenesiyle birlikte toplamda 2.077 lira gibi bir fiyat ödemektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAVUZ AYDIN (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Aydın, lütfen tamamlayın.

YAVUZ AYDIN (Devamla) – Buradan da açıkça anlaşılacağı gibi, dört saat çalışan bir İngiliz vatandaşı aracının muayene ücretini rahatlıkla ödeyebilmekteyken Türkiye'deki asgari ücretli vatandaşlarımız yirmi beş saat çalışıp ancak ödeyebilmektedir; İngiltere'de dört saat, Türkiye'de yirmi beş saat; İngiltere'nin 6 katı fazla olan bir orandan bahsetmek istiyorum.

Rakamlar gerçekten çok hazindir; ağlanacak hâlimize gülüyor, ölecek hâlimizle yaşamaya çalışıyoruz. Arabası olan vatandaşlarımızı gariban, arabası olmayanları perişan, hatalarınızı açıkça yüzünüze söyleyenleri militan yaptınız diyor, tüm siyasi parti gruplarından önergemize destek olmalarını bekliyor, Genel Kurulu ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Aydın, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz, Saadet Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'a ait.

Sayın Özdağ, buyurun.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Partinin grup önerisi üzerine Gelecek-Saadet Grubu olarak söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sonda söyleyeceğimi başta söyleyeyim, soygunun adını araç muayene hizmeti koymuşlar ve yasal da bir kılıf geçirmişler. Deli Dumrul'a rahmet okutan bir yapıyla karşı karşıyayız. Araç muayenesi adı altında milletimizi soyuyorlar. Ben bu konuda TÜVTÜRK'ün önüne giderek çok eylem yaptım oralarda, soru önergeleri verdim bakanlara ve aynı zamanda da bu konu üzerinde çalıştım.

Şimdi, Türkiye'de 27 milyon araç var. Daha önce kim yapıyordu bu muayeneyi? Bunu Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı yapıyordu. Ne hikmetse daha sonra 2 yabancı şirkete ve bir de Türk şirketine burası devredilmiş, belli bir milyon karşılığında devretmişler. Arabanızı alıyorsunuz, götürüyorsunuz günü geldiğinde, aracı muayene ettiriyorsunuz, sıraya giriyorsunuz, önce randevu alıyorsunuz, ardından arabanızda herhangi bir problem görüyorlar “Siz gidin.” diyorlar, bir servise götürüyorsunuz, arabanızı tamir ettiriyorsunuz, daha sonra tekrar yeniden randevu alıyorsunuz, yine geliyorsunuz. Dünyanın en önemli şeyi nedir? Vakit değil midir? Vakittir. Lineer bir düz çizgidir ve fasit bir daire değildir, şark toplumları böyle zannediyorlar. Akıp gidiyor bu zaman, bu vakit. Onun için, vakti siz değerli kullanıyorsunuz vatandaşlara.

Aynı zamanda nakit meselesine gelince de arabanızı burada muayene ettiriyorsunuz. Bir yandan Türkiye'yi vergi noktasında kayıt altına almak istiyorsunuz, kartla alışverişi teşvik ediyorsunuz, herkes burada makbuzlarını alsın diyorsunuz; ardından da eğer kartla öderseniz sizden yüzde 3 de fazla komisyon parası alıyorlar bu şirketler, bunu yapmış oluyorlar ve siz tekrar yeniden dönüyorsunuz, “Ben arabamı tekrar getirdim, muayene ettiriyorum.” diyorsunuz, bunu yapıyorsunuz.

Özelleştirmeden kasıt, devletin daha fazla gelir elde etmesi ve atıl durumda olan kurumların vatandaşlarımıza daha iyi ve ucuza hizmet vermesiyle öncesinde de zaten gelir getiren ve iyi işleyen söz konusu araç muayene hizmetlerinin tekelleşmesinin önünün açılmasında nasıl bir kamu yararı vardır, bunu da bir izah etseniz de öğrenmiş olsak. Vatandaşları bezdiren bu randevu sisteminin ardında, yaklaşık on-on beş dakika süren, hiçbir bakım ve tamir işi yapmadan sadece kontrolden ibaret olan bir işlem için yaklaşık 2 bin TL kadar para alıyorlar burada.

Peki, enflasyon ne kadar? TÜİK rakamları yüzde 70 civarında bir enflasyon söylüyor, TÜİK söylüyor bunu, devletin resmî kurumu söylüyor. Peki, burada siz niye yüzde 130 zam yapıyorsunuz? Bu paranın, bu şirketlerin parasının yüzde 50'sini de devlet alıyor. Peki, yüzde 50'sini bu şirketler niye alıyorlar? Hepsini, tamamını, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı almış olsa ne olur? Hiçbir şey olmaz, Türkiye kârlı çıkar, vatandaşlarımız kârlı çıkarlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özdağ, lütfen tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) – Tamamlıyorum efendim.

Ama bu vatandaşlarımızın soyulmalarına müsaade eden bir yapı var. Ben bakanlara soru soruyorum: “Ya, bunları, bu ihaleleri nasıl yaptınız?” ve aynı zamanda diyorum ki: “Söz konusu bu ihaleleri ne zaman yaptınız? Niye yüzde 130 zam yaptınız?” diye soruyorum. Kime soruyorum, biliyor musunuz? Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı bana yazıyor: “Bu bizim konumuz değildir, bizi ilgilendirmiyor, Hazine ve Maliye Bakanlığı sorun.” diyor. Ben Hazine ve Maliye Bakanlığı'na da sormuştum, zaten böyle bir cevap vereceğini biliyordum, o da bana yazmış birbirlerinden habersiz “Bu konu beni ilgilendirmiyor, bu konu Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'na ilgilendiriyor.” diyor. Bunun üzerine oturdum, Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Sayın Cevdet Yılmaz'a sorular sordum “Söz konusu bu yöneticiler hakkında sorumlu oldukları kurumların ne gibi görevlerinin olduğu, bu görevlerini ifa ederken seçilmiş milletvekillerine nasıl cevap vermeleri gerektiği konusunda bir eğitim vermeyi ve bu hâliyle lakayit ve sorumlu olduğu kurum hakkında bilgi sahibi olmayan, yanlış bilgi veren...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - ...vatandaşları ve onları temsil eden milletvekillerinin sorularına bile doğru ve doyurucu cevaplar vermeyen, başta kamu kurumlarının başındaki yöneticiler hakkında herhangi bir yaptırım uygulamayı düşünüyor musunuz?” diye, cevap istedim ama cevap vermedi. Bana mevzuat hazretleri Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini anlatmış. Ben çözümü söylüyorum: Servisler yapsın bu işi, hem arabalarımızın muayenesini yaptırılacak hem de bakımını yaptırmış olalım;

böylece istisamlardan Türkiye'yi kurtaralım ve para da Türkiye'ye kalsın, vatandaşlar da bundan nasibini alsın.

İYİ Partinin grup önerisi önemli bir önerge'dir, bu önergeyi de destekliyoruz.

Teşekkür ediyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özdağ.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Mardin Milletvekili George Aslan'a ait.

Sayın Aslan, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA GEORGE ASLAN (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Partinin grup önerisi üzerine DEM PARTİ adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

2007 yılına kadar devlet eliyle gerçekleştirilen araç muayenesi hizmeti "özeleştirme" adı altında yirmi yıl süreyle ve tekel hakkı tanınmak suretiyle TÜVTÜRK'e 552 milyon dolar karşılığında devredilmişti. O zamandan beri TÜVTÜRK araç muayene istasyonlarına yönelik şikâyetleri çokça duyuyoruz. İnsanlar muayene ücretlerinin pahalı oluşundan muayene esnasında yapılan uygulamalara kadar pek çok sorun yaşamaktadır.

Araç sahiplerinin rutin aralıklarla TÜVTÜRK'e yaptırmak zorunda oldukları araç muayene ücretinin bedeli için bu yıl yüzde 61'lik bir zam söz konusu. 2017'den bu yana yapılan zam oranıysa yüzde 818. Bu yıl traktör, motosiklet ve motorlu bisikletler için muayene ücretleri 575 TL'den 927 TL'ye çıkarıldı. Otomobil minibüs ve kamyonet gibi araçlar için ücretler ise 1.130 TL'den 1.821 TL'ye yükseldi. Otobüs, kamyon, çekici ve tankerler için ise muayene ücreti 2.462 TL olarak belirlendi, egzoz emisyon ölçüm ücreti de 256 TL oldu.

Değerli milletvekilleri, aracını muayene yaptıracak kişi bir saat öncesinden alana gidip sırasının gelmesini beklemek ve ödemeyi de nakit yapmak zorunda kalmaktadır. Üzerinde nakit olmayan ve parayı kartla ödemek isteyen yurttaşlardan banka komisyonu denilerek ayrıca yüzde 4-5 oranında para kesilmektedir. Araç sahiplerinden alınan sigorta, vergi, yakıt, bakım, kasko gibi her geçen gün artan giderler yetmiyormuş gibi, bir de on beş dakikalık araç muayenesi için böylesine fahiş ücret alınması açgözlülüktür. Araç sahiplerinin talebi makul fiyatlandırmaların yapılması ve kredi kartıyla ödeme imkânının sağlanmasıdır. Ülkenin içinde bulunduğu ekonomik koşullar ve mevcut enflasyon oranları dikkate alındığında, araç muayenesinden alınan ücretler yurttaşlarımızı ekonomik açıdan oldukça zorlamaktadır. Anayasa'ya ve ilgili hükümlere aykırı bir şekilde gerçekleşen özeleştirinin yeniden kamulaştırılması ve bu alanda makul bir ücretlendirmeye gidilmesi gerekmektedir.

Bunun yanında, bir UNESCO şehri olan ve 130 bin nüfusa sahip olan Midyat'ta şimdiye kadar bir araç muayene istasyonu yok. İnsanlar araç muayenesi için Nusaybin ya da Mardin'e gitmek zorunda bırakılıyor, bu da insanları mağdur duruma düşürüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Aslan, lütfen tamamlayın.

GEORGE ASLAN (Devamla) – Bitiriyorum.

Onun için, Midyat ilçesine de acil bir muayene istasyonu kurulmalıdır diyorum ve İYİ Partinin vermiş olduğu öneriyi desteklediğimizi belirtmek istiyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ, İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Aslan, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Rifat Turuntay Nalbantoğlu'na söz veriyorum.

Sayın Nalbantoğlu, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA RIFAT TURUNTAY NALBANTOĞLU (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Partinin grup önerisi üzerine partim adına söz almış bulunuyorum. Sözlerime başlarken yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, geçtiğimiz cumartesi günü dünyanın en büyük, en insani, en sivil direnişinin 1000'inci haftasıydı. Tek bir istekleri vardı; ölü ya da diri zorla kaybedilen yakınlarının bulunması ve faillerin cezalandırılması. Neyse ki 1000'inci haftada insanların kayıp yakınlarını arayıp onları anmalarına yarım saat da olsa izin verildi. Bu sorun çözülmediği sürece, ülkemizin tarihinde bir kara leke olarak kalmaya, anılmaya devam edecektir. Bu vesileyle, kaybolan çocuklarını, yakınlarını yirmi dokuz yıldır anarak bir araya gelen tüm kayıp yakınlarını bu kürsüden de yürekten selamlıyorum, saygılarımı iletiyorum.

Aynı şekilde, dün zorbalığa ve haksızlığa karşı kardeşliğin, paylaşımın ve dayanışmanın adı olan Gezi direnişinin de 11'inci yıl dönümüyüdü. Bilmeyecek bir öykü olan Gezi'de yaşamını yitirenleri saygıyla anıyor, haksız yere cezaevinde tutulan Can Atalay, Tayfun Kahraman, Çiğdem Mater, Mine Özerden, Osman Kavala ve ismini burada saymadığım tüm tutuklulara da özgürlük diliyorum ve saygılarımı selamlarımı iletiyorum.

Biliyorsunuz, biraz sonra DEM PARTİ'nin söz konusu Gezi olaylarıyla ilgili bir araştırma önergesi var, Adalet ve Kalkınma Partisinin oylarıyla tabii ki bu reddedilecek ama bunun reddedilmesi Gezi'nin bu ülkenin onuru olmasının devam etmesine asla engel olmayacak.

Değerli arkadaşlarım, İYİ Partinin önerisini öncelikle desteklediğimizi ifade etmek istiyorum çünkü ev, araba almanın, tatile gitmenin artık hayal olduğu bir dönemdeyiz. Artık araç sahibi olmak gerçekten büyük bir lüks hâline geldi. Bırakın almayı, alanlar bile nasıl kullanacakları konusunda ciddi şekilde kafa yormak ve düşünmek zorunda kalıyorlar. Nasıl düşünmesinler ki? Bir yandan yakıtla yapılan zamlar, diğer yandan trafik, kasko, sigorta, motorlu taşıtlar vergisi, üstüne üstlük bir de her yıl devletin açıkladığı enflasyonun üzerinde yapılan muayene istasyonu zamları. Geçen yıl da araçlara ödenen muayene ücretlerinin üzerine yüzde 60 zam yapıldı. Hiçbir ücrete, hiçbir şeye yüzde 60 zam yapmayan devlet, muayene ücretlerine yüzde 60 zam yaptı.

Değerli arkadaşlar, 2004 yılında yapılan ve 2007'de resmîleştirilen muayene istasyonu ihalesi 552 milyon dolara verilmişti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Nalbantoğlu, lütfen tamamlayın.

RIFAT TURUNTAY NALBANTOĞLU (Devamla) – Tabii ki efendim.

Sadece muayene istasyonlarına 2023 yılında ödenen para 13 milyar 540 milyon liradır yani 420 milyon dolardır. Neredeyse ihale bedelinin tamamı bir yıla yakın bir süre içinde toplanmıştır, vatandaşın alınmıştır. Ayıptır ya gerçekten! Yirmi yıllığına veriyorsun, bir yılda bu parayı geri alıyorsun. Devlet bir şeyi zorunlu tutuyorsa haklıdır, hele ki bu araç muayene istasyonunu zorunlu tutması da çok anlaşılır ama bunun gerçekten ulaşılabilir olması, bunu zorunlu tutmanın gereklerini yerine getirecek şekilde yapılması ve vatandaşın bir işkence olmaktan çıkarılması gerekiyor.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Nalbantoğlu, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Faruk Aytek'e ait.

Sayın Aytek, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA FARUK AYTEK (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti grup önerisi için AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu, yüce heyetinizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizde 2008 yılında araç muayene hizmeti Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından yapılmaktayken Özelleştirme Yüksek Kurulunun 2003 tarihli kararıyla şu anda araç muayene hizmetleri iki bölgeye ayrılarak yürütülmektedir. Araç muayene istasyonlarının yapımı, bakımı ve işletmesi hizmetlerine ilişkin imtiyaz sözleşmeleri yirmi yıl süreyle akde bağlanmıştır. Her bir ilde kurulacak istasyon sayısı, özelleştirme ihalesi öncesinde ildeki araç sayısı ve ilin coğrafi konumuna göre belirlenmekte olduğundan, imtiyaz sözleşmeleri kapsamında, proje kapsamında Türkiye genelinde 189 sabit istasyon, 38 seyyar araç muayene istasyonu araç muayenelerini Bakanlığımız adına yapmak üzere yetkilendirilmiştir. İmtiyaz sözleşmesi kapsamında kurulan araç muayene istasyonlarına ilave olarak, Türkiye genelinde 25 sabit istasyon, 36 seyyar araç muayene istasyonu, 18 gezici traktör muayene istasyonu ve 6 motosiklet muayene istasyonu araç muayenelerini Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımız adına yapmak üzere yetkilendirilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Karayolları Trafik Kanunu'nun ilgili maddeleri uyarınca araç muayene ücretleri KDV hariç olarak belirlenmekte olup kanundaki ücretler ile bu maddede yer alan para cezaları her takvim yılı başından geçerli olmak üzere, her yıl sonunda o yıl içinde Vergi Usul Kanunu'nun hükümleri uyarınca tespit ve ilan olunan yeniden değerlendirme oranında artırılmaktadır. 2024 yılı araç muayene ücretleri traktör, motosiklet ve motorlu bisiklet için 927,60 TL; otomobil, minibüs, kamyonet, özel amaçlı taşıt, arazi taşıtı, römork ve yarı römork için 1.821 TL; otobüs, kamyon, çekici ve tanker için 2.462 TL olarak uygulanmaktadır. Ülkemizde yapılmakta olan araç muayeneleri, Avrupa ülkelerinde yapılan araç muayeneleriyle eş değer olup örneğin Almanya'da fiyat araç çeşidine ve ağırlığına göre belirlenirken bunların yanında aracın enerji tipi de belirleyici bir etken olarak öne çıkmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aytek, lütfen tamamlayın.

FARUK AYTEK (Devamla) – Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımız adına araç muayenelerini yapma konusunda yetkilendirilen TÜVTÜRK muayene ücretlerinden elde ettiği geliri ilgili maddelerine göre her bir araçtan tahsil edilen tutarın yaklaşık yüzde 65'ini hazineye aktarmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aytek, lütfen tamamlayın.

FARUK AYTEK (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; araç muayene randevuları araç muayenesi dolmadan bir ay önce açıklanmakta olup bu çerçevede, araç muayene süresi yaklaşan araç sahiplerine de ayrıca süre bitiminden yedi gün önce, işletici kuruluşlar tarafından hatırlatma mesajı GSM numaralarına gönderilmektedir. Araç muayene randevuları çağrı merkezi vasıtasıyla veya elektronik ortamdan ücretsiz olarak alınabilmektedir.

Araç Muayene İstasyonlarının Açılması, İşletilmesi ve Araç Muayenesi Hakkında Yönetmelik uyarınca, araç muayene teknisyenlerinin araç başına yapacakları muayene sürelerinin hafif araçlar için ortalama on beş, ağır araçlar için ortalama otuz dakikadan az olmayacağı hüküm altına alınmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAVUZ AYDIN (Trabzon) – İşte, on beş dakikada 2 bin lira kazanıyor.

FARUK AYTEK (Devamla) – Ülkemiz genelinde araç sahiplerinin muayene istasyonlarında muayenenin tamamlanması için istasyonda geçirdiği süreler göz önüne alınarak işlemleri daha hızlı tamamlamak adına gerekli çalışmalar yapılmaktadır.

Bu bilgiler ışığında Genel Kurulumuzu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Aytek, teşekkür ediyorum.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, Gezi davasında yaşanan adaletsizliklerin ortaya çıkarılması amacıyla 30/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Mayıs 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

30/5/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 30/5/2024 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Sezai Temelli

Muş

Grup Başkan Vekili

Öneri:

30 Mayıs 2024 tarihinde Kars Milletvekili, Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili, Grup Başkan Vekili Sezai Temelli tarafından (5763 grup numaralı) Gezi davasında yaşanan adaletsizliklerin ortaya çıkarılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 30/5/2024 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'a söz veriyorum.

Sayın Oluç, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; saygıyla selamlıyorum. Ekranları başında bizleri izleyenleri de saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

2013, üzerinden on bir yıl geçti; İstanbul Taksim Gezi Parkı'na Topçu Kışlası ve AVM yapılması için parktaki ağaçların sökülmesi girişimini, demokratik haklarını kullanarak, barışçıl gösterilerle protesto etmek isteyen yurttaşlara kolluk kuvvetlerinin orantısız güç kullanımıyla başlayan bir süreç oldu.

Bizim "Gezi direnişi" dediğimiz bu mesele aslında son derece önemli bir örnekti. Neydi bunun talebi? Yani birincisi - oradan başlamak istiyorum- yerel demokrasi, yerel demokrasi... Şimdi, sizin pek bilmediğiniz bir konu bu yerel demokrasi tabii ama zamanında, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidara ilk geldiği zamanlar yerel demokrasinin önemine, yerel yönetimlerin güçlendirilmesine ve yerel yönetimlerin demokratikleştirilmesine dair kanun teklifi bile hazırlamıştı ta Cumhurbaşkanı kadar gitmişti, Cumhurbaşkanıdan geri dönmüştü yani bu tür olumlu örnekler de vardı. Fakat bu bir yerel demokrasi talebiydi, insanlar "Yaşam alanlarımız hakkında alacağınız kararlar konusunda bize sorun, bizim görüşlerimizi alın, biz ne diyorsak bunu değerlendirin." dediler, bunu demek istiyorlardı...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – “Üçüncü havalimanı yapılmasın.”

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – ...fakat sizin iktidarınız tabii ki öyle bir yerel demokrasi anlayışına sahip olmadığı için sonuçta böyle bir noktaya gelindi.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Üçüncü köprü yapılmadı(!)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Ne yaptı iktidar? İktidar şunu yaptı: Elindeki kolluk kuvvetleriyle ağır bir saldırı gerçekleştirdi ve bu saldırının, bu orantısız saldırının sonucunda 8 yurttaşımız hayatını kaybetti, gencecik 8 pırıl pırıl insanımız hayatını kaybetti, görme yetisini kaybeden 36 yurttaşımız vardı, 9 binin üzerinde yurttaşımız yaralandı bunun sonucunda. Bütün bunlar oldu ama ben size bir şey söyleyeceğim. O zamanın İstanbul Valisinin ve İstanbul Emniyet Müdürünün isimlerini hatırlıyor musunuz? Büyük ihtimalle hatırlamıyorsunuz. Bir şey hatırlanıyor onlar hakkında, bütün o işleri yapan, bütün oraları karıştıran o kişiler daha sonra FETÖ'den yargılandılar. Şimdi, ne yapıyorlar, ne ediyorlar, oralarını çok fazla bilmiyorum ama isimleri tarihin çöp sepetine gitti, Gezi'de direnenler ise hiçbir yere gitmedi, mücadelelerine devam ediyorlar.

Şimdi, şunu özellikle vurgulamak istiyorum...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Talep neydi Gezi'de? Talep neydi?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Laf atmaya çok heveslisin ya, gelir burada konuşursun, tamam mı, anladın mı?

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Talep neydi? Üçüncü havalimanını anlatsana.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Heh, anladın mı? İşte o kadar! Öyle çok heveslisin laf atmaya...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – “Üçüncü havalimanı yapılmasın.” diyordunuz.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Kes sesini! Ben senin gibilerini çok gördüm bu Mecliste, çok gördüm senin gibilerini!

Şimdi...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Avrupa'da 1'inci oldu. Avrupa'da 1'inci havalimanı, dünyada 7'nci oldu Sayın Milletvekili, bunları da yazın!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Boş boş konuşma! Boş boş konuşma! Ailesinden ayıplı bir adamsın, boş boş konuşma!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Engelleyemediniz, engelleyemediniz!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Anladın mı?

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Gezi terör eylemidir.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Hadi oradan! Hadi oradan! Soytarılığın yeri değil burası, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kürsüsü!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Atatürk ile Abdullah Öcalan'ın fotoğrafını yan yana asamazsınız! Siz astınız.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Sen soytarısın, anladın mı! Soytarılığın yeri değil burası!

BAŞKAN – Sayın Hatip, lütfen, temiz bir dil kullanalım.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Türk Bayraklarını yakamazsınız!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Adam gibi lafı dinle, hadi oradan! Konuşma!

BAŞKAN – Sayın Oluç, lütfen, temiz bir dille hitap edelim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Şimdi, bakın bunun sonucunda ne oldu? Bunun sonucunda İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi tutuklu olan Osman Kavala hakkında ve şimdi hâlâ cezaevindeki Osman Kavala hakkında Hükûmeti ortadan kaldırmaya teşebbüs ettiği gerekçesiyle, takdir indirimi olmaksızın ağırlaştırılmış müebbet cezası verdi. Sadece o değil, Mücella Yapıcı, Çiğdem Mater, Hakan Altınay, Can Atalay, Mine Özerden, Yiğit Ali Ekmekçi, Tayfun Kahraman yardım etmek gerekçesiyle on sekizer yıl ceza aldılar. Şimdi, bu cezaların sonunda... Bu cezalar haksız, hukuksuz. 2 kere yargılandılar, beraat ettiler, ondan sonra tekrar yargılandılar ve ceza aldılar çünkü mahkeme bir kere karar vermişti, siyasi bir karardı bu. “Siyasi olarak ceza vereceğiz.” dedi ve bu nedenle bu adımı attı.

Şimdi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi bu kararı bozdu ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi dedi ki: “Osman Kavala'nın ve diğerlerinin Gezi direnişi sırasında güç ya da şiddet kullandığına, şiddet içerikli fiilleri teşvik ettiğine ya da bu fiillere izin verdiğine veya bu türden suç oluşturan hareketlere destek sağladığına ilişkin herhangi bir delil yoktur.” Bu uygulamaları Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne dair uygun bulmadı ve “Siyasi nedenlerle bu kararlar verilmiştir.” dedi ve bozdu. Sadece Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin bir kurulu değil, daha sonra Büyük Dairesi aynı kararı tekrarladı, yetmedi Büyük Dairenin kararı, Bakanlar Komitesi aynı kararı tekrarladı ve dediler ki: “Kavala hakkında verilmiş olan bu kararın değişmesi gerekiyor.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Oluç, lütfen tamamlayın.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Toparlıyorum.

Şu anda Osman Kavala'nın bir son başvurusu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin önünde ve bakacağız tekrar ne karar verecek diye ama esas itibarıyla olması gereken şey, Türkiye'deki iktidarın yapması gereken şey Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin bu kararları doğrultusunda Osman Kavala ve diğerlerinin yargılanmasını sona erdirmek ve cezaevinden onları çıkarmaktır. Anayasa'nın 90'ıncı maddesi de bizim Anayasa'mızın 90'ıncı maddesi de bunu gerekli görüyordu ama bunu da yapmadılar. Biz bu meseleyi tabii ki takip etmeye devam ediyoruz. Yani Türkiye'yi izleme sürecine aldırdı bu iktidar bu konuda gereken adımları atmadığı için ve bundan sonra da eğer gereken adımları atmazsa bu konudaki sürecin olumsuzla doğru evrileceğini de çok açık bir şekilde söylemek mümkün.

Onun için, Gezi'de direnenleri bir kez daha saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Oluç, teşekkür ediyorum.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Sayın Başkan, söz hakkımı kullanabilir miyim, hakaret var efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Teşekkür ederim.

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) – Ne oldu Başkan?

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Hakaret var.

MEHMET DEMİR (Kütahya) – Hakaret etti.

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) – Ne hakareti var? Geliyorsun, ortalığı karıştırıyorsun...

MEHMET DEMİR (Kütahya) – “Soytarı” dedi.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Adını söyledi, ne hakareti!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – “Soytarı” dedi, ne yapacak? İade etmesi lazım özür dilemezse.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Kimden özür dileyecek?

BAŞKAN – Sayın Gökçek, buyurun.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in, Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Saygıdeğer milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gezi Parkı eylemleri bir terör eylemidir. Gezi Parkı'nda Mustafa Kemal Atatürk'ün fotoğrafları ile Abdullah Öcalan'ın fotoğraflarını yan yana asanlar bugün bize özgürlükten bahsetmektedir. Meşrutiyet Caddesi'nde Türk bayraklarını yakanlar bize özgürlükten bahsetmektedir. Ankara'da engelli araçlarını yakanlar, kaldırımları söküp insanlara taş atanlar, Türkiye'yi 100 milyar dolarlık bir sıkıntının içerisine sokanlar, NTV'nin ve Türkiye'deki diğer medya kuruluşlarının arabalarını yakanlar bize özgürlükten bahsetmektedir.

Bakın, Gezi eylemleri bir terör eylemidir.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Hadi oradan!

MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI (Batman) – Terörist sensin, terörist sensin!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Gezi eylemleri olmadan önce, altı saat önce CNN'in, uluslararası televizyonlarının oraya gelerek...

MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI (Batman) – Bin defa terörist sensin, terörist sensin!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – ...CNN'in oraya kurulmasının bize sebebini anlatın.

MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI (Batman) – Gezi'de terörist yoktu ama sen teröristsin!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Gezi'deki talepleriniz neydi? Birinci talebiniz havalimanının yapılmamasıydı.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Ne havalimanı ya? Ne alakası var Gezi ile havalimanının ya, ne alakası var? Onu bile bilmiyorsun, onu bile bilmiyorsun! Ne alakası var havalimanıyla?

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Şu anda İstanbul Havalimanı Avrupa'da 1'inci havalimanı, dünyada 7'nci havalimanı durumuna gelmiştir; bunu bilin, evet. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) – Nereye bağladın, nereye? Sen cevap ver, cevap!

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) – Önce bir araştır, ondan sonra konuş!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Tabii, Türkiye'de bu havalimanının yapılmasını istemeyenler kimlerdir? Yurt dışı güçlerdir. Türk Hava Yollarının bu duruma gelmesini istemeyenler kimlerdir? Yurt dışının taşeronluğunu yapanlardır.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Ya, havalimanıyla ne alakası var Osman? O nereden çıktı Osman?

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Berkin Elvan'ın cebine patlayıcı maddeleri koyup...

ZÜLKÜF UÇAR (Van) – O, çocuk ya, çocuk!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – ...o çocukları sokaklara salanlar teröristin en önde gidenleridir, bunu çok iyi bilin, evet. (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) – Terbiyesizlik yapıyorsun ya! Vallahi, terbiyesizlik yapıyorsun! Ayıp ya, gerçekten ayıp ya!

MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI (Batman) – Alçaksın, alçak, bin defa alçaksın!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Şimdi bakın, şunu öğrenmeniz lazım: Türkiye demokratik bir ülkedir...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – AK PARTİ'yi savunmak sana kaldıysa yazık AK PARTİ'ye, yazık!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – ...Recep Tayyip Erdoğan milletin oyuyla gelmiştir. Milletin oyuyla oraya gelmiş olan kişilere darbe yapmaya kalktınız; bunları iyi bileceksiniz.

ZÜLKÜF UÇAR (Van) – Terbiyesizsin sen, terbiyesiz!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – AK PARTİ'ye yazık, AK PARTİ'ye! AK PARTİ'yi savunmak sana kaldıysa yazık bu AK PARTİ'ye!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Öğreneceksiniz, bağırmayacaksınız, dinlemeyi öğreneceksiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZÜLKÜF UÇAR (Van) – Utanmadan konuşuyorsun! Terbiyesizsin sen, terbiyesiz!

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın Sayın Gökçek.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) – Ne uzatıyorsun Sayın Başkan?

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Neyin sözünü veriyorsunuz ki?

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – O yüzden, Gezi Parkı eylemlerinde billboardları parçalayanlar, Gezi Parkı eylemlerinde kaldırımları sökenler bu ülkeye en büyük terörizmi getirmiş olan kişilerdir ama elhamdülillah, millet iradesini ortaya koymuş, Gezi Parkı terör eylemlerini yapanları bir köşeye atmıştır ve hukuk da gereken cezayı verecektir.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Hayır "soytarı"ya cevap mı bu şimdi, ben anlamadım ki!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Ne demek ya, polise taş at, polise sopayla saldır, polise kaldırım taşı at, havai fişek fırlat, ondan sonra gel "Bu ülkede biz demokratik ve barışçıl bir anlayışın içerisindeyiz." demeye kalk! Bunların hiçbirisi kabul edilebilir durumlar değildir. Ama sizin inadinıza, işte, havalimanı size rağmen yapıldı ve Avrupa'da 1'inci, dünyada 7'nci hâle geldi.

Tüm Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sağ olun, var olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) – Havalimanıyla alakası nedir?

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) – Jelibon rezervi de çıkaralım! Gelin, jelibon da çıkaralım, jelibon!

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) – "Soytarı'nın cevabını verdi mi? Hani sataşma vardı ya?

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Temelli, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan, hatip sataşmadan söz aldı, kendisine "soytarı" dedik "Ben soytarı değilim." diyemedi. Soytarı olduğu için de Gezi'yi anlaması zaten mümkün değil, hatibimiz yanıt verecek.

HALUK İPEK (Amasya) – Başkanım, temiz dil kullanmak zorundalar.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Başkanım, ceza verilmesini istiyorum. Mecliste böyle bir tabir kullanılamaz efendim.

HALUK İPEK (Amasya) – Temiz dil kullanmak zorundalar, uyarın. Bakın, burada kelimelerinizi temiz dille konuşmak zorundasınız.

MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI (Batman) – Soytarıya “soytarı” demek suç değildir!

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Kabul etti o, kendisi kabul etti!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Ne oldu? Ağırına gitti değil mi?

MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI (Batman) – Soytarıya “soytarı” denir!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Soytarının büyüğü sensin ya!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Milletvekilim, sağ olun.

MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI (Batman) – Hepiniz biliyorsunuz da partinin soytarısı olduğunu, yine de konuşturuyorsunuz!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Cevap veremeyince “soytarı” değil mi?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Ayıp bir şey ya! Yakışıyor mu böyle bir şey? Hem sana yakışıyor ya, yakışıyor, evet, sana çok yakışıyor!

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Yakışıyor tabii, söylediklerini dinle.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Sıkıştın mı köşeye hakaret.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Hakaret değil o, soytarı!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurun.

28.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç’un, Ankara Milletvekili Osman Gökçek’in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, tabii, biraz evvel konuşurken de söyledim, özellikle İstanbul Valisi ve İstanbul Emniyet Müdürünün FETÖ’den yargılanmış olduğunu özellikle orada söyledim ki hani bakalım kim onun arkasına geçip de onları savunacak diye. İşte çıktı, işte çıktı, FETÖ’cülerini savunanlar çıktı ortaya. Neden çıktı ortaya? İstanbul Valisi ile İstanbul Emniyet Müdürü orada barışçıl gösteri yapanlara saldırıp onların çadırlarını yakmakla başladılar saldırılara ve sonunda oraları dağıttılar ve bütün bu yaşananlar esas itibarıyla Valinin ve Emniyet Müdürün yaptıklarıyla ortaya çıktı. İşte, onlar FETÖ’den...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Toparlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Oluç, lütfen tamamlayın.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Onlar o nedenle yargılandılar, bütün provokasyonu gerçekleştirdikleri için, oradaki bütün orantısız güç kullanımını yaptıkları için. Neden yaptılar bunu? Ortalığı karıştırmak ve toplumun içine fitne sokmak için yaptılar. Kim savundu bunu? İşte çıktı biraz evvel; bunların hepsini gördük. Onun için, söylenenler söylendi, yaşananlar yaşandı, yapılanlar yapıldı ama şunu size söyleyeyim: Hukuka uygun davranmak istiyorsanız, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarına uygun davranmak ve buradaki hukuksuzlukları ortadan kaldırmak Türkiye’nin geleceği açısından, Türkiye’nin Avrupa Konseyinde daha zor duruma düşmemesini sağlamak açısından önemlidir. Sağ duyuya davet ediyoruz, bunu söylemek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Sayın Başkan, müsaade alabilir miyim efendim?

BAŞKAN – Sayın Gökçek, buyurun.

29.- Ankara Milletvekili Osman Gökçek’in, Muş Milletvekili Sezai Temelli’nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Şimdi, özellikle Türkiye Büyük Millet Meclisinin adabına göre kullandığınız tabiri size iade ediyorum “soytarı” lafını. Tabii ki bu seviyeye düşmek istemem ama soytarı arıyorsanız en büyük soytarı sizsiniz! Mustafa Karasu, Duran Kalkan gibi teröristlerin soytarılığını gelip burada yapan siz değil misiniz arkadaş! En büyük soytarı sizsiniz diyor, tüm Genel Kurula teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI (Batman) – Bu da alkışlatıyor ya kendini, yazık koskoca Adalet ve Kalkınma Partisine! Yazık ki onu alkışlıyorsunuz ya!

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Bunu alkışladınız değil mi? Belgeler, mahkeme kararları ortada, bunu alkışlıyorsunuz öyle mi? Neye sahip çıktığının farkında değilsiniz siz.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Soytarının kim olduğu belli oldu! Hadi, ver bakayım cevabını, hadi!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Sayın Başkan, sadece kayıtlara geçmesi için söylüyorum, bu kadar seviyesiz bir tartışmayı, bu kadar mesnetsiz iddiaları cevaplamak benim fitratıma da uygun değil, donanımına da uygun değil. Onun için bir tarafa süpürüp atmak gerekiyor. Hiç ciddiye almıyorum söylediklerini. Kayıtlara geçsin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.35

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 16.49

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Sibel SUIÇMEZ (Trabzon), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 89’uncu Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, Gezi davasında yaşanan adaletsizliklerin ortaya çıkarılması amacıyla 30/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Mayıs 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi grup önerisinin görüşmelerinde söz sırası Saadet Partisi Grubu adına Kayseri Milletvekili Sayın Mahmut Arıkan’a aittir.

Sayın Arıkan, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MAHMUT ARIKAN (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisinin Gezi olayları hakkında vermiş olduğu öneri üzerine Saadet Partisi adına söz almış bulunmaktayım. Eğer bugün tutarlı ve doğru bir sonuca ulaşmak istiyorsak gerekli ve doğru soruları sormamız gerekmektedir. Bizim ana konumuz ne, neyi konuşmamız gerekiyor? Bugün Türkiye’de, Mecliste konuştuğumuz hemen hemen her konu genel bir soruna işaret etmekte, o da hukukun üstünlüğü. Hukukun üstünlüğü demokratik toplumların temel taşlarından biridir; adaletin, eşitliğin ve özgürlüğün korunmasında hayati bir role sahiptir. Hiç kimse kusura bakmasın, otoritelerin kişisel ve keyfî kararlarına veya gücüne göre uygulanan hukuk hiç kimseye saadet getirmez, bunu her seferinde defalarca gördük.

Bakınız, elimde Dünya Bankasının 2022 yönetim göstergeleri var. Sıfırın en düşük, 100’ün en yüksek olduğu bir skalada Türkiye’nin hukukun egemenliği alanındaki puanı 100 üzerinden 37, aynı listede Arjantin’in puanı 35; ifade özgürlüğünde puanımız 23, Arjantin’ininki 63; yolsuzluğun kontrolünde puanımız 100 üzerinden 35, Arjantin’ininki de hakeza 100 üzerinden 35. Niye Arjantin’i örnek olarak gösterdim? Aynı ligde olduğumuz için Arjantin ile Türkiye’nin kıyaslamasını sizlerle paylaşmış oldum. Bu puanlarla yaşadığımız Türkiye işte ortada, hukukun egemenliğinde puanımız sadece 37; işte, puanımız böyle olduğu için böyle mağduriyetler cenneti olan bir ülke karşımıza çıkmakta.

Kıymetli milletvekilleri, hepimizin malumu, Gezi olayları süresince kolluk kuvvetlerinin orantısız güç kullanımı, insan hakları ihlalleri veya temel özgürlüklerin kısıtlanması gibi konular kamuoyu ve hatta uluslararası toplum tarafından tartışılmıştı. Polisin orantısız güç kullanımı neticesinde vatandaşlarımızın yaralandığı ve hayatını kaybettiği gündeme geldiği gibi, olaylar esnasında pek çok kamu malına zarar verildiği de gündeme gelmişti. Tabii, bu esnada dezenformasyonun nelere sebep olduğunu hep beraber görmüştük. Tüm bu olaylar için etkin soruşturmaların yapılması ve varsa sorumluların cezalandırılması kamuoyu vicdanı açısından büyük önem arz etmekte.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın.

MAHMUT ARIKAN (Devamla) – Şimdi, tam da bu noktada hukukun üstünlüğünü bir kez daha konuşmamız gerekiyor. Hepimizin hukuktan, hukukun üstünlüğünden şüphe ettiği bir durumla karşı karşıyayız. Bir düzenden, bir vicdandan ve en önemlisi adaletten bahsetmek böyle bir ortamda mümkün değildir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Arıkan, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi İYİ Parti Grubu adına Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu’na ait.

Sayın Türkoğlu, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; esasen, iktidarın her konuyu kendisi için istismar etmesine biz alıştık; Gezi meselesi de öyledir, konu özünden koparılmıştır. Üzerinden altı yüz cuma geçmesine rağmen hâlen Kabataş yalanının -deri eldivenli, deri kıyafetli- başörtülü bacımıza idrar yapanların görüntülerini bekliyor bu millet. Hayatları yalan ve adaletten uzak. O nedenle, Allah bu iktidarın adaletine ve bu adalet sistemine bırakınız insanları, hayvanları, dağları taşları bile bırakmasın.

“Yalan” demişken, hemen Bursa’dan bir örneği bu vesileyle paylaşacağım. 28 Mart 2024 tarihinde yani yerel seçimlerden üç gün önce Sayın Cumhurbaşkanı Bursa’da, mitingde şöyle söyledi: “Bursa’ya 1.300 yataklı şehir hastanesinden sonra şimdi de 1.315 yataklı Ali Osman Sönmez Devlet Hastanesini kazandırdık. Önümüzdeki üç ay içinde hasta kabulüne başlıyoruz.” yani bu hafta, önümüzdeki hafta hasta kabulüne başlaması lazım. Bu da hastanenin içindeki devam eden katların fotoğrafları; her yer inşaat, bugün “bismillah” desen bir buçuk iki yıla bitmez ama açılış yapıyorlardı!

Bir de ne yaptılar biliyor musunuz? Yerel seçime yetiştirip en azından 1’inci 2’nci katı açalım diye bütün taşeron firmalara “Parayı dert etmeyin, işçi sayısını artırın.” dediler, günde ortalama 100-150 çalışan varken 1.500’e çıktı, yetişmedi. Ondan sonra, para? Para yok. Dost İnşaatı bütün hak edişler yapılmış mı? Yapılmış. Onlar taşerona ve işçiye vermiş mi? Vermemiş. Geçtiğimiz hafta bu konuya isyan eden, dört ay boyunca maaş alamayan işçiler binanın 10’uncu katına çıktı, ben de çıktım 10’uncu kata.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu, lütfen toparlayın.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Devamla) – Tamamlayacağım efendim.

Emniyet Müdürümüz, İl Sağlık Müdürü uzun süren görüşmelerin neticesinde “Bu pazartesi çözülecek.” dediler. Buraya çıkmadan önce aradım, çözüldü mü? Dört aydır para bekliyorlar, hâlen çözülmedi, ufak tefek bir şeylerle geçiştirmeye çalıştılar. Sizin siyaset anlayışınız ve olayları istismarınız da bu konudadır.

Yalnız, demin yaşadığımız, Meclisin içine düştüğü bu seviyesizlik noktasında tarihte fitnenin sembol ismi olan Abdullah İbni Sebe’yi bile aratmayan Sayın Osman Gökçek’i birazcık daha Meclisin adabına uymaya davet ediyorum.

Teşekkür ederim. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu, teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku’ya söz veriyorum.

Sayın Tanrıku, buyurun.

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) – Değerli arkadaşlar, Sayın Başkan; ben de hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, ben de Gezi’deydim, en başından en sonuna kadar Gezi’deydim, hâlen de Gezi nedeniyle zarar gören, cezaevinde olan, gözünü kaybeden, mağdur olmuş, çocuklarını yitirmiş bütün ailelerin yanındayım, yanında olmaya devam edeceğim.

Şimdi, on bir yıl geçmiş, Türkiye’nin yakın tarihinde bir dönüm noktası olan, başka siyasal gelişmelere neden olan bu olayların üzerinden tam on bir yıl geçmiş. Burada, Parlamentoda tam da akliselim bir biçimde bu olayların sosyolojik, siyasi, hukuki yanlarını değerlendirip doğru sonuçlar çıkaracağımıza maalesef trol aklıyla ve trol söylemleriyle burada karşı karşıya kalıyoruz. Bu, son derece rahatsız edici gerçektir, bu Parlamento için rahatsız edici.

Değerli arkadaşlar, bakın, Gezi’ye gitmeden önce bir bakalım; 2011’de Suriye savaşı oldu, Suriye savaşına Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı müdahil oldu, hemen ardından MİT Müsteşarıyla ilgili olarak bir siyasal gelişme yaşandı, ifadeye çağrıldı ve aynı zaman diliminin sonunda çözüm süreciyle ilgili olarak gelişmelerin yaşandığı basına yansıdı ve sonrasında 2013 yılının Mayıs ayında tamamen çevre duyarlılığı, ifade özgürlüğü, toplanma özgürlüğüyle ilgili olan bir mesele sonuçta Adalet ve Kalkınma Partisinin otoriter eğilimleri nedeniyle bütün Türkiye’ye yayılan bir itiraza dönüştü. Bakın, bu iktidar döneminde yani sizin iktidarınız döneminde Bingöl ve Bayburt hariç 79 ilde, Emniyet kayıtlarına göre, 3,5 milyon insan sokağa çıktı; kendi haklarına sahip çıkmak için sokağa çıktı 79 ilde. Bunun neden böyle olduğunu hiç araştırmayacak mıyız? Ne oldu, niye sokağa çıktılar? Neden Bayburt’ta

ve Bingöl'de çıkmadılar da 79 ilde çıktılar? Neden binlerce insan yaralandı? Neden 8 yurttaşımız, 2 polis memuru yaşamını yitirdi, 39 yurttaşımız gözünden oldu?

Burada da ifade edeyim, kayıtlara geçsin: Sağ gözümün önemli oranda görme yetisini Gezi'de yitirdim. 1 metreden, sadece 1 metreden gözümün içine gaz sıkıldı ve hastanede tüm bu kayıtlar var. Böyle olaylar yani milletvekillerimizin kendisi yaralandı. Meclis Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'le beraber Taksim İlk Yardım'da tedavi gördük. Bütün bunlar oldu, sizleri hiç ilgilendirmiyor mu değerli arkadaşlar gerçekten? Bundan sonra, bakın, bu Gezi olaylarından ve itirazından sonra Türkiye başka bir yöne girdi, başka bir yola evrildi ve çözüm süreci sonlandı, darbe girişimi oldu ve Türkiye'nin Anayasası değişti. Siz Gezi'de yapılan bu itirazları başka türlü değerlendirebilirsiniz. Önünde iki yol vardı Türkiye'nin, ya demokratikleşeceğiz gerçekten, yurttaşlarımızın bu itirazını dikkate alacağız ya da daha otoriter bir yola gideceğiz. Tam da o tuzağa düştünüz, daha otoriter bir yola gittiniz ve Türkiye'ye bunun maliyeti çok ağır oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tanrıku, lütfen tamamlayın.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Ben bu kürsüyü çok fazla kullanamıyorum, bu olay nedeniyle cezaevinde olan bütün dostlarıma; Can Atalay'a, Tayfun Kahraman'a, Çiğdem Mater'e, Mine Özerden'e ve Osman Kavala'ya buradan selam ve sevgilerimi yolluyorum. Yaşamını yitiren bütün yurttaşlarımıza buradan rahmet diliyorum.

Biraz önce burada Berkin Elvan'a bir iftira atıldı. Ben o davayı baştan sona izledim. 15 yaşında 15 kilo bir vaziyette defnettığımız ve mahkeme kayıtlarıyla cebinde hiçbir şey olmayan bir çocuğa bu kürsüden iftira atılmasını ben bir vicdansızlık olarak kabul ediyorum. Daha da kötüsü, Adalet ve Kalkınma Partisi sıralarından bunun alkışlanmış olmasını büyük bir vicdansızlık olarak gördüğümü, bir kötü hâl olarak gördüğümü buradan bir yurttaş olarak ifade ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Tanrıku, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'na ait.

Sayın Mertoğlu, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HARUN MERTOĞLU (Rize) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisinin Gezi olaylarıyla ilgili Meclis araştırması açılması teklifi üzerine söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Ekonomik alanda da cumhuriyet tarihinin en parlak dönemleri arasında olan 2013 yılının Mayıs ayında Taksim'deki Gezi Parkı'nda çevrecilik maskesi arkasına saklanarak yabancı istihbarat örgütlerinin, yabancı ajansların ve medya kuruluşlarının içerideki beşinci kol unsurlarıyla beraber gerçekleştirdiği Gezi kalkışmasının asıl hedefi Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan, halkın ezici çoğunluğunun oylarıyla seçilen AK PARTİ Hükûmeti ve Türkiye'nin müreffeh geleceği olmuştur. 15 Temmuz darbe girişiminin öncüsü sayılabilecek olaylarda Sayın Cumhurbaşkanımız hedefe konulmuş, dönemin muhalefet milletvekillerinin provokasyonları neticesinde nefret dili şiddet kampanyasına dönüşmüştür. Hatta nefret dili ve hedef göstermeler o kadar ileri boyutlara taşınmıştır ki ülkenin çeşitli bölgelerinde partimizi destekleyen vatandaşlarımıza yönelik sözlü, hatta fiziksel saldırılara varan olaylar yaşanmıştır.

Değerli milletvekilleri, yaklaşık otuz gün süren eylemlerde İstanbul, Ankara ve diğer şehirlerde otobüsler kundaklanmış, kamu malları zarar görmüş, kaldırım taşları sökülerek güvenlik güçlerimize, mağaza vitrinlerine fırlatılmış, birçok şehrimiz Vandallar tarafından yakılıp yıkılmıştır, hatta olaylara karışmayan sade vatandaşlarımıza ya da güvenlik güçlerimize değil zarar gören eylemcilere de acil yardım için bulunan itfaiye araçları ve ambulanslar taşlanmıştır. Sosyal medyada yayılan asılsız haberler ve yabancı medyanın taraflı ve provokatif yayınlarıyla şiddet büyümüş, terör örgütü sempatanları ve onların siyasi temsilcileri durumdan vazife çıkararak sahaya inmiş, ülkeyi yangın yerine çevirmeye çalışmışlardır ancak milletimiz "Mesele ağaç değil, sen anlamadın mı?" "tweet"lerini, parçaladıkları polis araçları üzerinde poz veren hainleri ve "Zulüm 1453'te başladı." sözüyle nereye selam çaktığı belli olan köksüzleri, terör örgütü elebaşının meydanlarda açılan posterlerini, kalkışmacılarla 7/24 röportaj ve canlı yayın yapan yabancı medyanın ikiyüzlülüğünü ve ekonomik maliyeti 100 milyar doları bulan zararı çok iyi okumuş ve uyguladığı şehir teröründen mağduriyet çıkarmaya çalışan hainlere asla prim vermemiştir.

Şimdi siz değerli milletvekillerine bir kez daha ben sormak istiyorum: Mesele ağaç değildi, hâlâ mı anlamadınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) – Önce siz anlamamışsınız.

BAŞKAN – Sayın Mertoğlu, lütfen tamamlayın.

HARUN MERTOĞLU (Devamla) – Tamamladım efendim.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, öneriyi okup, işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Şimdi öneriyi okutuyorum:

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Ankara Milletvekili Murat Emir, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, dijital platform çalışanlarının ve motokuryelerin karşılaştıkları sorunların tespiti amacıyla 28/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Mayıs 2024 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

30/5/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 30/5/2024 Perşembe günü toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gökhan Günaydın

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Grup Başkan Vekilleri Ankara Milletvekili Murat Emir, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, dijital platform çalışanlarının ve motokuryelerin karşılaştıkları sorunların tespiti amacıyla 28/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (617 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 30/5/2024 Perşembe günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Ankara Milletvekili Deniz Demir’e söz veriyorum.

Sayın Demir, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Evet, yükün ağır.

CHP GRUBU ADINA DENİZ DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kuryelerin iş sağlığı ve güvenliği ile sosyal güvenlik haklarına yönelik düzenleme yapılması amacıyla grubumuzun vermiş olduğu önerge üzerine söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

Buraya gelmeden önce internette bir tarama yaptım ve çıkan tabloyu sizlerle paylaşmak istiyorum. Elimde son yirmi günde yaşanan motokurye kazalarına ilişkin bazı gazete haberleri var.

Tarih 9 Mayıs 2024, Samsun’da kaza yapan motokurye, başını çöp konteynerine çarparak hayatını kaybetti.

Tarih 11 Mayıs 2024, Balıkesir’de üniversite öğrencisi motokurye Ata Emre Akman, sipariş götürdüğü sırada 25 yerinden bıçaklanarak öldürüldü.

Tarih 19 Mayıs 2024, İstanbul Alaşehir’de motokuryenin çarptığı yaya ağır yaralandı. Bu kaza kuryenin üzerindeki hızlı teslimat baskı nedeniyle meydana geldi.

Tarih 25 Mayıs 2024, üniversiteden yeni mezun olan motokurye, kaza sonucu hayatını kaybetti. Dikkatinizi çekerim, üniversiteden yeni mezun bir genç kuryelik yapıyor. Neden? Çünkü iş bulamıyor, çözümünü kurye olmakta buluyor ve çaresizliğinin bedelini ise canıyla ödüyor. Onu motosikletinin üzerine binmek zorunda bırakan bu düzene lanet olsun! İnsan canı bu kadar ucuz mu? Üniversite mezunu, hayatının baharında bir genç “Belki üç-beş kuruş para kazanırım.” umuduyla motosiklet tepesinde can veriyor. Bu gençler işsiz, bu gençler umutsuz. Daha motorunu alalı bir hafta olmuş, “Belki bana da ekmek çıkar.” diyerek bu işe girişmiş. Yazık değil mi gençlerimize? Onlara reva gördüğünüz yaşam bu mu?

Devam ediyorum: Tarih 27 Mayıs 2024, yine bir gazete haberi, bir acı haber daha, Zonguldak’ta bir motokurye kaza yaptı.

Haberler bu şekilde uzayıp gidiyor. Hayatlar bitiyor. Yaşanan kazalar ve ölümler paylaştıklarımızdan çok daha fazla. Bu haberler bile motokuryeliğin ne kadar tehlikeli ve güvencesiz bir iş olduğunun kanıtı. Gencecik çocuklar, hiçbir sosyal güvenceleri olmadan, çok düşük ücretlere tüm gün trafikte ölümlerle burun buruna geliyor.

Değerli milletvekilleri, pandemi süreci, özellikle on-line hizmetlerin artmasıyla birlikte motokuryelik sektörünün genişlemesine sebep oldu; işsiz gençlere iş kapısı oldu. Öyle ki bu sektör o kadar hızlı büyüdü ki bugün ülkemizde motosikletli kuryelerin sayısı 1 milyona yaklaştı, bu sayının ise sadece yüzde 10’u kayıtlı. Her yıl yüzlerce motokurye iş kazasında hayatını kaybediyor. Motokuryelerin önemli bir bölümü kayıt dışı çalıştıkları için kazalar iş kazası değil, trafik kazası olarak kaydediliyor. Dolayısıyla motokuryelerin yaşadıkları iş kazaları resmî rakamlara geçecekleri olarak yansımıyor. Ulaşılabilen verilere göre 2023 yılında 68 motokurye yaşadığı kaza sonucu hayatını kaybetti. Peki, bu kazaların nedeni ne? Bir, uzun çalışma saatleri; iki, güvenlik ekipmanlarının yetersizliği; üç, hava koşulları; dört, işverenlerin kuryeler üzerinde kurduğu hızlı teslimat baskısı.

Mevzuatımızda motokuryelerin sosyal hakları ve iş güvenlikleriyle ilgili yeterli düzenleme bulunmuyor. Sektörde birbirinden farklı istihdam şekilleri var; kimi motokuryeler kendi hesabına çalışırken kimisi doğrudan bir işverene bağlı olarak çalışıyor. Motosiklet ticari araçlar kapsamında olmadığı için kendi hesabına çalışan kuryeler esnafın yararlandığı pek çok haktan yararlanamıyor. Motorlu kuryelerin çalışma ve sosyal güvenlik haklarının sağlanması ile kayıt dışılığın önüne geçilmesi için Meclisimizin bu konuda bir an önce çözüm üretmesi gerekiyor.

Muhalefetten geldiği için bu önergeyi reddetmeden önce elinizi vicdanınıza koyun ve o kazalardan biriyle bir gün kendinizin ya da bir yakınınızın karşılaşma ihtimalini aklınızdan çıkarmayın diyor, saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Demir, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde...

DENİZ DEMİR (Devamla) – Daha bir dakikam var Başkanım, bir dakikamı daha istiyorum.

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) – Bir dakika daha ver Başkanım ya!

BAŞKAN – Sen “Teşekkür ediyorum.” deyince uzatmadım.

DENİZ DEMİR (Devamla) – Yok, bir dakikamız daha var Başkanım.

BAŞKAN – Hadi bakalım, buyurun.

(Hatibin motokurye kıyafeti giymesi) (CHP, DEM ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Motor nerede, motor! Motor yok!

FATMA AKSAL (Edirne) – Tek yaptığınız şov zaten! Şovu sizden iyi yapan yok maşallah!

UGUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Kaskı tak, kaskı.

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) – Yakıştı kardeşime.

DENİZ DEMİR (Devamla) – Cumhuriyet Halk Partisi olarak motokurye arkadaşlarımızın her zaman yanındayız, bunun böyle bilinmesini istiyorum.

Saygılar. (CHP, DEM ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Demir.

Öneri üzerinde ilk söz, Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya’ya ait.

Sayın Kaya, buyurun.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) – Şov yapıyorsun!

DENİZ DEMİR (Ankara) – Bir sürü genç ölüyor, oturmuşun oradan “şov” diyorsun, şovu sen yapıyorsun!

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) – “Şov bizim işimiz.” diyerek de sözü bitirebilirsin!

DENİZ DEMİR (Ankara) – Şovu sen yaparsın.

BAŞKAN – Sayın Demir, buyurun.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) – O montu, o şapkeyi giyinmeden de olur, sen kendine bak.

DENİZ DEMİR (Ankara) – Senin tuzun kuru şimdi tuzun kuru!

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) – Sen kendine bak!

DENİZ DEMİR (Ankara) – Hadi bakalım, işine gelmedi değil mi!

SEDA SARIBAŞ (Aydın) – Bir kadınla böyle konuşulmaz, lütfen terbiyeli olun.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MUSTAFA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ya, böyle, yazık ya, vallahi! Tamam, siz geçin, tamam.

MUSTAFA KAYA (Devamla) – ...Cumhuriyet Halk Partisinin önergesi üzerine söz almış bulunuyorum.

DENİZ DEMİR (Ankara) – Bak, bana şov yapmasın.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) – Şov yapıyorsun tabii. O montla, o şapkeyle konuşmayınca olmuyor mu?

SEDA SARIBAŞ (Aydın) – Bir kadınla böyle konuşulmaz, lütfen.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Siz geçin, siz geçin, tamam.

DENİZ DEMİR (Ankara) – Karşında milletvekili var.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Siz geçin önümden diyorum, konuşma başladı, siz geçin, konuşma başladı bak.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri...

DENİZ DEMİR (Ankara) – Biz konuşunca şov mu oluyor?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Siz geçin diyorum ya!

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Orada niye laf atıyor “Şov yapıyorsunuz.” diye? Şov yapar yapmaz; o onun bileceği bir iş ya!

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri...

Sayın Kaya, lütfen buyurun.

Sürenizi yeniden başlatıyorum.

MUSTAFA KAYA (Devamla) – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin önergesi üzerine grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Türkiye’de “ekonomi” denilince nasıl bir tabloyla karşı karşıya olduğumuzu, gelir dağılımındaki adaletsizliğin hangi boyutlarda olduğunu hep beraber milletvekilleri olarak bize gelen şikâyetler üzerinden gayet net olarak biliyoruz. Türkiye’de en zengin yüzde 1’lik kesimin ülkedeki servetin yüzde 40’ını aldığı bir ortamda, Avrupa’da servet dağılımı adaletsizliğinde ilk sırada yer aldığımız bir dönemde işçinin, emekçinin, asgari ücretlinin yaşadığı hangi sıkıntılar olduğunu gayet net olarak bire bir farkındayız. Çalışanın çok zor koşullarda ayakta kalma mücadelesi verdiği bir dönemde, çalışmayanların ne tür sıkıntılarla boğuştuğunu da biliyoruz. Özellikle pandemi ve sonrasında işsizlik en can yakıcı problem olarak öne çıkarken bugün yüksek enflasyonla eriyen ücretler, çalışan yoksulluğunu daha da derinleştiriyor.

İstanbul Planlama Ajansı’nın Eylül 2021’de motokuryelerin yalnızca beşte 1’inin daha önce başka bir işte çalışmamış olduğuna dair verisi, yüzde 80’inin ise pandemi de işini kaybedip kuryeciliğe başlayanlardan oluştuğuna dair istatistiğini dikkatlerinize sunmak istiyorum. Pandemi ve on-line alışverişle genişleyen bu alanda bulunanların yüzde 43’ü 25-34 yaş aralığında. Tabii, burada, dijital platform çalışanlarını da motokuryelerle beraber doğru orantılı artan iş kolu olarak söylemek gayet açık. Özellikle pandemi sonrası dijital platformlarında yoğunlaşan sektörlerin başında geldiği hepimizin günlük hayatta müşahade ettiğimiz bir gerçek. Bu sektörde çalışanların yoğunlukla birlikte iş gücü arttı fakat bozulan ekonomiyle şartları daha da zorlaştı. İş güvencesi eksikliği, dijital platformlarda çalışanların en büyük sorunlarından biri olarak ortaya çıktı.

Kıymetli milletvekilleri, Türkiye’de son yıllarda hızla artan e-ticaret ve yemek siparişi sektörü kuryelerin ve dijital platform çalışanlarının iş gücüne katılımını büyük oranda artırdı. Dönem dönem sosyal medyada toplu işten çıkarmalar şeklinde şikâyetlerin gündeme geldiğini biliyoruz. Ayrıca hak gaspları ve bazı skandallar da sıklaşmaya başladı. Bütün bunlar dijital platform çalışanları ve kuryelerinin bu konudaki ihtiyaçlarını konuşmanın yerinde ve gerekli olduğunu hepimize gösteriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

MUSTAFA KAYA (Devamla) – Cumhuriyet Halk Partisinin dijital platform çalışanlarının ve kuryelerin çalışma statülerinin düzenlenmesi ve yaşadıkları sorunların çözümü noktasında araştırma önergesinin desteklenmesi ve bu iş kollarında ortaya çıkan sorunların kamuoyunda net bir şekilde paylaşılmasının gerekli olduğunu düşünüyor, Cumhuriyet Halk Partisinin bu önergesini desteklediğimizi ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde İYİ Parti Grubu adına Denizli Milletvekili Yasin Öztürk’e söz veriyorum.

Sayın Öztürk, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Dijitalleşmenin hız kazandığı bu dönemde e-ticaretin ve on-line hizmetlerin yaygınlaşmasıyla motokuryeler, günlük hayatımızın vazgeçilmez bir parçası hâline geldi. Ancak bu önemli iş kolu, maalesef birçok zorlukla karşı karşıya.

Öncelikle motokuryelerin yaşadığı başlıca sorunlara değinmek istiyorum. Birincisi, motokuryeler trafik kazalarına karşı oldukça savunmasız. Yoğun trafik, kötü hava koşulları ve yetersiz yol altyapısı kazaların başlıca sebepleri arasında yer alıyor. İkincisi, motokuryelerin çalışma koşulları genellikle uzun saatler ve düşük ücretlerle karakterize ediliyor; bu durum hem fiziksel hem de zihinsel sağlıklarını olumsuz etkiliyor. Ayrıca, iş güvencesi eksikliği ve sosyal haklardan yoksunluk motokuryelerin karşılaştığı diğer önemli sorunlar arasında. Bu sorunların çözümüne yönelik bazı öneriler sunmak istiyorum.

Öncelikle trafik güvenliğini artırmak için kapsamlı eğitim programları düzenlenmeli ve bu programlara motokuryeler zorunlu olarak katılmalıdır. Trafik kurallarına uyma bilinci artırılmalı ve sürüş teknikleri geliştirilmeli. İkincisi, motokuryelerin çalışma koşulları iyileştirilmelidir. İşverenler, adil ücretler ve uygun çalışma saatleri sağlamakla yükümlü olmalıdır. Ayrıca, motokuryelerin sosyal güvenlik haklarından yararlanabilmesi için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

Araç sürücülerini ve motokuryeler arasında etkileşim de önemli bir konudur. Her iki tarafın da trafik kurallarına uyması ve birbirlerine saygılı olması trafik güvenliğini artıracaktır. Araç sürücülerini, motokuryelerin trafikteki hassas durumlarını göz önünde bulundurmalı ve onlara gerekli özeni göstermelidir. Aynı şekilde motokuryeler de araç sürücülerine karşı dikkatli olmalı ve tehlikeli manevralardan kaçınmalıdır. Hem araç sürücülerini hem de motokuryeler bazen trafik sorunlarına neden olabiliyor. Araç sürücülerinin hız limitine uymaması, ani şerit değiştirmeleri ve dikkatsizlikleri kazalara davetiye çıkarıyor. Motokuryeler ise zaman baskısı nedeniyle hız yaparak ve trafik kurallarını ihlal ederek hem kendi güvenliklerini hem de diğer sürücülerin güvenliğini riske atabiliyorlar. Bu noktada trafik kurallarına sıkı sıkıya uyulması ve tüm sürücülerin birbirlerine karşı daha dikkatli ve saygılı olması gerekmektedir. Tüm bu telaş siparişi geç teslim etmemek için. Peki iki dakika için hayatlarını riske etmeye değer mi? Tabii ki değmez. Bu konuda hem vatandaşlarımız hem işverenler hem de motokuryeler gereken hassasiyeti göstermelidir.

Sonuç olarak, motokuryelerin yaşadığı sorunların çözülmesi ve trafik güvenliğinin artırılması için hepimize görev düşmekte. Eğitim, adil çalışma koşulları ve gerekli saygı bu sürecin temel taşlarıdır. Motokuryelerin güvenli ve sağlıklı bir şekilde çalışmalarını sağlamak hem onların refahını artıracak hem de toplumsal huzuru pekiştirecektir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Öztürk, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde diğer söz talebi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sevilay Çelenk’e ait.

Sayın Çelenk, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, sevgili yurttaşlar;

sözlerime başlarken, önce, hayatı bütün güzellikleriyle sahiplenene Gezi direnişini selamlıyorum. Çiğdem, Mine, Tayfun, Can arkadaşlarımızın şahsında, Kavala'nın şahsında bütün Gezi mağdurlarını, Gezi tutuklularını selamlıyorum.

Burada, Gezi'nin yıl dönümünde küçücük yaşta, yaşıyla aynı kiloda -olduğundan da küçük hatırlıyormuşum az evvel farkına vardım- hayata veda eden bir çocuğa yeniden iftira edildiği için çok üzgünüm. Bunu geçerek bu çok önemli konuya gelebilirim. Berkin Elvan'ın cebinde bir patlayıcı olmadığını herkes biliyor, hiçbir yerde böyle bir tespit yok ama hayat yalan üzerine kurulu olunca "Yalanı ne kadar tekrar etsek kârdır." deniliyor. İfadesiz bir yüz hâliyle ve artistik konuşmalarla bu çocuğa iftira atılabiliyor burada. Dünyanın bütün yoksulları şimdilik aynı yerde durmasalar bile aynı aileden gelirler; motokuryeler Berkin Elvan'ın arkadaşlarıdır, ailesidir; bir duvar dibinde kafasına vurularak katledilen Ali İsmail Korkmaz'ın ailesidir; hepsi aynı yerdendirler, aynı haksızlıklara maruz kalırlar, aynı korkunç zulme maruz kalırlar ve maalesef bazen bu kadar korkunç bir biçimde ölürlere ve tarih karşısında hiçbir hicap duymayanlar onların ölümünün yıllarca sonrasında bile aynı yalanları söylemeye devam ederler. Öncelikle bunu söylemek istiyorum.

Motokurye sorunu gerçekten önemli bir sorun. Aslında, önerge sadece bununla ilgili değil, iki parçalı; dijital platformların sorunları ve motokuryelerin sorunları. Ama bildiğimiz biçimiyle motokuryelik zaten dijital platformlarla birlikte doğmuştur desek yeridir. Gündelik hayatı kökten bir biçimde dönüştüren internet teknolojileri, bilgisayar teknolojileri aynı zamanda gündelik hayatı bir yönüyle çok rahatlatır ve pratikleştirirken bir yönüyle de sömürgeleştirmiştir. İş zamanı, dinlenme zamanı, eğlence zamanı iç içe geçmiş ve aslında, gece yarısı bir su içerken, su içmek üzere uyandığımızda kendimizi gelen bir mesajla iş yaparken bulduğumuz bir durum yaratmıştır. Bu durumun içinde elbette, işte, yeni bir sektör gibi karşımıza çıkan bu kurye filoları en güvencesiz kesimi oluşturmuştur, en korunaksız kesimi oluşturmuştur. Kurye sistemi patron lehinedir, iktidar lehinedir ama yoksulların aleyhine işleyen bir sistemdir, sonsuz sorunları vardır ve henüz bir hukuki alanda bu sorunlar kapsanamamıştır, hukuki anlamda bu sorunlar ele alınamamıştır ve bu mağduriyetleri artıran bir boyutu vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEVİLAY ÇELENK (Devamla) – Söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Çelenk, lütfen tamamlayın.

SEVİLAY ÇELENK (Devamla) – "Dijital platformların sorunları" deyince aklımıza buradaki editörler, gazeteciler, çevirmenler ve evinden esnek çalışma koşullarında çalışırken zamanı her gün biraz daha elinden giden onlarca farklı iş kolu geliyor. Elbette ki dijital platformlar dayanışmayı da güçlendirmiştir ama bunu mağduriyetleriyle birlikte düşünmek gerekir. Örneğin, medya alanında burası bir basın iş kolu olarak görülmediği için basın iş kolu olsaydı yararlanabilecekleri sendikal örgütlenmeden, diğer haklardan ve güvencelerden yararlanamamaktadırlar. Bütün bu sorunların birlikte ele alınması, iş güvenliğinin sağlanması, güvencenin sağlanması ve eşitsiz ücretlere, aslında tamamen bir sömürü sistemine dönüşmüş olan bu kuralızsızlık hâline son verilmesi gerekiyor.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Çelenk, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Bingöl Milletvekili Zeki Korkutata'ya söz veriyorum.

Sayın Korkutata, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ZEKİ KORKUTATA (Bingöl) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Günümüzde çalışma hayatı hızla değişen ekonomik, teknolojik ve sosyal dinamiklerle karşı karşıyadır. Dijitalleşme, yapay zekâ, otomasyon gibi faktörler çalışma hayatındaki rolleri ve beceri gereksinimlerini yeniden tanımlıyor. Bu anlamda günümüz itibarıyla gerçek bir dönüşümün içerisindeyiz. Bu dönüşümün çalışanları nasıl etkilediğini, iş gücü piyasasında hangi alanlarda yeni fırsatlar ve hangi alanlarda tehditler oluşturduğunu anlamak geleceğe dair stratejiler belirlemede kritik öneme sahiptir.

Yeni bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişmesi, robotik teknolojilerin yaygınlaşması, birçok hizmetin, üretimin ve teslimatın platformlar aracılığıyla yapılmasının olanaklı hâle gelmesi 2000'li yılların başlarında yeni bir ekonomi biçimi olan platform ekonomisini ortaya çıkarmıştır. Böylece, bir internet bağlantısına sahip olan herhangi biri dünyanın her yerinden çalışabilir hâle gelmiştir.

İşletmelerin, bireylerin tam olarak ihtiyaç duyduklarında çalışanlara, hizmetlere ve mallara kolay bir şekilde erişme imkânı sunan, aracılık hizmeti yapan platformlara ise dijital emek platformu denilmektedir. Dijital emek platformlarında müşteri, platform çalışanı ve platform sağlayıcısı arasında üçlü bir ilişki vardır. Ülkemizde dijital emek platformu çalışma biçimi yaygın olmamakla birlikte çeşitli örneklerine rastlamak mümkündür.

Değerli milletvekilleri, tipik istihdam modelleriyle istihdam edilmeleri güç kişiler dijital emek platformu aracılığıyla çalışma hayatına dâhil olabilmektedir. Diğer ülkelerdeki uygulamalarla benzer şekilde mevzuatımızdaki düzenlemeler ve kararlılık kazanmış yargı kararları birlikte değerlendirildiğinde iş ilişkisinin kurulmasında iş görme, ücret ve bağımlılık unsurlarının bir arada olması gerekmektedir. Bu 3 unsurun oluşması hâlinde bir iş ilişkisinin varlığı ortaya çıkmakta olup iş ilişkisiyle çalışan kişi de işçi statüsünde değerlendirilmektedir. Bu durumda dijital emek platformları aracılığıyla çalışanların öncelikli olarak gerçek bir kişi mi yoksa tüzel kişi mi olduğuna bakılması, diğer aşamada ise yukarıda bahsi geçen iş ilişkisinin unsurlarının oluşup oluşmadığına bakılması gerekmektedir. Diğer taraftan, motokuryeler ise bir iş sözleşmesiyle işverene bağlı olarak çalışmaları durumunda İş Kanunu'na tabi olmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Korkutata, lütfen tamamlayın.

ZEKİ KORKUTATA (Devamla) – Bu bakımdan işçi olarak istihdam edilen motokuryeler İş Kanunu'nda yer alan çalışma süreleri, yıllık ücretli izin, ücret vesair hükümler çerçevesinde çalışmalarını gerçekleştirmekte, sendikal örgütlenme ve toplu iş sözleşmesinden yararlanmasında herhangi bir farklı uygulama bulunmamakta, iş sağlığı ve güvenliği bakımından yürürlükte olan mevzuatın eksiksiz bir biçimde uygulanması gerekmektedir. Esnaf kurye olarak çalışanlar kendi nam ve adına şirket kurmakta, Sosyal Güvenlik mevzuatına göre de kendi adına ve hesabına bağımsız çalışan 4/B'li yani eski adıyla BAĞ-KUR'lu olarak çalışabilmektedirler. Diğer kayıt dışı çalışmamaları kaydıyla esnaf kuryeler sosyal güvenceye sahip olup 4/B'li sigortalıların tüm haklarına sahiptirler.

Yaşadığımız dönüşümün merkezinde her zaman insan ve emek olmalıdır. İnsan onurunu koruyarak, adil çalışma koşullarını sağlayarak ve çalışanların haklarını güvence altına alarak bu dönüşümü yönlendirmeye bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da yapmaya devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Korkutata, teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

B) Danışma Kurulu Önerileri

1.- Danışma Kurulunun, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 93, 78 ve 45 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin aynı kısmın sırasıyla 2’nci, 3’üncü ve 4’üncü sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; 83 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların sürelerinin otuzar dakika olmasına ve bu sürenin birden fazla kişi tarafından kullanılabilmesine ilişkin önerisi

No: 25

Tarih: 30/5/2024

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 30/5/2024 Perşembe günü yaptığı toplantıda aşağıdaki önerinin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Numan Kurtulmuş
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Muhammet Emin Akbaşoğlu
Adalet ve Kalkınma Partisi
Grubu Başkan Vekili

Gökhan Günaydın
Cumhuriyet Halk Partisi
Grubu Başkan Vekili

Sezai Temelli
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi
Grubu Başkan Vekili

Filiz Kılıç
Milliyetçi Hareket Partisi
Grubu Başkan Vekili

Turhan Çömez
İYİ Parti
Grubu Başkan Vekili

İsa Mesih Şahin
Saadet Partisi
Grubu Başkan Vekili

Öneri:

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 93, 78 ve 45 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin aynı kısmın sırasıyla 2’nci, 3’üncü ve 4’üncü sıralarına alınması ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi,

83 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların sürelerinin otuzar dakika olması ve bu sürenin birden fazla kişi tarafından kullanılabilmesi,

Önerilmiştir.

BAŞKAN – Danışma Kurulunun önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un, Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Birleşmiş Milletler Kalkınma Eşgüdüm Ofisi Bölgesel Ofisinin İstanbul’da Kurulmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporunun görüşmelerine başlıyoruz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Birleşmiş Milletler Kalkınma Eşgüdüm Ofisi Bölgesel Ofisinin İstanbul’da Kurulmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/11) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 83) (*) □

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 83 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Şimdi, teklifin tümü üzerinde söz taleplerini karşılıyorum ve ilk söz talebi Saadet Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan’a aittir.

Sayın Çalışkan, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) –Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Uluslararası sözleşmeleri görüşüyoruz. Elbette, yaşadığımız son yirmi yıllık süreç içerisinde adalette, eğitimde, iktisadi alanda, sosyal alanlarda pek çok faciayı yaşadık ama herhâlde, en büyüğünü dış politikada yaşadık diyebiliriz. Aslında biz, bu dönemdeki dış politikaya anahtar bir sözcük olarak BOP (Büyük Orta Doğu Projesi) dediğimizde zaten ne demek istendiği çok iyi şekilde anlaşılır.

Değerli milletvekilleri, dış politikayı konuşurken, elbette, yanı başımızda cereyan eden İsrail’deki katliamı, soykırımı da asla görmezden gelemeyiz. Bugün, İsrail, tarihinde olmadığı kadar büyük bir vahşet, cinayet ve soykırım işleyerek bir milleti topyekûn katletmekte. Elbette buna göz yuman, destek veren, arka çıkan herkesi şiddetle telin ediyoruz. Ne var ki böyle bir durumda bütün dünya ayakta, artık bıçak kemiğe dayandı, bütün insanlık âlemi titremeye başladı. Dünyanın birçok noktasında üniversitelerde öğrenciler, hocalar; sokaklarda yüz binlerce insan İsrail’in vahşetini telin ediyor, kınıyor. Bizim ülkemizde ise maalesef büyük bir korku tüneli oluşturulduğu için insanlar sokağa çıkmaya korkuyor, cesaret edip çıkanlar ise bir şekilde coplanıyor.

Değerli milletvekilleri, halkların dışında dünyada ne yapılıyor? Dünyada hepimizin yakından takip ettiği üzere, mesela Brezilya İsrail Büyükelçisini geri çekiyor, Kolombiya diplomatik ilişkileri askıya alıyor, Malezya limanlarını kapatıyor; Norveç, İrlanda, İspanya Filistin Devleti’ni tanıyor, Kolombiya barış gücü gönderilmesini istiyor, Güney Afrika Adalet Divanına başvuruyor ve sonuna kadar da olayın müdahili. Peki “Türkiye’de ne yapıyoruz?” dersiniz, Türkiye’de şiddetle protesto ediyoruz. Grup toplantılarında insanlara film seyrettiriyoruz, film seyrederken İsmail Haniye’yle sarmaş dolaş fotoğraf, İslam İşbirliği Teşkilatına

(*) 83 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir

katılmışız, konuşma yapmışız, falan konferansa katılmışız -sadece konferanslardaki sözde- unutmadan bir de on dört yıl önceki "one minute" kelimesini de 1563'üncü defa tekrar ediyoruz. Bakın, burada, aylar öncesinden dedik ki: "İsrail'le ilişkileri askıya alın, gemi göndermeyin." Önce eveleyip gevelediniz, yalpaladınız, "Var, yok." dediniz, sonra "Biz değil, özel şirketler yapıyor." dediniz, seçim sonuçlarında milletten Gazze tokadını yiyince "Durduk." dediniz ama TÜİK -doğru söylüyorsa- nisan ayında İsrail'e 400 milyon dolarlık ihracatın gerçekleştiğini söylüyor. İsrail tarafıysa zaten alışverişin kesilmediğini söylüyor.

Değerli milletvekilleri, maalesef ki iktidar mensubu arkadaşlarımızın 2 kutsalı var: Bir lider, bir de partileri. İkisine dokunulmadığı sürece bütün yılanlar bin yaşasın istiyorlar. Halbuki İsrail'in yaşattığı o vahşet asla geçiştirmeye, protestolarla, konuşmalarla giderilecek şey değildir. Bugün, iktidar mensubu arkadaşlar çok iyi bilmeli ki yirmi iki yıldan beri size rağmen tek bir tane karar burada alınmış değil. Onun için bugün burada alınacak karar yine sizlerin önerisiyle, önergesiyle, teklifiyle, desteğiyle olacak. Bu, sizin gücünüzü belirttiği kadar ilahi huzurdaki sorumluluğunuzu, vebalinizi de -suratınıza- önünüze koymuş oluyor değerli milletvekilleri. Bugün şurada 10 vekil insaflica ortaya çıkıp bu konuda net tavır alamadığı için maalesef bir tavır hiçbir şekilde alınamadı.

Değerli milletvekilleri, ne yapıyoruz? İktidar grup toplantısında film seyrettiriliyor, sonra şiddetle kınanıyor, sonra katil başbakanın psikolojik tahlili yapılıyor. Allah aşkına, size mi düştü bu? Sizin yapacağınız iş, bu konuda somut adım atmak, icraat yapmak. Hatırlanacağı üzere, 2003 yılında ilk işbaşına geldiğiniz gün, 20 Mart 2003, göreve geldiniz, dört ay sonra Irak bombalanmaya başladı, o zaman dediniz ki: "Eğer biz bu katliama ortak olmazsak gelecek ay maaşları ödeyemeyiz." Şimdi de diyorsunuz ki: "Eğer biz İsrail'in karşısında durursak doğal gaz fiyatları yarın 3 katına çıkar." Sırf krizden, ekonomik faciadan korktuğunuz için bu katliama maalesef seyirci kalıyorsunuz.

Bakın, yapılacak pek çok şey var. Bir kere, diplomatik ilişkiler askıya alınmalı, askerî, siyasi, kültürel bütün ilişkiler askıya alınmalı; Kürecik Radar Üssü kapatılmalı, ülkemizde 200'e yakın yabancı üssün faaliyetlerine son verilmeli; sonra havaalanlarımız, kara ve deniz ulaşımı bir şekilde tamamen yasaklanmalı. Hepimiz biliyoruz ki jet yakıtları buradan gitti ve böyle bir hususta milleti aldatmaktan da çekinilmemesini anlamak mümkün değil. Gerçekten samimi olarak Filistin'in yanında olsanız yapacağınız şey bu protestoların önünü açmak, "İstediyiniz kadar konuşun, protesto edin, bizim elimiz rahatlasın." demek ama sizin böyle bir derdiniz yok. Siz, partimiz zarar görmesin de dünya yıkılsın, umurunuzda değil.

Değerli milletvekilleri, bugün, Filistin'deki kardeşlerimiz katlediliyor, soykırıma uğruyor, on binlerce insan hasta, kanser, yaralı; 100 bine yakın insan şu anda tedavi bekliyor. Girişim yapmalısınız "Bu hastaları nasıl bir koridor açıp tahliye ederiz? Biz nasıl Gazze'ye yardım koridoru açıp yardım ulaştırabiliriz?" diye ve nasıl ki o Kur'an yakan İsveç'in NATO üyeliğine "evet" dediyse, destek olduysanız girişim yapın, Filistin'in de NATO'ya üye olması için çaba gösterin. Yani burada sizden beklenen şey, Filistin için tek bir adım atmanız. Ne İslam İşbirliği Teşkilatını göreve çağırırsınız ne D8 ne Birleşmiş Milletlerde icraatınız oldu ne Güvenlik Konseyinde; hiçbir şey yapmadınız. Yaptığınız tek şey, döne döne protesto etmek. Ben de protesto ediyorum, yüz binlerce kez protesto ediyorum ama bu protestoların zerre kadar etkisi yok. Bu siyonist katiller şımarıyor, başka bir şey yapılmıyor. Çok basit, kendinizi riske atacak yeni adımlar atmanıza da gerek yok; kanunlarımız belli -aranızda hukukçular var- kanunlarımıza göre mademki İsrail soykırımcı -ki bunu tepeden Sayın Cumhurbaşkanı da söylüyor- şu anda Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olup siyonist orduda savaşan ve utanmadan bu paylaşımlarla da dünyaya yaptığını haykıran insanları sorguya alın, deyin ki: "Biz bu soykırıma, katliama katılan soykırımcı askerleri muhakeme edeceğiz, yargılayacağız." Bunu bile yapmaktan acizsiniz çünkü tek bir adım atmak asla, hiçbir şekilde gündeminizde yok ama yine biliyorum, Sayın Grup Başkan Vekili birazdan çıkacak, Türkiye'nin çok büyük gayretleri olduğunu, konferansa katıldığını, hafta sonu yapılacağını söyleyecek. Doğru, güzel ama bir adım, tek bir dilekçe yazın. Bakın, bu Parlamento geçmişte önemli kararlar aldı. Katar'a asker gönderdiniz, Libya'ya asker gönderdiniz, Suriye'ye asker gönderdiniz, Afganistan'a, Irak'a asker gönderdiniz. Pekâlâ, buradan iktidar vekillerinin desteğiyle "Biz Filistin'e de destek gücü olarak 200 asker gönderiyoruz." deyin. Haydi, yiğitseniz bu teklifi verin. Burada herkes "evet" diyecek buna çünkü bütün millet, halkımız, sağıcı, solcusu, hepsi Filistin halkının yanında ama siz cep telefonlarınıza birazdan gelecek mesajları bekliyorsunuz. Oradan size böyle bir yetki, izin verilirse onu yapacaksınız yoksa bunu da geçiştireceksiniz ama gerçekten çok yüz kızartıcı bir durumdayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çalışkan, lütfen tamamlayın.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Necmettin, sakın, sakın...

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Değerli milletvekilleri, onun için, bu konu iç politika malzemesi olamaz, olmamalıdır. Bu konuyu problem edip... Düşünün ki evinizde bir hastanız yatıyor olsa, ateş bacayı sarsa bir yangın olsa nasıl yerimizde duramaz, her türlü girişim içerisinde olursak işte, biz, bugün, şu Filistin'de yaşananlara karşı da aynı durumda olmak zorundayız ama bu hiç gündem değil. Bu kadar ay geçti, sekiz aydan beri onlarca kanun getirdiniz, patronlar istedi, güç kuvvet sahipleri istedi, onların hepsi yerine geldi ama Filistin konusunda burada protesto kararından başka hiçbir karar alınmadı.

Değerli milletvekilleri, size bu tarihî sorumluluğu, uluslararası mahkemelerden çok daha öte, büyük mahkeme de şahit olmak üzere burada hatırlatıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çalışkan, teşekkür ediyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu, buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, şunu sadece şunu kayıtlara geçsin diye ifade edeyim: Kendi kurgusunu kendi varsayımlarıyla beraber oluşturmuş, bizim adımız da kendi kendine nasıl cevap verdiğimiz de kafasında yerleşmiş. "Sayın Grup Başkan Vekili de şöyle şöyle der." dedi çünkü.

BAŞKAN – O zaman cevaba ihtiyaç yok.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – İhtiyaç yok onun için yani tamam, teşekkür ederim. Bizim adımıza da cevap verdiğiniz için teşekkür ederim.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Cevaba ihtiyaç yok ama öngörüler doğru.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) – Tasdik ettiğiniz için teşekkür ederim, saygılar Sayın Başkan.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Tasdik etmedik, siz kendi kendinizi yalanladınız, kendi kendinizi yalanladınız.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) – Teyit ettiniz, kayıtlara geçtiği iyi oldu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Siz kendi kendinizi yalanladınız, benim yalanlamama gerek kalmadı.

BAŞKAN – Şimdi Saadet Partisi Grubu adına ikinci söz, Ankara Milletvekili Mesut Doğan'a ait.

Sayın Doğan, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MESUT DOĞAN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Herhâlde söze "söz aramızda" diye başlamanın en komik olacağı bir mekânda, bir makamdayız çünkü hepimiz biliyoruz

ki burada söylediğimiz her söz kayıt altına alındığı gibi yapmış olduğumuz bütün konuşmalar da dünyaya açık konuşmalar. Bunu şunun için hatırlatıyorum: Benim bu on dakikalık konuşmam bu bilinçle özellikle ama özellikle yapılmış olacak inşallah.

Hayatında çok büyük acılar yaşayan veya hayatında çok büyük sorunu olan veya hayatında çok büyük kaybı olan insanlara bazen arkadaşları teskinde bulunmak için bir cümle kullanırlar, derler ki: "Her şeye rağmen hayat devam ediyor." Evet, gerçekten her şeye rağmen Türkiye'de hayat devam ediyor olabilir; evet, her şeye rağmen İslam ülkelerinde hayat devam ediyor olabilir; evet, her şeye rağmen Avrupa'da, Amerika'da, Avustralya'da hayat devam ediyor olabilir ama hatırlatmak isterim ki Filistin'de hayat devam etmiyor. Filistin'de devam eden tek şey vahşettir, Filistin'de devam eden tek şey cinayettir, Filistin'de devam eden tek şey soykırımdır. Düşünün, düşünün, dün çok alçakça okullar bombalandı, ahlaksızca camiler bombalandı, adice hastaneler bombalandı ve son olarak şerefsizce cadılar bombalandı. Bunun yanında, sekiz ay içerisinde yaklaşık olarak 70 bin insan katledildi çocuk demeden, kadın-erkek demeden, sakat, yaşlı demeden. İnanın, dünyanın herhangi bir noktasında, değil 70 bin insan, bin tane balina katledilmiş olsaydı bütün dünya liderleri ayağa kalkardı ama bugün yaşanan bu vahşeti birileri bile görmezlikten geliyorlar. Bizim bu görüntüyü, bu vahşeti görmezlikten gelmemiz mümkün olmaz ama olursa bilirsiniz ki yarın çocuklarımızın yüzüne bakamayız, yarın ecdadımızın yüzüne bakamayız ve yarın ahiret günü o katledilen çocukların yüzüne asla ve asla bakamayız; bunu böyle görmek, böyle anlamak mecburiyetindeyiz.

Şimdi, sekiz ay içerisinde, hep beraber dille yapılabilecek her şeyi yaptık; kınadık, lanetledik, mitingler yaptık, yürüyüşler yaptık. Sonuç? Kocaman bir sıfır. Yaptığımız bu çalışmalar, bu eylemler bir tek Filistinli çocuğun hayatını kurtarmış değil. Elbette ki bunu söylerken yapılan bu eylemleri asla basite almıyorum, hepsini anlamlı buluyorum. Hatta, bu eylemleri yapan gençler ise, sivil ise, memur, emekli ise veya sivil toplum örgütleri ise bu attıkları adımlar onları sorumluluktan kurtarabilir ama yöneticileri asla ve asla kurtarmaz.

Açık ve net söylüyorum; İsrail ancak güçten anlar ve İsrail'in zalimliğini durdurmanın tek yolu askerî müdahaledir, bunun dışında her şey kendimizi aldatmakla geçireceğimiz zamandır. Özellikle Uluslararası Ceza Mahkemesinin Netanyahu hakkında soykırım suçu işlemekle ilgili vermiş olduğu karar ve yakalama emri altında askerî müdahale için meşru bir zemin oluşturmıştır. Bunu yapmadığımız zaman bilelim ki İsrail asla ve asla durmayacak. Bunu nereden mi biliyoruz? Biz Saadet Partililer olarak İsrail'in cibilliyetini biliriz. Biz, İsrail'in gerçek niyetini elli beş yıldır deşifre etmiş bir hareketiz ama dünyada İsrail'e ilgili gerçekleri konuşanlar hep antisemitist suçu işlemekle suçlanarak ya korkutuldular ya susturuldular. Bu konuda Saadet Partilileri illa da tanımlamak ihtiyacı hissedilirse ben onlara yardımcı olmak isterim; bütün dünya bilsin ki hiçbir Saadet Partili asla ve asla antisemitist değildir ama bütün dünya bilsin ki bütün Saadet Partililer antisyonisttir çünkü siyonizm bütün insanlık için çok büyük bir tehlikedir. Bunu niye söylüyorum? İsrail'de yaşayanlar, İsrail halkı Yahudi'dir ve bizim onlara ırklarından dolayı yanlış bir düşünce beslememiz asla mümkün olmaz; buna tarih de şahittir. Hepiniz biliyorsunuz, 1400'lü yılların sonlarında Avrupa ülkelerinde kargaşa çıkaran siyonistler nedeniyle bazı Avrupa ülkeleri bütün Yahudileri ülkelerinden kovma kararı aldılar ve o karar sonrasında bütün Yahudilere kucak açan sadece ve sadece Osmanlı İmparatorluğu olmuştur ama bunun yanında biliyoruz ki bugün İsraili yöneticiler siyonistlerdir ve siyonistlerin amentüsü herkes tarafından bilinen bir gerçektir.

Siyonizmin amentüsü 3 tane yaklaşımdan oluşur. Birincisi, kendilerini üstün ırk olarak görmeleridir yani Siyonistler, Yahudilerin dışında herkesi kendilerine hizmet için yaratılmış canlılar olarak görürler, insan olarak bile görmezler. Onları isterlerse kendilerine hizmet ettirirler, isterlerse öldürürler; buna kimse karışamaz. Bundan yola çıkarak bütün dünyaya seslenmek isterim ki evet, siyonistler Müslümanlara düşmandır ama aslında Hristiyanlara daha da düşmandırlar. Evet, siyonistler, Yahudi olmayan herkese düşmandır ama siyonizmin sapık inancına teslim olmamış Yahudilere bile düşmandırlar; bunu zaten görüyoruz.

Bugün Filistin Devleti sınırları içerisinde yaşayanlar Filistinli Müslümanlar değil de Hristiyan İngilizler, Hristiyan Almanlar veya Hindu Hindistanlılar olsa bile sonuç değişmeyecekti, değişen tek şey ölen insanların isimleri olacaktı. Bundan dolayı bu yaşanan hadiseyi İsrail-Filistin meselesi olarak görmek veya İsrail-Hamas meselesi olarak görmek İsrail'e yapılabilecek en büyük destek ama insanlığa yapılabilecek en büyük ihanettir.

Siyonizmin amentüsünün ikinci yaklaşımı ise büyük İsrail'i kurmakla mükellef olduklarına dair inançtır ve o büyük İsrail'in içerisinde -hepiniz biliyorsunuz ki- bütün ya da çoğu İslam ülkesinin sınırları var, Türkiye'nin de var. Ben bazen bu ülkede bazılarını anlamakta çok ciddi manada sıkıntı çekiyorum. Toprağında gözü olacak kadar ahlaksız bir devlete karşı hiçbir şey yokmuş gibi davranmak asla olmaz. Bunu yapanlar bilmeden yapıyorlarsa bunu çok gafille buluyor, bilerek yapıyorlarsa bunu çok haince görüyorum.

Bu arada, parantez içerisinde şunu da ifade etmek isterim: Siyonizmin hedefine ulaşmak için kullanmış olduğu en tehlikeli taktik nedir biliyor musunuz arkadaşlar? Hedefi olduğu ülkede hedefini o ülkede yaşayan insanların beklentilerinin içerisinde yerleştirirler. Ne istiyorsun sen? Barış. Seni barış diye yola çıkarırlar, sen "Barış, barış!" diye slogan atarken yolun sonunda kendini savaşın ortasında bulursun. Ne istiyorsun? Demokrasi. "Demokrasi, demokrasi!" diye slogan atarak yürüdüğü yolun sonunda kendini darbenin ortasında bulursun. Ne istiyorsun sen? Arap Baharı. "Bahar, bahar!" diye yol yürütürler, yolun sonunda kendini kışın ortasında bulursun. Ne istiyorsun sen? Hizmet. "Hizmet, hizmet!" diye yürütürler, yolun sonunda kendini terör örgütünün içinde bulursun. Ne istiyorsun sen? Taban demokrasisi. "Taban demokrasisi" diye diye yürütürler hatta sen bunun için hocana ihanet edersin ama yolun sonunda kendini tek akla mahkûm bulursun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Doğan, lütfen tamamlayın.

MESUT DOĞAN (Devamla) – Son söz; ben bugün bu konuşma vesilesiyle, dünyaya bin yıl liderlik yapmış, dünyaya bin yıl ağabeylik yapmış, dünyayı bin yıl adaletle yönetmiş Osmanlı İmparatorluğu'nun varisi olan Türkiye Cumhuriyeti devletinin Büyük Meclisinden siyonist İsraililere seslenmek istiyorum: Çeşitli entrika ve sahtekârlıklarla siyasal ve ekonomik olarak kelepçelemiş olduğunuz dünya liderlerinin sessizliği sakın ha sizi aldatmasın, koltuğunu ülkesinden daha çok seven İslam ülkesi yöneticilerinin gafleti sakın ha sizi şımartmasın; vallahi, billahi, tallahi Türkiye olduğu sürece, Türkiye'de millî görüşçüler olduğu sürece, Türkiye'de vatansever insanlar olduğu sürece asla ve asla hedefinize ulaşamayacaksınız ve yine bilin ki Saadet Partisi mutlaka ama mutlaka iktidara gelecek ve iktidara geldiği ilk gün, bu yapılan katliamların hesabını sormaz ve büyük İsrail projesini başınıza geçirmez isek namerdiz, namerdiz, namerdiz! (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Doğan, teşekkür ediyorum.

Saadet Partisi Grubu adına üçüncü söz, İstanbul Milletvekili Doğan Demir'e ait.

Sayın Demir, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA DOĞAN DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmama başlamadan önce, 1980 yılında Çorum'da Alevilere yönelik gerçekleştirilen ve günlerce süren faşist saldırılar sonucu katledilen 57 masum canımızı saygıyla anıyorum. Komşuyu komşuya, insanı insana düşürenlere ve katliamcı anlayışa lanet olsun diyorum. Unutmadık, hiçbir zaman da unutmayacağız.

Ayrıca, tarihe bırakılan onurlu bir halk direnişi olan Gezi direnişinin 11'inci yılında, katledilen Ali İsmail Korkmaz, Ethem Sarısülük, Mehmet Ayvalıtaş, Abdullah Cömert, Medeni Yıldırım, Berkin Elvan, Ahmet Atakan ve Hasan Ferit Gedik'i buradan

sevgi ve özlemle anıyorum.

Gezi direnişi, zulme, baskıya, keyfi uygulamalara karşı dik bir duruştur. Gezi direnişi onurumuzdur; karanlık gider, Gezi kalır diyoruz. Haksız yere cezaevinde tutulan Can Atalay başta olmak üzere Gezi mahkûmlarına buradan selamlarımı gönderiyorum. Haksız ve hukuksuz yargılamalara bir an önce son verilmesini diliyorum.

Sivas'ta, Maraş'ta, Çorum'da, Gazi'de, Gezi'de, Suroç'ta kaybettiğimiz tüm canlarımız için, katledilen tüm insanlarımız için adalet arıyoruz; unutmadık, yine unutturmayacağımızı söylüyoruz.

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Altyapı ve İnşaat Projelerinde İş Birliği Anlaşması'yla ilgili de şunları söylemek istiyorum: "Gönül coğrafyamız" olarak nitelendirdiğimiz Bosna Hersek, Türk dış yardımlarının en fazla aktarıldığı yer. Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı, Yunus Emre Enstitüleri ve Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı gibi kurumlar Balkanlarda kültürel diplomamızı ilerletmek adına çok aktif çalışmalar yürütüyorlar.

Ne var ki siyasi ilişkilerimizde önemli kazanımlar yok. Türkiye'nin, Ege'deki kara suları ile ilgili problemlerinde, Avrupa Birliği'nin üzerimizde baskı konusu ettiği Kıbrıs sorununda ve Akdeniz'de eleştiriye maruz kaldığımız hidrokarbon arayışında Balkanlardan gördüğü destek merak konusu. Siyaseten destek alamadığımız gibi kültürel diplomasi faaliyetlerimizin sonuçları da iyi görünmüyor. Arnavutluk'ta, Bosna Hersek'te, Kosova'da, Karadağ'da, Kuzey Makedonya'da ve Sırbistan'da yürütülen kamuoyu yoklamalarında Türkiye'ye dair görüşler, istenen düzeyde olumlu bir görünüm arz etmiyor. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyeliğini desteklediklerini hep beraber görüyoruz. Balkanlarda görüşleri test eden Balkan Barometer 2023, Türkiye'yle iş birliğine sıcak bakıldığını gösterse de Türkiye'ye yönelik bir teveccühün gözlenmediğini ortaya koyuyor.

Yapılan çalışmaların sonuç vermediği anlamı çıksa da Hükûmet için önemli bir konu altyapı ve inşaat projelerinin kendisidir. Bu tür anlaşmaların zeminini tesis ettiği yatırımlar özel sektörün belirli grupları arasında yoğunlaşmakta. Örneğin, bir inşaat şirketi olan Cengiz Holdingin Bosna Hersek'te medya şirketi Simurg'u satın aldığı haberlere yansımış ve bunun bir medya yatırımı olmaktan ziyade politik motivasyonlarla yönelmiş olabileceği not edilmiştir.

Konuşmamı tamamlarken Gazze'de katledilen 16 bin çocuk başta olmak üzere mazlum Filistin halkı için iktidarı somut adımlar atmaya, İsrail'le bütün diplomatik ilişkileri bir süre askıya almaya, ateşkes ilan edilmediği takdirde de diplomatik ilişkilerin tamamen kesileceğini duyurmaya davet ediyoruz.

Dili, dini, ırkı, rengi ne olursa olsun tüm mazlumların yanındayız, katliamların karşısındayız diyor, Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Demir.

Saadet Partisi Grubu adına son söz, Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün'e aittir.

Sayın Silkin Ün, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gündemimize gelen uluslararası sözleşmeler vesilesiyle Birleşmiş Milletlerin, tarihin en kanlı soykırımlarından biri nedeniyle 11 Temmuz "Srebrenitsa Soykırımını Anma Günü" ilan etmesini buruk da olsa memnuniyetle karşılıyorum.

Bu vesileyle, Bosna Hersek'le ilgili bir konuyu Meclis gündemine getirmek istiyorum. Bosna Hersek'in güvenliğinin Türkiye için ne kadar önemli olduğunu hepimiz biliyoruz. Ukrayna savaşıyla bölgede yaşanan gelişmeler, iç gerilimlerin yaşanma ihtimalini artırıyor ve bölünme riskini dikkate getiriyor. Türkiye, Bosna Hersek'in toprak bütünlüğünün korunması konusunda inisiyatif almalı ve Bosna Hersek'in NATO'ya üyeliği konusunu mutlaka ama mutlaka, acil olarak gündemine almalıdır.

Avrupa Birliğinde yaşanan genişleme serencamında Bosna Hersek'in yer almıyor oluşu, NATO üyeliğini daha da kritik hâle getirmektedir. Boşnakların bu konuda güçlü iradelerinin olduğunu hepimiz biliyoruz. İsveç'in NATO üyeliği gündemde olduğunda, Sayın Davutoğlu elinizdeki güce güvenerek bu hususa dikkat çekmiş ve çağrıda bulunmuştu. O gün harekete geçmeyen Dışişlerimiz, olası bir gerginliğe şimdiden hazır olmak için NATO üyesi bir ülke olarak pozisyonunu hissettirmeli ve vakit kaybetmeden Bosna Hersek'in NATO üyeliği konusunu gündemine almalıdır.

Değerli milletvekilleri, İsrail'in, Gazze'deki evleri ve mahalleleri topluca haritadan silerek müstakbel Gazze'nin kaderini çizmesini izliyoruz. Gün geçtikçe soykırımın şiddetini arttıran İsrail, Gazze'de 7 Ekimden bu yana her bir saatte 3'ü çocuk 6 insanı katlediyor. Sembolik fiilî adımları bırakıp acilen İsrail'i her alanda cezalandırıcı adımlar atmazsanız o topraklarda Filistin'e ve Filistinlilere ait hiçbir şey kalmayacak.

Buradan çeşitli kurumlara çağrıda bulunmak istiyorum. İlk çağrımız üniversitelere: İsrail akademi kurumları, Gazze'de tek bir eğitim kurumu bırakmayan, âdeta eğitim kırımı yaşatan İsrail'in soykırımına desteklerini açıkça ilan ettiler. Şimdi, ülkemizde işgal ve soykırım faili bir devletin akademisiyle ilişkilerini henüz kesmemiş olan Koç, Özyeğin ve Marmara Üniversitelerini bu ilişkilerini sonlandırmaya davet ediyorum. Örneklik gösteren Boğaziçi, İstanbul Teknik ve Anadolu Üniversitelerini tebrik ediyorum.

Bir diğer çağrımız belediyelerimize: İsrail belediyeleriyle kardeş şehir protokolü olan Adana, İzmir, Edirne illerini; Marmaris ve Kadıköy ilçelerini İsrail şehirleriyle geçmişte başlattıkları kardeş şehir protokollerini sonlandırmaya davet ediyorum. Antalya Büyükşehir Belediyesinin protokolü iptal ederek aldığı inisiyatif takdir ediyor, diğer belediyelerimize de örnek olmasını umut ediyorum.

Son çağrımız Hükûmete ama nereden başlasak, hangi birini saysak? Canları isteyince İsrail ordusunda askerlik yapmaya giden, canları isteyince Türkiye'ye dönüp hiçbir şey olmamış gibi hayatlarına devam eden her kim varsa hepsini soykırım suçundan yargılayın ve vatandaşlıktan çıkarın. Bu taleplerle yapılan başvurulara Adalet Bakanlığının soruşturma izni vermesini sağlayın. İsrail'le tüm diplomatik ilişkileri askıya alın, belli süre vererek bu süre içerisinde ateşkes sağlanmazsa diplomatik ilişkilerin tamamen kesileceğini ilan edin. İsrail tarafınca Ankara'ya döndüğü ilan edilen diplomatları sınır dışı edin. Hava sahamızı İsrail'e giden uçaklara lütfen ama lütfen kapatın. Birleşmiş Milletler Genel Kurulunu liderler düzeyinde toplantıya çağırın, Gazze'ye gidecek bir görev gücü kararı aldırın.

Türkiye iktidarı daha önceki Filistin tepkilerinde de dünyada yükselen çılgınlığın da gerisinde kaldı maalesef. İktidarın seçimden alınan dersle yedi ay sonra ticareti kesmesi dışında somut karşılığı olmayan söylemleri, Filistin'de sınıfta kaldığımızın itirafıdır. Kimse Türkiye'nin tek başına tüm süreci yönetmesini beklemiyor ama İsrail tarihin en büyük katliamlarından birini gerçekleştirirken Ankara ile Batı arasındaki ilişkilerin son dönemdeki en iyi zamanlarından birini yaşıyor olması, iktidarın öncelikleri hakkında hepimize fikir veriyor. Bundan sonra devletler, İsrail'in işlediği katliamlar karşısında aldıkları ya da almadıkları tutumlarla hatırlanacaklar. Siz, tarihin neresinde yer almak istiyorsunuz; buna karar verin, ona göre eyleme geçin yoksa Gazzeli şehitlerin elleri yakanızı bırakmayacak. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Silkin Ün, teşekkür ediyorum.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Şahin, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Ukrayna krizinden sonra Bosna Hersek bölgesinin daha hassas bir hâle geldiğine ve Birleşmiş Milletlerin 11 Temmuz "Soykırımı Düşünme ve Anma Günü" olarak ilan ettiğine ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Bosna Hersek'le ilişkileri konuşuyoruz. Ukrayna krizinden sonra Bosna Hersek bölgesi daha hassas bir hâle gelmiştir. Tarihî bağlarımız olan, gönül coğrafyamız olan bu bölgede, süreçte yaşanabilecek krizlere karşı Türkiye'nin her anlamda hazır olması gerektiğinin altını çizmek istiyorum. Bir de Bosna Hersek'in NATO'ya girişiyle ilgili konuda da Türkiye'nin öncülük yapması gerektiğinin önemini hatırlatmak istiyorum.

Yine, bir başka konuya daha değiniyorum: Birleşmiş Milletler -geçen gün burada ifade ettik- Srebrenitsa katliamının yıl dönümü nedeniyle 11 Temmuz "Soykırımı Düşünme ve Anma Günü" olarak ilan etti. Geçen gün burada ifade ettik, bir kere daha Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak bizim de böyle bir karar almamızın isabetli olacağını ifade ediyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.07

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.43

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Sibel SUIÇMEZ (Trabzon), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 89'uncu Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

83 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Birleşmiş Milletler Kalkınma Eşgüdüm Ofisi Bölgesel Ofisinin İstanbul'da Kurulmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/11) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 83) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon yerinde.

Teklifin tümü üzerinde gruplar adına konuşmalara devam ediyoruz.

İYİ Parti Grubu adına ilk söz, Ankara Milletvekili Ahmet Eşref Fakıbaba'ya ait.

Sayın Fakıbaba buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AHMET EŞREF FAKIBABA (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, görüşülmekte olan 83 sıra sayılı Kanun Teklifi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, devletin ve Hükümetin vatandaşlarına sağlaması gereken en önemli hizmetlerden biri de vatandaşın barınma ihtiyacını karşılamasıdır. Fakat bugüne kadar devlet ve Hükümet, Anayasa'nın gereği olan konut sorununu çözmeye görevini gerektiği gibi yerine getirememiştir.

Yıl 2013, o zaman Şanlıurfa Belediye Başkanıydım; hiç unutmam, billboardlara "Şanlıurfa'da evi olmayan herkesin bir evi olacak." diye duyurular yapmıştık. 2013 yılına kadar Şanlıurfa Belediyesi olarak birçok projeye imza atmıştık ancak en kolay ve en çok dua aldığımız, en güzel projelerin başında konut projeleri gelmekteydi. Bunu tek bir tip değil, farklı varyasyonlarda gerçekleştirdik.

İlk olarak "Yenice bölgesi" dediğimiz -Sayın Başkanım, siz çok iyi bilirsiniz- gecekondu bölgesinin etrafında belediyeye ait bir alanı imara açarak evi olmayan inşaat işçisi kardeşlerimize arsa ürettik. O tarihte emekçi kardeşlerimize ayda 500 lira taksitle on ayda toplam 5 bin Türk lirasına arsaları verdik. Şu an bu arsaların fiyatı en az 1,5 milyon liradır. Yani 5 bin lirayı vatandaşın adına 1,5 milyon lira yapmışız.

İkinci olarak yine Eyyübiye bölgesinde hayvancılıkla uğraşan hemşehrilerimizi şehir merkezinden çıkarmak için 550 arsa ürettik ve bu arsaların maliyeti 15 bin liraydı ve bunu da kendilerine bin lira taksitle vermiştik. Şu anda bu arsaların fiyatı da -emin olun- 2,5 ile 3 milyon lira arasındadır yani halkımızın 15 bin lirasını 2,5 milyon lira yapmış olduk.

Üçüncü olarak, yine, Urfa'mıza büyük hizmetler yapan, evi olmayan temizlik işçisi arkadaşlarımızı kira öder gibi, 10 bin lira peşinatla, ayda 500 lira taksitle 30 bin liraya ev sahibi yaptık; o zamanki asgari ücret 1.200 liraydı. Yapılan 280 daire, evler 2+1 ve 75 metrekareydi. Taksitler ev teslimatından sonra başlayacaktı yani o kardeşlerimizin 30 bin lirasını -Allah nasip etti- 800 bin lira seviyesine çıkarmış olduk.

Dördüncü olarak, yine, belediyede, belediye arsasında, belediyeyi zarara uğratmadan, yasal çerçeveye uygun fiyatlarla, belediye çalışanlarına kooperatif aracılığıyla 324 adet 4+1 ev teslim edilmiştir. Maliyet fiyatı 150 bin lira ve şu andaki fiyatı da 4,5 milyon liradır yani yine de o arkadaşlarımızın 150 bin lirasını demek ki 4,5 milyon liraya çıkarmışız.

Beşinci sırada, orta gelirli vatandaşlarımıza gelmişti sıra. 50 bin lira peşinat, ayda 1.500 lira taksitle 125 bin liraya 3+1 600 konut üretmiştik; şimdiki fiyatı ortalama 1,8 milyon ve yine, taksitler ev tesliminden sonra başlayacaktı ve insanlar ev sahibi olmaktan çok mutluydu.

Altıncı olarak bu sefer de -Sayın Başkanım, bu konuyu siz çok iyi biliyorsunuz, tapuyu alamıyorlar maalesef.- şehrin merkezinden taşıdığımız sanayi esnafı için 140 metreden, 560 metreye kadar farklı boyutlarda yaklaşık 232 iş yeri üretmiştik. Fiyatlar iş yerinin büyüklüğüne göre 16 bin ila 68 bine kadar değişiyordu. Bu arkadaşların eski sanayi sitesinde iş yerleri yoktu ve şehir merkezindeki en küçük merdiven altındaki kiralar bile o zaman 5 bin liradan başlıyordu. Yani üç yıllık kira fiyatına dükkân sahibi olmuşlardı. Şu andaki fiyatları, büyüklüğüne göre 2,5 ile 10 milyon lira arasındadır.

Değerli milletvekilleri, şayet dikkatinizi çektiyse evi olmayan aileler kira öder gibi ev sahibi oldular. Eğer belediyemiz isteseydi TOKİ gibi bunları binlerce kişiye satmaz, üç beş kişiye satar ve üç beş kişiyi zengin ederdi. Oysa, dikkat ederseniz, biz zengini daha zengin etmek için değil, fakiri zengin etmek için büyük çaba sarf etmiştik. Yine, dikkat ederseniz, Türkiye'de 2002 yılında konut sayısı 16 milyonken 2024'te bu sayı 40 milyona çıkmış ancak hâlâ barınma sorunu çözülmemiştir çünkü konutların ve arsaların büyük bir kısmı barınma sorununu gidermek için değil, daha çok zenginleri daha zengin etmek için kâr amaçlı yapılmıştır. Bunun için elimde çok önemli bir örnek mevcut değerli arkadaşlarım.

2021 yılında bir iş insanı TOKİ'den ortalama 7 milyon karşılığında 6.600 metrekare arsa satın almış, bunun yüzde 25'ini peşin, kalan yüzde 25'ini de altmış ay taksitle satın almış; şu ana kadar da 5 milyon ödemiş. Sıkı durun çok değerli milletvekilleri, şu anda bu arsanın değeri tam 90 milyon lira; 5 milyon ödenmiş ve bu arsanın değeri tam 90 milyon lira. TOKİ bunu bir kişiye satacağına kooperatif kurup onlarca kişiye satsaydı hem bu insanlar ev sahibi olacaktı hem de orta gelirli vatandaşlar ile zenginler

arasında makas bu kadar açılmıyacaktı. Ve bu gibi yanlışlıklardan dolayı ülke gelirinin yüzde 40'ını yüzde 1'lik kesim alırken geriye kalan gelirin yüzde 60'ını ise vatandaşlarımızın yüzde 99'u paylaşmaktadır yani ülkemizde maalesef bu yanlışlıklardan dolayı ne adalet ne de kalkınma kalmıştır.

Sonuç olarak şu günlere baktığımızda üzülerken AK PARTİ iktidarının çok büyük fırsatları teptiğini görmek beni bir vatandaş olarak ziyadesiyle üzmektedir. Artık bırakınız emekli, asgari ücretli ve dar gelirli bir vatandaşın ev sahibi olması doktor, hemşire, öğretmen, hâkim, akademisyenin bile ev sahibi olmasını, hayal olmuştur. Bugün 4 milyonluk bir ev için 1 milyon peşin, 3 milyon kredi kullanıldığı zaman on yıllık aylık ödeme ortalama 100 bin civarındadır. Bunu da herhangi bir memurun veya dar gelirli vatandaşın ödemesi artık imkânsızlaşmıştır.

Oysaki Türkiye'nin yaşadığı konut krizi yine de çözümsüz değildir. Bunun için önemli gördüğüm üç maddeyi sıralamak istiyorum. Bir, TOKİ kâr amaçlı ve birilerini zengin etme gayesiyle arsa satışı yapmayı durdurmalıdır. Bu cümleyle ilişkin de elimde çok önemli bir örnek mevcut. Değerli arkadaşlar, 2020 yılında Millî Emlak yaklaşık 50 dönümlük bir arsayı 1.300 lira muhammen bedel karşılığı açık artırma ile satışa çıkarmıştır ancak arsaların karşısına "işgalli" diye bir ibare konulmuştur. İşgalli arsa olduğu için ihaleye hiç kimse giremeyecek. Bir arsaya işgalli diyebilmek için, sizler çok iyi biliyorsunuz, işgalcinin yıllardan beri orada olması gerekmektedir ancak maalesef, bu arsalar ihaleden bir hafta önce işgal edilmişti. İşgal eden kişiler de siyasetçi ve bürokrat yakınlarıydı ve o günkü şartlarda arsanın yaklaşık metrekaresi bedeli 3.000 ile 3.500 Türk lirası arasındaydı yani "işgalli" diye arsa satılmış olsaydı arsanın tutarı 65 milyon olacaktı ancak normal fiyatla satılmış olsaydı bu arsanın tutarı 165 milyon olacaktı, olurdu. Yani zengini daha zengin etmek için devletin 100 milyonu bu ayrıcalıklı kişilere gitmiş olacaktı.

İki, şayet TOKİ arsa satışı yapacaksa 25, 50, 75 ve 100 kişilik gibi kooperatifler kurup ve bunun aracılığıyla ev ve iş yeri olmayan vatandaşlarımıza arsa satışının yapılması uygundur diye düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Fakıbaba, lütfen tamamlayın.

AHMET EŞREF FAKIBABA (Devamla) – Bitirmek üzereyim efendim, teşekkür ederim.

Üçüncü olarak da tüm arsalar mutlaka ve mutlaka vergilere tabi olmalıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Fakıbaba, teşekkür ediyorum.

İYİ Parti Grubu adına ikinci söz, Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş'a ait.

Sayın Türkeş Taş, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYYÜCE TÜRKES TAŞ (Adana) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Adana bölgemizde hasat edilecek buğday kalmadı ama hâlâ taban fiyatı açıklanmadı. Çukurova bölgesinde buğday hasadı 8 Mayıs'ta başladı, şu an hasat bitti ve çiftçiler buğdaylarını tüccara dökmek zorunda kaldı. Adanalı çiftçilerimiz "Aldığımız her şey pahalı, sattığımız ürün ucuz." diyorlar.

Hükümetimiz neyi bekliyor? Girdi maliyetlerini çıkaracak bir hesap uzmanı mı yok yoksa Toprak Mahsulleri Ofisi Adana'da buğdayın hasat edildiğinden mi habersiz? Neyi bekliyorsunuz? Ukrayna'dan, savaştaki ülkeden buğday almanın mı hesabı yapılıyor? Buğday taban fiyatı hâlâ neden açıklanmıyor? Toprak Mahsulleri Ofisi yetkilileri Adana'yı cezalandırıyor mu? Neyin hesabını yapmaya çalışıyorlar? Ekim ve kasım ayında ekilen tohumların maliyetinin hesabını çıkaramayacak kadar beceriksizler mi? Çiftçilerimiz bizleri arıyor "Zor günler geçiyoruz; maliyetimiz çok yüksek, bu şekilde artık çiftçilik yapılmaz, şaşırmış durumdayız." diyorlar. Çukurova gibi verimli toprakları işleyen çiftçilerimiz narenciyede, mısırdaki olduğu gibi, şimdi de buğdayda darbe yemesin. Bir an önce konunun önemini göz önüne almalıyız ve çiftçi için hasat matem havasında değil, eskiden olduğu gibi şenlik havasında olmaya başlamalı.

En büyük problemleri arasında işsizlik ve yoksulluk olan, bir zamanlar sanayi ve tarım şehri Adana'mızı yeniden ayağa kaldırmak üzere çiftçilik için alınacak önlemler, verilecek destekler dışında, sanayide de Adana'yı ayağa kaldırmalıyız. Bildiğiniz gibi, Türkiye sanayisinin yüzde 70'e yakın kısmı İstanbul ve Marmara Denizi kıyısındaki illerimizde bulunmaktadır. Bu illerde sanayi parseli bulma, satın alma ve inşa etme olanakları da çok zorlaşmıştır. Bölgenin taşıdığı yüksek deprem riski ülke açısından büyük bir tehlikeyi içinde taşımaktadır. Stratejik açıdan bu yatırımların bir kısmının taşınması, yeni yatırımlara izin verilmemesi uzmanlar tarafından önemle dile getiriliyor. Marmara Bölgesi ve İstanbul için en önemli alternatif yatırım bölgesi Adana olarak öne çıkmaktadır. Zaten Adana, endüstriyel yatırım geçmiş açısından da oldukça zengin bir geçmişe sahiptir. Türkiye'nin sanayi potansiyeli en zengin ili Adana'dır. Adana'nın sahip olduğu coğrafi ve nitelikli insan kaynakları olanakları, deniz yolu, hava yolu, demir yolu taşıma imkânları, mesleki teknik eğitim merkezleri, üniversiteleriyle yatırım için gerekli tüm özelliklere sahip olağanüstü bir kenttir. Türkiye'nin en önemli endüstriyel dev yatırımlarına ev sahipliği yapmış olan Adana, sanayicisine sahip çıkamamanın bedelini de ağır ödemiştir.

Son olarak, 2023 yılı Nisan ayında Adana ili Saimbeyli-Feke kara yolu Tırtat mevkinde seyir hâlindeki otomobilin üzerine dağdan kopan kaya parçasının düşmesi sonucu meydana gelen kazada araç içerisinde bulunan 4 öğretmen olay yerinde hayatını kaybetti. Olay yerine bizzat gittim, 2 katlı ev büyüklüğündeki bir kaya dağdan yuvarlanmış ve arabayla seyir hâlinde olan öğretmenlerin üzerine düşmüştü. Kazada hayatını kaybeden Öğretmenler Dilek Altıparmak, Pınar Kılıç, Ümmühan Dilbilir ve Rahime Topak Saimbeyli Himmetli İlk ve Ortaokulunda görev yapıyorlardı. 4 can gitti, arkasında gözü yaşlı aileler ve binlerce gözü yaşlı öğrenci bırakarak. Şimdi buradan tekrar sormak istiyorum: Bu kazadan sonra Ulaştırma Bakanlığı hangi önlemi aldı, hangi çalışmayı yaptı? Ben söyleyeyim, olay yerine sadece "Dikkat taş düşebilir," diye yazan levha astı. Başka? Başka hiçbir şey yok. Hâlâ o yoldan geçen binlerce insan ölüm korkusuyla o yolu kullanıyor; öğrenciler, sağlıkçılar, köylüler o yolu kullanıyor ama "İnsan canı bu kadar mı ucuz?" diye sormadan geçemiyoruz. Bu olayın da takipçisiyiz ve olmaya devam edeceğiz.

Tarihte kahramanlıklarıyla ün salmış Kuvayımillîye şehri Kozan ilçemizin 2 Haziran Kurtuluş Bayramı'nın 104'üncü yılını buradan kutluyorum. Başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere Kozanlı şehit Kaymakam Saim Bey'i, Kurtoğlu Hulusi'yi, Topaloğlu Halil'i, Sehliloğlu Hasan'ı, Arıkoğlu Ali'yi, şehit Ökkeş Dağlı'ı, Mustafa Faik Üstün'ü ve adını sayamadığım nice Kozanlı kahramanları rahmetle yâd ediyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ayyüce Taş, teşekkür ediyorum.

İYİ Parti Grubu adına üçüncü söz, Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu'na ait.

Sayın Hamşioğlu, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tam şu anda, şu dakikada bizler bu kürsüde konuşurken Filistin'de bir sivil, aslında birçok sivil daha katlediliyor, Filistinli bir çocuğun daha başı İsrail bombalarıyla gövdesinden ayrılıyor. Her birimizin ardından şu kürsüde yenilenip duran şu bir bardak su var ya, bir bardak su, Filistinliler onlara paraşütle atılmaya çalışılan şu suya kavuşmadan can veriyor. O yüzden, bütün polemik alanlarıyla defalarca konuştuğumuz, bu manada iktidara söylemek istediğimiz her şeyi söylediğimiz, kavga da ettiğimiz ve dahi şu kürsüde -Hasan Bitmez'e rahmet olsun- isyanımızı haykırırken can da verdiğimiz için bugün haklılık-haksızlık, samimiyet-samimiyetsizlik yarıştırmasına girmeden başka bir dilde konuşmak istiyorum; bir de böyle deneyeceğim.

15.328'i çocuk, 10.171'i kadın, 36.096 Filistinlinin katledildiği, 81.136 Filistinlinin yaralandığı, binlerce de cenazenin hâlâ enkaz altından çıkarılmadığı bir soykırımdan bahsediyoruz. Buna kişe hâliyle "dünyanın gözü önünde yaşanan bir soykırım" demeyeceğim çünkü Gazze'de yaşanan, dünyanın göz yumduğu bir soykırım. "Müslüman âlemi nerede?" diye sormayacağım çünkü İslam dünyasının kendisini mesuliyetten kurtarmak için başını deve kuşu gibi kuma gömdüğü bir vahşettir söz konusu olan. Ama bir tek soruyu hiç olmadığı kadar yüksek bir sesle sormak ve insanlığın yüreğine su serpecek bir cevap almak istiyorum bugün burada. Bunca vahşet ve zulüm varken Türk devleti, Türk'ün devleti nerede? Tarihin omuzlarına yüklediği mesuliyetle nerede bir mazlum varsa onun yanında olması gereken, dünyanın neresinde olursa olsun zulme karşı durması gereken Türk'ün devleti nerede? Ölen her Filistinliyi kardeş ve evlat, acı içindeki her Filistinli kadını; açıktan, susuzluktan can veren her bir Filistinli kız çocuğunu kız kardeşim sayarak soruyorum. O çok bilinen satırlar... "Bugün Cumartesi, 23 Aralık. Bu sabah 7.30'da uyandım, yatağımı temizledim. Bugün de kahvaltı yapmadık. Çocuklarla oynadım." dediğinin ertesi günü bombardımanında hayatını kaybeden Sella'nın tuttuğu günlüğü okurkenki ızdırabımla konuşuyorum. Hiçbir gün gönül coğrafyamızın dışında düşünmediğimiz Filistin'de yaşananlar karşısında, Türk'ün aslında teşkilatlanmış hâli olan, olmasını beklediğimiz devletimiz nerede? Allah'ını seven "Şunları da yaptık, bunları da yaptık." diye sayılar, istatistiklerden ibaret nutuklar atmasın. Yapılan her şeyden -bütün samimiyetimle- Allah razı olsun, uzatılan her elden Allah razı olsun. Yaptınız çünkü mesuliyetinizde, yaptınız çünkü yapmak zorundasınız, yapmak zorundayız ama yetmediğini görmek de zorundayız zira yetseydi eğer bu soykırım devam ediyor olmazdı; ölümler durmuyor, zulüm bitmiyor.

İsrail ve arkasında duran güçler bir şeyi deniyor; ulusların dünyanın herhangi bir yerinde yaşadığı zulme, haksızlığa, katliama karşı tahammül eşiklerini, müdahale kapasitelerini ve en önemlisi de kamuoyu oluşturma becerilerini test ediyor. Dün Irak'ta, Suriye'de, Afganistan'da, Kırım'da, bugün hâlâ Doğu Türkistan'da yaşananlar ortada dururken "Gücümüz ancak buna yetiyor."la geçiştirmesi mümkün olmayan bir tehditle karşı karşıyayız. Etrafı emperyalizmin ateş çemberiyle kuşatılmış, tarihî mezarlığında onlarca medeniyetin yattığı bu coğrafyada bin yıldır tutunabilen yegâne millet olarak kritik bir dönemecin eşiğindesiniz. Yalnızca mazlumlara için değil, yarının mazlumlara Türk milletinin evlatları olmasını diye; yalnızca Filistin Devleti'nin toprak bütünlüğü için değil, Türk devletinin toprak bütünlüğüne kastedilmesinin de önünde durabilmek için; yalnızca insanlık suçu işleyen bir devlete karşı değil, insanlığın gücün ve zulmün altında ezilmesine karşı durabilmek için ve Filistin'deki soykırımın durdurulması için hep birlikte bir şeyler yapmak zorundayız. Bunun için, bugün herkesten önce, Gazi Meclisimizde birlikte görev yaptığımız kadın milletvekillerimize çağrıda bulunmak istiyorum: Gelin, insanlığın vicdanı olalım ve ortak bir adım atalım, yalnızca kadın milletvekillerimizden oluşacak bir heyetle Refah Sınır Kapısı'na gidelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELCAN HAMŞIOĞLU (Devamla) – Bitireceğim Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Hamşioğlu, lütfen tamamlayın.

SELCAN HAMŞIOĞLU (Devamla) – Hatta bu işe Filistin İçin Tek Yürek Zirvesi'nde "Kardeşlerini 'Korkmayın, birazdan öleceğiz.' sözleriyle teselli eden, tabuttan daha güvenli bir yer bilmeyen çocuklar için de çok geç bugün." diye konuşan Sayın Emine Erdoğan öncülük etsin; daha da fazla geç olmaması için inisiyatif alsın, kendisinin de dâhil olacağı bir heyetle Refah'a gidelim. Samimiysek, hep beraber samimiysek insanlık ambargosunu delelim.

Çok teşekkür ediyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Hamşioğlu, teşekkür ediyorum.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA DÖRDÜNCÜ SÖZ, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'na ait.

Sayın Türkoğlu, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) -Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; efendim, bugünlerde ülkemizin neredeyse dört bir yanında yüzlerce belediye çalışanının telefonuna şöyle bir mesaj geliyor: "Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesinde belirtilen personel maaş oranlarının çok üzerinde bir personel gideri olduğu mali incelemeler sonucu tespit edilmiştir. Belediyemizin mali durumu, borç yükü, maaş ödemede yaşanan zorluklar nedeniyle üzülerek iş akdiniz son verilmiştir." Hadi buyurun, şimdi de buradan yakın! Ne kolay değil mi? "Emekleriniz için teşekkür ederiz. Haydi güle güle!"

Yerel seçimlerin ardından pek çok belediyede yeni yönetimlerin ilk icraat olarak belediye çalışanlarının ekmeğine göz dikmeleri nedir Allah aşkına? Yahu, biraz empati yapın; kendinizi o kahredici mesajla dünyasını kararttığınız, ailesinin, çocuğunun nafakasını çıkarmaktan başka bir derdi olmayan insanların yerine koyun, koyun da neler hissettiklerini düşünün biraz. Van'da olanlara bakar mısınız; yaklaşık 800 belediye şirket işçisi işte böyle bir kısa mesajla işten çıkarıldı. Van Büyükşehir Belediyesinde ve Van İpekyolu Belediyesinde işten çıkarmaların devam ettiği bilgileri de hâlen geliyor. Bakın, burada beni söz konusu belediye başkanlarının partisi partisi falan ilgilendirmiyor; meseleye insan odaklı bakıyorum ve sizleri de öyle bakmaya davet ediyorum.

Van'da tepki olarak eylem yapmaya devam eden belediye çalışanlarının eyleminde de bugün yirmi yedi gün oldu. Kimin haberi var? Kimsenin. Nasıl olsun ki? İşçilerin eylem çadırını şimdiye kadar Van'da ne bir siyasi ne de bir bürokrat ziyaret etmedi. Aynı şekilde, mesela, Suruç Belediyesi de yaklaşık 100 personelin işine son veriyor ve üstelik hiçbir haklı sebep göstermeden. Allah aşkınıza, bu, kamu eliyle yapılan bir işçi kıyımı değil de nedir?

Ben, şimdi, merak ediyorum: Yerel seçimlerin gerçekleştiği 31 Mart 2024 tarihinden sonra Türkiye genelinde beyaz ve mavi yakalı olmak üzere kaç belediye çalışanı ve yine, beyaz ve mavi yakalı olmak üzere, belediye iştirakli şirketlerden kaç çalışan işten çıkarıldı? Van belediyelerinden işten çıkarılan işçilerin bugünkü tarih itibarıyla yirmi yedi gündür süren hak arayışlarıyla ilgili, yetkili bakanlıklarla, işveren ve işçi temsilcileriyle görüşme yapma veya herhangi bir biçimde müdahil olma zahmetine neden katlanılmıyor?

Aynı şekilde, İzmir Büyükşehir Belediyesinde işten çıkarılan İzenerji, İzDoğa işçilerinin başlattıkları oturma eylemiyle ilgili gelişmelerle alakalı da yetkililerin görüşü nedir? Yine, mesela, İzmir Büyükşehir Belediyesinde yerel seçimlere yakın işe alınan 300 İzDoğa çalışanının işine seçimlerden hemen sonra, deneme süreleri bahane edilerek son verilmiş midir?

Bakın, bir de şöyle bir olay var: Altındağ Belediyesi işçisi Seyit Ali Tekin işten neden atıldığını sorgulamak istiyor, Sen misin bunu soran, belediyenin güvenlik görevlileri evini basıp darbediyorlar. Olay basına ve kolluk kuvvetlerine de yansıyor ama kimseden tık yok. Yine, söz gelimi, İzmir Karşıyaka Belediyesi yaşanan borç krizi nedeniyle maaşları ödeyemiyor fakat çalışanlara da herhangi bir ödeme takvimi duyurulmuyor. Hadi son bir örnek daha vereyim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu, lütfen tamamlayın.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) – Tamamlayacağım.

Yozgat Belediyesinde SGK primlerinin son beş yıldır tek kuruluşunun bile ödenmediği ortaya çıkıyor. Bugünlerde "800 işçi fazla." diyerek çalışanlardan -memurlar tabii ki hariç- fedakârlık yapmaları isteniyor hatta feragatname imzalamaya insanlar zorlanıyor. Ağrı Patnos'ta ise seçimlerden önce, kimseye dokunmayacağına söz veren Belediye Başkanının şimdilerde işçileri tehdit edip haklarından feragat etmelerini istemesi de âdeta tüy dikeyor.

Muhterem milletvekilleri, örnekleri çoğaltabiliriz, söylemek istediğim şey şu: Allah aşkına, bu memleketin en alt sosyal dilimidir işçiler, her işi bitirip onların ekmeğine göz dikmeyin.

Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu, teşekkür ediyorum.

İYİ Parti Grubu adına son söz İstanbul Milletvekili Burak Akburak'a aittir.

Sayın Akburak, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BURAK AKBURAK (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin kanayan yarası hâline gelen eğitim sistemimiz, yirmi iki yıldır iktidarda olan AK PARTİ tarafından Avrupa'yı modelledikleri söylenmiş ancak hiçbir zaman verimli hâle getirilememiştir. Göstermelik olarak yapılan değişiklikler sistemi âdeta yazboz tahtasına çevirmiştir. Son olarak kabul edilen Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'yle birlikte eğitim sistemimiz tam 18'inci kez değişikliğe uğramıştır. Bir ülkenin, bir devletin, bir milletin geleceği eğitime bağlıdır. Millî eğitim sistemi ve müfredatımız yerli arabamızı, yerli savunma sanayimizi hayata geçirmek kadar önemlidir. Millî Eğitim Bakanı Sayın Yusuf Tekin, eski müfredatların bilgiye erişimin zor olduğu dönemlerde daha fazla bilgiye erişme mantığıyla hazırlandığını ve bu nedenle de Japonya ve İngiltere gibi ülkelerden yüzde 50 ağır olması nedeniyle on iki yıllık zorunlu eğitimde tekrarlanan bilgileri yüzde 35 seyreltme yoluna gittiklerini de ifade etmiştir.

Geçtiğimiz cuma günü açıklanan "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli" başlıklı eğitim müfredatının cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılına yakışır çağdaş bir eğitimin gerekliliklerini ne kadar karşıladığı kapsamlı şekilde tartışılmalıdır. Ülkemiz eğitim STK'leri, öğretmenleri, öğrencileri, velileri, akademisyen ve uzmanları, eğitim, iş dünyası etkileşimiyle çok geniş bir eğitim paydaş ekosistemine sahiptir. Oysa, müfredatın hazırlık sürecinde yer alan kişi ve kurumlar açıklanmamış, farklı görüşlerden eğitim uzmanı ve STK'ler sürece dâhil edilmemiştir. Yeni müfredata ilişkin görüşlerin iletilmesi için sadece bir hafta süre verilmiş, yeni müfredatın hemen önümüzdeki öğretim yılında belirli sınıflarda uygulamaya geçeceği kaydedilmiştir. Ülkemizin ve evlatlarımızın geleceğini yakından ilgilendiren eğitimde müfredat değişikliği asla oldubittiye getirilmemelidir.

Değerli milletvekilleri, Hazine ve Maliye Bakanlığının Esnaf Kredi ve Kefalet Kooperatifleri üzerinden esnafa verdiği kredilerin faiz oranları yükseltilmiştir, oran yüzde 7,5'tan yüzde 17'ye çıkarılmıştır. Daha önce çeken ve ödemesi devam eden esnafımız da bu artıştan maalesef etkilenenecektir. Pandemi sürecinden itibaren yaşadığı zorlukları atlarmaya çalışan esnafımızın sıkıntıları yüksek enflasyon ve kontrol altına alınmayan döviz kurlarından dolayı devam etmektedir. TESK'in 2023 yılı verilerine göre toplam 111.576 esnafımız kepenk kapatmıştır. Bu sayı her ay ortalama 9.298 esnafın ve bu işletmelerde çalışan vatandaşlarımızın evlerine ekmek götürememesi demektir. Ülkemizde enflasyonla mücadele kapsamında uygulamaya konulan sıkı para politikası ve yüksek faiz ortamından ezilen vatandaşlarımız gibi esnafımız da nasibini almıştır.

Değerli milletvekilleri, hepinizin bildiği üzere Türkiye'de çay üretimi özellikle Karadeniz Bölgemiz için hayati bir öneme sahiptir ancak iktidar 17 TL olarak açıkladığı yaş çay taban fiyatıyla üreticiyi özel sektörün insafına terk ederek mağdur etmiştir. Açıklanan bu fiyat bir an önce revize edilerek en az 25 TL olarak açıklanmalıdır. Açıklanan çay alım fiyatları üreticilerimizin beklentilerini karşılamaktan çok uzak kalmıştır. Üreticilerimiz artan girdi maliyetleri ve enflasyon karşısında bu fiyatların yetersiz olduğunu, emeklerinin karşılığını alamadıklarını ifade etmektedirler. Maliyetleri bile karşılayamayacak olan bu fiyat, üreticilerin emeğinin değer kaybetmesine ve mağdur olmalarına göz göre göre izin vermektedir. Bu durum, çay tarımıyla geçinen binlerce aileyi ekonomik olarak zor duruma sokmaktadır. Üreticilerimiz, hak ettikleri değeri bulabilmek ve sürdürülebilir bir üretim için daha adil ve makul fiyatlar talep ediyorlar. Bu konuda iktidarın, çay üreticilerinin sesine kulak vermesini ve gerekli adımları atmasını bekliyoruz.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ iktidarında enflasyonun kontrolden çıkması, hayat pahalılığı ve döviz kurlarındaki dalgalanmalar her kesimden insanımızı mağdur etmektedir. İşçi, memur, emekli, çiftçi, öğrenci, herkes bu ekonomik zorluklar karşısında ezilmektedir. Ekonomik kriz, ülkemizdeki sosyal ve psikolojik dengeleri de bozmuş, insanları umutsuzluğa sürüklemiştir. Vatandaşlarımızın daha adil, daha huzurlu ve daha refah bir Türkiye'de yaşamaya hakkı vardır.

Biz, İYİ Parti olarak tüm bu sıkıntıların ancak doğru politikalar sonucunda aşılabacağına inanıyor ve bunun için çalışıyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Akburak, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına ilk söz, Erzurum Milletvekili Kamil Aydın'a aittir.

Sayın Aydın, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan, bir söz talebimiz var.

BAŞKAN – Kamil Bey, bir dakika, sizi bekleteceğim.

Buyurun Sayın Temelli.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun 83 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde İYİ Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan, sayın hatip de kusurumuza bakmasın; hemen, sıcaklığına yanıt verme isteğimizden...

İYİ Partili Milletvekili Van'daki 800 personelin işten çıkarıldığı bilgisini paylaştı, bu konuda bir açıklama yapma ihtiyacımız var. Bu 800'e yakın personel sadece Van Büyükşehir Belediyesinden değil, Büyükşehir, Tuşba, Edremit ve İpekyolu Belediyelerinden olmak üzere... Şimdi, birkaç tane konuyu açıklığa kavuşturmak gerekiyor. Biz bir kere emeğin partisiyiz, işçi sınıfının partisiyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temelli, buyurun.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Biz işçiye böyle bir muameleyi asla uygun görmeyiz fakat buradaki mesele şu: Bu arkadaşlar son altı ayda kayyum tarafından işe alınmışlar ve yasal prosedüre uygun olmayacak şekilde işe alınmışlar; ahbap çavuş ilişkileri. Kaldı ki belediye bütçesi Belediye Kanunu'nda bellidir, belediye bütçesinin üçte 1'ininden fazlasını personele ayıramazsınız. Burada da bir kanunsuzluk var ve bu arkadaşların birçoğu bankamatik memuru yani bir iş de yapmıyorlar ve tabii ki hukuki yol açık. Hatta bu işe alınanların arasında milletvekili adayları bile var. Bu, hiçbir partiyi gözetmeden hukuk dışı işe alımlardan kaynaklı bir tasarruftur ve tabii ki işten ayrılanların da hukuk yolu açıktır. Bu konuyu kendilerinin bilgisine sunuyoruz. Dolayısıyla her duyulan doğru değildir.

BAŞKAN – Peki, teşekkürler.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Kürsüden cevap verelim, bir dakika...

BAŞKAN – Sayın hatibi beklettik, izniniz olursa sayın hatibi dinleyelim, ben sonra size söz vereyim.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Tamam.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Birleşmiş Milletler Kalkınma Eşgüdüm Ofisi Bölgesel Ofisinin İstanbul'da Kurulmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/11) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 83) (Devam)

BAŞKAN – Sayın hatibi beklettik, Sayın Aydın, özür diliyorum ve sürenizi başlatıyorum.

Buyurun.

MHP GRUBU ADINA KAMİL AYDIN (Erzurum) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Birleşmiş Milletler Kalkınma Eşgüdüm Ofisi Bölgesel Ofisinin İstanbul'da Kurulmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

Sözlerimin hemen başında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak Birleşmiş Milletler Kalkınma Eşgüdüm Ofisinin bölgesel temsilciliğinin göz bebeğimiz İstanbul'da kurulmasını, Türk ve Türkiye Yüzyılı mottosuyla ifade ettiğimiz cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılı vizyonuna uygun bir anlayış ve sorumlulukla uluslararası hak ve hukuk eksenli hizmetlere vesile olmasını dileyerek grup olarak desteklerimizi ifade etmek isteriz.

Sayın milletvekilleri, sosyolojik bir irdelemeye tabi tutulduğunda insanın bireysel tutum ve davranış özelliklerinin yansımaları ile yine insanın en temel paydaşı olduğu toplumsal yapı ya da ulusal veya uluslararası kurum ve kuruluşlar arasında belirgin bir paralellik olduğu çok açık ve net bir şekilde görülmektedir. Diğer bir ifadeyle, insanların inanılır, güvenilir veya kısaca muteber olmalarını sağlayan en önemli vasfı söylemleri ile eylemleri, teorileri ile pratikleri, bilgileri ile amelleri, dilleri ile elleri arasındaki uyumdur. Dolayısıyla, dil başka, el başka söyler ise güven, itimat ve itibar, yerini hayal kırıklığına ve güvensizliğe terk eder.

Benzer nihai mülahazalar ve değerlendirmeler, uluslararası yapı ve kuruluşlar için de geçerlidir aynı zamanda. Yakın tarihe kısa bir göz attığımızda, yaşanan çok yönlü ve çok boyutlu her türlü kaos, kriz, anlaşmazlık ve hatta savaşlar sonrası yakın iş birliği, diyalog ve çözüm odaklı uluslararası, siyasi, askerî, ekonomik, çevre ve insani boyutlu kurumların ve kuruluşların doğduğuna tanıklık etmekteyiz.

Bu bağlamda aklımıza gelen yapıların başında Birinci Dünya Savaşı sonrası Milletler Cemiyeti olarak varlık bulan ve İkinci Dünya Savaşı sonrası Birleşmiş Milletlere dönüşen ve bugün 193 ülke üyeli uluslararası en kapsayıcı yapı gelmektedir. Uluslararası ölçekte en geniş katılımı ve bir o kadar kapsayıcı görev ve sorumluluk alanına sahip olan Birleşmiş Milletler, son zamanlarda yaşadığımız küresel sorun ve krizlerin çözümünde gerek kuruluş ve işleyiş anlamında sistemsel tutarsızlıktan ve gerekse itibar ve güven kaybindan dolayı görev ve sorumluluklarını yerine getirmede maalesef sınıfta kalmıştır.

Birleşmiş Milletlerin sistemsel tutarsızlığının en somut göstergesi olarak şunu rahatlıkla ifade edebiliriz ki 193 üyeli bu uluslararası yapının hangi çoğunlukta karar alırsa alsın alınan bu kararın herhangi bir Güvenlik Konseyi daimî üyesi tarafından veto edilerek geçersiz ve etkisiz kılınması antidemokratik, gayrihukuki ve gayriinsani bir tavır ve tutum sergilemenin açık ve net bir ifadesidir.

Sayın milletvekilleri, işte yaklaşık sekiz aydır tüm dünyanın çıplak gözlerle tanıklık ettiği Gazze'deki her türlü insanlık suçunun işlenmesine bırakın ses çıkarıp itiraz etmek, bölgede insani yardım görevini ifa eden Birleşmiş Milletlerin kendi bünyesindeki çalışanlarını dahi korumaktan aciz olduğuna maalesef çok tanıklık etmekteyiz. Birleşmiş Milletlerin yaptığı uyarılar veya aldığı yaptırım kararlarının İsrail tarafından fütursuzca dikkate alınmaması, uygulamaya konulmaması ve bu tavrın da başta Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere Batılı birtakım ülkelere yok hükmünde sayılması kurumun itibarsızlığına katkı sunmaktan başka bir işe yaramamaktadır.

Bugün dünyanın gözü önünde Filistin'de yaşananların İsrail'in kanun, kural tanımaz hoyrat tutum ve davranışına özgü bir açık davranış kalıbı olduğunu çok net bir şekilde görmekteyiz çünkü İsrail, kuruluşundan bu yana Birleşmiş Milletlerin aleyhlerine aldığı her türlü kararı asla dikkate almadığı gibi, bu bağlamda ilgili bütün uluslararası sözleşmeleri de hiçe saymıştır. Bunlara Cenevre Sözleşmesi ve Lahey Adalet Divanı düzenlemeleri ve kararları da dâhildir.

Aklımıza gelen soru ise nasıl olur da Birleşmiş Milletler üyesi bir ülke böylesine kanun, kural tanımaz bir tavırdan dolayı dokunulmazlık ayrıcalığına sahip olabilir? Bu cifte standardın diğer bir boyutu da Uluslararası Ceza Mahkemesi kararları karşısında İsrail'in bir adım daha ileri giderek keyfî davranması ve bu anlamda, iddianame hazırlayan savcılar, karar alıcı hâkimleri ve onların temsil ettiği ülkeleri aba altından sopa göstererek tehdit etmeleri karşısında yine ölü balık görünümüne bürünen sözüm ona Batılı demokrasi havarisi mukteditlerin sergilediği tutumdur.

Sayın milletvekilleri, bütün bu dile getirmeye çalıştığımız hususlar ve yaşananlar karşısında bizim dikkatleri çekmeye çalışma gayretimiz duygusal bir tepkinin yansıması değil; aksine, Birleşmiş Milletler Özel Raportörü Francesca Albanese'nin bizleri dehşete düşüren açıklamalarıdır maalesef. Geçen sekiz aylık süre zarfında Filistinlilerin yaşadığı Batı Şeria'dan Kudüs'e, Gazze'ye ve son zamanlarda Refah kampına yönelik her türlü saldırı ve katliam sonrası, Genel Sekreterlik sıfatıyla Birleşmiş Milletlerin en yetkili ağzından açık ve net bir şekilde İsrail'in yaptıklarının insanlığa, uluslararası hukuka, demokrasiye, insan haklarına aykırı olduğunu mütemadiyen ıstısmemize rağmen uluslararası düzeyde yine kulaklar tıkalı, yine gözler kör, yine kalpler mühürlü bir şekilde davranıldığına açık ve net bir şekilde tanıklık etmekteyiz.

Biz de Gazze'de yaşanan bütün bu katliamlar karşısında her ne kadar prensip olarak kabul edilip dayatmayla uygulamaya çalışılan "Dünya, 5'ten küçüktür." gayriinsani ve gayrihukuki bir garabetine karşı, en temel insan hakkı olan yaşama hakkını fütursuzca hiçe sayan İsrail'e karşı mazlumların feryat fğan sesini dinleyip sokağa dökülen milyonlarca kitlelerin haykırışına tercüman olarak dünyanın 5'ten büyük olduğunu haykırmaya ısrarla devam edeceğiz.

Tüm dünyada insanlığı ve insanca yaşama hakkını en üst değer kabul eden kitlelerce yapılan gösterilerin, yaşanan zulmü bir bakıma duymayan kulaklara duyurmaya, görmeyen gözlerle göstermeye, mühürlü kalplere hissettirmeye yönelik hareketler olduğunu açık ve net bir şekilde hepimiz görmekteyiz. Çünkü anne-baba kucağında, daha koklamaya kıyılmayacak yaşta bebeklerin yanıp kül olan bedenlerinin alelacele toprağa verilmesine büyük bir acı ve elem içerisinde, gözyaşlarıyla seyirci kaldığımız Filistin topraklarında bugün gerçekten 21'inci yüzyılın en büyük ve en acımasız insanlık trajedisi, soykırımı yaşanmaktadır.

Sayın milletvekilleri, bütün bu yaşananlar hususunda yüreğe az da olsa su serpen bir gelişme bağlamında, birtakım adımların farklı kurumlarca atıldığına da memnuniyetle tanıklık etmekteyiz. 20'nci yüzyılın en büyük soykırımlarından biri olarak tarihe geçen, 1995 yılında Bosna'nın Srebrenitsa kasabasında Birleşmiş Milletler gözetimindeki bir kampta 8 bin masum Müslüman Boşnak'ın katledilmesi sonucu gerekli hukuki süreci başlatıp yaşananların bir soykırım olduğunu ve her 11 Temmuzun da bu soykırımı anma günü olarak kabul edilmesini karara bağlayan Uluslararası Ceza Mahkemesi, İsrail'in bugüne kadar yaptıklarına bigâne kalmamış ve gerekli hukuki adımları atarak bebek katilleri Netanyahu ve Galant aleyhine birtakım yaptırım

kararları teklifinde bulunmuştur.

Şöyle hafızalarınızı tazeleme adına hatırlatmakta yarar görüyorum: Hatırlarsanız 1995 yılında Sırp teröristlerince, işgalcilerince Bosna'da müthiş bir soykırım yapıldı. Birleşmiş Milletler kontrolünde ve gözetiminde bir kampa sığınan Müslüman nüfus, öncelikle bir ayrıma tabi tutuldu ve özellikle seçilen genç erkekler bir yere götürülerek Birleşmiş Milletlere bağlı güvenlik birimlerinin kontrolü altında büyük bir katliama maalesef maruz bırakıldılar. Kaçmaya çalışanların ise dağlarda, ormanlarda takip edilmesiyle aynı soykırımın devamına hep birlikte tanıklık ettik.

Bende şöyle bir anısı var: Öğrencilik yaptığım o yıllarda yurt dışına gelen Bosnalı göçmenlerden elde ettiğimiz video kasetlerini özellikle Batılı muhataplarımıza gösterme amacıyla seyrederken dahi hıçkırıklara boğulduğumu unutamıyorum çünkü soykırım yapıldığı esnada -ben soydaş diyeceğim çünkü neden olduğunu ifade edeceğim belki birazdan- orada başlarına fes giydirilip avuçlarına haç çizilerek katledildiklerini ben bizzatihi o kasetlerden izledim ve Sırpça şunu söylüyorlardı aynen Ivo Andrić'in Drina Köprüsü romanında ifade ettiği gibi: "Siz Türkleştiniz, bizi sattınız, dolayısıyla sizin katliniz artık bizim için zorunluluktur." Hâlbuki o romanda da ifade edildiği gibi, o coğrafyada Türk olmak, Müslüman olmaktı. Tabii, o katliamın bugün artık tescillenip 11 Temmuzun, her yıl 11 Temmuzun bir katliam günü olarak yâd edilmesinin, az da olsa, kanayan yaramıza, sızlayan yüreklerimize bir küçük su serptiğini özellikle vurgulamak isterim.

Sayın milletvekilleri, bu kararlar arasında özellikle Uluslararası Ceza Mahkemesi Savcısı Kerim Han tarafından her ikisine de yani bugün İsrail'in gerçekten fütursuzca Filistin topraklarına yönelik, sabi sübyana yönelik acımasız katliamının iki müsebbibi olan Netanyahu ve Galant'a yönelik birtakım kararlar alındığına ya da gündeme getirildiğine tanıklık etmekteyiz. İşte bunlardan bir tanesi -bana göre cesur yüreklerden bir tanesi- Ceza Mahkemesi Savcısı Kerim Han'ın her ikisinin de yakalanması gerektiğini mahkemeden talep edeceğini ifade etmesiyle Batı tarafından yani muktedir 5'liyi oluşturan bazı ülkelerce çok fazla hüsnükabul görmemekle birlikte, tam tersine bu davada alınacak her karar sahibiyle ilgili birtakım yaptırımlardan uzak durulamayacağı resmî ağızlardan ima ve itiraf edilmiştir. Bu yaptırımların özellikle Amerika Birleşik Devletleri tarafından somut bir eyleme dönüşmesi noktasında, İsrail karşıtı karar alıcıların kendilerinin ve yakınlarının ABD'ye girişlerinin yasaklanması veya kendilerinin ve yakınlarının varsa vizelerinin de iptal edilmesi gibi antidemokratik birtakım uygulamalara başvurulacağı tehdidi gözlerden kaçmamaktadır.

Sayın milletvekilleri, Gazze'de yaşanan bu insanlık trajedilerine ekonomik, lojistik, stratejik ve askerî destek sağlayan, başta Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere Batılı ülkelerden aldığı cesaretle hukuk tanımazlık hoyratlığı içerisine giren İsrail'in, kuruluşundan beri aslında aynı tehditkâr ve nobran tavrını sürdürdüğünü bugün Batılı kaynakların itiraflarından açık ve net bir şekilde anlamaktayız. Bu duruma en son bir örnek vermek gerekirse geçen hafta bir İngiliz gazetesinin manşetlerinde ortaya atılan iddialar, çok açık ve net bir şekilde cevap niteliği taşımaktadır. Çünkü yazıda anlatılanlar, İsrail istihbaratına Netanyahu tarafından verilen talimatlar doğrultusunda İsrail'in geçmişten bugüne bölgede yaptığı her türlü gayriinsani, antidemokratik, gayrihukuki birtakım eğilimlerinin dikkatle incelenmesi noktasında muhalif saydıkları Batılı gazetelere yönelik birtakım yaptırımlarla hatta bir adım daha ileri giderek Uluslararası Ceza Mahkemesi savcılarına ve ailelerine yönelik birtakım tehditlere varıldığı bütün bu ifade edilen haberlerin merkezindeydi. Bunun en somut örneğini 2017 yılında İsrail'in Filistin'e yönelik gerçekleştirdiği cinayetleri gündeme getirenlerin yakın istihbarat takibine alındığının ve tehdit edildiğinin aynı yetkililerce ifade edildiğini biz biliyoruz, hatırlıyoruz.

Saygıdeğer milletvekilleri, işte bu yüzden ilkesel bağlamda yaşanan her türlü uluslararası kaos, kriz ve anlaşmazlıklara çözüm üretme noktasında büyük görev ve sorumluluk üstlenen uluslarüstü bu yapıların 5 mukteditin güdümünde, tamamen taraflı ve ön yargılı bir şekilde mazlumu daha da mazlum, zalimi daha da zalimleştirecek birtakım adımlar atmasını biz kabul edilemez buluyoruz ve bunu mâşerî vicdanların sesi olarak da dün olduğu gibi, bugün de en yetkili ağızdan ifade edildiği gibi "Dünya sizden büyük, dünya 5'ten büyük." haykırışıyla itirazımızı mazlumların yanı başında sergilemeye çalışıyoruz.

Öte yandan, bu bağlamda son birkaç grup toplantısında saygıdeğer Genel Başkanımız açık, sarîh ve net bir şekilde grubumuz adına şöyle ifade buyurdular: "Bu kurum, artık güvenilirliğini ve itibarını kaybetmiştir. Dolayısıyla, önümüzde bütün dünya kamuoyuna ifade etmekle yükümlü olduğumuz iki önemli seçenek vardır: Ya bu tür kurumlar yeniden rehabilite edilip, lağvedilip yerine daha demokratik, daha insan haklarından yana, adaleti ve hukuku hâkim kılacak bir yapıda yeni bir oluşum oluşturmak ya da aynı şekilde yok hükmünde saymaktan geçtiğini çok açık ve sarîh bir şekilde ifade ettiler. Çünkü ben bugün Gazze'de bütün bu yaşananlar ışığında geldiğimiz nokta ve hissiyatımızın Erzurumlu mütefekkir ve gönül insanı Alvarlı Efe'nin veciz ifadesinin tıpkısıyla aynısı olduğunu vurgulamak istiyorum. Ben de onun tarihe not düşen gazelinden bir bukle paylaşarak diyorum ki: "Meyletmezem ki gayrısına tövbeler olsun canan canan/Şol yüzleri dost, özleri düşmandan usandım." İnanın, bugün bütün bu yaşananlar karşısında şol yüzleri dost, özleri düşmandan usanacak duruma geldik.

Bu duygu ve temennilerle yüce Meclisi, aziz milletimizi ve hassaten Gazze'de iman dolu göğüslerini serhatleştiren kahramanları saygıyla selamlıyorum, ölenleri de rahmetle anıyorum.

Saygılar sunuyorum. (MHP, AK PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Aydın, teşekkür ediyorum.

Sayın Türkoğlu, buyurun.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Kürsüden kullanabilir miyim?

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

VII.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; tabii, biraz önce Sayın Temelli benim söylediklerimi de kastederek doğru bilgi vermediğimi, yanılttığımı ifade etti. Bilakis, aslında, ne yazık ki tam anlamıyla doğru bilgileri siz vermiyorsunuz. Şimdi, Van'la ve İpekyolu Belediyesinin önünde eylemde olan, ekmeği için orada mücadele edenlerle telefon konuşması yaptım, hatta görüntülü konuşma var, kaydı da var. Öncelikle, sizin dediğiniz gibi değil, bütün Van değil, ben size söyleyeyim; Büyükşehirden 394, İpekyolu'ndan 272, zaten ikisinin toplamı aşağı yukarı 700, Edremit vesaire, diğer belediyelerle sayı 800'ün üzerinde.

İkincisi, bütün bu işten çıkarılanlar için ısrarla diyorsunuz ki: "Bankamatik memuru" Orada iş kontrol sistemi var ve kart sistemi var. Sendika size defaaten "Kimse bu işe girmeyenler, gelmeden maaş alanlar, birlikte gidelim ve kart sisteminden bunu bir tespit edelim, Van kamuoyu öğrensin." diye çağrıda bulunmadı mı? Bulundu. Yaptı mı Belediye Başkanınız? Yapmadı çünkü bu da bir gerekçe değil.

Üçüncüsü, diyorsunuz ki: "Son altı ayda, beş ayda girenler." Alakası yok; bir yılın, bir buçuk yılın üzerinde olanlar da var, beş aylık, altı aylık, sekiz aylık olanlar da var. Bunların içerisinde engelliler var ya iş akdine son verilen, bunların içerisinde çocuğu

kanser olanlar var, davaları ekmek davaları.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu, lütfen tamamlayın.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Devamla) – Hemen toparlıyorum.

İşten, emekten, ekmekten bahsedip de orada yirmi dokuz gündür yalnızca ekmekleri için mücadele eden insanlara böyle bir tavır olmaz. Sizin neden iş akdini feshettiğiniz çok net, “Bizden değilsin, benden değilsin.” diye yapıyorsunuz. Rızık verici misiniz! Allah mısınız! (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Şimdi, başka bir şey daha var, İpekyolu Belediyesi diyor ki: “Efendim, işte, bütçemizi bu kadar aşıyor. Belediye Kanunu... Efendim, bütçe Mecliste kabul edildi, personele ayrılan kısım yüzde 35.” Nasıl olacak? Hani yüzde 50’yi geçiyordu? O nedenle, gelin, bu işten vazgeçin; insanın, insanların ekmeği ve işiyle oynamayın. Verdiğimiz bilgiler doğrudur, esasen siz de teyit ettiniz.

Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Türkoğlu.

Sayın Temelli, buyurun.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Başkanım, MHP konuşurken polemiklere... Böyle bitmez yani.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) – İşten, ekmekten bahsediyoruz ya!

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Basın açıklaması yapın.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Temelli.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

32.- Muş Milletvekili Sezai Temelli’nin, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu’nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, doğru bilgi meselesinde arkadaşımız yanıt veriyor. Ben doğru söylemiyorsunuz demedim, doğru bilgi önemli dedim.

Şimdi, bu işten çıkarmalar konusunda rakam 800; Büyükşehir değil, kendisi de teyit ediyor. Bununla ilgili yargı yolu açık. Bu insanların çok çok büyük bir kısmı son altı ayda işe girmiş. Belediye bütçesi sene başında kabul edilmiş ve Belediye Kanunu açık. Dolayısıyla bu bütçeden yüzde 55’in üzerinde bir pay ayırma hakkı yokken kayyum yılbaşında personelle yüzde 97’lik zam anlaşması yapmış. Yani kayyum diyor ki: “Ben giderken yapacağım her kötülüğü yapayım, gideyim.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Şimdi, bu akılla yapılmış bir mesele, dolayısıyla incelemeler de sürüyor. Burada “bankamatik memuru” dediğimiz mesele çok yaygın bir uygulama zaten, sadece Van’da değil, birçok yerde karşımıza çıkıyor, bununla ilgili araştırma yapılıyor. Biz şeffaf belediyelere sahibiz, dileyen herkes gidip görebilir, inceleyebilir, belediyelerimizle görüşebilir; dediğimiz gibi her türlü hatayı da telafi etmeye hazırız.

Engelli arkadaş için söylediği doğrudur, o hatayı telafi ettik, sehven yapılmış bir hataydı. Dolayısıyla, bu konuda çok açık ve şeffaf olarak bir süreci yönetiyoruz ama kayyum gerçekliğini kimse yok saymasın, kayyumların yaptığı kötülükler sadece bununla da sınırlı değil ama personel rejimi üzerinden öyle ciddi sorunlar yaratılmış ki. Şimdi, bunlar hepimizin önüne zamanla gelecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, lütfen tamamlayalım, lütfen.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Giden kayyum 639 kişiyi işten yasa dışı bir şekilde attığı için... Mesela onların işe dönüş işlemleri de şu anda yapılıyor. Dolayısıyla, bu konuların ayrıntılı incelenmeye ihtiyacı var. Buradan gelip belli mağduriyetler üzerine konuşuyoruz ama bize düşen, bu mağduriyetlerin hepsini tümden nasıl ortadan kaldırabiliriz, buna bakıyoruz, bu konuda da herkesi duyarlı olmaya davet ediyoruz.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Birleşmiş Milletler Kalkınma Eşgüdüm Ofisi Bölgesel Ofisinin İstanbul’da Kurulmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/11) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 83) (Devam)

BAŞKAN - Şimdi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına ikinci söz Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk’e ait.

Sayın Öztürk, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen saygıdeğer izleyicileri saygıyla selamlıyorum.

Haklı olma payesini yalnızca güçlü olmakta arayanların ve bu güce dayalı haksızlığı meşru görenlerin nazarımızdaki karşılığı zalimden başka bir şey değildir.

Bir başka ifadeyle, güçle elde edilmeye çalışılan hak, hak değil gasptır; hak haklı olanındır, haklı olan hakkın sahibidir; bugün Gazze’deki tablo da tam anlamıyla budur. Güçle hak elde etmeye çalışan İsrail Filistinli masumları katletmeye, onların hakkını gasbetmeye ve onlara zulmetmeye devam etmektedir. Her ne kadar Uluslararası Adalet Divanı bu hukuksuzluğa bir son vermek ve saldırıları durdurmak için karar alsa da İsrail bu kararı tanımayarak âdeta bütün dünyaya kafa tutmaya devam etmektedir. Üzülerek ifade etmeliyiz ki İsrail’in kafa tuttuğu dünya çoktan sessizliğe bürünmüş durumdadır, tıpkı dün Hocalı’da, Kırım’da ve Bosna’da olduğu gibi. Ses çıkaranların sesi ise cılız çıkmakta ve maalesef, işe yaramamaktadır.

Değerli milletvekilleri, Türk milleti tarih boyunca zulme karşı mücadele etmiş, yalnızca kendisine yapılan saldırılara karşı değil, başka milletlerin de zulme uğramasına rıza göstermemiştir. Nerede bir mazlum varsa, nerede haksızlığa uğrayan bir garip varsa Türk milleti onların daima yanında olmuş, zalimlere karşı asla boyun eğmemiştir, tıpkı bugün gibi. Bugün tüm dünya devletleri bir sınavdan geçmektedir, bu sınavın adı vicdandır. Demokrasiden, özgürlükten, insan haklarından bahis açıldığında mangalda kül bırakmayan Batı, Gazze kana boğulurken İsrail-Filistin meselesinde suskunluğa boğulmuştur. Gazze’de yaşananlara tepkisiz kalmamak her şeyden önce insan olmanın bir sorumluluğudur. Bu soykırım karşısında seyirci kalanlar barışın ve huzurun da karşısındadır. Barışı ve huzuru tesis etmek için yalnızca bu saldırıları kınamak doğru değildir; bir an evvel somut adımlar atılmalı, tüm dünya devletleri, özellikle İslam ülkeleri bu durum karşısında diplomatik ve askerî yollarla çözüm üretmeli ve ayağa kalkmalıdır. Sultan II. Mahmut’a atfedilen şu sözün sanırım tam da zamanıdır: “Kılıç kınından çıkmadıkça it sürüsü

dağılmaz." İslam ülkeleri de Türk milleti liderliğinde üzerindeki ölü toprağı atıp harekete geçmedikçe Filistin'e, Gazze'ye huzur gelmeyecektir. Müslümanlıkla yoğrulmuş topraklar küffara teslim edilmemelidir. Gazze'ye sessiz kalanlara Sayın Genel Başkanımızın ifadesiyle diyoruz ki: "Debdebe içinde hüküm süren emirlerin, sultanların, kralların basit kurnazlığa tevessül etmeleri, cılız kınama mesajlarıyla göz boyamaları akıl tutulmasından başka bir şey değildir."

Değerli milletvekilleri, önümüz Kurban Bayramı. Din kardeşliği, ümmet birlikteliği dinî bayramlarda "Mübarek olsun."larla geçirilecek kavramlar değildir. Onlarca İslam ülkesinin, 2 milyara yakın Müslüman nüfusun gözünün açılması için daha kaç Müslüman'ın kurban edilmesi gerekmektedir? Bu zulmü durdurmak için daha ne bekleniyor? Amerika'dan korktuğu kadar Allah'tan korkmayan bazı İslam ülkeleri, gerçekten bu tavırlarıyla abet olacaklarını mı sanıyorlar? Oysa, Yüce Allah Zümer suresi 47'nci ayette "Yeryüzünde ne varsa hepsi, hatta bir o kadarı daha zulmedenlerin olsa, kıyamet günü o korkunç azaptan kendilerini kurtarmak için hiç şüphesiz bunların hepsini feda ederlerdi çünkü o gün daha önce hiç hesaba katmadıkları kötü şeyler Allah tarafından karşılırlarına çıkacaktır." diye buyuruyor.

Değerli milletvekilleri, İslam ülkeleri başta olmak üzere, tüm dünya Filistin'de vuku bulan hadiselerle kayıtsız kalmamalı, bu soykırıma artık "Dur!" demelidir; insanlığın ve Müslümanlığın gereği budur. Netanyahu canisi acilen durdurulmalı, Filistinli masumların canı korunmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Öztürk, lütfen tamamlayın.

HALİL ÖZTÜRK (Devamla) – Unutulmamalıdır ki Ankara'nın güvenliği Gazze'den geçmektedir.

Bu duygu ve düşüncelerle Genel Kurulu ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim Başkan. (MHP, AK PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Öztürk, teşekkür ediyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına son söz Kahramanmaraş Milletvekili Zuhâl Karakoç Dora'ya ait.

Sayın Karakoç Dora, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ZUHAL KARAKOÇ DORA (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Altyapı ve İnşaat Projelerinde İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken, sekiz aydır aralıksız devam eden ve dünya tarihinde eşi benzeri görülmemiş bir soykırım olarak hafızalarımıza kazınan, İsrail Hükümeti eliyle yaşatılan Gazze'deki vahşeti bir kez daha bu yüce kürsüden kınıyorum. Uluslararası hukukun gelmiş olduğu vahim nokta ve Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin âdeta üç maymunu oynayan ataleti, insan olmanın müşterek asgari değerlerinin bile tedavülde kalmak üzere olduğunu bizlere acı bir şekilde göstermektedir. Filistin'de binlerce tonluk bombaların altında şehit olan masum insanlara bu vesileyle rahmet diliyorum.

Değerli milletvekilleri, günümüzde Afrika Boynuzu'ndan Tayvan Boğazı'na, Baltık Denizi'nden Basra Körfezi'ne kadar pek çok farklı bölgeler arası geçiş noktalarında yaşanan uluslararası krizler sıcak çatışmaya dönüşme ihtimali oldukça yüksek bir seyir izlemektedir. Bu krizlerin ivmelenme potansiyeli ise hem gerçekleşmekte olduğu siyasi coğrafyayı hem de krizlerin tetiklediği sorunlar silsilesi ile bölgeler arası dengeleri derinden sarsabilme kapasitesine sahiptir.

Doğu ve Güney Asya'daki üretim bantlarından başlayarak Avrupa ve Afrika pazarına ulaştırılmaya çalışılan ürünlerle karşılık olarak Afrika, Doğu Akdeniz ve Orta Doğu'dan hidrokarbon kaynaklarının Avrupa ve Asya'ya dağılımı devletlerin karşılıklı güveni, tedarik rotasının siyasi istikrarı, ürün ve enerji sevkياتının ekonomik olması gibi faktörlerden etkilenmektedir. Bu bağlamda, Rusya-Ukrayna savaşının darbe vurduğu Asya Pasifik'ten başlayan ve Avrupa'ya uzanan ticaret rotası ile İsrail-Filistin çatışmasının oluşturduğu bölgesel güvensizlik etkisi altında kalan Kızıldeniz-Akdeniz geçişini kapsayan güney rotası, doğu-batı ekseninde gerçekleşen lojistik sevkياتları olumsuz yönde etkilemektedir.

Bu gelişmeler uluslararası ticaretin istikrarı ve güvenliği açısından kritik öneme sahip olan tedarik zincirlerinin kırılganlığını artırmakta, aynı zamanda ekonomik ve politik belirsizliklerin derinleşmesine neden olmaktadır. Bu durum, küresel ticaret ağlarının yeniden şekillendirilmesi ve alternatif lojistik hatlarının geliştirilmesi gerektiğine de işaret etmektedir. Mevcut krizlerin çözümü için uluslararası iş birliğinin ve diplomatik çabaların artırılması, bölgeler arası ilişkilerin güçlendirilmesi ve çatışma risklerinin minimize edilmesi gerekmektedir. Küresel ekonominin sürdürülebilirliği için devletler arasında güven ortamının tesisi, siyasi istikrarın sağlanması ve ticaret yollarının güvenliğinin temin edilmesi uluslararası toplumun ortak sorumluluğudur. Bu bağlamda, krizlerin çözümü ve sürdürülebilir bir gelecek için ortak stratejilerin geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Türkiye ile Rusya Federasyonu arasında imzalanan Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması deniz ticaret geçiş yollarındaki mevcut kırılgan durum ve Türk ihracatçısının her geçen gün artan potansiyeli göz önüne alındığında ülkemiz için büyük kazanımlar içermektedir. Bilhassa ticaret rotalarının çeşitlendirilmesi ve Türkiye'nin Asya'ya ürün ve hizmet alanlarındaki erişilebilirliğinin artırılması adına önemli bir adım olacaktır.

Ayrıca, yine, grubum adına söz almış olduğum uluslararası anlaşmaların kabulü çerçevesinde önemle belirtmek istediğim bir diğer husus ise bu zikretmiş olduğum kırılgan uluslararası sistem içerisinde Türkiye'nin pozisyonunu ve kabiliyetlerini güçlendiren açılımlara destek vermemiz gerekliliğidir. Anadolu'nun güvenliği nasıl ki Karabağ'dan, Kerkük'ten, Kudüs'ten ve Kıbrıs'tan başlıyorsa Trakya'nın güvenliği de gönül iklimimizde yüzlerce yıldır taht kurmuş, ecdat yadigarı Balkan coğrafyasından başlamaktadır. Ayrıca, bu coğrafyadaki sorumluluklarımız hâlen devam etmektedir. Adalar Denizi, Doğu Avrupa ve Karadeniz'in huzuru, Türkiye'nin kırılgan Balkan havzasındaki etkin, kalkınmacı, istikrarı önceleyen ve barışı destekleyen rolünün pekiştirilmesiyle mümkündür.

Bu kapsamda, gönül iklimimizin en müstesna köşesinde ilelebet varlığını sürdüren Bosna Hersek Bakanlar Konseyiyle yapılan uluslararası Altyapı ve İnşaat Projelerinde İş Birliği Anlaşması'nın, Türkiye'nin barış ve istikrar önceleyen misyonunu desteklediği aşikârdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Karakoç Dora, lütfen tamamlayın.

ZUHAL KARAKOÇ DORA (Devamla) – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak bu uluslararası anlaşmaların kabulünü desteklediğimizi belirtiyor, ülkemiz ve küresel barışın korunması adına hayırlara vesile olmasını diliyorum. (MHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Karakoç Dora, teşekkür ediyorum.

Sayın Kılıç, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

33.-Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, Slovenya Hükümetinin Filistin Devleti'ni tanıma kararı almasına ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Filistin Devleti’ni tanıma kararı alması hasebiyle Slovenya Hükûmetine tebriklerimi iletiyorum.

Dünya kamuoyunda Filistin’in sesini en fazla duyurabilme çabası ve gayreti içerisinde olmaya devam edeceğiz. Hem Hariciyemiz hem de yetkili kurum ve kuruluşlarımız, özellikle de Cumhur İttifakı’mız süreci özveriyle takip etmektedir, çalışmalarını da sürdürmektedir. Filistin’i tanıyan devlet sayısı şu anda 144 olmuştur.

Her vicdanlı ve insan haklarına saygılı devletin Filistin’i tanımasını gerektiğini bir kez daha ifade ediyor, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu ve Güvenlik Konseyinin acilen toplanmasını istiyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kılıç.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Birleşmiş Milletler Kalkınma Eşgüdüm Ofisi Bölgesel Ofisinin İstanbul’da Kurulmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/11) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 83) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz, Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki’ye ait.

Sayın Tiryaki, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Birleşmiş Milletler Kalkınma Eşgüdüm Ofisinin Türkiye’de bölgesel ofis kurmasına dair bir uluslararası sözleşmeyi görüşüyoruz. Bunun dışında da Bosna Hersek’le ilgili bir uluslararası sözleşme var. Yine, bir başka uluslararası sözleşme görüşmelerini sürdürüyoruz.

Genel olarak bu konuda şunu söylemek isterim: Grubumuzun bu uluslararası sözleşmelere dair tavrı açık ve net. Türkiye’nin uluslararası ilişkilerini kültürel anlamda, siyasal anlamda, hukuksal anlamda, ekonomik iş birliği anlamında geliştirecek sözleşmelere bugüne kadar “evet” dedik, bundan sonra da “evet” demeye devam edeceğiz ama karşı çıktığımız uluslararası sözleşmeler ve tezkereler var. Özellikle silah, özellikle sınır ötesi operasyonlar gibi sonuçları doğuracak tezkerelere ve uluslararası sözleşmelerin onaylanmasına, bu tür girişimlere bugüne kadar “hayır” dedik ve “hayır” demeye devam edeceğiz.

Şimdi, Türkiye’nin imzaladığı çok sayıda uluslararası sözleşme var, onlarca ülkeyle binlerce uluslararası sözleşme imzaladı Türkiye Cumhuriyeti hükûmetleri, Cumhurbaşkanları, Başbakanları ve Bakanları. Dışişleri Komisyonlarında görüşülüyor bu uluslararası sözleşmeler, daha sonra uygun bulma kanunuyla Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülüyor, kabul ediliyor ve daha sonra yürürlüğe giriyor.

Şimdi, bu uluslararası sözleşmelerden bir kısmı diğerlerinden biraz daha farklı bir statüye sahip. Nasıl? Temel hak ve özgürlüklere ilişkin uluslararası sözleşmeler ile diğer uluslararası sözleşmeler arasında bir nitelik farkı var. Neden temel hak ve özgürlüklere ilişkin uluslararası sözleşmeler diğerlerinden farklı? Çünkü bunların kanunlara aykırı olduğu iddia edilemiyor, temel hak ve özgürlüklere ilişkin uluslararası sözleşmelerin kanunların da üzerinde olduğu kabul ediliyor, hatta Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi açısından Anayasa’nın bile üzerinde olduğu kabul ediliyor. Siz bir Anayasa hükmünü gerekçe olarak gösterseniz bile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Anayasa’ya değil Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’ne bakıyor. Hatta bir uluslararası sözleşme ile Türkiye’nin iç hukuktaki bir kanunu -fark etmez; bu, Ceza Yasası olabilir, Borçlar Yasası olabilir, Medeni Yasa olabilir, hiç fark etmez- arasında bir çelişki olduğu takdirde, Anayasa’nın 90’ıncı maddesi uyarınca, Anayasa’nın amir hükmü uyarınca ceza kanunları, Medeni Kanun, Borçlar Kanunu gibi kanunlar değil, uluslararası sözleşmeler esas alınacak. Bu temel hak ve özgürlüklere ilişkin uluslararası sözleşmelerden bir tanesi de Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve biraz önce de söylediğim gibi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi iç hukuktaki bütün kanunların üzerinde olan bir sözleşme. Peki, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin muhatabı kimler? Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin muhatabı devletler yani bu sözleşmeyi uygulamakla görevli olanlar, yükümlü olanlar devletler. Bu sözleşmeye devletler imza atıyorlar ve devletler bu sözleşmeyi uygulamakla yükümlü tutuluyorlar. Peki, bu sözleşmenin uygulanıp uygulanmadığını kim denetleyecek? Avrupa Komisyonunun bir yargı yetkisi tanıdığı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi var, uygulanıp uygulanmadığını denetleyecek olan da Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve devletler aleyhine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvuruluyor. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’ne aykırı davranılıp davranılmadığı konusunda bir karar veriyor.

Türkiye’nin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’ne dair serüveninin otuz beş yıllık bir geçmişi var. Bu otuz beş yıllık süre derken bu yargılama yetkisini tanıdığı süreden bahsediyorum; yoksa, sözleşmeyi imzaladığı süre daha eski, yargı yetkisini otuz beş yıldır tanımış durumda. Bu otuz beş yıllık sürenin başında, 90’lı yıllarda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Türkiye’ye bakış açısında çok olumsuz bir yön vardı. Nasıldı bu olumsuz yön? Türkiye’de etkin iç hukuk olmadığını söylüyordu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi OHAL bölgesinde. Yani “Olağanüstü hâl bölgesinde herhangi bir yurttaş temel hak ve özgürlükleri ihlal edildiğinde, bir mahkemeye başvurduğunda sonuç alamaz, doğrudan bana başvurabilir. Etkin iç hukuk yolunu tüketmesine gerek yok.” diyordu. Bu süre içerisinde bunun biraz aşıldığını söyleyebiliriz ama şimdi Türkiye çok daha kötü durumda. Onun nedenini de size anlatacağım. Nedeni şu: Türkiye şu anda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını uygulamayan ülke. Peki, Türkiye dışında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını uygulamayan ülkeler var mı? Var, bunlar Rusya ve Azerbaycan. Rusya’nın durumu malum, zaten Avrupa Komisyonu ile ilişkilerini kesmek üzere ve Avrupa Komisyonu kararlarını neredeyse tanımıyor. Diğer ülke Azerbaycan, 2017 yılında Mammadov’la ilgili bir kararı uygulamamıştı. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin yaptırım kararlarından sonra, 2018 yılında Mammadov’u tahliye ettiler ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarını o günden bugüne yerine getiriyorlar.

Dolayısıyla şu anda Avrupa Komisyonu üyesi olup, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin yargılama yetkisini kabul etmiş olup Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını uygulamayan tek ülke Türkiye ve bunu da başaran Adalet ve Kalkınma Partisi Hükûmeti. 1990’lı yıllarda, o en kötü yıllarda bile, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin “Türkiye’de etkin iç hukuk yolu yoktur.” dediği yıllarda bile Türkiye Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarını uyguluyordu veya uygulamaya çalışıyordu ama şimdi Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını uygulamayan tek ülke konumundadır Türkiye.

Şimdi, bu o kadar önemli bir mesele ki -yani şöyle sanılmasın- “Ya ne olmuş 3 tane mahkeme kararını uygulamadık diye? Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi yüzlerce karar veriyor ve biz bunların içerisinde sadece birkaç tanesini uygulamadık.” denilebilir, böyle söylenebilir ama önce şunu unutmamak gerekir: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin en fazla ihlal kararı verdiği ülkelerin neredeyse başında geliyor Türkiye yine Rusya’yla birlikte. Yani siz “Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’ni uygulamıyorsunuz, sözleşmeye saygı duymuyorsunuz, sözleşmeye aykırı fiiller içerisindesiniz.” diye en çok karar verdiği ülkelerin başında geliyor. Bu yetmiyor, bir de Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarını tanımıyor.

Türkiye yalnız Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını tanımayan, uygulamayan bir ülke değil aslında. Ya, bu o kadar ciddi bir sorun ki sadece birkaç tane karardan bahsetmiyoruz çünkü Türkiye'de Anayasa Mahkemesi kararları da uygulanmıyor. Hatta ben size daha fazlasını söyleyeyim, Türkiye'de mahkeme kararlarının bile önemli bir bölümü uygulanmıyor ya da uygulanmış gibi yapıp uygulanmaması için her yön deniyor. İdari yargıdan size bir örnek vereyim: Bir vatandaş, bir sendika, bir kurum bir tane genelgenin hukuka aykırı olduğunu iddia etti; ve iptali için dava açtı, o genelgeyi idari yargı iptal etti. Anında Adalet ve Kalkınma Partisi o genelgenin üzerinde -mevzuat hükmü hangisiyse- bir düzenleme yapıp o mahkeme kararını hiçleştiriyor yönetmelik değişikliğiyle. Diyelim ki Danıştaya başvurdu birisi, o yönetmeliğin iptalini istedi. Hemen bir kanun değişikliği yapıyor Adalet ve Kalkınma Partisi ve o yönetmelikle ilgili olarak verilmiş kararın ortadan kaldırılması için bir işlem yapıyor. Veya bir ÇED raporu düşünün, bir mahkeme bir ÇED kararını iptal etti. Küçük rötüş değişiklikleriyle o mahkeme kararının boşa çıkarılması için her şey yapılıyor. Yani sadece Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları değil, sadece Anayasa Mahkemesi kararları değil, Türkiye'de artık yargı kararları da uygulanmıyor; yargı kararlarının boşa çıkarılması için her işlem yapılıyor, Türkiye'de maalesef genel durum budur.

Yıllar önce Türkiye Barolar Birliğinin düzenlediği bir uluslararası sempozyum vardı, sanırım Bilkent Oteldeydi, Bilkent Üniversitesi kampüsüne yakın bir yerde; idari yargıyla ilgili bir oturuma katılmıştım. Panelistlere panelin sonunda sorular soruldu. Bir meslektaşımız, bir avukat arkadaşımız panelistlerden birisine -Alman bir akademisyendi- sordu: "Almanya'da eğer bir mahkeme kararı uygulanmazsa ne yapıyorsunuz?" Konuşmacı anlamadı, tekrar ettirdi, hani "Ben anlamadım." dedi. Soruyu soran kişi bir daha sordu, dedi ki: "Mahkeme kararını uygulamazsa idare, ne yapıyorsunuz?" Anlamayınca, bir daha tekrar etti "Ya, işte, mahkeme kararını idare uygulamazsa ne yaparsınız?" dedi. "Yani nasıl bir mahkeme kararı uygulanmaz?" dedi. Bir mahkeme kararı nasıl uygulamaz, bunu kavrayamadı. İşte, Türkiye öyle bir ülke. Yargı kararlarının uygulanmaması Türkiye açısından olağan ve emin olun, yargı kararlarının uygulanmamasını, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının uygulanmamasını, Anayasa Mahkemesi kararlarının uygulanmamasını bu ülkenin siyasi aktörleri savunuyor. Ya, savunuyorlar bunu! Hani sadece susabilirsiniz, bunu eleştirebilirsiniz, bu anlaşılır bir şey. Çıkıp herkes Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının uygulanmamasını savunuyor. Anayasa Mahkemesinin kararlarını boşa çıkarmak için Yargıtayın bir tane dairesi çıkıp bambaşka bir karar veriyor. Türkiye'de hukuk sistemi işte böyle içinden çıkılmaz bir hâle sokulmuş durumda.

Şimdi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine ve sözleşmesine dönecek olursak, daha büyük bir talihsizlik var, burada çokça tartıştık bunu. Bakın, Türkiye sadece Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını uygulamayan bir ülke değil, aynı zamanda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi sadece Türkiye'yle ilgili 17'nci maddenin ihlali yönünde karar verdi yani "Türkiye'de mahkemeler hukuksal değil siyasi kararlar veriyor. Yargı yetkisini Hükümet, devlet kötüye kullanıyor." dedi; 17'nci madde ihlalleri. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kurulduğu günden bugüne 17'nci maddenin ihlali yönünde karar verilmiş davalar -tek ülke Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti aleyhine açılmış davalardır; hem Osman Kavala başvurusunda bu kararı verdi hem de Demirtaş başvurusunda 17'nci maddenin ihlal edildiğine karar verdi.

Şimdi, AİHM'i çok eleştiriyorsunuz "Siyasi kararlar veriyor." falan diyenleriniz de var, özellikle iktidar cenahında ama unutmayın, Türkiye'de, sonuç alamadığı dönemde, partinizin kurucuları, en önemli aktörleri, Cumhurbaşkanları -son 2 Cumhurbaşkanı da zamanında iç hukukta sonuç alamadığı için- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvurmuştu, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinden adalet istemişti. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinden o gün adalet istendiğinde nasıl karşı çıkılmadıysa, doğru yapıldıysa bugün de insanların Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvurmasına, Türkiye'de bulamadığı adaleti orada aramasına saygı duymak gerekir.

Şimdi, iki tane karar var. Yani -biraz önce de söyledim- hangi konularda ihlal kararı verdi ve bu kararlar uygulanmadı? 2 tane önemli karar var; bir tanesi Kavala'yla ilgili verilmiş karar, biri de Demirtaş kararı. Şimdi, bu 2 kararın uygulanmamasının nedeninin siyasi olmadığını kim söyleyebilir? Adalet ve Kalkınma Partisi adına söz kuran, siyaset üreten, bu partinin Genel Başkanı dâhil olmak üzere, meydan meydan dolaşıp Gezi'yi propaganda malzemesi yapmadı mı? Hâlâ Gezi üzerinden bir siyaset yürütmüyor mu? Meydan meydan dolaşıp, televizyon televizyon, kanal kanal dolaşıp Kobani davası üzerinden siyaset yürütmeyi mi bu siyasi iktidar? Yürüttü. Bunu bir kampanyaya çevirdi yani bu yargılamanın kendisini hem bir kampanyaya çevirdi hem de haksız olduğunu Anayasa Mahkemesi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ortaya koyduktan sonra da maalesef bu kararların gereğini yerine getirmediler.

Son olarak bir şey daha söylemek istiyorum, daha sonra bitireceğim. Şimdi, Kobani davası önemli bir davaydı, geçen hafta boyunca arkadaşlarımız çokça tartıştı ama bu yargılama ile ilgili ben size 3 tane önemli konuyu söyleyeyim. Bakın, Türkiye özel yetkili mahkemeleri çok gördü; istiklal mahkemelerini gördü, sıkıyönetim mahkemelerini gördü, devlet güvenlik mahkemelerini gördü, CMK 250'nci maddeyle görevli özel yetkili mahkemeleri gördü, TMK 10'uncu maddeyle görevli özel yetkili mahkemeleri gördü ama AKP'ye kadar özel yetkili heyet yoktu. Sadece bir dosyaya bakan heyetler var şu anda Türkiye'de. Bir mahkeme düşünün, 22. Ağır Ceza Mahkemesi, bu 22. Ağır Ceza Mahkemesinin 2 tane heyeti var. Bir tane heyet o mahkemede ki diğer bütün dosyalara bakıyor; 50 dosya, 100 dosya, 500 dosya, bin dosya, neyse. Bir heyet sadece bir dosyaya bakıyor. Bir dosyaya bakmakla görevli özel heyet Adalet ve Kalkınma Partisi hükümetleri döneminde kurulmuştur ve bu özel heyet sadece bu davada karar versin diye görevlendirilmiş heyet. Önce Fetullahçılar aleyhine açtıkları davalarda kullandılar, daha sonra Kobani gibi birkaç davada daha Adalet ve Kalkınma Partisi özel yetkili heyet kurdu. Bu özel yetkili heyetlerin özel olduğunu biz zaman içerisinde gördük; mesela, Kobani kumpas davasında. O heyetin başındaki zat bir çete lideri çıktı "Ata Dedeler" diye bir tane çete varmış ve bu çetenin liderlerinden birisiymiş özel yetkili heyetin başındaki mahkeme başkanı. Ama bunun yaptığı hiçbir işlemle ilgili daha sonra olumsuz bir karar verilmedi. Yani bu mahkeme heyetinin, bu başkanın yaptığı bütün işlemlere hukuksal değer atfedildi ama onun çete lideri olduğu daha sonra ortaya çıktı, çete liderlerinden birisi olduğu ortaya çıktı, ev hapsi verildi ve daha sonra emekliye ayrılacak zorunda kaldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tiryaki, lütfen tamamlayın.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Devamlı) – Bitiyorum Sayın Başkan.

Özel yetkili savcı görevlendirildi Kobani davası için. Bakın, bir savcı görevlendirildi normal seyrinde yürüyen bir soruşturmada. Bu savcının tayini çıktı İzmir'e -Ankara'da görevli olan savcı- bir yıl boyunca gitmedi, odasını boşaltmadı ve bir yılın sonunda, neredeyse bir yıl sonra o atama kararı iptal edildi. Özel yetkili savcıydı çünkü bunun için görevlendirilmiş bir savcıydı. Bütün Kobani olayları yüzünden denildi ya "Bu kadar kişi öldü, şu kadar mal mülk yakıldı." falan filan, bir sürü propaganda yapıldı âlâyıvalalarla. Tek bir ceza verilemedi bu dosyada, biliyor musunuz Kobani dosyasında? Arkadaşlarımız sonunda neyle suçlandılar? Kobani olaylarının hiçbirisi suçlanmadılar, sadece ve sadece onlara "Siz bölücüsünüz." denildi; vatanın bölünmez bütünlüğü aleyhine faaliyette bulunmuş arkadaşlarımız. Ne oldu Kobani olayları? Nerede olaylar? Nerede onlar için açılan dava? Koca bir boş, koca bir boş sayfa; sıfır. Onunla ilgili hiçbir karar veremedi mahkeme. Neden? Elleri hiçbir delil yoktu.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Tiryaki, teşekkür ediyorum.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına ikinci söz talebi Muş Milletvekili Sezai Temelli'ye ait.

Sayın Temelli, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SEZAI TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, boş bir Kobani davası, boş bir Gezi davası. Böyle boş davalara neden ihtiyaç duyuluyor? Çünkü bu düzeni sürdürmek için, bu düzenin çürümüşlüğüne rağmen iktidarı ayakta tutmak için. Bu düzeni çürüten nedir? Bu düzeni çürüten şeylerin başında da tabii ki ekonomik kriz gelmektedir. Bu hafta, biliyorsunuz, bir yasa geçti Meclisten, bu yasaya göre Dışişleri Bakanlığının teşkilatı güçlendirilecek. Nasıl? Vakıf eliyle. Plan ve Bütçe Komisyonunda da kripto yasası görüşüldü. Bu yasanın da dayandığı en temel şey: “İşte, kara paranın aklanmasına engel olalım.” Kimin kara parası? IŞİD’in kara parası. IŞİD’e karşı mücadele edenler cezaevinde, o boş davayla orada tutuluyorlar fakat IŞİD kara parasını burada aklamış. Burada akladığı için Türkiye gri listede, bu gri listeden çıkabilmek için de işte, Plan ve Bütçe Komisyonundaki teklif görüşüldü. Şu anda uluslararası sözleşmeleri konuşuyoruz. Bunlardan biri Rusya’yla kara yolu taşımacılığı, bir tanesi Bosna Hersek’le altyapı inşaatları, diğeri eş güdüm ofisi ve uluslararası deniz seyir meselesi.

Bütün bunların tabii ki dayandığı zemin, finans yani paranın izini sürmek lazım. Paranın izini sürmeye başladığınızda sizi 2001 yılına götürmek istiyorum. 2001 yılında Türkiye çok büyük bir mali kriz, çok ciddi bir kriz yaşadı ve gerçekten büyük bir çöküntüye gitti. Siz 2002 yılından sonra iktidara geldiğinizde, AKP olarak, sürekli olarak, 2001 yılına giden bu süreç üzerinden bir değerlendirme yaptınız ve dediniz ki: “Türkiye ekonomisi öyle bir yere sürüklendi ki bu dolarizasyon oranı yüzde 55'lere geldi, dolayısıyla sıcak parayla bu çark dönmez; yabancı sermaye yatırımları, sabit sermaye yatırımları gelmeli, ekonomide ciddi tedbirler alınmalı, mali disipline gidilmeli.” Şimdi, bunları söyleyerek yola çıktınız. Sizin o “ekonomideki ciddi tedbirler” dediğiniz şey aslında daha çok borçlanmaydı, yabancı sabit sermaye yatırımı adına bankaları satmaktı yabancı şirketlere, sigorta şirketlerini satmaktı ve özelleştirmeydi. O dönem yaklaşık 66 milyar dolarlık özelleştirme yaptınız ve devasa borçlandınız. Sıcak paradan kaçtınız ama soğuk para da sizi krize sürüklemeye devam etti. Döndünüz dolaştınız, geldiniz, son birkaç yılda ülkeyi çok ciddi bir krize sürüklediniz. Şimdi, buradan çıkmak adına, 2001’de eleştirdiğiniz yönetime başvuruyorsunuz. Durum bu kadar vahim.

Şimdi ne yapıyorsunuz? Mehmet Şimşek, Hazine ve Maliye Bakanı, şimdi, kur korumalı mevduattan çıkmanın yolu olarak “carry trade” denen bir meseleyi tekrardan önümüze getirdi yani sıcak para akışını. Kur korumalı mevduatla yüzde 57 olan dolarizasyon yüzde 56’ya düşmüş. Bununla kaçta düşer bilmiyoruz ama çok ciddi bir sıkıntının içinde olduğunu herkes biliyor. Şimdi sıcak para gelecek, sıcak parayla bir süre idare edilecek; sonra 2001 krizinden çok daha vahim bir yere ülke sürüklenecek. Ülke bu vahim yere sürüklenirken Kobani kumpas davası devam edecek; işte bir ek iddianame daha geldi, 5 arkadaşımız hakkında o boş davaya bağlı bir boş yargılama daha devam edecek. Ülke ekonomik krize sürüklenirken Kürt düşmanlığı yine şaha kalkacak; ülke ekonomik krize sürüklenirken yani başımızda belki de ülke sınırlarının güvenliğini sağlayacak olan Rojava’ya “teröristan” denecek ama krize sürüklenmekten kendinizi alıkoyamayacaksınız. Neden? çünkü sıcak para yakar; finans sermayenin belki de en önemli tuzağı.

Bir örnek: 1 milyon dolarınız var, Amerika’da yatırırsanız 40 bin dolar faiz alırsınız en iyi koşullarda. Türkiye’ye getirirseniz Merkez Bankasının bütün hesapları tutsa 140 bin dolar alıyorsunuz, havadan 100 bin dolar yani yüzde 10 ekstra fonlama. Ben buradan herkese sesleniyorum: Gidin, Amerika’da bir bankaya 1 milyon dolar borçlanın, gelin, burada Mehmet Şimşek’e satın parayı; Mehmet Şimşek bu paraya ekstra yüzde 10 veriyor. Böyle bir fonlama dünyanın hiçbir yerinde yok, o yüzden dünyanın en kötü ekonomileri arasında Türkiye. Neden? Çünkü denize düştü, halata sarılmak yerine yılanı sarılıyor; siyasette nasıl hata yapıyorsanız ekonomide de aynı hatayı yapıyorsunuz. Dolayısıyla bu yılan sizi boğar, buradan kurtulamazsınız. Buradan çıkmanın yolu bu sıcak para çılgınlığından kurtulmanızla mümkün. Bunu nasıl yapacaksınız? Bunu yapmanın yolu her şeyden önce bu IMF aklından, bu finans sermaye aklından kurtulmanızla mümkün. Bu akıldan kurtulmak istemiyorsunuz çünkü finans sermayenin aslında sözcüsü olan sermaye dostlarıyla yol yürüyorsunuz. Çok doğal çünkü sermayenin partisidir; halkın, toplumun, emekçinin partisi değilsiniz, olsanız yapacağınız şey basit. Bakın, perşembenin gelişi çarşambadan belli. Bunu biz biliyoruz da siz bilmiyor musunuz? Biliyorsunuz ama siz aslında şimdi buradan çıkışın yolunun siyasi krizi de beraber çözmek olduğunu farkında değilsiniz. Siz sanıyorsunuz ki ekonomiyi kurtarırsak bu düzen böyle devam eder. Hayır, ekonomik ve siyasi krizi birlikte çözmek zorundasınız. Siyasi krizi çözmenin yolu Türkiye’nin demokratikleşmesidir. Siyasi krizi çözmenin yolu Türkiye’nin Kürt meselesini demokratik bir çözüme kavuşturmasıdır. Siyasi krizi çözmenin yolu Türkiye’nin komşularıyla bir barış sınırı yaratmasıdır. Bunu yapabildiği ölçüde Türkiye’nin ekonomisi düzelir çünkü Türkiye ekonomisini krize sürükleyen aslında bütçesidir.

Bütçenin çok büyük bir kısmı açık, yüzde 25’i açık. Böyle bir bütçe olabilir mi? Olmaz ve bütçedeki en önemli kalemlerden biri faiz ödemeleri; 1,257 milyar lira. Şimdi, peki, bu “carry trade”le bu faiz yükü nereye çıkacak? Çok daha yukarılara çıkacak. Bütçe açığı daha da artacak mı? Artacak. O zaman gelelim can alıcı soruyu soralım ve yanıtını arayalım: Kim ödeyecek, bu faizi kim ödeyecek? Mehmet Şimşek ödemeyecek herhâlde değil mi? Bunu kim ödeyecek? Bunu emekçiler ödeyecek. Bunu kim ödeyecek? Çiftçi ödeyecek, emekliler ödeyecek. Neden? Çünkü ortada bir yük varsa bunu toplumsallaştırmanın yolu bütçedir. Sizin bütçeniz yoksuldan alıyor, zengine veriyor. Nasıl? İşte, bu şekilde borçlanarak. Size kim borç verecek? Emekliler değil herhâlde, emekçiler değil, geçinmiyorlar; size borç verecek olanlar servet sahipleri. Servet sahiplerinden borç alacaksınız, onlara faiz ödeyeceksiniz; sonra, sonra Cumhurbaşkanı çıkıp diyecek ki: “Servet dağılımı bir felaket.” Tabii olur felaket. Nasıl olacak? Servet sahibinden borç alıp onu nemalandırıyorsanız hem de ekstra fonlayarak nemalandırıyorsanız servet uçurumu artar, gelir dağılımı bozulur. Dünyanın en kötü gelir dağılımına sahip ülkesinde yaşıyoruz, gelir dağılımı bu denli bozursa orada toplumsal barış olmaz, toplumsal barış olmazsa siyasi krizi çözemeyiz. Toplumsal barışı sağlamanın yolu, gelir dağılımında adalettir. O zaman ne yapacağız? Bütçeyi düzelteceğiz. Ha bire ek bütçe yapıyorsunuz, bu sene de yapacaksınız; direnmeyin ama doğru dürüst yapın, emekçiden yana yapın, toplumdan yana yapın, yoksuldan yana yapın, o zaman işte, o toplumsal barış belki de bu ekonominin krizini de çözebilir. Ama sizin bu meseleye yaklaşımınız yoksuldan almak, yoksulun hakkına çökmek, emekliyi 10 bin liraya mahkûm etmek, ücretliyi 17.500 liraya mahkûm etmek ve buradan bir çıkış yolu aramak için finans sermayeye bir kez daha sarılmak. Finans sermayeyi fonladığınız sürece bu ülkede savaş da bitmez, kriz de bitmez. O zaman ne yapalım? O zaman barışın bütçesini yapalım. Tasarruf barıştadır, huzur barıştadır; silahlara bu denli para harcamak yerine, bu kadar çok finans sermayeyi fonlamak yerine, aslında yapacağımız şey çok basit; gerçekten, bir disipline ihtiyacımız var ama bu disiplin emekçiyi koruyan, emekliyi koruyan, halkı koruyan bir disiplinle olmalı yoksa IMF’nin dediği mali disiplinle olmaz. IMF neden mali disiplin ister biliyor musunuz? Alacaklarını garantiye almak için yani kemeri sıkmanız için. Şimdi siz yılanı sarıldıkça insanların boğazını sıkacaksınız ama bu böyle gitmez. Bunun böyle gitmeyeceğini siz de biliyorsunuz, aslında kıvraniyorsunuz, getirdiğiniz yasalar bunu bize gösteriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZAI TEMELLİ (Devamla) - Kripto yasası da gösteriyor, işte bütçeniz de gösterdi, işte bu hafta konuştuğumuz yasa da gösterdi. Buradan çıkmanın bir yolu var. Yoksulluğun bu boyutlara ulaştığı bir yerde yoksullukla mücadele programına ihtiyacımız

var, sosyal yoksullukla da mücadele programına ihtiyacımız var. Bunun için nitelikli kamusal sağlık hizmeti, nitelikli kamusal eğitim hizmeti önceliğimiz olmalı. Türkiye'de hem yoksulluk var hem sosyal yoksulluk var ama Türkiye'de yaşadığımız krizler, bu siyasi kriz, bu toplumsal kriz ancak ve ancak bir barışla mümkün olabilir. O yüzden "barış için bütçe" diyoruz "emekçi için bütçe" diyoruz ve bu tür uygulamalara son vermek için de tüm toplumu adaletten yana tavır almaya, dayanışmaya, Kobani özelinde dayanışmaya bir kez daha buradan davet ediyoruz.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Temelli.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına son söz Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'e ait.

Sayın Eren, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SERHAT EREN (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin en mutsuz şehri olan Diyarbakır kentinin sorunları hakkında konuşmak istiyorum. Yanlış anlaşılmasın, bu tespit bana ait değil tabii ki, TÜİK tarafından her yıl yapılan Yaşam Memnuniyeti Araştırması sonucuna göre son iki yıldır Diyarbakır Türkiye'nin en mutsuz kenti olarak tespit edilmiş durumda. Peki, neden mutsuz Diyarbakır halkı? Kuşkusuz Kürt sorununda çözümsüzlük, adaletsizlik, baskılar bu mutsuzluğun ana kaynağı olmakla birlikte Diyarbakır halkı gün geçtikçe yoksullaşıyor. Bakın, sabah beşte 1 kilo ucuz et almak için saatlerce sırada bekleyen yurttaşlarımız var. Tanınmamak için havanın kararmasını bekleyip çöpte yiyecek toplamaya çalışan amcalarımızın, nenelerimizin sayısı gün geçtikçe artıyor. Yüksek enflasyon ve gıda fiyatlarındaki artıştan dolayı insanlar temel gıdaları sofralarında bulamaz hâle gelmiş durumdadır. Çiftçilerimiz gübre, tohum ve mazot fiyatlarındaki artışlardan dolayı borç batağına girmiş durumdadır. Birçok hane elektrik ve doğal gaz faturalarını ödeyemez hâle gelmiş durumda. Gidecek ve barınacak başka bir yeri olmadığı için Diyarbakır'da insanlar ağır hasarlı binalarda yaşamak zorunda kalıyor. Deprem sonrasında artan fahiş kiralardan dolayı ailelerimiz tır dorselerinde ve çadırlarda yaşamak zorunda bırakılıyor. Birçok ailemiz çocuklarını okula gönderirken okul masraflarını dahi ödeyemez hâle getirilmiş durumda. Öğretim harcını yatıramadığı için eğitimine ara veren gençlerimiz, 10 bin liraya geçinmek zorunda kalan geçinemeyen emeklilerimiz var. Borcunu ödeyemediği için elektriği kesilen Ayşe teyze, "Çocuklarım mum ışığında ders çalışmak zorunda kalıyor." diye gözyaşlarını tutamıyor, birilerinin vicdanı sızlamıyor tabii ki. Birçok ilçe ve köy kışın soğukunda, yazın kavurucu sıcakta elektriksiz, hijyensiz, sağlıksız ortamlarda yaşamak zorunda kalıyor. Elektrik kesintileri sadece lambayı değil umutları da söndürüyor.

Escobar'a, Kolombiyalı uyuşturucu tacirlerine rahmet okutacak bir şekilde Diyarbakır'da parklarda, okulların önünde uyuşturucu tacirleri cirit atıyor. Diyarbakır'da uyuşturucu kullanma yaşı 9 yaşın altına inmiş durumda. Bu kentte yaşayan insanlar nasıl mutlu olabilir? Bu kentte yaşayan insanlar nasıl kendilerini güvende hissedebilir?

Değerli milletvekilleri, bu sorunlar yetmezmiş gibi şimdi de kentimiz deprem bölgesinden çıkarılmış durumda. Esnafımızın çekmiş olduğu kredilerin faizleri bundan dolayı artırdı. Bakın, Diyarbakır halkının acısını, kayıplarını ve yaşadığı zorlukları görmezden gelmek nasıl bir adalet anlayışıdır? 6 Şubat depremi sonrasında Diyarbakır'da tam 2.082 iş yeri yıkıldı, 411 kişi yaşamını yitirdi; 3.252'si ağır hasarlı, 1.828'i orta hasarlı, 30 binin üzerinde az hasarlı bina olmasına rağmen nasıl olur da Diyarbakır deprem bölgesinden çıkarılır? Daha ne olmasını bekliyordunuz? Diyarbakır esnafımızın feryadını duyun, Diyarbakır'ı yeniden deprem bölgesi ilan edin ve esnafımızı bu faiz yükünden kurtarın.

Değerli milletvekilleri, yalnızca Diyarbakır'a değil bölgenin birçok kentine hizmet veren kamu hastanelerinde radyoterapi cihazları ve radyasyon onkolojisi uzmanı sayısının yetersizliği büyük bir sorun olarak karşımızda duruyor. Işın tedavisi gibi hayati öneme sahip hizmetler sadece tek bir kamu hastanesinde verilebiliyor. Hastane önlerinde oluşan uzun kuyruklar, randevu sistemindeki aksaklıklar, eski ve yetersiz tıbbi cihazlar... Tabii, sorunlar saymakla da bitmiyor.

Son olarak, Diyarbakır'da yaşanan ekolojik kısımlara ilişkin bir iki şey söylemek istiyorum. Kentimizde bir taraftan Şenyayla'da, bir taraftan Lice'de orman kısımları yaşanırken diğer yandan, Dicle Nehri başta olmak üzere birçok nehir ve akarsu kirleniyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Eren, lütfen tamamlayın.

SERHAT EREN (Devamla) – Bakın, bu fotoğraflar Şenyayla bölgesine ait; üç yıl önceki hâli bu, üç yıl sonraki hâli bu. Buradan vicdan çıkar mı, kimin vicdanı buna el verir? Şeyi anladık, adaletten, vicdandan tamamen uzaklaşmış iktidar bir yana ama muhalefetin de buna kayıtsız kalması kabul edilemez bizler açısından. Fotoğrafı bir kez daha gösteriyorum; bakın, orman katliamı yapılıyor, üç yıl sonraki hâli bu.

Bütün bunlar Diyarbakır halkına yapılan bir ayrımcılıktır; bu, ayrımcılığa daha ne kadar Diyarbakır halkı katlanacak? Bu ayrımcılığa en kısa süre içerisinde son verilmesini talep ediyoruz.

Saygılarımla. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Eren.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun söz taleplerini karşılayacağım.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ilk söz, Ankara Milletvekili Semra Dinçer'e ait.

Sayın Dinçer, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SEMRA DİNÇER (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Geçen konuşmamda Hans ile Hasan'ın hikâyesini anlatmıştım, yeni bir Hans ile Hasan hikâyesi için kürsüdeyim sayın seyirciler. AKP sıralarına "sayın seyirciler" diyorum çünkü siz izlemekten başka hiçbir şey yapmıyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, değerli AKP'li milletvekilleri; gözünüz aydın olsun, bizim Hasan en sonunda Almanya'ya göç etti. Neden göç etti biliyor musunuz? Hasanlar öğretmender, atanmadılar; doktordular, şiddete uğradılar; çiftçiydiler, üretmediler; esnaftılar, kepenk kapattılar; öğrenciydiler, şenlikleri iptal oldu, iş bulamadılar, emekli anne-babasına yük olmak zorunda kaldılar; üniversite mezunuydular ama garson olmaya, kasiyer olmaya, kurye olmaya mahkûm edildiler; iş bulsalar da açlık sınırının altında kalan 17 bin liralık asgari ücrete tabi oldular.

Peki, sadece bununla mı sınırlı kaldı Hasanların hikâyesi? Hastanede randevu bulamadılar, içinde bulundukları çaresizliğe isyan ederek sosyal medyada paylaşım yaptıkları için gözaltına alındılar, yoksulluk nedeniyle aile kuramadılar, çocuk sahibi olamadılar, tatile gidemediler, bunalıma girip intihar ettiler; işte, bu nedenlerden dolayı Hasanlar göç ediyorlar.

Şimdi, size benim de tanıdığım bir Hasan'dan bahsedeceğim. Bizim Hasan makine mühendisiydi, Türkiye'de beyaz eşya üreten büyük bir firmada çalışıyordu, en sonunda ülkemizdeki ekonomik zorluklardan dolayı Hasan Almanya'ya göç etti. Peki, Hasan Almanya'da neyi gördü biliyor musunuz? Türkiye'de üretiminde çalıştığı ve toplam tutarı en az 60 bin lira olan buzdolabının, çamaşır makinesinin ve bulaşık makinesinin Almanya'da Türkiye'den daha ucuza satıldığını gördü. Mesela, Türkiye'de kendi çalıştığı fabrikada üretilen buzdolabı 25 bin TL'ye satılırken aynı ürünün Almanya'da 350 avroya yani 12 bin liraya satıldığını gördü. Hasan Türkiye'de 33 bin TL maaş alırken Almanya'da 3 bin avroyla işe başladı. Türkiye'deki maaşıyla bu beyaz eşyalardan bir tanesini bile zor alırken Almanya'daki maaşının üçte 1'iyle bu eşyaların tamamını aldı, hem de bir model üstünü aldı.

Peki, başka ne oldu biliyor musunuz? Türkiye'de Hasan çok pahalı diye taksiye binmeye bile çekinirken "Tasarruf tedbirleri yapalım." deyip Hans'ın ürettiği aracı kullanan bakanlara layık güzel de bir araba aldı; artık bizim Hasan da bakanlar gibi kurulup keyfini sürebiliyor. Hasan artık ekonomik ve psikolojik olarak çok rahat, insan onuruna yaraşır ve standartlarına sahip ve geleceğe güvenle bakıyor. Artık Hasan Almanya'da Hans'ın standartlarına ulaştığı için aile kurup çocuk sahibi olma planları bile yapmaya başladı.

Değerli milletvekilleri, şimdi dönüp Türkiye'ye bakalım. TÜİK doğum hızının 1,51'e kadar gerilediğini açıkladı; bu, OECD rakamlarının ortalamasının bile altında. Her fırsatta "3 çocuk yapın." diyen Cumhurbaşkanı doğum oranlarının gerilemesini de bir felaket olarak tanımlamış. Şimdi, sormak lazım: Türkiye'deki Hasan neden 3 çocuk yapsın? Çocuğu et, süt, yumurta yiyemesin, yetersiz beslensin diye mi? Çocuğu harçlıksız okula gidip bir simit dahi alamasın diye mi? Çocuğu hastalandığında hastaneden randevu alamasın diye mi? Çocuğunu işe sokmak için torpil arasın diye mi? Çocuğu açlık sınırının altında bir maaşla yaşamaya mahkûm edilsin diye mi? Çocuğu tacize uğrasın ya da cinayete kurban gitsin diye mi? Ya da yurt bulamadığı için cemaat yurtlarına mahkûm olsun diye mi? Hasan bunlar için mi çocuk yapsın?

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanı doğum oranlarının düşmesini varoluşsal tehdit olarak görüyormuş. Varoluşsal tehdidi arıyorsanız kendinize bir bakın. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Dinçer, lütfen tamamlayın.

SEMRA DİNÇER (Devamla) – Bu karanlık tabloyu yaratan sizlersiniz. AKP bu ülkenin varoluşsal tehditidir, AKP bu ülke için bir felakettir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Dinçer.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ikinci söz, Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı'ya ait.

Sayın Yıldızlı, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bugünkü konuşmamı öğretmenlerimiz üzerine yapacağım. Yaklaşık yirmi iki yıllık iktidarınızda en çok ne de başarısız oldunuz diye düşünsek birçok şey gelir aklımıza ama en çok başarısız olduğunuz nokta eğitim; 9 bakan eskittiniz, sayısız sistem değiştirdiniz, ne öğretmeni mutlu ettiniz ne öğrenciyi mutlu ettiniz. Eğitim, iktidarınızın en zayıf karnesi.

Her seçim öncesi verilen vaatler her seçim sonrasında olduğu gibi unutuldu; atanacak öğretmen sayısı beklentinin çok altında kaldı. Branşlara göre atama sayıları adaletten çok uzakta olmuş, söz verilen mülakat kaldırma hususu gündeminize dahi gelmemiştir.

Özel sektör öğretmenleri açıklamalar yapıyor, sendikal haklarını kullanmaya çalışıyor, Meclise geliyor, mitingler düzenliyor ama sizlere bir türlü seslerini duyuramıyorlar. Benim sesim gür, buradan özel okul öğretmenlerinin sesini sizlere duyurmak istiyorum. Yaklaşık bir haftadır ülkemizin çeşitli yerlerinde, parklarda, Millî Eğitim Bakanlığının önünde öğretmenlerimiz nöbet tutuyor, haklarını savunuyor. Dün 12 öğretmenimiz Millî Eğitim Bakanlığı önünde gözaltına alındı, neyse ki bugün serbest bırakıldı. Ne istiyordu öğretmenlerimiz? Haklarını arıyordu. Taş mı atmış, ne yapmıştı ki öğretmenlerimiz gözaltına alındı? Evlatlarımızı emanet ettiğimiz öğretmenlerimize karşı yapılan bu tavır hep birlikte kınamamız gerekiyor.

Özel sektör öğretmenlerinin sözleşmeleri bir yıl olması gerekirken özel okullarda, özellikle kurslar ve dershanelerde bunlarla on aylık sözleşmeler imzalanıyor. İşe iade hakları yok, kıdem tazminatı hakları yok. Şu anda ülkemizdeki hiçbir özel okul öğretmeni ek ders ücreti alamıyor. Özel okul öğretmenlerinin mağduriyeti için kritik olan yıl 2014 yılıdır. "Özel sektörde çalışan öğretmen kamuda çalışan öğretmenle eşit ücret alır." ibaresini 2014 yılında 5580 sayılı Kanun'dan çıkardılar. Bunu çıkaran mucit kim? Şimdiki Millî Eğitim Bakanı. Bu ibarenin kaldırılmasıyla birlikte özel okul öğretmenleri patronların eline bırakılmış oldu. Özel okul öğretmenlerinin bir yıllık sözleşmeleri mayıs, haziran aylarında yapıldığı zaman enflasyona da yenik düşürüldü.

Patronların insafına terk edilen özel sektör öğretmenleri, haklarını geri kazanabilmek için yaklaşık üç yıl önce sendika kurdular, 15 bine yakın üyeleri var. 4,5 milyon çalışanın bağlı olduğu 10 no.lu torba iş kolunda sayıdıkları için toplu sözleşme hakkına sahip olamıyorlar. Çocuklarımızı emanet ettiğimiz öğretmenlerimiz maalesef patronların eline bırakılmış oluyor. Patronlar da ne yapıyor? Öğretmenlerimizin hakkını vereceklerine, gidiyorlar yurt dışından ne getiriyorlar? Yönetim kurulu üyesi oldukları takımlara yurt dışından teknik direktör getiriyorlar. Yahu, oraya teknik direktör getireceğine pırl pırl öğretmenlerimizin hakkını versene. (CHP sıralarından alkışlar) Gerçekten bu kadar zor mu bu talepler? Öğretmenlerimizin hakkı olan taban maaşı vermeliyiz, bu konu çok önemli. Ek ders ödemesi alamıyorlar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yıldızlı, lütfen tamamlayın.

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan, toparlıyorum.

Birçok haktan mahrumlar, kıdem tazminatı hakkından mahrumlar, ek ders ücreti alamıyorlar ve devlet okullarındaki öğretmenlerimizle eşit haklara sahip olmalarını hep birlikte sağlamamız gerekiyor.

Konuşmamı Gazi Mustafa Kemal Başöğretmenimizin bir sözüyle tamamlamak istiyorum: "Ordularımızın kazandığı zafer sizin eğitim ordularınız için yol açtı, gerçek zaferi siz öğretmenler kazanacaksınız. Bunu başaracağınızdan kuşku yoktur. Sarsılmaz bir inançla ben ve arkadaşlarım sizi gözeteceğiz, sizin karşılaştığınız tüm engelleri kıracağız." Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün dediği gibi, öğretmenlerimizin yanında olacağız, her türlü direnişine sahip çıkacağız. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Yıldızlı, teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına üçüncü söz, Ankara Milletvekili Okan Konuralp'a aittir.

Sayın Konuralp, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA OKAN KONURALP (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizlerin huzurunuzda iktidar partisine sormak istiyorum: Muhalefetin araştırma önermelerini neden kabul etmiyorsunuz ya da araştırma önermelerinin hiç olmazsa bazılarını neden kabul etmiyorsunuz? Denetlenebilir olmaktan, şeffaflıktan, hesap verilebilir olmaktan neden bu kadar uzaksınız?

Bence bunlar kadar önemli olan bir başka konu daha var. Toplumun hiç olmazsa bazı kesimlerinin sorunlarına, dertlerine muhalefetle birlikte kulak kabartmaktan, sorunlara muhalefetle birlikte çözüm üretmekten, çözüm bulmaktan, çözüm aramaktan neden bu kadar uzaksınız? (CHP sıralarından alkışlar)

Bizimle, muhalefetle yeni anayasa yazmaya varsınız. Anayasa masasına oturmamız için neredeyse her türlü daveti yapıyorsunuz. Yani, muhalefetle yeni anayasa yazmaya varsınız, dediğim gibi, Anayasa masasına oturmamız için her şeyi yapıyorsunuz ama örneğin, bugün motokuryelerin yaşadıkları sorunların araştırılmasına ilişkin önergemize "hayır" dediniz. Neden? Ne kaybederdiniz kabul etseydiniz? Kabul etseydiniz ve motokuryelerin çığılığına hep birlikte karşılık vermiş olsaydık güzel olmaz mıydı? Yıldızlarınız mı dökülürdü, karizmanız mı çizilirdi? (CHP sıralarından alkışlar)

Bestesi Timur Selçuk'a ait "Ekonomi Tıkırında" şarkısının sözlerinden esinlenmişcesine her şeyi, her konuyu tıkırında gören bir anlayışınız var. Sizin için her şey yolunda, her şey harika, her şey müthiş, her şey tıkırında. Vurguladığım gibi, örneğin, bugün motokuryelerin sorunlarına ya da araç muayene ücretlerindeki pahalılığın önlenmesine, Gezi sürecinde yaşanan adaletsizliklerin belirlenmesine, siyasi ahlak yasasının çıkarılmamış olmasının sonuçlarına ilişkin araştırma önergelerinden birini bile kabul etmediniz. Buraya gelen tüm hatipleriniz bu 4 konuda da her şey yolunda, her şey tıkırında konuşması yaptı. Nedir bu kendinize bahsettiğiniz eleştirilemez, sorgulanamaz hâlin gerekçesi?

Dediğim gibi, aylardır burada her şey yolunda konuşması dinliyoruz ve her şeye rağmen biz de bazen yüksek sesle, bazen sakın sakın, bazen kızarcı, bazen kızarak, bazen kızdırarak diyoruz ki: Toplumun şu kesimlerinin şöyle şöyle sorunları var. Gelin birlikte araştıralım, gelin birlikte bu sorunları çözelim. Çıkıyorsunuz karşımıza "Sorun yok, her şey tıkırında." Bakın, bu, muhalefetin yararına bir durum aslında. Deriz ki: Biz önerdik, iktidar kabul etmedi. Ama vicdani değil bu arkadaşlar. Bugün motokuryelerin sorunlarının araştırılmasına ilişkin önergemize "hayır" deyince, motokuryelerin sorunları ortadan kalkmış olmuyor ya da katledilen Ata Emre Akman veya Samet Özgül geri dönmüyor. Ancak, önergemizi kabul etmiş olsaydınız hiç olmazsa Emre'nin ve Samet'in annelerinin yüreğindeki acı hafifleyecekti. Sizler bu annelerin yüreğindeki acılara bile kayıtsız kaldınız.

Sizlerin "Her şey yolunda." yaklaşımınıza ilişkin bir anımsatma yapmak istiyorum; anlarsanız ne âlâ ama siz bilirsiniz. 1965 yapımı bir Fransız filmi var, ismi Türkçeye "Protesto" olarak çevrilen bir film. Filmde 50 katlı binadan düşen bir adama dair bir anekdota yer veriliyor. Şöyle ki: Adam her bir kattan geçerken kendisini rahatlatmak için "Buraya kadar her şey yolunda. Buraya kadar her şey yolunda. Buraya kadar her şey yolunda." diye bağıyor. Arkadaşlar, önemli olan düşüş değildir, yere çarpmaktır. Hâliniz 50 katlı binadan düşen adamın hikâyesine benziyor. "Her şey yolunda." diyorsunuz ama yere çarpacaksınız. Bizim araştırma önergemizin bir nedeni de çarpacak olmanıza ilişkin. Biz, sizinle birlikte toplumumuz da yere çarpmasın diye bir mücadele veriyoruz, onların dertlerine derman olmanın çabasıdayız ve her önergemizle sizlere sakince, içtenlikle, açık bir davette bulunuyoruz, kayıtsız kalıyorsunuz. Yere çarpacaksınız, siz bilirsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Konuralp, lütfen tamamlayın.

OKAN KONURALP (Devamla) - Ama size bir tavsiye, hiç olmazsa içinde annelerin evlat acısının bulunduğu, annelerin gözyaşlarının bulunduğu önergeleri, araştırma önergelerimizi kabul edin, bir şey kaybetmiş olmazsınız.

Sayın milletvekilleri, çok uzatmadan değinmek istediğim bir başka konu da köpeklerle ilişkin hazırlanan bu yasa teklifi. Çok uzatmadan şunları vurgulamak istiyorum: Umarım ve umarım "köpeklerin uyutulması" adı altında getirmeye çalıştığınız yasa teklifinden bu hâliyle vazgeçersiniz çünkü köpeklerin uyutulmasından kastınız köpeklerin öldürülmesi. Kendinizce öldürmeyi kibarlaştırıyorsunuz. Oysa bu yasa teklifi kabul edilirse güçlü olanın güçsüz olana istediğini yapabileceği bir kanunla bağdaşmış olacaksınız. Bugün "Zarar veren bunlar." deyip yok etmeye bir başlarsanız asmayalım da besleyelim mi kanununa benzer bir kanunu köpekler için yaşama geçirmiş olacaksınız. Bu sorunu hep birlikte vicdanımızla çözmek zorundayız, öldürerek değil.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Konuralp, teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına üçüncü söz, Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'ya ait.

Sayın Yıldırım Kara, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; saygı ve sevgilerimle hepinizi selamlıyorum.

Depremin üzerinden on beş ay geçti, maalesef deprem illeri, özellikle seçim bölgem Hatay, Adıyaman, Kahramanmaraş ve Malatya'da sorunlar evrilerek devam ediyor. Sosyal, toplumsal ve ekonomik sorunlar ve bu konulardaki ihlaller her geçen gün evriliyor. Hatay'ın, belki de dünyanın en önemli toprakları Amik Ovası ancak Amik Ovası'ndaki buğday üreticisi hasat zamanı geçmiş olmasına rağmen maalesef taban fiyatın açıklanmamış olmasından, teşvik ve yardımlardan yararlanamamasından dolayı âdeta depremin altında kalan esnaf gibi, yurttaş gibi çiftçilerimiz de maalesef çok zor durumlar yaşıyorlar. Vereceğiniz taban fiyatın en az 15 TL olması gerektiğini bugün bir kez daha ifade ediyoruz çünkü önümüzdeki yılın üretim arzını bugün vereceğiniz bu fiyat endeksleyecektir ve ona göre önem taşıyacaktır.

Hatay'da 220 bine yakın yurttaşımız konteyner kentlerde yaşıyor. Ben burada söylemekten gerçekten bıkmam ama iktidarın milletvekillerine -şu an hepsi burada yok- bizi duyun diyoruz. Bakın, 220 bin insanımız konteyner kentlerde yaşıyorlar. Hayat zor, kanalizasyon ve su atıkları deşarj ediliyor yaşam alanlarına. Çarşı esnafı 9 metrekarede yaşam bulmaya çalışıyor, şimdi elektrikler kesilmeye çalışılıyor ve saat takılması yönünde abonelik zorlanıyor. Bu uygulama yanlış. Zaten Ticaret ve Sanayi Bakanlığının KOSGEB marifetiyle esnafa vermesi gereken kredi, bugün de ifade ettim, "450 milyon dolar kredi verdik." diyorsunuz, "Hibe ettik." diyorsunuz, onlarca, yüzlerce esnafın onaylanmış kredileri hesaba intikal etmemiş. Kaynağı bulacaksınız bulun, esnafın daha bekleyecek hâli kalmamış.

31 Martta emeklilerin sizlere verdiği dersi hepiniz biliyorsunuz, sonuçlar bunları teyit eder. Dolayısıyla tasarruf tedbirleri kapsamında Hatay Büyükşehir Belediyesinde yüzlerce insanın işine son verildi. 2.500'e yakın TYP'li işçinin iş akdi sonlandırıldı. İskenderun Belediyesinde daha birkaç hafta önce 180 işçi bir günde kapının önüne konuldu. AK PARTİ iktidarı 31 Martta yapılan muamelenin aynısını ilk seçimde tekrar yaşayacaktır, buradan ifade etmek istiyoruz.

Tarıma destek vermiyorsunuz ama İskenderun LimakPort'ta Nihat Özdemir para kazansın diye angusları İskenderun Limanı'ndan getiriyorsunuz. 2017'den bu yana İskenderun halkı angusların pis kokusuyla, bu rezaletle baş başa. Yıllardır söyledik "Gidin, yerleşim alanlarınız uzağında bir yere, başka bir yere bir liman yapın; gümrük mevzuatınızı, altyapınızı buna göre ayarlayın, getirecekseniz oradan getirin." dedik ama hayvancılığa vermediğinizin teşviki... Gidip angusları İskenderun halkının başına bela ediyorsunuz pis kokusuyla.

Rezerv alan, en önemli konu. Yüzünüze gözünüze bulaştırdığınız rezerv alan ve bizi de içine çekmeye çalıştığınız bu dipsiz kuyu Hatay'da maalesef asla kabul görmüyor. Bakın, Bakan Bey dedi ki: "İşimiz gücümüz yok mu, hasarsız evine gitsin otursun kardeşim." Ancak bugün hasarsız evi olan, az hasarlı evi olan yurttaşlar çok zor durumda çünkü bilmiyorlardı ki evlerinin koordinatının olduğu yerin rezerv alan olacağını. Bakın, kolonu fiberle kaplamış adam ya, çelik konstrüksiyon yapmış, fiberle kaplamış, binlerce liralık güçlendirme yapmış, bir gün bir karar veriyorsunuz pat diye, diyorsunuz ki: "Rezerv alan..." Adamın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yıldırım Kara, lütfen tamamlayın.

NERMİN YILDIRIM KARA (Devamla) – Ne olacak, ne zaman bitecek bu konutlar? Bir mülkiyet hakkının ihlal edildiği ve taşınmazın devrinin hazineye gerçekleşmesi sebebiyle bunun mülkiyet hakkı sorunu olduğunu buradan ifade ediyoruz. Halkın istemediği, Akevler, Odabaşı, Kırıkhan, Cumhuriyet, Samandağ ve Defne halkının istemediği hiçbir uygulamayı buradan istemediğimizi belirtiyoruz. Konutların ne zaman yapılacağı, konutların hangi hukuki dayanak altında yurttaşlarımıza teslim edileceği asla belirli değil. Dolayısıyla bu belirsizlik hâlinin bir an evvel ortadan kaldırılarak hepimizin sağlıklı ve dirençli kentlerde oturabilmesi ve konutlara sahip olabilmesi için bu konudaki çalışmalarınıza hız verin diyorum.

Saygı ve sevgilerimle selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Yıldırım Kara, teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına diğer söz talebi Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'ya ait.

Sayın Arpacı, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ŞEREF ARPACI (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Meclisimizde görüşülen her konu muhakkak çok önemlidir ancak sizlere seçim bölgem olan Denizli'den önemli bir durumu aktarmak istiyorum: Denizli'de Acıpayam ilçemizde Akalan Mahallesi başta olmak üzere, Pınaryazı, Köke ve Aliveren Mahallelerinde dün gece kırk beş dakika süren ve 10 bin dekar alana zarar veren bir dolu yağışı meydana geldi. Tüm çiftçilerimiz ve hemşehrilerimiz bu afet nedeniyle zarar gördü. Yağan dolu yüzeyde 5 santimlik beyaz bir örtüye neden oldu. İlk tepsiilere göre kavun, karpuz ve biber tarlalarında ürünler zayıf oldu, büyük bir zarar meydana geldi, tek bir fide kalmadı, çiftçinin bütün emeği, alın teri yok oldu.

Öncelikle Tarım Bakanı Sayın İbrahim Yumaklı'ya seslenmek istiyorum: Bölgede çok sayıda TARSİM'li olmayan çiftçimiz mevcut. Bu çiftçilerimizi kaderine terk edemeyiz. Onların alın teri bizim için çok kıymetli. Onların zararlarına devletimiz tarafından güvence verilmeli. Üreticimiz yalnız bırakılmamalı, çiftçilerimizin kredi ve sigorta prim borçları derhâl ertelenmeli, fide desteği verilmeli. Bu afeti hızla atlatmak, yaralarımızı sarmak için yapılacak olan yardımların ivedilikle ulaştırılması gerekmektedir. Hükûmeti harekete geçmeye ve devletimizi üreticimize, çiftçimize sahip çıkmaya davet ediyor, Acıpayamlı hemşehrilerimize bir kez daha geçmiş olsun dileklerini iletiyorum.

Değerli arkadaşlar, Denizli'mizin çok önemli bir sorununu daha sizlerle paylaşmak istiyorum. Devlet insanı yaşatırsa vardır. Denizli birinci derece deprem bölgesinde ve son beş yılda 2 ilçemizde de etkileyen depremler meydana geldi. Can kaybı yaşanmadı, çok sayıda bina yıkıldı ve birçok vatandaşımız büyük maddi zarar gördü. Denizli'de deprem olması hâlinde ilk yıkılacak binalar Emniyet Müdürlüğü binası ve Denizli Devlet Hastanesidir. Şu an Emniyet Müdürlüğü binamız boşaltılmış durumda. Kahraman polislerimiz ne yazık ki şehrin birçok yerine dağılmış, ama konteynerde ama başka kamu binalarında, bir odada 4-5 kişi, dağınık bir şekilde, zor şartlarda görev yapmak zorundadır. Buradan Bakanlığa seslenmek istiyorum: Denizli'nin acil olarak Emniyet Müdürlüğü binasına ihtiyacı vardır; Denizli'ye yakışan, uzun yıllar hizmet edecek modern bir binanın ivedilikle yapılması gerekmektedir.

Şiddetli bir deprem olması hâlinde en büyük risk ise halk sağlığının kalbi olan Denizli Devlet Hastanesidir. Bu konuda AKP Hükûmetini defalarca uyardık. Bu uyarılar karşısında Bakanlık sadece bir rapor hazırlamakla yetindi. Hazırlanan rapor gösterdi ki şiddeti yüksek olmayan bir deprem meydana geldiğinde bile binalar yıkılacak durumdadır. Buna karşı hastane tahliye edilmedi, güçlendirme yapıldı. 1970'lerden kalma, 8 bloklu, bin yatak kapasiteli Denizli Devlet Hastanesinin gece nüfusu 2.500 kişi; gün içinde doktorlar, sağlık çalışanları, hastalar ve hasta yakınlarıyla bu sayı 5 bin kişiyi buluyor. Olası bir depremde 5 bin canımızı riske attığımız gibi -Allah korusun- böyle bir felaket yaşanırsa geride kalanlar için sağlık hizmeti verecek, şehrin kalbindeki en büyük kurum yok olacak.

Buradan iktidara sesleniyorum: Denizli vatandaşlarımızın hayatının hiç önemi yok mu? Denizli en çok vergi veren illerin başında gelir fakat karşılığında bir emniyet müdürlüğü, bir hastane, bir stadyum bile yapılmamıştır. Şehir hastanesi yapılmak istenmiş fakat beceriksizlik örneği olarak Denizli Şehir Hastanesi tam bir masala dönüşmüş durumdadır. 4 ihalenin 1'inci 2020 yılında yaklaşık 1 milyar TL olarak yapılmıştı; 2'nci ihale altı ay sonra tekrar yapıldı, 1 milyar TL'nin üzerine biraz daha fazla çıktı. Ne mi oldu? Temeli atıldı, yüklenici firma inşaatı terk ederek kaçtı. İşte, Denizli Şehir Hastanesinin dört senedir durumu bu arkadaşlar.

Deprem bölgesindeki ve hatta çok yakınından fay hattı geçen şehir hastanesini otlar bürümüş, temelleri çürümüş durumda. 2020'de 1 milyar TL olan bedel geçen hafta 4'üncü ihalede tam 11 milyar 999 milyon TL bedele ulaştı. Yanlış duymadınız, dört senede tam 12 kat arttı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Arpacı, lütfen tamamlayın.

ŞEREF ARPACI (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Daha başlamanın halkın cebine el uzatıldı, 1 milyar TL'ye bitecek iş 12 milyar TL oldu. Şimdi soruyorum: Nerede enflasyonu hesaplayan TÜİK Başkanı? Nerede halkın sağlığından sorumlu Sağlık Bakanı? Nerede depremle ilgili önlem alması gereken Şehircilik Bakanı? Nerede "Tasarruf yapacağız." diyen Maliye Bakanı? Nerede "Harcanan her kuruşun hesabını soracağım." diyen Cumhurbaşkanı? Vatandaşın asgari ücretine, memurun ve emeklinin maaşına gelince enflasyonu doğru hesaplayamayan iktidarınızın yandaş ihale verirken nasıl hesaplamalar yaptığını hepimiz görüyoruz.

Sözlerime son verirken halk sağlığının ve insan canının ranttan, talandan ve şatafattan önemli olduğunun artık farkına varın diyor, yüce kurulu saygıyla selamlıyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Arpacı, teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'a ait.

Sayın Ertuğrul, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu Meclisin temel işlevi yasama yapmak, kaliteli yasama yapmak. Kaliteli yasama yapmak ne demek? "Ben mutlak iktidarım, seçimle geldim, çoğunluk bende, istediğim yasayı, istediğim şekilde çıkarırım." demek değil. Eğer bir hukuk devletiysek "mutlak iktidar" diye bir şey yok. Muhalefeti dinleyeceksiniz, sivil toplum örgütlerini dinleyeceksiniz, yasa yaparken buna göre yapacaksınız; çıkardığınız yasalar toplumun tüm kesimlerine dokunacak, hitap edecek ve toplumun temel sorunlarını çözecek. Örneğin, Genel Kurulumuzda uzman çavuşların sorunlarının araştırılması için, polis intiharlarının araştırılması için, emekli ve muvazzaf astsubayların mali ve özlük haklarının iyileştirilmesi için defalarca önerge verildi ancak bunların hepsi iktidar tarafından reddedildi.

Değerli milletvekilleri, maalesef Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin özlük haklarıyla ilgili bir ilerleme sağlayamadık hatta bırakın ilerlemeyi artık geriye gitmemiz bile söz konusu. Dün Millî Savunma Komisyonunda tartıştığımız teklifte bir tazminat konusu gündeme geldi. Bu teklifte astsubayların ve subayların görevden ayrılma tazminatlarında değişiklikler yapılmasını içeren maddeler vardı ve burada tam 4 katı bir tazminat artış yükümlülüğü getiriliyor. Sayın vekillerim, size soruyorum: Tazminat miktarını artırarak neyi değiştirebiliriz, neyi çözebiliriz? Devletin çıkarlarını üstün tutacağız, tabii ki bunda hemfikiriz fakat sadece ceza yöntemiyle Türk Silahlı Kuvvetlerinde nasıl insan tutacaksınız? 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında şüphe itibarsızlaştırılan Türk Silahlı Kuvvetlerimizin eski itibarını nasıl kazandıracağız? Tabii ki kalifiye insanları daha fazla bünyesinde tutmasını sağlayarak. Bu insanların ordumuzun bünyesinde kalıp hizmet etmesi gerekiyor ama caydırıcı, altından kalkılamayacak cezalarla gönülsüz bir şekilde görev yaptıkları bir durumda nasıl verim alabiliriz? Bakın, biz bu insanları her türlü göreve gönderiyoruz, yeri geliyor ölüme gönderiyoruz ve gözlerini bile kırpmadan bu vatan için can veriyorlar. Bir insan bundan daha fazla, daha büyük bir fedakârlık yapabilir mi? Bu yüzden, ordu personelimizi ödüllendirerek, onları teşvik ederek, onların yaşamlarını kolaylaştıracak olan sosyal haklarını daha da genişleterek ve gözleri arkada kalmadan görev yapmalarını sağlayacak ortamı sağlamak zorundayız.

Sayın milletvekilleri, Resmî Gazete'de bir gecede yayınlanan bir yönetmelikle seferberlik ve savaş hâli ilanını tek adama bıraktık. Yetmiyor, KHK'lerle -terörle bağlantılı olduklarından bahisle- TSK'den ayırdığınız personeli bu durumda "Göreve geri çağıracağız." diyorsunuz. Hem TSK'den "terörle iltisaklı" diye ayırıyorsunuz hem de bu insanları geri çağırıp, ellerine silah verip "Vatanı savun diyeceğiz." diyorsunuz. Ya, bu nasıl bir çelişki? Bu, ciddi bir millî güvenlik sorunudur, bunu yapacağınıza elinizdeki kalifiye personeli orduda tutmaya çalışmalısınız.

Sayın milletvekilleri, çok önemli bir konu da emekli astsubay maaşlarını doğrudan etkileyen tazminat sorunudur. Bunun adına "kıdemli başçavuş tazminatı" diyebilirsiniz, "makam tazminatı" diyebilirsiniz, "görev tazminatı" diyebilirsiniz, ne dersiniz deyin ama bu sorun çözülmek zorunda. Astsubaylarımız emekli olduklarında gelirleri ciddi bir şekilde düşüyor, bunu engellemeliyiz. Silahlı Kuvvetlerin büyük yükünü çeken astsubayların hak ettikleri emekli maaşını almalarını sağlamalıyız.

Hepinizin malumu olduğu üzere, emekli askerî personelin bel bağladığı en önemli gelir Ordu Yardımlaşma Kurumundan (OYAK) aldıkları temettü miktarları. Son zamana kadar enflasyonun üzerinde bir gelir sağlanırken bu sene açıklanan oran resmî enflasyonu bile zor yakalıyor. Bu noktada, emekli personele bir darbe de buradan mı geliyor? OYAK neden bu kadar geride kaldı? Kaynaklar başka yerlere mi aktarılıyor? Bunların şeffaflıkla açıklanması gerekiyor.

Değerli milletvekilleri, bir de askerlerimizin, polislerimizin, memurlarımızın askerlik borçlanması meselesi var, bu konunun çözüme kavuşturulması için çok sayıda talep alıyoruz. 2008 yılı Ekim ayında önce çalışmaya başlayan tüm asker, polis ve diğer memurlar 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu kapsamındalar. Tüm çalışanların kademeli emeklilik geçiş hakkından yararlanabilmeleri için yani bir deyişle EYT yasasından faydalanabilmeleri için bir düzenleme gerekiyor. Tanınan sigorta başlangıç tarihlerinin geriye çekilebilmesi hakkı herkes için çok önem arz eden bir durumdur. Mevzuatlarımızda da hizmet borçlanması işlemlerine yer verilmiş durumda, bunlardan biri de askerlik borçlanmasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayın.

EYLEM ERTUĞRUL (Devamla) – Ancak memurlarımız, askerlerimiz ve polislerimiz bu borçlanmadan maalesef mahrum edilmişlerdir, bu konuda gerekli yasal düzenlemeyi yapmamız gerekiyor. Tüm diğer sigortalılarda olduğu gibi polislerimizin, askerlerimizin, memurlarımızın da askerlik hizmet borçlanma süreleri kadar sigorta başlangıç tarihlerinin geriye götürülmesine imkân verilmesi gerekiyor.

Sayın milletvekilleri, Silahlı Kuvvetlerde en az yedi yıl hizmet yapmış ve kendi isteğiyle görevden ayrılan uzman çavuşlar kamu kurum ve kuruluşlarının boş memur kadrolarına atanma hakkına sahipler ancak bundan yararlanamıyorlar, bu personellerin atama talepleri kurumların inisiyatifine ve birilerinin iki dudağı arasına bırakılmış. Gerçi siz her şeyi tek adama bırakmayı seviyorsunuz ama uzman çavuşlarımızı ellerinde evraklarıyla kurum kurum gezdirmek iktidarınızın bir ayıbıdır, bu mağduriyeti gidermek zorundayız.

Genel Kurul saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ertuğrul, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan'a ait.

Sayın Erdoğan, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) - Kıymetli Başkanım, değerli milletvekilleri; dünyanın hâline, insanlığın ahvaline baktığımızda rahmetli şairimiz Cahit Zarifoğlu'nun "Ben bu çağdan nefret ettim/Etimle, kemiğimle nefret ettim." dizeleri dökülüyor dilimizden. Özellikle yakın zamanda İsrail'in Gazze'de milyonlarca insanın sığınmış olduğu Refah bölgesindeki kamplara yönelik başlatmış olduğu saldırıları ifade etmede kelimeler kifayetsiz kalıyor. Terör devleti İsrail katliam, soykırım, barbarlık, vahşilik, hırsızlık ve ahlaksızlığa dair ne varsa sergiliyor, şeytanı bile hayrete düşürecek cinayetlerine her gün yenilerini ekliyor. İsrail, katliamlarını ve vahşeti başka bir sayfaya taşımış durumda. Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın dünkü AK PARTİ grup toplantımızdaki önemli bazı tespitlerini burada dile getirmek istiyorum. Bu tespitlerden biri, Gazze'de oluk oluk akan mazlum kanının Amerika'nın ve iş birlikçilerinin de eline bulaştığı gerçeğidir. Bir diğer önemli tespit de İslam ülkelerine yönelik. Sokaklarında şehit cenazelerinin köpekler tarafından yendiği bir Gazze için acaba Müslümanların ne zaman harekete geçmeyi düşündüğü sorusudur. Gerçekten, buradan, milletin kürsüsünden sesleniyorum: Nerede insanlık? Nerede insanlık onuru? Nerede insanlığın merhameti? "2024 yılında medeniyetin ve insanlığın bilim ve uzay çağına sınırında olduğu" söylemlerine karşılık İsrail'in yamyamlığını, barbarlığını ve ilkelliğini neyle ve nasıl izah edeceğiz? Cinayet şebekesi İsrail artık Gazze'de sadece bebekleri, çocukları, kadınları ve yaşlıları değil insana dair var olan merhamet, adalet, hakkaniyet, ne kadar değer varsa hepsini katletmektedir.

Bugün geline nokta Gazze'yi konuşmamak dilsiz şeytan olmak değil de nedir? Filistin'de bombaların altında lime lime olan çocukların feryadını işitmek, başı kopan bebeklerin görüntülerini görmezden gelmek kör, sağır, dilsiz olmak değil de nedir? Burada kıymetli vekillerimle bir şey paylaşmak istiyorum: Çok şükür Türk milleti olarak gerçekten büyük vicdan sahibi olduğumuzu, Gazze'de yapılan katliama gösterdiğimiz duyarlılığı en yüksek safhada gösteriyoruz ve benden önceki çok kıymetli konuşmacılar da altını çizdiler ama ne yazık ki içindeki siyonist duygularını, katliamcı ve soykırımcı duygularını ortaya döken paylaşımlarda bulunan, kendisini psikolog ve yazar olarak tanıtan biri -belki kendisi de bir anne, bilmiyorum- acımasızca bir paylaşımda bulundu: "Çocuklarını bombaların atılacağı yerleri bilerek götürüyorlar." dedi Filistinli anneler için. Buradan kendisini milletimizin vicdanına havale ediyorum. Kitaplarını yasaklayan, kitaplarını kaldıran yayınevlerine teşekkür ediyorum ama bunu yeterli görmüyoruz. Bu, bu kadar basit olmamalı; bu, bu kadar kolay olmamalı. Bu konuda yapılacaklar nelerdir bilmiyorum ama gerekli adımların atılması ve böylece paylaşımları, İsrail'i bu kadar aklayan vicdansız paylaşımları, siyonist ve soykırımcı paylaşımları yapanların da gerekli cezayı alması gerektiğini düşünüyorum.

Altını kalınca çizmekte yarar var, Gazze-Filistin konusu aslında bir inanç, din, dil, millet ve renk meselesi değil; bu, insan olmakla, bir kalp ve o kalbin içinde merhamet taşımakla ilgili bir şey. Gazze'de yaşanan soykırım, katliamı, canavarlığı durdurmak için dünyanın, önce insan olduğunu, insanlardan oluştuğunu hatırlaması gerekiyor. Türkiye'yi bu İsrail vahşetine karşı vermiş olduğu mücadele konusunda acımasızca eleştirmek, samimiyetsizlikle suçlamak akıl alır gibi değil. Vicdan sahibi herkesin rahatlıkla görebileceği gibi ticari ilişkileri tamamen kesen, her platformda bu vahşeti en yüksek sesle dile getiren ve bölgeye en büyük yardımları yapan ülke de Türkiye'dir. Unutmayalım, dünya, evet, Gazze'de yaşananlar sayesinde Filistin'in bunca zamandır yaşadıklarını, 1917'lerden, 1948'lerden beri yaşadıklarını görme fırsatı yakaladı ama bunlar yaşanmadan önce de gerek "one minute" çıkışıyla gerek her mecrada Filistinlilerin sesi olan bir liderimiz var, Recep Tayyip Erdoğan var. Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın bu merhametsiz düzene karşı başlatmış olduğu "Dünya 5'ten büyüktür." başkaldırısı eminim tarihe geçecek bir hak ve adalet arayışıdır. Güçlü olanın değil, haklı olanın hukukunu var gücüyle savunan Cumhurbaşkanımız bütün uluslararası platformlarda üyelerin gözü önünde Birleşmiş Milletlerin bir kukla oyunundan ibaret olduğunu dile getirmiştir. Dışişleri Bakanımız Sayın Hakan Fidan da İsrail'in hırsızlığını açık açık bütün platformlarda yüzlerine haykırması belki de tek Dışişleri Bakanımızdır.

Seri katil Netanyahu'nun tüyler  rperten Gazze'yi yok etme vaadi ve planına karşı Türkiye var gücüyle mücadele etmeye devam edecektir. K r, sağır ve dilsiz Batılı devletlere inat, Türkiye mazlumlar için bir ses, ışık ve  mit olmaya devam edecektir. Türkiye artık Batı'nın ne olduğunu ve ne yapmak istediğini biliyor. Ülkemiz artık pazarlık masalarının nesnesi değil, uluslararası planların öznesi ve kurucusudur. Azerbaycan, Libya, Suriye ve Irak'ta oynanan oyunlara kararlılıkla karşılık verme yetkisine sahip bir ülke konumuna geldik çok     r. Batı'nın Afganistan'ı nasıl bir kan g l ne çevirdiğini, Irak'ı nasıl bir kaosa sürükleyerek paramparça ettiğini, Yemen'i nasıl bir vah ete sürüklediğini, Suriye'de nasıl  srail gibi yeni bir terör devleti kurmaya çalıştığını hepimiz çok iyi biliyoruz. Milletimizin desteği ve Cumhurbaşkanımızın liderliğiyle şimdiye kadar ülkemiz için yazılan bütün senaryoları ve tasarlanmış olan bütün planları paramparça ettik, bundan sonra da heveslerini kursaklarında bırakmaya devam edeceğiz. Ayrıca, Parlamentolar Arası Birlik Komisyonu Türk Grubu Başkanı olarak, insani, cesur, onurlu ve dik bir duruş sergileyerek Filistin'i bir devlet olarak tanıyan İspanya, İrlanda ve Norve i -Slovenya da bu anlamda bir karar aldı- tebrik ediyorum, uluslararası toplantılarda ve her mecrada bu ülkelerle iş birliği yapıp bu mücadeleyi onlarla beraber y r teceğimizi buradan duyurmak istiyorum.

Sayın milletvekilleri, 28 Mayıs Azerbaycan Bağımsızlık Günü'n  kutladık. Buradan Azerbaycanlı karde lerimizin Bağımsızlık Günü'n  ben de tekraren kutlamak istiyorum. Dost ve kardeş  lke Azerbaycan'ın bağımsızlığı için  ehadet  erbeti için bütün karde lerimize ve Ermeni mezalimiyle Hocalı katliamında ve Karabağ'da  ehit olan bütün canlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum. 613 kadının, çocuğun, ya ının, erkeğin katledildiği Hocalı katliamı da insanlık tarihinin en acımasız katliamlarından biri olarak, soykırımlarından biri olarak aklımızdan, yüreğimizden çıkmayacak bir acıdır. Yine, Batı'nın k  ırtmalarıyla İkinci Karabağ Savaşı 2020 yılında Ermenilerce başlatılmış ancak Türkiye-Azerbaycan kardeşliği ve dayanı masıyla bu savaş  anlı bir zafere d n  m  , Karabağ özgürlüğüne kavu mu tur. Bağımsızlığını gururla kutlayan Azerbaycan'ın geleceği güçlü ve aydınlık olsun inşallah. Burada Bilge Kral Aliya İzzetbegoviç'in önemli sözünü hatırlatmak istiyorum: "Ne yaparsanız yapın, soykırımı unutmayın çünkü unutulana soykırım tekrarlanır." Bu nedenle, biz, ne Hocalı'yi ne Gazze'yi ne de 11 Temmuz 1995'te yaşanan Srebrenitsa soykırımını asla unutmayacağız, unutturmayacağız.

Tarihe baktığımızda sahne ve dekor aynı, katillerin ve canilerin isimleri ve cisimleri deği mi  olsa da katliam ve vah et aynı. Tam 8.372 masum can Srebrenitsa'da hayatını kaybetti, katledildi, soykırıma uğradı. O gün de Batılı  lkeler kibirle insan hakları ve demokrasi nutukları atarken tıpkı bugün Gazze'de olduğu gibi Avrupa'nın göbeğinde oluk oluk masum kanı akıyordu, insanlar topluca kur una diziliyor, toplu mezarlara gömülüyordu. Şimdi olduğu gibi o zaman da hiçbir i e yaramayan Birleşmiş Milletlerin gözü önünde kadınlar ve çocuklar tecavüze uğruyordu; esir kamplarında d  nmeye ve söylemeye dahi utandığımız, insanlık onuruyla ve  erefiyle asla bağda mayacak şeyler çocuklara, genç kızlara uygulanıyordu. O gün de şimdiki gibi Batı suspustu, Türkiye'ye onları uzaktan  zg n ve eli kolu bağlı bir şekilde izlemek zorunda kalıyordu fakat bugün artık güçlü bir Türkiye var; kimi ülkelerin eline silah tutu turarak sava ıran ve kenardan izleyen Batı'ya inat, bugün bölgeye barış, huzur ve istikrar götüren bir Türkiye var; hangi dil, din ve ırktan olursa olsun, umudun, merhametin ve huzurun adresi olarak görülen bir Türkiye var.

Onca drama, katliama ve g zya ına rağmen Batı'nın, Avrupa'nın ve Amerika'nın tutumunda bir değişiklik olmadığını, sorunlu bölgeleri silahlandırarak kanı ve g zya ını arttırmak dışında bir şey yapmadıklarını üzülerek görüyoruz. Bugün bütün dünyayı ekonomik ve istikrar yönünden olumsuz etkileyen Rusya-Ukrayna savaşının her geçen gün üçüncü taraflarca körüklenmesi buna verilebilecek önemli bir örnektir. Burada da gerilimi düşürmek yerine birileri tarafından kriz ve kaos tetiklenmektedir. Türkiye, bu bölgede elini taşın altına koyarak Tahıl Koridoru Anlaşması'nın imzalamasını sağlayan yegâne ülke olmuştur.

Bakınız, uluslararası kuruluşlar trajik bir yava lıkta işlemektedir. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu neredeyse otuz yıl sonra 11 Temmuz  z r mahiyetinde "Srebrenitsa Soykırımını Anma Günü" olarak kabul etti. Bu kararı tabii ki olumlu kar ılıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, lütfen tamamlayın.

ASUMAN ERDOğAN (Devamla) – Bu karar, tarihin en karanlık sayfalarından biri olan Srebrenitsa soykırımında hayatını kaybeden masum insanların anısını ya atacak ve soykırımın bir daha yaşanmaması için farkındalık oluşturacaktır mutlaka ama bunun için otuz yıl beklemek mi lazımdı?

Srebrenitsa'da yaşanan katliam, soykırım ve yıkımın çok çok daha  iddetlisi bugün ne yazık ki Gazze'de yaşanıyor. Birleşmiş Milletler ve insanlık otuz yıl sonra mı fark edecek ve anma günü olarak gündemine alıp karar verecek acaba? Kan, gözyaşı ve ölüm üzerinden refah, sermaye ve para de  irmeye çalışan her sistemin ve yapının şiddetle karşısında olacağız.

Bugün çok önemli bir tatbikat gerçekleştirdik; EFES 2024 Tatbikatı. Gerçekleştirilen tatbikatın hayırlara vesile olmasını diliyorum.

İstanbul'un fethinin 571'inci yıl dönümünü kutladık. Buradan, tekrardan, bize bu  erefi ya atan, Peygamber Efendimiz'in de müjdesine mazhar olan Fatih Sultan Mehmet Han'ı rahmetle ve duayla y d ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, teşekkür ediyorum.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına son söz  ankırı Milletvekili Muhammet Emin Akba oğlu'na ait.

Sayın Akba oğlu, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUHAMMET EMİN AKBA OğLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi hürmetle, muhabbetle selamlıyorum. Grubumuz adına, 4 uluslararası anlaşmanın görüşmeleri üzerine söz almış bulunmaktayım.

Tabii, bu hafta önemli bir haftaydı; içinde 27 Mayıs darbesini barındıran, 29 Mayıs fetih gününü barındıran, bunların yıl dönümleri olan bir haftaydı. Dış politikayla ilgili de Dı ı leri Te kilatını Güçlendirme Vakfıyla ilgili kanun teklifini hep beraber g r  t k, bu kanun teklifini  ar amba günü itibarıyla yasala tırdık. Bugün de 4 uluslararası anlaşmayla ilgili bütün parti grupları kendi kanaatlerini, değerlendirmelerini ortaya koydular.

Bugün Türkiye Cumhuriyeti H k meti ile Rusya Federasyonu H k meti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anla masını, Türkiye Cumhuriyeti H k meti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Altyapı ve İnşaat Projelerinde İ  Birliği Anla masını, yine Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Birleşmiş Milletler Kalkınma E ğ d m Ofisi Bölgesel Ofisinin İstanbul'da Kurulmasına İlişkin Anla mayı ve Uluslararası Deniz Seyir Yardımcıları Teşkilatı Sözleşmesi'nin onaylanmasıyla ilgili anla mayı, kanun tekliflerini hep beraber g r  yoruz.

Tabii, burada, hakikaten özellikle Bosna'yla ilgili yapılan anla ma Saraybosna-Belgrad Otoyolu başta olmak üzere ulaştırma altyapısının gelişimiyle iki ülke arasında ekonomik i  birliğinin artırılmasına büyük katkı sağlayacak. Özellikle Rusya Federasyonu'yla ilgili olan anla ma da kara yolu taşımacılığında yaşanan aksama ve sorunların önüne geçilmesiyle taşımacılık ve ulaştırma sektörlerimizin rahatlaması açısından önem arz ediyor.

Tabii,  zellikle İstanbul'da Birleşmiş Milletler Kalkınma E ğ d m Bölgesel Ofisinin kurulmasıyla da bu konuda bu Ofise gerekli hukuki statüsünün kazandırılması, bir bütün olarak BM kalkınma sisteminin kapasitesinin, etkinliğinin, verimliliğinin

desteklenmesi ile Ofisin Avrupa ve Orta Asya'daki mukim koordinatörlük sistemini yönetme ve denetleme görevlerine işlerlik kazandırılması hedefleniyor.

Son olarak özellikle Uluslararası Deniz Seyir Yardımcıları ve Fener Otoriteleri Birliği (IALA) Sözleşmesi'yle de bu kuruluşun 80'inci Konsey Toplantısı'nın ülkemizin ev sahipliğinde 24-28 Haziran 2024 tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleştirilmesi öngörülüyor. Şu ana kadar 29 ülke onaylamış vaziyette, yüce Meclisin takdiriyle 30'uncu olarak biz de onayladığımızda ilk 30 arasında, kurucular arasında yer alıp haziranda da bu toplantıya ev sahipliği yapabilme imkânını inşallah elde etmiş olacağız.

Tabii, gün boyu konuşmalar esnasında farklı değerlendirmeler yapıldı iç politikaya ilişkin, dış politikaya ilişkin. Tabii, dünyanın geldiği nokta, global bir köy hâline gelen dünyada iç politika, dış politika bileşik kaplar prensibi çerçevesinde aslında doğrudan birbirini etkiliyor ve hem iç politikanın dış politikaya yansımaları hem de dış politikada cereyan eden hadiselerin içeriye yansımaları yönünden farklı değerlendirmeler yapabiliriz; bu ikisi arasındaki münasebet gerçekten mühim.

Sözlerimin başında 27 Mayıs darbesinden bahsetmiştim. Bu konuda, demokrasiyi askıya alan bu darbeyi sadece iç dinamiklerle açıklamak mümkün değildir. Daha sonra on yılda bir tekrarlanan gelen 71 muhtırasıyla, 80 darbesiyle, 28 Şubat postmodern darbesiyle, 15 Temmuz hain FETÖ darbe kalkışmasıyla, işgal girişimi kalkışması ile bunların dış bağlantılarını mutlaka görmek durumundayız. Sadece içeride birtakım tezgâhlarla ortaya konulan meseleler değildir bunlar, hepsinin dışa dönük boyutları var. Özellikle, Bağdat Paktına merhum Başbakanımız Sayın Menderes'in dâhil olması yani sonuç itibarıyla, Türkiye'nin güvenliğiyle beraber bölgesel güvenliğin İsrail'le ilgili ilişkiler arasındaki münasebetler değerlendirildiğinde ve 80 darbesinin hemen Kudüs mitingi sonrası gelmesi, 28 Şubat postmodern darbesinin Sincan'daki Kudüs gecesi sonrası gelmesi ve özellikle de tabii ki 15 Temmuzun bilhassa güneydeki ülkeyi kutsamaya dönük aparat olarak oluşturulan bir yapının maşalığında gündeme gelmesi ve sahneye konulması aslında içeride yaşanan hadiselerin, bilhassa darbe mekanizmasının Kudüs, Filistin ve Türkiye arasındaki münasebetlere dönük yönünü de bizlere gösteriyor. Dolayısıyla, bu manada, Filistin'i konuşurken, Gazze'yi konuşurken bu gerçeğe Gazze'ye yapılan her hamlenin aslında, âdetâ Gebze'ye yapılan, Gaziantep'e yapılan, Türkiye'ye yapılan bir hamle olduğu gerçeğini asla ve kata akıldan çıkarmamamız lazım. Zira, tarihi perspektif içerisinde de şu gerçektir ki Suriye ve Irak'ta, bölgemizde oluşturulmaya çalışılan terör koridoru ve ona bir hukuki, siyasi kimlik kazandırılmak suretiyle oluşturulmaya çalışılan teröristan gerçekliği, Nil'den Fırat'a büyük İsrail'in, arzımevudun gerçekleştirilmesine dönük bir hamledir ve bunun tam da göbeğinde, merkezinde Türkiye'nin paramparça edilme düşüncesi ve planı vardır; bunu Mustafa Kemal Atatürk'ün Millî Mücadele'de ortaya koyduğu millet-devlet kaynaşmasıyla o gün hep beraber bertaraf ettik, şimdi de elhamdülillah, Sayın Cumhurbaşkanımızın riyasetinde, Fırat Kalkanı Harekâtı'yla DAES'e, PKK'ya, YPG'ye, PYD'ye, adı ne olursa olsun bütün terör örgütlerine yaptığımız bu hamlelerle tarihin çöp sepetine attık, atıyoruz ve bu konuda da kararlıyız. Bu konuda asla ve kata Türkiye'nin bölünmez bütünlüğünü, devletiyle, ülkesiyle, milletiyle bölünmez bütünlüğünü, 81 vilayetiyle, 85 milyon insanıyla, Türk'üyle, Kürt'üyle, Alevisiyle, Sünnisiyle bir ve beraber olduğumuz gerçeğini hiç kimse ortadan kaldıramayacak; bunu buradan bir kez daha ifade ediyorum.

Şunu da ifade etmek isterim: Biz hakikaten kin ve nefret, hırs ve haset, makam ve şöhret siyasetini değil, eser ve hizmet siyasetini önceleyen insanlarız ve hükûmetleriz; AK PARTİ Grubu böyle bir grup. Dolayısıyla, bizim yaklaşımımızın temelinde "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." anlayışı var ve Mustafa Kemal Paşa'nın ortaya koyduğu "Yurtta sulh, cihanda sulh." gerçeği de bizim temel ilkimiz. Arzu ederiz ki ulusal, bölgesel ve küresel anlamda her zaman barış içerisinde yaşayalım ve her bir insan tekinin temel hak ve özgürlüklerini doyasıya yaşayabileceği bir küresel düzeni, bir nizamiâlemi hep beraber tahakkuk ettirelim. Bizim, dış politikadaki perspektifimizin de özünde ve temelinde bu vardır: Bir hale hale bütün insanlığa yayılmış barış, güven, refah ve huzur iklimi. Bununla beraber, büyüklerimizin, atalarımızın dediği gibi: "İster isen sulhu salâh, hazır ol cenge." Dolayısıyla, bir caydırıcı güç olarak ve Türkiye'nin bütün insanların canını, malını, ırzını, namusunu, vatanımızın bölünmez bütünlüğünü, sınırlarımızın güvenliğini ve bölgesel anlamda Türkiye'nin proaktif dış politikasıyla oluşturmaya çalıştığı ekosistemi tam manasıyla hayatiyet kazandırarak devam ettirebilmek de tabii ki Türkiye'nin caydırıcı güce ve bu manada millî savunma sanayisine sahip olmasıyla mümkündür. O nedenle, dış politikamızı ortaya koyarken bunun bütün unsurlarını İstihbarat Teşkilatıyla, savunma sistemleriyle, enerjide millî hamlelerimiz ve bağımsızlığımızla ve tabii ki yüksek insan kapasitesiyle hep beraber optimum faydayı sağlayacak şekilde adımlar atmamız gerektiği bir hakikattir.

Türkiye, yasalastırdığımız vakıf teklifimizi tam da işte bu çerçevede ortaya koymuş bir perspektifi gerçekleştirmiştir. Bu noktada şunu ifade etmek isterim ki Türkiye, kendi eksenini oluşturmak suretiyle, millî ve yerli politikalarıyla kuzeyden güneye, doğudan batıya bütün bu ekosistemin tam merkezinde, tam odağında yer almak suretiyle çok büyük bölgesel ve küresel bir oyuncu hâline gelmiştir. Artık Türkiye... Bakınız, bu haritayı dikkatle inceleyelim. Türkiye, bir taraftan, Orta Doğu'da Körfez ülkeleri ile Basra Körfezi'ni Hatay'a, İskenderun Körfezi'ne, Akdeniz'e ve oradan Ege, Karadeniz ve Hazar Denizi'ne kadar götürebilecek, bağlayabilecek bir perspektifin peşindedir ve bunu kuvveden fiile geçirme çalışmaları ve çabaları içerisinde. Evet, bir taraftan Basra Körfezi'ni İskenderun Körfezi'ne bağlıyoruz kalkınma yoluyla, öbür taraftan Zengezur Koridoru'yla Türkiye'yi Türk Devletleri Teşkilatıyla Asya'ya, Orta Asya'ya ve Uzak Asya'ya bağlayacak muazzam bir perspektifin çabası içerisinde dış politikada bu ekosistemi oluşturuyoruz. Aynı şekilde, doğu-batı aksındaki bu çerçevede Türkiye, kuzey ve güney aksındaki özellikle Baltık Denizi, Adriyatik Denizi ve Karadeniz arasında "Üç Deniz" diye ifade ettiğimiz Üç Deniz Girişimi ve "Via Carpathia" diye nitelendirilen bu yol güzergâhında da Litvanya, Polonya, Macaristan, Romanya ve Bulgaristan üzerinden İstanbul'a ulaşan ağıla orta koridorun birleştirildiği bir noktada kilit bir rol üstlenmekte. Dış politikada bu atılımları yapan ve gerçekten "Yurtta sulh, cihanda sulh..." Bütün insanlığın hakikaten temel hak ve özgürlükleri doyasıya yaşadığı bir nizamiâlem, bir küresel düzeni "Dünya 5'ten büyüktür." ve "Daha adil bir dünya mutlaka mümkündür." mottosuyla ortaya koyan ve bütün o azgın firavunların, modern firavunların karşısında iman ve cesaretin haykırışı olarak "One minute!" diyen bir liderin öncülüğünde hep beraber gerçekten netice alan bir Türkiye'yle karşı karşıyayız. Bir taraftan Ukrayna-Rusya arasında ara buluculuk rolünü üstlenen ve bütün insanlığın gıda krizini ortadan kaldırarak tahıl koridorunu açan, bir taraftan da hakikaten verdiği sözü yerine getiren, sözüne güvenilir, sözü tesirli, gücü tesirli bir Türkiye'yi hep beraber dış politikada bu proaktif yaklaşımımızla inşa etmenin tabii ki birtakım sancılarını da yaşıyoruz. Niye? Çünkü bütün bu projeleri maalesef engellemek isteyenler bizi gıdıkıyorlar, içerideki birtakım mahfillerle gıdıkıyorlar, dışarıdan ortaya koydukları hamlelerle bizi maalesef çelmelemek ve bu konuda hedeflerimize ulaşmamızı engellemek istiyorlar. Ama bizler de Allah'ın izniyle bu konuda kendi üzerimize düşeni yapacağız ve onların engellemelerine rağmen biz, Allah'ın izniyle bütün bu perspektifleri bir bir hayata geçireceğiz.

Şunu ifade etmek isterim: Burada farklı değerlendirmelerde bulunuldu ama şunu herkes bilmelidir ki Filistinliler, Gazzeliler; Fetih'iyle, Hamas'ıyla, bütün paydaşlarıyla, Abbas'ıyla, Haniye'siyle Türkiye'ye müteşekkirdirler. Sayın Cumhurbaşkanımıza, Türkiye'ye onlar teşekkür ediyorlar ancak bu katil, soykırımcı Netanyahu ve onun yönetimi ve onunla beraber iş birliği içerisinde olanlar AK PARTİ'ye, Hükûmetimize, Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a ve Türkiye'ye saldırıyorlar. Filistinli kardeşlerimiz, bizim bu noktada bütün bir süreci harekete geçirerek ülkelerin Filistin'i tanıma girişimindeki aktif rolümüzü gayet iyi biliyorlar, Türkiye'nin bu konudaki konumunu yakından takip ediyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, lütfen tamamlayın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Bütün dünya halklarını... “Dünya 5’ten büyüktür.” “Daha adil bir dünya mutlaka mümkündür.” mottosuyla, her yıl Birleşmiş Milletlerde Filistin davasını gündeme getirerek kamuoyu oluşturan Türkiye’dir, Recep Tayyip Erdoğan’dır; bunu herkes çok iyi biliyor ama birileri kulağının üstüne yatıp bilmiyormuş, duymamış, görmemiş pozisyonunda olabilirler. Onları uyandıracak olanlar da halkımızın ve bütün dünya halklarının maşerî vicdanıdır.

Bu konuda şunu ifade etmek isterim: Biz, sözü güçlü, gücü tesirli bir Türkiye’yi millî ve yerli bir dış politika ekosistemi kurarak ve hakikaten bu konuda Türkiye eksenini oluşturarak yepyeni bir dünyanın kurulmasına hep beraber öncülük eden bir kadroyuz; AK PARTİ’yiz, Cumhuriyet İttifakı’ız, hep beraber Türkiye’yiz! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akbaşıoğlu.

Şahısları adına Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu’ya söz veriyorum.

Sayın Karatutlu, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Az önce, Cumhuriyet Halk Partisi Denizli Milletvekili Şeref Bey Denizli’nin deprem bölgesinde olduğunu... “Ne yapacağımızı bilmiyoruz.” şeklinde bir ifadesi oldu. İstanbul milletvekilleri de hemen oylamadan sonra uçaklarına binecekler veya arabalarla gidecekler.

Bakın, size deprem nasıl yaşanır anlatayım: Saat 04.17’de 9 katlı bina bir sarsılmaya başlar sağa sola, tam kırk saniye sürer. Bu arada, durmaz, peşinden bir otuz saniye de alttan vurur ve çevirir. Siz merdivenlerde komşularınızı tepeler, üstten inen sivalarla birlikte aşağı inmeye çalışırsınız. Aşağı indiğinizde bakarsınız ki arkadaşlarınızın olduğu karşıdaki 2 blok yerle bir olmuş, yandaki 3 blok yerle bir olmuş. Dersiniz ki: “Ben Maraş’ın dağ bölgesindeyim, en az yıkılan bölge.” “Ova ne hâle gelmiştir?” diye düşünürsünüz ve oradaki insanların az acı çektiklerini düşünürsünüz. Böyle bir deprem yaşarsınız ve -bu depremin İstanbul’da, Türkiye’nin her yerinde olacağını- hepiniz dersiniz ki: “Bu gelmez.” Biz de öyle derdik “Gelmez bu.” diye düşünürdük depremden önce.

Haritayı görüyor musunuz? Harita, 2020 yılında AFAD’ın Kahramanmaraş depremiyle ilgili senaryosundaki haritadır yoksa 6 Şubat depreminde yapılan bir harita değil. Bakın, tam Pazarcık’ta, bakın, tam bütün bölgeyi kapsamış. Bakın, 7,5 şiddeti senaryo edilmiş. Ne yapılmış biliyor musunuz yetkililerce? Sadece 50 bin tane ceset torbası istenmiş Kahramanmaraş için. Bunlar da ne yapılmış biliyor musunuz? 16 kata kadar izin verilmiş bütün bunlar yapılırken. “Yatay mimari” dediği hâlde Cumhurbaşkanını, dikey mimariye izin vermişler. Güneyindeki sıvılaşma bilindiği hâlde, o bildiğiniz Ebrar Sitesi var ya, kentsel dönüşüm yapılmamış, kentsel dönüşüm için Belediye 2022 yılında, şehrin dağlarındaki manzarası güzel yerlerde rant için bu bölgeyi istemiş. Maalesef, maalesef hani şikâyet ediyorsunuz ya “Hatay’da CHP kentsel dönüşüme izin vermedi.” diye, Kahramanmaraş da yirmi iki yıldır AK PARTİ iktidarındaydı. Niye yapılmadı şehrin güneyinde? (CHP sıralarından alkışlar) Ama maalesef Pazarcık’ta bu depremin olacağı bilindiği hâlde hiç kimse kılını kıpırdatmadı. Deprem geldi, sorumlu var mı? Tabii ki. Deprem öncesi hazırlık yok. Biliyorsunuz, deprem anında da üç gün gelinmedi Kahramanmaraş ve o bölgeye, bunu herkes biliyor. Daha sonra iyileşme dönemindeyiz şu anda değil mi? İyileşme dönemindeyiz. Deprem iyi yönetiliyor mu? Hayır, on altı aydır ne AFAD ne Çevre ve Şehircilik ne Belediye ne herhangi bir kurum bir bilgilendirme merkezi açmadı insanlara.

Kentsel dönüşümle ilgili dedik, değil mi? Çevre ve Şehircilik Bakanlığı şu an da Tapu ve Kadastro’nun uçağıyla havada, bakan yardımcılar hava ile yer arasındalar. Ben de dedim ki: Acaba Kentsel Dönüşüm Başkanına ulaşabilir miyim? İki gündür ulaşamıyorum. Hakkı Alp’a AK PARTİ’li arkadaşlardan ulaşan varsa bir zahmet “Deprem bölgesinden bir milletvekili şu rezerv alanla ilgili sizinle görüşmek istiyor.” deyin. Bu kibir var ya arkadaşlar...

Yirmi yılda yaptığınız en kötü şeylerden biri, kavramların için boşalttınız. “Kim kendini yeter görse umursamaz bir şekilde azar.” diyor Alak suresi 6’ncı ayette. Siz kelimelerin, kavramların için boşalttınız. “Millî irade” dediniz işinize geldiğinde. Millî irade sadece size mi? “İstişare” dediniz, sadece size mi? Sadece siz mi seçilmişsiniz? Ama bürokratların bu tür tavırlarının hepsine siz müsaade ettiniz. Ne yaptınız? Kahramanmaraş’ta 3 tane derenin birleştiği alüvyon bölgeye, sulak bölgeye, sıvı bölgeye şu anda “Azerbaycan para veriyor.” diye fore kazıkla milyarlar harcıyor. Niye? Azerbaycan Mahallesi başka yere yapılabilir miydi? Yok, beyefendilerin orada iş yerleri ve evleri var ya, oraları kendilerine yapmak için bunu yaptılar maalesef, maalesef. “Rezerv alan” dedi Hatay Milletvekilimiz, doğrudur. Maraş’ın merkezinde şu anda nafakasını kazanmaya çalışan 20-30 tane iş yeri var, “Rezerv alan ilan ettim, on beş gün içinde boşaltın burayı.” Ya arkadaş, siz, Maraş’ta genel seçimde biraz ders aldınız, yerel seçimde iyice aldınız, hâlâ niye uslanmıyorsunuz? Ama maalesef, maalesef bu durum devam ediyor. Üç beş müteahhidi günah keçisi yapıp içeriye aldılar. Bu bölgeye zemin etüdü yapan, 16 kat imar veren belediyenin hiç mi sorumluluğu yok?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Karatutlu, lütfen tamamlayın.

İRFAN KARATUTLU (Devamla) – Belediyenin hiç mi sorumluluğu yok? Var tabii ki. Ne oldu? İl İdare Kuruluna savcılıktan bir yazı geldi üç beş insanın yargılanması için, Vali Bey “Vermiyorum.” dedi. “Gerekçe?” “Yok, vermiyorum işte, bu kadar.”

Kahramanmaraş’ta barınma sorunu var, sağlık sorunu var, eğitim sorunu var, ulaşım sorunu var; hem merkezde var hem ilçelerde var. Yapılan TOKİ’lerin hiçbirine oturtulmadı, sadece görüntü itibarıyla şubat ayında açılışı yapıldı. Onun dışında, afet bölgesinde toplum yararına program uygulandı, insanlar işsizdiler. Ne oldu da toplum yararına program kapsamındaki bu insanları hemen dokuz ay sonra işten çıkardınız? Binlerce insan şu anda TYP’li ve maalesef işlerini kaybetmiş durumda.

Biz, her platformda deprem bölgesinin her türlü sorunlarını ifade edeceğiz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Karatutlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, sadece kayıtlara girmesi açısından...

Grup Başkan Vekillerine söz vermişsiniz, o konuşmamda deprem bölgesine ilişkin neler yapıldığını etraflıca anlatmıştım. Kayıtlara geçmiştir.

Teşekkür ederim.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Başkanımız da neler yapılamadığını anlattı yani.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Maddelerine geçilmiştir.

1’inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ARASINDA BİRLEŞMİŞ MİLLETLER KALKINMA EŞGÜDÜM

OFİSİ BÖLGESEL OFİSİNİN İSTANBUL'DA KURULMASINA İLİŞKİN ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 9 Kasım 2022 tarihinde New York'ta imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Birleşmiş Milletler Kalkınma Eşgüdüm Ofisi Bölgesel Ofisinin İstanbul'da Kurulmasına İlişkin Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde söz isteyen? Yok.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Temelli, bir talebiniz var mı?

SEZAL TEMELLİ (Muş) – Yok, sonunda.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2'nci madde üzerinde söz isteyen? Yok.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 3'üncü madde üzerinde söz isteyen? Yok.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

İç Tüzük'ün 145'inci maddesinin ikinci fıkrası "Başkanın gerekli görmesi halinde açık oylama oturumun sonuna veya haftanın belli bir gününe bırakılabilir." hükmünü havidir. Bu hüküm uyarınca teklifin açık oylamasını oturumun sonuna bırakıyorum.

2'nci sıraya alınan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Uluslararası Deniz Seyir Yardımcıları Teşkilatı Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlıyoruz.

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Uluslararası Deniz Seyir Yardımcıları Teşkilatı Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/18) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S.Sayısı:93)(*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerde.

Komisyon Raporu 93 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen? Yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

ULUSLARARASI DENİZ SEYİR YARDIMCILARI TEŞKİLATI SÖZLEŞMESİNİN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) Türkiye Cumhuriyeti adına 23 Kasım 2021 tarihinde Paris'te imzalanan "Uluslararası Deniz Seyir Yardımcıları Teşkilatı Sözleşmesi"nin beyanla birlikte onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde söz isteyen? Yok.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2'nci madde üzerinde söz isteyen? Yok.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 3'üncü madde üzerinde söz isteyen? Yok.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir. Açık oylamayı İç Tüzük'ün 145'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca oturum sonuna bırakıyorum.

3'üncü sıraya alınan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Altyapı ve İnşaat Projelerinde İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlıyoruz.

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Altyapı ve İnşaat Projelerinde İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1639) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 78)(*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerde.

Komisyon Raporu 78 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen? Yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BOSNA-HERSEK BAKANLAR KONSEYİ ARASINDA ALTYAPI VE İNŞAAT PROJELERİNDE İŞ BİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 16 Mart 2021 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Altyapı ve İnşaat Projelerinde İş Birliği Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde söz isteyen? Yok.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2'nci madde üzerinde söz isteyen? Yok.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

(*) 93 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

(*) 78 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 3'üncü madde üzerinde söz isteyen? Yok.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir. Açık oylamayı İç Tüzük'ün 145'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca oturumun sonuna bırakıyorum.

4'üncü sıraya alınan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlıyoruz.

4.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1643) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 45)(*)

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 45 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen? Yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlandığından teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE RUSYA FEDERASYONU HÜKÜMETİ ARASINDA ULUSLARARASI KARAYOLU TAŞIMACILIĞI ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 6 Kasım 2020 tarihinde Moskova'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde söz isteyen? Yok.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2'nci madde üzerinde söz isteyen? Yok.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 3'üncü madde üzerinde söz isteyen? Yok.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın ve bugün yapılacak diğer açık oylamaların elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için iki dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, 45 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylama sonucunu açıklıyorum:

"Kullanılan Oy Sayısı	:	275
Kabul	:	271
Ret	:	4 (*)

Kâtip Üye
Sibel Suiçmez
Trabzon

Kâtip Üye
Mahmut Atilla Kaya
İzmir"

Bu sonuca göre, kanun teklifi kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı olsun.

Şimdi, İç Tüzük'ün 145'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca oturumun sonuna bıraktığımız açık oylamaları yapacağız.

83 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylamasına başlıyoruz.

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Birleşmiş Milletler Kalkınma Eşgüdüm Ofisi Bölgesel Ofisinin İstanbul'da Kurulmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/11) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 83) (Devam)

BAŞKAN - Oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, 83 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylama sonucunu açıklıyorum:

"Kullanılan Oy Sayısı	:	276
Kabul	:	274
Ret	:	2 (*)

Kâtip Üye
Sibel Suiçmez
Trabzon

Kâtip Üye
Mahmut Atilla Kaya
İzmir"

Bu sonuca göre, kanun teklifi kanunlaşmıştır; hayırlı olsun.

Şimdi 93 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylamasına başlıyoruz.

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Uluslararası Deniz Seyir Yardımcıları Teşkilatı Sözleşmesinin Onaylanmasının

(*) 45 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

(*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

(*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/18) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (S.Sayısı:93) (Devam)

BAŞKAN – Oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylama işlemi başlatıyorum.
(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, 93 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylama sonucunu açıklıyorum:

"Kullanılan Oy Sayısı	:	275
Kabul	:	274
Ret	:	1 (*)

Kâtip Üye
Sibel Suiçmez
Trabzon

Kâtip Üye
Mahmut Atilla Kaya
İzmir"

Bu sonuca göre, teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı olsun.

Şimdi 78 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylamasına başlıyoruz.

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Altyapı ve İnşaat Projelerinde İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1639) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 78) (Devam)

BAŞKAN – Oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylama işlemi başlatıyorum.
(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, 78 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylama sonucunu açıklıyorum:

"Kullanılan Oy Sayısı	:	269
Kabul	:	267
Ret	:	2 (*)

Kâtip Üye
Sibel Suiçmez
Trabzon

Kâtip Üye
Mahmut Atilla Kaya
İzmir"

Bu sonuca göre, teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı olsun.

Değerli milletvekilleri, 5'inci sırada yer alan, 63 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

5.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/34) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 63)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.
Ertelenmiştir.

6'ncı sırada yer alan, 64 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmeleri başlıyoruz.

6.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1610) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 64)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.
Ertelenmiştir.

Bundan sonra da komisyonların bulunmayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 4 Haziran 2024 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.05

(*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

(*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.